

CIMELIA

Qu

5270

5270

CIMELIA

L. VII. 55a

XII. a. 72.

Cim. Qu. 5270

Donati minoris gram-
matici non vulgaris de utriusque partibus
orationis. egregia ut ^{utroque} declaratio
cū pulcherrimis questionibus studiis ^{scolaribus pluris}
mū accommodatis: per venerabile virum ^{magm iohan}
nem Blogouiensem in studio Tracomien edita. Jam de-
nuo et iterū emendata. reuisa. diligēter atq; ^{impressa} anno
Millesimoquingentesimo decimo.

Laurentius Corvinus ad Lectore.

Donatum latine qui fundamenta loquere
Optima pro teneris contulit ingenijs
Preceptis ut facilis sit: ab omni errore resoluit
Dic vir quem tellus Blogouiana tulit
Quisquis es excessam doctrine abiturus ad arcem
Hunc semper memori suadeo mente legas
Isto namq; gradu ad sublimia tecta Minerue
Ibis: et in summo vertice doctus eris.

gram. III

et papius in maio
Prisciani naturas describit.
et papius ostendit. Partium
Cognitio omnium scientiarum fundamen-
tum enim logicus veritatem et falsita-
tem agnoscere: nisi prius enuntiationis
et rhetorice non ornate loqui poterit: ni-
hil enim scientiam partium orationis intelligat sicque in scientiis
alioque hoc idem facillime probari poterit. ¶ Cum vero Prisciani do-
ctrina nedum iunioribus difficilis: quoniam nemo ad intelligendum
in primis inusitata tediosaque appareat. recte Ethimologie stu-
dio edoceri volentibus incipienda erunt. A minoribus enim ad
maiora in studiis humanis procedendum esse vetus ordo persua-
det. Donatus enim compendiosius leuiusque omnia exempla
ri manu ductione edocuit que iunioribus in ethimologie stu-
dio necessaria opportunaque existunt. Ut itaque iuniorum animi
et novorum studentium ingenia: a minoribus ad maiora studia
felici exerceant studio. Ego Magister Iohannes Blogoni-
ensis: alme florentissimeque universitatis Studij Tracomi-
ensis maioris Collegij artistarum Collegiatus. pro lau-
de dei: gloria famaque Universitatis nostre in commune no-
uiciorum studentium profectum. Questiones compendiosas in li-
bellum Magistri Donati de octo partibus orationis recolligere institui: ut sic iuniorum ingenia: artis grammaticae
principijs valeant edoceri.

Divisio maioris voluminis Prisciani in libros partiales sedecim grammati- corum Principis.

- ¶ Primus liber Prisciani continet de voce et eius speciebus. de littera quid sit littera. de generibus eius et speciebus. de singulari potestate que et in quibus transiunt per declinationes et compositiones partium orationis.
- ¶ Secundus de syllaba quid sit syllaba. et litterarum potestatem per quod ordine et quod sono de accidentibus singulis syllabis. de dictione quid sit dictio que est oratio ad syllabam. de oratione quod sit oratio. et sunt partes eius et de earum proprietate. De nomine quid sit nomen de accidentibus eius.
- ¶ Quot sunt species partium nominum: et appellativorum. et adiectivorum et derivativorum. De patronymicis et quod eorum forme. quomodo derivantur ex quibus primitivis. de diversis possessivorum terminationibus et eorum regulis.
- ¶ Tertius est de comparativis et superlativis et eorum diversis extremitatibus ex quibus de declinationibus nominum. quomodo formantur.
- ¶ Quartus de nominativis et verbalibus et principalibus quot eorum species ex quibus primitivis. quomodo nascuntur.
- ¶ Quintus est de generibus dinoscendis per singulas terminationes. de numeris. de figura et earum compage. de casibus.
- ¶ Sextus de nominis casibus per singulas extremitates omnium nominum tam in vocalibus quam in consonantibus desinentium per ordinem. De genitivorum tam ultimis quam penultimis syllabis.
- ¶ Septimus de ceteris obliquis casibus tam singularibus quam pluralibus.
- ¶ Octavus de verbo et eius accidentibus.
- ¶ Nonus de regibus generalibus omnium conjugationum. et preterito perfecto prime et secunde conjugationis.
- ¶ Decimus de preterito perfecto tertie et quarte conjugationis.
- ¶ Undecimus de participio.
- ¶ Duodecimus et tredecimus de pronomine.
- ¶ Decimusquartus de prepositione.
- ¶ Decimusquintus de adverbio et interfectione.
- ¶ Decimussextus de coniunctione et in hoc terminat maior volumen Prisciani.

Aristoteles omnium recte philosophantium

philosophantium. Princeps modum procedendi scientificum ostendens a communioribus ad specialia magis primo philosophorum persuadet procedere. Dicit enim. Innata est nobis via procedendi a communioribus ad specialia magis. Omnes enim pueri omnes viros primo appellantur philosophos. et omnes semina matres. postea autem unusquisque determinatur. cum scilicet in crescendo discretionem et annos suscipiunt ut dicitur Albertus primo philosophorum. Cum itaque nostra presentis intentio versatur circa grammaticam. ideo in primis dicendum est quod sit grammatica diffinitive et divisively. Cum autem grammatica sit una ars de septem artibus liberalibus. et ars colorum est quod grammatica recto ordine primo dicendum erit quod sit ars diffinitive. et ex istis quod dividi habeat in septem artes liberales. Et quia ars existit unus de habitibus intellectualibus quinque. et habitus est colorum quod ars. et ideo in primis dicendum erit quid sit habitus diffinitive et divisively. et ex consequenti quod sunt habitus intellectuales. Ut sic communiora specialiora vero ordine precedant.

Circa initium scire donati Queritur

Primo. Quod utrum tamen sunt quinque habitus intellectuales. Et utrum diffinitio artis (videlicet ista. Ars est habitus intellectualis anime recte ratione factus) sit bene assignata. Pro intellectu quaestio quaeritur motus intellectuales. Secundo queritur utrum tamen quinque sunt habitus intellectuales. Secundo queritur utrum duo artis quod contra ponuntur sit bene assignata.

Notandum est primo pro intellectione

prime presentis quaestio quod Aristoteles in istis duas assignat diffinitas inter habitus et dispositiones. Prima differentia sumitur ex parte generationis. dispositio enim acquiritur ex uno actu quod patet de rubedine causata ex verecundia. Sed habitus acquiritur ex multis actibus frequenter reiteratis ut patet de scientia que acquiritur ex multis studiis. Iuxta enim Aristoteles. primo ethicorum una virginitas non facit verum. nec una dies calida estatem. nec una virtus facit hominem felicem. Sic nec unus actus studendi facit hominem scientificum et doctum. Secundo differt habitus et dispositio ex parte corruptionis. quod dispositio facilius remouetur a subiecto. sed habitus diffinitur. dicitur enim in predicamentis. Scientia enim que est habitus non facilius remouetur a subiecto nisi grandis fiat permutatio. Habitibus autem prima sui divisione est duplex scilicet infusus et acquisitus. Habitibus infusus est habitus lumen supernaturali adveniens. Per lumen autem supernaturali intelligitur gratia divina. et tales habitus infusi sunt tres scilicet fides. spes. et charitas. de quibus determinare non pertinet ad grammaticum sed ad theologum. Fides est substantia sperandarum rerum argumentum non appetitum. In qua dione tanguntur tria. Primo quod fides est substantia sperandarum rerum. non quidem entitativae. quod fides est actus. sed fides est substantia similitudinaria. sicut enim substantia est fundamentum omnium actuum et subiectum. Metaphysica. sic fides est fundamentum omnium virtutum. sine enim fide nullus deo placere potest ad hebreos. xi. Secundo in dione fidei tangitur quod fides est de rebus sperandis ut de vita post hanc vitam. Tertio tangitur in dione fidei quod fides est de immanifestis et de his que non apparent. quia si fides esset de manifestis et de his que apparent non haberetur de fide meritum. dicit enim Gregorius in Omelia. Fides non habet meritum ubi ratio humana prebet experimentum. Spes autem est expectatio future similitudinis ex gratia dei et meritis nostris propriis precedentibus. Charitas autem est dilectio qua deus diligitur propter se et primum. propter deum. dicit autem charitas

quasi chara virtus. quod homo per charitatem sit unum cum deo. Dilectio autem dicitur quasi duorum ligatio videlicet dei et hominis. Et de istis habitibus nihil est ad propositum ideo brevier de ipsis dicta sufficiunt.

Notandum secundo. quod habitus acquisitus de

quo ad propositum secundum Aristoteles in predicamentis diffinitur sic. Habitibus est qualitas acquisita ex actibus frequenter reiteratis difficulter mobilis a subiecto. ut scientia. Et habitibus est duplex. scilicet corporis et anime. Habitibus corporis est qualitas acquisita corporis rea ex actibus frequenter reiteratis difficulter mobilis a subiecto in corpore et mensuris corporalibus radicata. ut ars cursoria pugillatoria. et de isto nihil est ad propositum. Sed habitibus anime est qualitas acquisita ipsius anime ex actibus frequenter reiteratis difficulter mobilis a subiecto. et est duplex. scilicet moralis et intellectualis.

Moralis est habitus anime quod pertingit aliquid fieri bene vel male moraliter promptum et abilitas ipsi subiecto ut alias. ut bono adhereat et malo fugiat. et tales sunt decem ut transactio. fortitudo. mansuetudo. magnanimitas. magnificencia. affabilitas. veritas. eutropia. liberalitas. et amabilia honoris et de istis habitibus moralibus nihil est ad propositum. Sed Aristoteles in ethicorum de ipsis determinat. Sed habitus intellectualis est habitus ipsius anime. promptificans ipsi subiecto ad assentiendum vero et dissentientium falso. ut patet de scientia qua mediate assentimur vero. dicit enim primo posteriorum. Scientia est verorum eternorum et impossibiliter aliter se habentium. Et habitus intellectualis est duplex. scilicet veridicus et falsidicus. Falsidicus est quod pertingit falsum dicere. ut heresis. Veridicus est quod pertingit verum dicere. Et est duplex. quidam est veridicus alius quidam est habitus veridicus semper. Habitibus veridicus aliqui est quod aliqui contingit verum dicere. Et tales sunt quinque. scilicet opinio. suspensio. presumptio. probatio et verisimilis coniectura. Opinio est assensus atque propositio que apparet esse vera propter aliquam rationem probabilem cum formidine et timore tamen de opposito ut assensus habet. propositio mundus est eternus. Suspensio vel suspensio in eadem significatione dicitur Joannes. Ja. Est assensus alicuius propositio propter debile motum et stantem stat eque bene tale propositio esse falsam. ut iste practicat crimes. ergo est bonifactor. Verisimilis coniectura est assensus alicuius propositio generatur propter aliquam motum ad quam contra solet sequi veritas ut cum videtur aliquem extrahere gladium in furore et ira. tunc sit assensus huic propositioni. iste vult percutere. assensus habitus propositio dicitur verisimilis coniectura. Probatio est minus notum maius notum declaratio. Presumptio est alicuius facti verisimilis existimatio secundum Tullium. et de istis habitibus nihil est ad propositum. Habitibus autem veridicus semper est. quo semper contingit verum dicere ut scientia et est duplex. quidam est speculativus et quidam practicus. Habitibus speculativus est quod est de rebus non libere operabilibus a nobis per libera nostras voluntatem sed de rebus quarum deus vel natura est principium. ut est scientia libri de celo que est de celo et stellis. modo celum et stelle non sunt opera intellectus nostri sed dei. dicit enim duodecimo metaphysice. A deo dependet celum et tota natura.

Notandum tertio quod habitus speculativus

est duplex. quidam est de principis. quidam de principiis. Iste habitus speculativus est duplex. quidam est de principis. quidam est de principiis. Quoddam est principium essendi scilicet quod causat esse aliquid rebus. ut deus et intelligentie. dicit enim primo metaphysice. Deum videtur omnibus causare esse. Et primo celi dicitur. Ab hoc quod est causa cunctis derivatum est esse et vivere his quidam clarioribus his vero obscurioribus. Intelligentie enim sunt principia essendi rebus inferioribus. patet quod intelligentie movent orbem et speras. modo corpora celestia causant esse et vivere rebus inferioribus. dicit enim philosophorum quod motus celi est

causa solus entib⁹ existentib⁹ fm natura. habitus ergo est iste qui est de primis
principiis essendi vocat sapientia. Un sapientia est hic speculatio⁹ primor⁹ principior⁹ es
sendi. Principiū aut⁹ pgnoscedi est in cuius virtute alia pgnoscent. vt sunt ppones per
se note quas pma pncipia vocam⁹. vt dr. 4. metba. vt iste omne ens est vel non est
de quolibet esse vt nō esse z nullo ambo simul. omne totū est maius sua pte. be ppo
siciones dicunt pdes p se note et indemfables. nō em oportet q pben sed statim
intellectus terminis quilibz sane mēris veritatib⁹ earū assentit. Dicunt autem pns
et pia cognoscendi q vt dicit. i. posteriorū. Veritas cuiuslibet psonis scire est ex ve
ritate pmoū pncipior⁹ pgnoscedi. sicut em p lumē solis oia vident q dr z de aia
Nihil videt sine lumine. Sic nihil pgnoscat sine pms pncipiis pgnoscedi. vt des
clarat. i. posteriorū. Habit⁹ ergo iste q est de pms pncipiis pgnoscedi. vocatur in
tellect⁹. vñ intellect⁹ est habitus speculatiu⁹ pmoū pncipior⁹ pgnoscedi. Quidā est
est habitus speculatiu⁹ q est de pncipiat⁹ vt psonibus scilicet pclusio em pnci
piat⁹ z pbat p pmissas. vt dr. i. posteriorū. et talis habit⁹ speculatiu⁹ q est de pns
cipiat⁹ vocat scia. vñ scia est habitus speculatiu⁹ conclusionis vel conclusionum
p demonstrationē vel p demonstrationē acquisitus. Dicit. i. posteriorū. demonst⁹
tio est syllogismus facies scire. conclusionis aut⁹ est demonstratio. Habit⁹ autem
practicus est q est de reb⁹ libere opabilibus a nobis p liberā nostram voluntatem
et quorū pncipiū est volūtas. Et talis est duplex. qdā practi⁹ facti⁹. z qdā acti⁹
uus. Acti⁹ vt prudentia. Un prudentia est habitus cū rectā ratiōe acti⁹uus. vt prudentia
est rectā rō rerū agibilium. mediāte em prudentia vt dicit. Sen. recte agimus dicit
em Seneca in libello de quattuor virtutibus cardinalibus. Si prudēs esse cupis
anim⁹ tu⁹ trib⁹ dispenses pibus. Presentia ordia: pterita memorare: et in futu
ris ppectū intende. Facti⁹ aut⁹ vt ars. Ars em ē habitus intellectualis anime rectā
ratiōe facti⁹uus. Un ars est rectā rō rerū factibilium. Cuius diffinitionis declaratio
parebit in nobili sequenti. mediāte em arte artifex recte facit fm pncipia et reglas
sue artis. vt mēlatoz vt sartor. ¶ Differūt aut⁹ habitus speculatiu⁹ et practicus tripl⁹
¶ Primo ex parte subiecti. obiectum autem habitus speculatiui non est libere op
abile a nobis obiectum autē habitus practici est libere opabile a nobis.

¶ Secūdo differūt ex pte finis. qz finis habit⁹ speculatiui est scire practici vero op⁹.
Dicit em. z. metba. Rhetorice quidē veritas practice vero opus. ¶ Tertio differe
runt ex pte subiecti. qz subiectū habitus speculatiui est intellect⁹ speculatiu⁹. practi
ci vō subiectū est intellect⁹ practicus. Dicunt aut⁹ habit⁹ intellectuales non ideo q
sunt in aia. qz habitus morales sic essent intellectuales. qz etiam sunt in aia Dicit
tur em z ethicorū. Tria sunt in aia habit⁹ potērie z passiones. mō habitus morales
sunt habitus. Sz dicunt ideo intellectuales qz ipsi mediātib⁹ intellectus ass
sentit vero z dissentit falso. Sz habitus morales ideo dicunt quia ipsi mediātib⁹
voluntas eligit bonum et refutat malum. Sequitur correlarie q habitus intelle
ctuales sunt ipsius intellect⁹ assentitue. sed morales electiue. patz correlariū ex dictis

Notādū quarto pro diffinitione artis

Intelligentia. ¶ Ars diffinit sic. est habitus intellectualis ante recta rōne facti⁹uus
Pro q diffinitioe sciendū. q diffinitio pntis diffinitionis est ars hūana. ppter exclude
re artē diuinā que hic nō diffinit. Ratio. qz ars est actus aie. ars aut diuinā est sub
stantia. qz deus mer. oia em que sunt in deo sunt deus mer. Sicut hic diffinitur ars
habitualis z non actualis. ars em actualis non est habitus conclusiois sed ē act⁹
assentendi alicui pclusioni nō firmiter radicate. ¶ Un notandū ars est duplex. ques
dam. Actualis et est noticia acquisita qua quis actualiter alicui conclusioni assen
tit et si aliquis nouiter applicatus ad logicā assentiret huic conclusioni. arguēdo

ad inferiorem ad superiorem est cōsequētia bona affirmatiue z sine distributione. tūc ars
sensus huius pclusionis dicit ars actualis. ¶ Sed ars habitualis est noticia acqui
sita alicuius conclusionis per demonstrationē put illa noticia iam est firmiter radi
cata in anima et vt est in anima sub quiete. vt noticia huius conclusionis arguēdo
ad inferiorem ad superiorem affirmatiue et distributiue vt est firmiter radicata in anima
dicit ars habitualis. eo q est qūtas acquisita existens in anima et firmiter in anima
radicata. Dicit aut⁹ in fine diffinitionis q ars est habitus recta rōne facti⁹uus z opor⁹
et hoc intelligi de rōne artificiali et nō morali. Un duplex est rectitudo. quedam
est rectitudo moralis siue moris fm quā aliqd sit moraliter bene vt facere elemos
sinam ex charitate facere vnicuiqz iusticiā. et sic illud qd iuste fit recte dicitur fieri.
Alia aut⁹ est rectitudo artis vel artificialis fm quā aliqd sit bene in genere sue at
tis fm pcepta et regulas artis. vt qñ sartor facit pulchrā tunicam dicitur recte
facere. rōne artificiali. quia fm regulas sue artis. Sequitur correlarie pto q ars
decollandi boiem sit recta rōne artificiali. licet non morali. ¶ Sequitur correlarie
secundo. q aliquis potest facere aliqd recta ratione artificiali. qui tñ nō opatur
recte ratione morali. patet de artifice qui est doctus i sua arte et est malus in vita
¶ Istis notabilibus sitantibus est conclusio responsalis. Tantum quinqz sunt
habitus intellectuales. ipsius anime veridici. semper ad se inuicem irreducibiles
specificē distincti in quos habitus intellectualis diuiditur fm diuisionem media
tam z communiter consuetam fieri. scz. sapientia. intellectus scientia. ars et prudē
tia. Similiter diffinitio ipsius artis est bene posita. Patet veritas huius conclus
ionis pro prima parte. scilicet q habitus intellectuales sunt quinqz ex sufficientia
ipsorum que est talis. Omnis habitus intellectualis vel est speculatiuus vel pra
cticus. Si speculatiuus hoc est dupliciter. vel de pncipiis vel de pncipiat⁹. Si
de pncipiis hoc est dupliciter. Vel ē em de pncipiis essendi sic est sapientia. Vel
de pncipiis cognoscendi sic est intellectus. vel de pncipiat⁹ sic est scientia. Si
autē ē practicus hoc est dupliciter. Vel est acti⁹uus sic est prudentia. Vel facti⁹uus
sic est ars. ¶ Dico primo in intellectu conclusionis q tantum quinqz sunt habi
tus acquisiti ad innuendum q hic nihil determinatur de habitibus infusis. ¶ Dico
secundo intellectuales ad denotandū q hic non fit mentio de habitibus morali
bus qui sunt decem vt patet secundo ethicorū. ¶ Dico tertio ipsius anime pro
pter excludere habitus corporis de quibus etiam nihil ad propositum. ¶ Dico
quarto veridici. ad innuendum q de fallacijs habitibus hic non determinatur.
¶ Dico quinto veridici semper ad innuendum q hic non determinatur de habi
tibus veridici aliquando qui sunt opinio suspitio zc. ¶ Dico sexto ad se inuicem
irreducibiles. qz plures sunt qui reducūt ad istos. Sz isti quinqz hic enume
rati ita se habent q vnus non reducitur ad alium ex quo differunt specificē. De
thaphica enim reducitur ad sapientiam. habitus politici et economici reducun
tur ad prudentiam. Grammatica. Logica. Rhetorica ad artem. ¶ Dico septimo
specificē distincti quia numeraliter distincti sunt plures. quia tot sunt quot scis
unt eos ex quo accidentia multiplicantur multiplicatione subiectorum. vt patet
primo thopicorum. ¶ Dico ultimo secundum diuisionem mediatam. quia secun
dum diuisionem immediatam essent tantum duo. omnis enim diuisio debet esse
immediata vel reducibilis ad immediatam vt dicit Boetius in libro diuisionum
z licet ista diuisio habituum non est immediata qz hz quinqz membra. tñ reducūt ad
immediatā. vt sic ois habitus intellectualis vel est speculatiuus vel practicus vt
dictum est. ¶ Sed q secunda pars conclusionis sit vera. scz. diffinitio artis sit
bene posita probatur sic. Omnis diffinitio est bona que datur p⁹ genus et diffe
rentiam et que facit diffinitum differre a quolibet non contento sub diffinito. Sz
ista diffinitio artis est huiusmodi facit enim artem differre ab omnibus alijs que

huor habitibus intellectualibus. igitur diffinitio artis est bene posita. Maior est una conditio bone diffinitionis ut ostendit Boetius in libro diffinitionum. Minor quia cum dicitur habitus intellectualis hoc ponit pro genere. sed cum dicitur recta ratio factus hoc ponit loco differentie. Et per istam particulam ars distinguitur ab alijs quatuor habitibus nullus enim habitus intellectualis sit recta ratione nisi ars ut patet ex predictis que declarata sunt superius: quare conclusio vera.

Ar. Primo contra primam partem conclusionis. Non sunt quique habitus intellectuales. igitur probatur a se. quia prudentia et ars non sunt habitus distincti. igitur habitus intellectuales non sunt quique. probatur a se. quia sequitur bene artista est prudens. ergo ars est prudentia tenet consequentia a coniugatis. Item Thopicozum. ¶ Dico verum argumentum concludit quod prima a coniugatis bene valet in predicatione essentiali. ut homo est animal. ergo humanitas est animalitas. sed hic arguitur in predicatione accidentalit et in terminis accidentalibus. ista est predicatio accidentalit artista est prudens

Ar. Secundo contra diffinitionem artis. Diffinitio artis non valet. igitur probatur a se. quia aliqua ars non est habitus. igitur ars non est habitus. tenet prima a particulari negativa ad infinitam negativam. a se probatur quia ars dei non est habitus. probatur omnis habitus est accedens. sed in deum nullus cadit accedens ergo ars dei non est habitus. Minor est nota quia habitus est qualitas. modo qualitas est accedens. Minor est Aristoteles in methaphisica. ubi ostendit quod deus est actus purus modo si aliquid accedens esset in deo tunc deus non esset actus purus. ¶ Dico quod diffinitio artis intelligitur de arte humana que acquiritur per demonstrationem aut expertentiam et talis est accedens. et non intelligitur de arte divina quia talis est substantia et deus met. Dicit enim Dionysius. Quidquid est in deo: est deus met.

Ar. Tercio ars humana non est habitus igitur solutio non valet. probatur a se. habitus est adiacentia corporis. sed ars non est adiacentia corporis. Maior est Aristoteles in postpredicamentis. Minor. quia ars est in anima et anima non est corpus. ut patet secundo de anima. Sed quod ars sit in anima quod est in intellectu artificis. ¶ Dico verum argumentum concludit quod ars non est habitus capiēdo habitum per adiacentia corporis. sed ars est bene habitus capiēdo habitum per qualitate acquisita ex multis operationibus. ¶ An habitus capis tur dupliciter. Uno modo per adiacentia corporis vel eorum que circa corpus sunt. ut vestes dicuntur habitus. et sic non capit hic habitus. sed est speciale predicamentum. Alio modo capitur habitus per quantitate ex multis acquisita actibus. et sic ars dicitur habitus.

Ar. Quarto ars humana non est habitus. igitur. probatur omnia habitus est qualitas acquisita. sed aliqua ars est innata igitur. Maior patet ex diffinitione habitus. Minor quia ars cursoria. ars pugillatoria sunt artes. ut notum est et tamen sunt innate. sunt enim naturales potentie. ut ostendit in predicamentis modo naturalis potentia est qualitas innata ut declarat circa secundam speciem qualitatibus. ¶ Dico quod ars cursoria et pugillatoria bene sunt innate et dicuntur naturales potentias. sed sic non sunt artes. sed ut ars cursoria et pugillatoria dicuntur qualitates acquisitas per studium et exercitium sic bene sunt artes et sic diffinitio artis eis convenit.

Ar. Quinto Diffinitio artis non valet quia ex ea sequitur quod scia libri elenchorum non esset ars quod tamen est falsum. probatur sequela quia scia libri elenchorum docet aliquid facere quod non sit recta ratio. probatur quia docet argumenta sophistica facere et illa non sunt recta ratione. probatur quia argumenta sophistica non sunt recte argumentationes. igitur non sunt recte rationes tenet prima ab eodem et idem. quod idem est ratio et argumentatio. Sed a se quia argumenta que docet scia elenchorum sunt argumenta sophistica ea. ¶ Dico quod recta ratio non capitur per argumentationem. sed capit hic ratio per recta ratione artificiali. et sic argumenta sophistica sunt recta ratio et recto modo sue artis.

Ar. Sexto. Diffinitio artis non valet a tertio a diffinitio igitur. probatur quia convenit habitibus moralibus. ut temperantie veritati et. Similiter convenit habitibus theologicis. ut fidei spei et charitati. probatur quia mediantibus habitibus moralibus

aliquid sit recta ratio. Sic mediante fide aliquid sit recta ratio quia finem fidem aliquid agit finem rectam rationem. ¶ Dico quod habitus morales et theologicales in ditione artis excluduntur per genus scilicet habitus intellectuales Vel dico quod habitus morales et theologicales sunt recta ratione morali et non artificiali modo conclusio intelligitur de recta ratione artificiali.

Ar. Septimo. Ars est habitus actus igitur. quia sequitur bene ars est habitus factivus factivus actus. Item prima a se ad genus. quia facere est agere. ¶ Dico quod actus tamen est genus ad factivum si capit contra se hic capit proprie.

Ar. Octavo. Dico artis non valet opinio. igitur non valet probatur a se quia aliquid opinio non sit recta ratio. ¶ Dico quod ad diffinitionem artis debet addi firmus. modo opinio est habitus infirmus.

Ar. Contra solutionem. Opinio etiam est habitus firmus probatur. quia stat aliquid firmiter assentire alicui opinioni. et sic talis opinio est habitus firmus. ¶ Dico verum argumentum concludit quod opinio potest esse habitus firmus ratione subiecti sui in quo est sed non ratione obiecti. et sic ars dicitur habitus firmus ratione obiecti.

Utrum tamen septem sint artes liberales

Pro intellectione questionis more.

Notandum primo quavis in questione

precedenti posita est dicitur artis et satis sufficienter declarata accipiebat tamen in predicta ditione ars proprie. Ars tamen contra sumpta finem Tullius diffinit sic. Ars est collectio multorum preceptorum in unum finem tendentium. Per precepta autem in proposito intelliguntur regule alicuius artis. sicut enim per preceptum domini artatur et ordinatur servus ad faciendum illud quod dominus precepit. sic artifex per regulas sue artis dirigit in operando. ut in grammatica sunt multe regule que omnes ordinant in unum finem. scilicet in ordinis congrue constitutionem. Licet autem ars variis et diversis modis dividatur. tamen hic ad propositum est solus de artibus liberalibus que dicuntur amminiculatione respectu artium principalium ut dicitur inferius. ¶ Notandum ergo quod ars liberalis diffinitur sic. Ars liberalis est habitus speculationis vel practicus qui acquiritur sine fatigatione et maculatione corporis quo non contingit falsum dicere. In qua ditione artis liberalis tanguntur tria. Primo dicitur ars liberalis est habitus practicus ut triuium ut grammatica. logica. rethorica. hec enim artes sunt de sermone. grammatica de sermone proprio vel incongruo. logica de sermone vero vel falso. rethorica de sermone ornato. vel inornato. modo finis est libere operabilis a nobis. ¶ Tangitur etiam in diffinitione. quod aliqua ars liberalis est habitus speculativus ut totum quod dicitur ut arithmetica. musica. geometria. astronomia. ut dicitur inferius. ¶ Secundo tangitur in diffinitione quod ars liberalis sit sine fatigatione. et maculatione corporis. et per hoc habet dominum inter artes liberales et mechanicas. Artes enim mechanice fiunt cum maculatione corporis et fatigatione ut patet de arte fabuli. liberales autem non. ¶ Tercio in diffinitione tangitur quod artes liberales ordinant et sunt de vero cum dicitur quibus contingit verum dicere. omnis enim artifex recte et vere operatur cum precepta sue artis observat.

Notandum secundo quod ars liberalis est

duplex. quedam est prohibita. et quedam non prohibita. ¶ Prohibita que habet aliquod malum annexum. propter quod citius praxis prohibetur. ut est nigromantia que habet hoc malum annexum scilicet invocantes demonum quod est contra precepta divina. ¶ Non prohibita est que non habet aliquod malum annexum quare eius praxis non prohibetur. ut sunt artes

liberales septem. Et talis ars nō phibita est duplex. quedam pncipalis et quedā minus pncipalis. Principales sunt que nō subordinantur in alias. sed alie artes in eas. vt minus pncipales ordinant in ipsam metaphisicā. Dicitur enim primo metaphi. Necessariores quidē alie dignior vero nulla. Et ars pncipalis est duplex q̄dam est speculatiua. et quedam practica. ¶ Speculatiua est que est de obiecto qd non est libere opabile a nobis p liberā nostrā voluntatem. Et sunt tres metaphisica que est de substantijs separatis. mathematica que est de magnitudinibus et quantitatibus rerū. et phisica que est de rebus a natura cōstantib⁹ et quarū pncipius est natura. ¶ Practica autē est q̄ est de his reb⁹ q̄ sunt libere opabiles a nobis per liberam nostram voluntatem vt est phica moralis que est de virtutib⁹ moralibus q̄rum pncipiū est voluntas. modo voluntas est potētia libera. Dicit em. iij. Ethic. corū. Nos sumus dñi et rectores nostrarū opationū a pncipio vsq̄ ad finem. Et phisica practica est triplex. scilicet ethica. politica. et iconomica. Ethica est de regimine snipsius. Politica est de regimine cōitutum. Iconomica est de regimine domus et familie. Alia autē est ars liberalis minus pncipalis que amminiculatiua et seruilis dicitur. quia seruit et famulatur ad studium et acquisitionē phice pncipalis. Et talis est duplex. q̄dam trivialis et quedā q̄drivialis. Triviales sunt q̄ tendunt in vñ finē et terminū. q̄ grāmatica. logica. et rethorica q̄ oēs cōsiderant de sermōe licet diuersimode. Grammatica em cōsiderat de sermōe pgruo. Logica de sermōe vero. Rethorica de sermōe ornatō. Quadrivialis autē sunt quattuor. arithmetica. musica. geometria. et astronomia. oēs em iste quattuor artes considerant de quantitate licet non eodē modo. Arithmetica et musica de quantitate discreta scilicet de nūero. Arithmetica absolute. musica vero cōtracto mō q̄ ordine ad sonum. est em musica de numero sonorum. Geometria autē et astronomia cōsiderāt de quantitate cōtinua. Geometria de quantitate cōtinua absolute. Sed astronomia de quantitate cōtinua cōtracto modo q̄ in ordine ad morū. Astronomia em est de corpibus celestibus in ordine ad morū et vt mouētur. ¶ Sequit̄ correlarie q̄ pprie loquendo quadrivii non est pprie ars. oīs em ars est habitus practicus. quadrivii autē est habit⁹ speculatiuus quadrivii em est de his rebus que nō sunt libere opabiles a nobis per liberam nostrā voluntatē. vt specialiter patet de astronomia que est de corporib⁹ celestib⁹ q̄ nō cōstāt ab ope nostri intellect⁹ sed a deo. Dicit em. iij. metaphisice q̄ a deo dependet celū et tota natura. Dicitur autē ars similitudinarie sicut em trivii deferunt ad philosophie pncipalis acquisitionē. sic et quadrivii.

Notandum tertio q̄ artes dicuntur liberales

quattuor de causis. ¶ Prima quia habens eas libere pōt in cūpīs eay quo cūq̄ impedimēto extrinseco superueniēte. Si em logico ligarent manus et pedes adhuc potest arguere syllogizare et disputare. et ad min⁹ augmētationē mētalem cōcipere q̄ est vera argumētatio vt dicit inferius. Sed sic non est de artib⁹ mechanicis: si em sartori ligarent man⁹ et pedes vlt̄ futuri nō pōt in opus sue artis vt laetius deducit in vno argumento. ¶ Secūda causa dicunt artes liberales quia olim homines liberi et nobiles solū illis artibus instruebantur. ¶ Tercia causa q̄ liberales homines a curis terrenis animū eius ad celestia eleuando. Aristoteles em et philosophi ceteri per studium artium liberaliū deuenerūt in cognitionem vñ p̄me cause que est deus. Dicit em. iij. metaphisice. Entia nolūt male dispōi. mala est pluralitas pncipum. sit ergo vnus princeps. ¶ Quarta causa dicuntur artes liberales. quia studentes illas artes sū leges imperiales liberi sunt in omnibus vitijs et vicijs libus pncipum et imperatorum. Potest etiā addi quinta ratio quia liberant hominē ab ignorantia que scdm Boetium. ii. de solatiōe. p̄sa q̄nta animalibus brutis conuenit a natura. hominibus autē ex vicio. Inuēte ḡ sunt artes

liberales ppter tollēdū defectū ante hoc est ignorantia. Siā em nostra in pncipio sue creatiōis est vacua in omnib⁹ virtutib⁹ et scientijs. per studium autē pficitur et ad actū deducit. vñ dicitur. iij. de Anima. Intellect⁹ noster in pncipio sue creatiōis est tanq̄ tabula rasa in qua nihil est depictū aptū natū tamē depingi.

Notandum quarto q̄ ars mechanica

diffinit sic Ars mechanica est habit⁹ practicus pncipaliter ordiat⁹ ad op⁹ qd sit cū fatigatione et maculatione corporis. vt ars fabrilis. Et sunt septem versus. Zana. nemus. miles. nauigatio. rus. medicina. Dis ars fabrilis iungatur. de mechanicis sunt. Et sub istis septem continent omēs alie artes mechanice. Pro q̄ Sciens dum prima ars mechanica est lanificiū vel pannificiū. et sub illis cōprehenduntur omēs artes que sunt de pparatiua vestimentorū. vt sartoria. sutoria. ars pelificum. similiter ars radendi pannū. Et generaliter sub pannificio cōprehenduntur omēs artes et omnis labor qui fit cū filis vt est ars textorū et artes similes. Secūda ars mechanica est nemus. vt est ars venandi bestias. Possit etiā hic cōprehendi ars piscatoria. quia pisces etiā venant. Licet melius cōprehendit sub nauigatio. sub ista etiā cōprehenduntur omēs artes de pparatiōe ciborū. vt est coquinaria ars cocorum et ars carnificum. sic hic cōprehenditur carpentaria. ars molendinaria. que presupponitur ligna de nemoribus. Tercia ars mechanica est ars bellica que militia dicitur vel armatura. Et sub illa continent omēs artes de modo pugnandi. vt dimicatoria pugillatoria et similes. Quarta ars mechanica dicitur nauigatio siue nauitatio. et sub illa cōprehenduntur omēs artes que sunt p nauigia maris et aquis. vt ars piscatoria. ars emendi et vendēdi. et generaliter omēs artes mercatorū. Quinta ars mechanica vocatur agricultura que est de seminatione et pparatiōe terre. vt fructifera. quemadmodū docuit Virgilius in Georgicis. et sub illa cōprehenduntur omēs artes que versantur circa agrum. vt est ars arandi ars plantandi arbores. et ars metendi frumenta. et ars de vineis et similes. Sexta ars mechanica est medicina practica vel manualis que ars barboris et sanandi vulnera dicitur. Et sub illa cōprehenduntur omēs artes sanandi vulnera vt chirurgia. ars oculistarū. ars medendi vulnera. ars frangendi lapidem vel calculum et artes similes. Ultima ars mechanica est ars fabrilis: et sub illa continentur omēs artes de pparatiōe armorū vt est ars faciendi bastas. galeas. frameas. gladios. cutellos. ars ferrifactoria aut aurifabrorum. ars sepandi metals la. et generaliter omēs artes que versantur circa ignem et mineras et similes. Sic autē artes mechanice inuēte ppter tollere defectus corporis. Vt dicit Catto St tibi sunt nati nec opes tunc artibus illos. Instrue vt possint inopem defendere vitā. Earum autē sufficientia artium mechanicarum sic sumitur. Omis ars mechanica aut ordinat in custodiā vite. aut in sustentatiōe vite. Si custodiā vite et sic dupl̄ vt vite publice vel cōis. Si p̄mū sic est militia. Vt vite pprie et singlaris et sic est medicina. Si autē ars mechanica ordinat in sustentatiōe vite. et hoc dupl̄. vel in amictū et sic est lanificiū. vel in victum. et hoc dupl̄. vt versatur circa aiata et sic est ars venandi bestias. Si autē circa inaiata et hoc dupl̄ vt circa aquā et sic est nauigatio vel circa terram et cultum terre et hoc dupl̄. vt circa terram in se et sic est agricultura. vt circa generata ex terra et sic est ars fabrilis que est circa ferrū. ferrum autē fit ex terra q̄ terra pinguis mutat in lapides et postea ex lapidib⁹ et tute ignis separat ferrū bñ q̄ dicit Aristēna in mineralib⁹ ex terra pura et sicca non fit lapis f̄ fuscōsa et pingui. Dicunt autē mechanice a vbo mechor artis. et hoc similitudinarie. sicut em ille vir mechor qui habēs ppriam vrozem q̄nt alia. sic etiā ille qui inistit studio artium mechanicarū derelinquit ppriū finē quare ei⁹ intellect⁹ creat⁹ et vt cognoscat deū et creaturas et diligat et hoc habet ex studio artium liberaliū et nō mechanicarū.

Etiam dicunt mechanice a mecha. sicut enim mulier mecha et adultera villis reputatur respectu mulierum. pbarum et virtuosarum sic etiam studium artium mechanicarum est vile et turpe respectu studij quod est in artibus liberalibus. Istis notabilibus sic statibus est hec.

Conclusio responsalis. Tantum septem

sunt artes liberales amplexu specifice distincte et formaliter apud antiquos cōiter vilitate sic quod non plures ad illas non reducibiles secundum divisionem mediatam et cōiter p̄suetam fieri. Veritas huius conclusionis patet per sufficientiam artium liberalium que est talis. omnis ars liberalis aut est trivialis aut quadrivialis. si trivialis hoc est triplex vel est de sermone congruo sic est grammatica. vel de sermone vero sic est logica. vel de sermone ornato sic est rethorica. si autem quadrivialis hoc est duplex. vel enim est de quantitate continua vel discreta. si discreta hoc est duplex. vel absolute sic est arithmetica que est de numero absolute. modo numerus est quantitas discreta. Vel est de quantitate discreta tracto modo et sic est musica que est de numero sonorum vel de numero contracto ad sonum. Si autem est de quantitate continua hoc duplex. vel de quantitate continua absolute sic est geometria que est de quantitativibus et magnitudinibus rerum absolute. modo magnitudo est quantitas continua. Si autem est de quantitate continua tracto modo sic est astronomia. que est de magnitudine corporum celestium et de corporibus celestibus non absolute sed ut moventur. Dico primo in p̄tione tamen septem sunt artes liberales amplexu tunc vel minus principales. quod principales plures essent quod septem. quod metaphisica mathematica et alie plures. Sed hic fit mēto de artibus in primis principalibus que serviles dicuntur. Dico secundo specifice et formaliter distincte. quod numeraliter artes liberales distinguendo essent plures quod septem. quod essent tot quot sunt scientes eas ex quo accipit multipliciter cant numero subiectorum suorum. ut dicitur primo topicorum. Dico tertio apud antiquos cōiter vilitate. quod aliquę sunt artes liberales noviter invēte. ut comprehendunt sub geometria sunt ars perspective quod ars perspective est de linea visuali. modo linea est de consideratione geometrie. Dicitur ultio secundum divisionem mediatam. quod secundum divisionem immediatam. ars liberalis tamen est duplex. quod omnis ars liberalis aut est trivialis aut quadrivialis ut dictum est in sufficientia circa probationem conclusionis.

Ar. Dico. Ex conclusione sequitur falsus igitur. probatur autem. quia sequitur quod tamen septem essent entia quod est falsum. probatur sequela. quod sequitur bene omnes artes liberales sunt entia. sed tamen septem sunt artes liberales. et tamen septem sunt entia. tenet conclusio in danti. Maior et minor sunt note. ¶ Dico hoc argumentum non valet propter duas causas. Primo quod maior non est in danti. minor enim in danti debet esse veris affirmativa. modo ista omnes artes liberales sunt entia est indiffinita. Est enim regula in logica. Dis collecti ut tentum facit propositionem indiffinitam. Secundo non valet quod arguitur a non distributo ad distributum quod p̄tina non valet in maiori enim entia non distribuitur. et in conclusione distribuitur ratione istius signi tamen.

Ar. Secundo. Ex p̄tione sequitur falsum. igitur autem. probatur quod ex p̄tione sequitur quod tamen due essent artes liberales quod est falsum. probatur sequela. quod sequitur bene he sunt artes liberales et he sunt due. et tamen due sunt artes liberales. tenet conclusio sequentia per syllogismum expositorem in tertia figura. maior et minor sunt note demonstlando grammaticam et logicam. ¶ Dico quod hoc argumentum non valet propter duas causas. Primo quod arguitur a non distributo ad distributum que p̄tina non valet. quod in maiori artes liberales non distribuitur. et in p̄tione distribuitur ratione istius signi tamen. quod habet distribuere predicatum cōfusse distribuitur. Secunda causa quod plus est predicatum maioris quod subiectum conclusionis quod non debet esse in syllogismo expositore in tertia figura. predicatum enim in maiori est hoc totum. tamen due. quod sinkathegoreumata posita a parte predicati. sunt partes predicati. sed non a parte subiecti. sed in p̄tione subiectus

solum due quod sinkathegoreumata posita a parte subiecti non est per subiecti nec subiectum

Ar. Tertio ex conclusione sequitur falsus igitur. probatur autem. quod sequitur quod tamen due essent artes liberales quod sequitur bene tamen septem sunt artes liberales. et tamen due sunt artes liberales. et p̄tina ab inferiori ad superius omnis enim terminus scilicet numerus maior est inferiori ad terminum scilicet numerum in inferiori. Dico quod p̄tina ab inferiori ad superius non valet quando arguitur ab inferiori ad superius in antecedendo et subiecto cōcedo simul. modo hic arguitur ab inferiori ad superius in antecedendo tantum quia terminus scilicet numerus maior est inferiori in antecedendo tamen ad terminum scilicet numerum in inferiori.

Ar. Quarto. tamen sex sunt artes liberales igitur non septem. probatur autem quia sex sunt artes liberales et non plures igitur tamen sex. et p̄tina ab exponētibz ad expositam. Sed autem. probatur. quod sequitur bene sex sunt artes liberales et una. et una non est plures igitur tamen sex sunt artes liberales. et p̄tina ab equivalente ad equivalentem. quod hoc totum autem valet et idem est cum p̄tine. quod idem est dicere tamen sex sunt artes liberales et una non est plures. sicut est dicere. tamen sex sunt artes liberales. ¶ Pro solutio istius argumenti notandum est quod ista p̄positio tamen sex sunt artes liberales et una est distinguenda. vel enim est una p̄positiva et sic ipsa est falsa et valet tamen. Tamen sex sunt artes liberales et non plures quod sex sunt artes liberales. modo hec p̄positiva est falsa. quod ad minus una p̄tina per se est falsa. Si autem est una de copulato predicato. et sic est vera et valet tamen. tamen sex sunt artes liberales et cum hoc aliquid quod non est plures etiam est ars liberalis quod septima. et illa septima non est plures quod una tantum. Dicendum est ergo ad argumentum. si tamen sex sunt artes liberales et una. si est una kathegoreica de copulato predicato. tunc etiam p̄cedo. et non debet exponi per una de copulato extremo per una p̄positiva Si autem est p̄positiva p̄p̄o tunc est falsa ut est declaratum.

Ar. Quinto. conclusio non est p̄p̄o. et non est cōcedenda. et p̄tina. nihil est cōcedens nisi nisi p̄p̄o. nihil autem p̄cedit nisi si p̄p̄o. Posterior. modo veritas conuenit p̄positioni. autem. probatur. Dico p̄p̄o habet subiectum. sed hec p̄p̄o tantum septem sunt artes liberales non habet subiectum igitur. probatur sic primo quod ly tamen. non est subiectum quod est sinkathegoreumata modo sinkathegoreumata non est subiectum nec per subiecti. Ad etiam septem est subiectum quod est adiectum modo adiectum non est subiectum per se nec predicatum ut debet una regula logice. Dico vnde argumentum p̄cludit quod hec ordo. tamen septem sunt artes liberales non habet subiectum expresse tamen implicite. quod hoc totum septem entia est subiectum. est enim regula in logica quod adiectum et substantiam computant per uno extremo et sic est. p̄dicta ordo valet tantum septem entia sunt artes liberales.

Ar. Sexto. Nulla est ars liberalis igitur. probatur antecedens. Liberum est quod est gra sit. sed nulla ars liberalis est gratia sit igitur maior est Aristoteles. i mecha. minor quod omnis ars liberalis ordinat in theologia et in deum. ¶ Dico vnde argumentum p̄cludit quod artes non sunt simpliciter libere sed bene respectu ut respectu artis tamen mechanicarum. Ubi notandum quod liberum est duplex. quod dicitur ens liberum simpliciter et illud quod solum est gratia sit et non ordinat in aliud. sic solus deus est liber. quod omnia alia ordinant in deum. Secundo aliquid dicitur liberum in genere et in respectu quod sit in comparatione ad aliud dicitur liberum et sic capitur hic.

Ar. Septimo. Nulla est ars liberalis igitur. probatur autem. nulla est ratio dabilis quare dicuntur liberales igitur. probatur autem. quod si aliqua ratio maxie illa. quia habet eas libere potest in opus earum quocumque impedimento extrinseco superueniente Sed contra hoc arguitur. quod si sic tunc sequitur quod logica non est ars liberalis. quia si logico ligarent manus et pedes et obstrueret os non posset in opus logice quod non posset arguere. ¶ Dico vnde argumentum p̄cludit quod logice in tali casu non potest arguere vocaliter tamen mentaliter. ¶ Contra hanc solutionem arguitur sic. Si sic tunc sequeretur quod ars superior etiam esset ars liberalis quod tamen est falsum. probatur sequela quod si sicut ligarentur manus et pedes et obstrueretur os. ad hunc potest percipere calcem mentalem igitur quia ratio logica diceret ars liberalis eadem et superiora. Dico non est simile de logico qui percipit argumentationem mentalem et de sutorum qui conceptit calcem mentalem. quod ars mentalis.

est ha ars et attingit finem suū. Dicitur p[er] q[uod] ars mentalis sit ha ars et attingit finem suū. finis em[en]t ars est principat[ur] p[er]ficere intellectu[m] et aia[m] mō argumētatio talis p[er]ficat intellectu[m] et aia[m] ex q[uod] est in aia. Scdm patet sc[ilicet] q[uod] calceus mētalis nō est calceus q[uod] calceus ordinatur ad ornandum corpus modo calceus mentalis hoc non facit et per cōsequens non attingit finem suū.

Ar. Octavo. Nulla est ars liberalis igit[ur]. pbat a[nt]e. Seruile non est liberale sed iste septem artes liberales sunt seruiles q[uod] non liberales s[ed] p[er]itia virtute maioris. maior q[uod] seruile et liberale sunt opposita. modo opposita non p[oss]unt conuenire vni minor. q[uod] septem artes liberales dicunt amminiculatiue hoc est seruiles. ¶ Dico v[er]o argumētū p[er]cludit q[uod] iste septē artes dicunt liberales et etiam seruiles respectu diuersorū. dicunt em[en]t seruiles respectu artū principalū et dicunt liberales respectu artium mechanicarum.

Ar. Nono. Grammatica nō distinguit a musica igit[ur]. pbat a[nt]e. q[uod] p[er]fodia q[uod] est p[er] grammatice etiā docet canere. igit[ur] grammatica nō distinguitur a musica. a[nt]e p[er] ex diffinitōe. p[er]fodia vt patebit. ¶ Dico licet grammatica doceat canere. et etiā musica tū nō eodē mō q[uod] grammatica docet canere. i. debite. p[er]ficiat sillabas quo ad accentum et quo ad p[ro]ductionē et correptionē. Sed musica docet debite canere. i. docet p[ro]portiones vocum in ordine ad sonum.

Ar. Ultimo sic. Rhetorica nō est distincta a logica igit[ur]. pbat q[uod] d[icitur] primo rethorica q[uod] rethorica est p[er] logicē s[ed] hoc dicit sc[ilicet] p[ri]orū. ¶ Dico q[uod] rethorica capitur dupl[iciter]. Vno mō p[er] sciētia de ornato modo loquēdi et sic distinguit a logica. Sc[ilicet] cap[itur] p[er] sciētia p[er]suasua que docet p[er]suasiones et p[er]ficia et sic cap[itur] primo rethorica et sc[ilicet] p[ri]orū et sic d[icitur] esse p[er] logicē mō logica etiā docet p[er]suadere que ex p[ro]babilibus syllogisat vt logica scia libri thopicorū.

Verū diffinitio grāmatice et eius diu

sio in q[uatuor] spēs sit bene assignata. P[ri]mo intellectuē questiōis mote. ¶ Notādū p[ri]mo q[uod] grāmatica cōter[et] s[ed] grāmaticos sic diffinit. Grammatica est sciētia docēs recte scribere. recte scrip[ta]. recte intelligere. recte itellecta. recte cōponere. recte cōponere debite. p[er]ficiat. P[ri]mo cui[us] diffinitiois declaratiōe. Sciēdiū q[uod] diffinitū p[er]itis diffinitiois est grāmatica abstractiue sumpta et doctrinalis. Grammatica ergo cap[itur] dupl[iciter]. Vno mō p[er]tineat et sic p[er]tinet et feat subiectū h[ab]ens grāmaticā vt m[er]itē q[uod] scit grāmaticā artē et sic nō cap[itur] hic. Sc[ilicet] q[uod] sic grāmatica est ens p[er] accēs. ens aut[em] p[er] accēs nō est diffinibile vt p[er] 7 metaph[isicorum]. Ens p[er] accēs est aggregatū ex subā et accēs vt al[icui] h[ab]et. Alio mō cap[itur] grāmatica abstractiue et forāl[iter] et sic solū feat vni[us] q[uod] artē grāmatice t[er]m[in]i. et sic diffinit hic grāmatica. Grammatica aut[em] est duplex q[uod] dā positiua q[uod] sc[ilicet] docet f[er]tiones vocabulorū intelligere et q[uod] p[er] nomen scatur. Et em[en]t Remigius. Nisi nomen rei sciētis p[er]gnitō rerum perit. Et Aristot[elis]. i. elenchorum. Qui virtutes vocabulorū sunt ignari defacili palogisant. i. decipiunt. Et d[icitur] a p[ri]mo is. ere. q[uod] ponit fundamētum oim sciārū. D[icitur] em[en]t. i. p[er]te. quid nois in o[mn]i scia p[er] supponit. Et talis grāmatica positiua hic nō diffinit. Sc[ilicet] q[uod] nō est scia sed est p[er]suppositū cuiuslib[et] scie. Scia em[en]t est verorū et necessariorū vt d[icitur] i. p[er]te. grāmatica aut[em] positiua est eorum que a voluntate p[ri]mi impositoris dependent impō em[en]t vocablō rū est ad placitū et voluntatē p[ri]mi imponentis. ¶ Alia aut[em] est grāmatica doctrinalis que docet p[er]fiteri o[mn]es p[er]gruas ex p[ri]is suis reglis. ois em[en]t scia et ars h[ab]et sua principia p[er]p[er]ia p[er]cludēs p[er]p[er]ias interrogatiōes et r[ati]ōes. vt d[icitur] i. p[er]te. principia aut[em] grāmatice sunt regle grāmaticales quib[us] docet et p[er]cipit q[uod] ad ofonē cōgruā faciēdi est n[ec]essariū. In diffinitōe aut[em] grāmatice. p[er] q[uod] ponit scia cōter[et] capiēdo sciaz p[er]p[er]ie em[en]t loquēdo grāmatica nō est scia. scia em[en]t p[er]p[er]ie sumpta est h[ab]itus speculatiu[us] grāmatica aut[em] est h[ab]itus p[er]p[er]ie vt p[ri]o ostēditur est. Sc[ilicet] grāmatica b[on]i d[icitur] scia capiēdo sciaz cōter[et] vt nō distinguit p[er]p[er]ia artē quō et totū triuū d[icitur] scia. D[icitur] vlt[er]ius i.

diffinitioe q[uod] grāmatica docet q[uod] est itelligēdi istrumētalis et nō p[ri]ncipalis. docere em[en]t act[us]. act[us] aut[em] sūt supposito[rum] et singlariū vt d[icitur] i. meta. grāmatica at nō ē suppositiū s[ed] act[us] i. aia docet q[uod] grāmatica istrumētalis quēadmodū malle[us] fabricat istrus mētalis. h[ab]et aut[em] scia grāmaticā docet p[ri]ncipalis sicut faber fabricat principaliter.

Notandum secundo grāmatica docet

q[uatuor]. P[ri]mo docet recte scribere et hoc tāgit p[ri]ma spēs grāmatice sc[ilicet] orthographia Sc[ilicet] docet recte itelligere et hoc tāgit sc[ilicet] sc[ilicet] spēs grāmatice sc[ilicet] ethimologia Tercio docet recte cōponere et hoc tāgit tertia spēs grāmatice sc[ilicet] dyasynthetica. Quare et vltio docet grāmatica recte p[ro]nunciare et in hoc tāgit q[ui]arta et vltia spēs grāmatice sc[ilicet] p[ro]fodia ¶ Orthographia est scia docēs recte scribere. i. orthographia est scia docēs artificiale cōpositionē l[et]t[er]arū et sillabarū et cū hoc p[ro]prietates et passiones earū dē cognoscere. Et d[icitur] ab orthos grece q[uod] est rectū l[et]t[er]e et a graphos scriptura q[uod] sciētia tractans de recta scriptura l[et]t[er]arū et sillabarū. Docet em[en]t orthographia quō vna l[et]t[er]a cōmutat in aliā quō vna l[et]t[er]a p[ro]ponit et p[ro]iungit et p[re]cedit aliā. vt q[uod] m. p[ro]ponit aū. p. et nō. n. d[icitur] m. ē imp[er]i[us] et nō ip[er]i[us] compar et nō cōpar. Et de ista orthographia determinat in p[ri]o libro maior[is] voluminis p[er]ficiant i p[ri]a p[er]te p[er]p[er]i Delie. et in p[ri]a p[er]te Jo. Janu[er]i. s[ed] in tertia p[er]te doctrinalis alexandri in p[ri]ncipio. Docet etiā orthographia p[ro]prietates et accēs l[et]t[er]arū p[ro]noscere. Dicit em[en]t et p[ro]fodia. Eiusdem scie est considerare subiectū et p[ro]prietates subiecti. Si q[uod] orthographia p[ro]fodiat de l[et]t[er]is etiā d[icitur] determinare de accēsib[us] et p[ro]prietatib[us] l[et]t[er]arū q[uod] p[ro]prietates sunt tres nomē. figura et p[ro]fodia. Et em[en]t p[er]p[er]i be. Accidet his nomē pariter figura p[ro]fodia p[ro]fodia l[et]t[er]e est nomē quib[us] em[en]t l[et]t[er]a speciali nomē noiat vt p[ri]a d[icitur] a sc[ilicet] b. z[et]is. Scdm accēs l[et]t[er]a est figura. i. mod[us] scribēdi alit[er] em[en]t scribit a et alit[er] b. Tertium accēs est p[ro]fodia aliqua em[en]t l[et]t[er]a est vocalis aliq[uod] cōsonās aliq[uod] muta aliq[uod] feminocalis vt dicit inferius. L[et]t[er]e aut[em] latior[um] sunt vigintitres. v[er]o p[er]p[er]i. De. Grammatica vigintitria sunt noscēda legēti. Que sibi consuevit distinguere lingua latia. Sequit[ur] correlarie p[ri]mo q[uod] p. b. d[icitur] cēs. Nullū cap[itur] in nūerū q[uod] l[et]t[er]a nō est. vult dicere q[uod] h. nō est l[et]t[er]a q[uod] ad p[ro]fodiā quia nec est vocalis nec cōsonās nec muta nec liq[ui]da vt patebit inferius. sed b[on]i est l[et]t[er]a q[uod] ad nomē et figurā. q[uod] h[ab]et sp[eci]ale nomē et sp[eci]alem figuram qua scribitur. ¶ Sequit[ur] correlarie sc[ilicet] q[uod] et con tur. nō sunt l[et]t[er]e sed sunt signa et note abbreviationis. ¶ Sc[ilicet] sc[ilicet] spēs grāmatice est ethimologia et diffinit sic. Ethimologia est scia docēs recte scripta recte intelligere. i. ethimologia est scia docēs modos fandi tā essentialēs q[uod] accidentales p[ro]fodiōis cognoscere. et dictiōes latinas sub certa p[er]te ofonis collocare. Et dicit ab ethimos grece q[uod] est flos l[et]t[er]e et logos sermo quasi sciētia de florido finone s[ed] quandā s[ed] l[et]t[er]itudine et methaphorā. sicut em[en]t p[er] florēt cognoscit fruct[us] si erit et qualis erit. sic etiā p[er] modos fandi dictiōnū et accidentia p[ro]fodiōis cognoscitur sub qua p[er]te dictio latina debet collocari. Et de ista ethimologia determinat in libris maior[is] voluminis p[er]ficiant excepto p[ri]o. in sciētia donati nostra p[re]posita in prima parte Alexandri.

Notandum tercio q[uod] tertia spēs gram

matice est dyasynthetica. et est scia docēs recte itellecta recte cōponere. i. dyasynthetica est scia docēs artificiale cōpositionē dictiōnū et cōgruam ad inuicem. vt ex eis fiat ofo cōgrua et p[er]fecta. Et dicit a dya grece q[uod] est duo latine. q[uod] dya grece duo feat s[ed] q[uod] dupl[iciter] scribit. vt dicitur Scribere per y grecum dya duo feat. Scribere per i nostrū dia de feat. P[ri]mo em[en]t dicitur dyasynthetica a dia q[uod] est duo et synthe[si] cōpositio quasi scia de cōstructione duorū sc[ilicet] suppositi et apppositi. p[ri]ncipalis em[en]t constructio in grammatica est constructio suppositi cū appposito Ratio quia sicut est in natura sic etiā est in arte. q[uod] ars imitat naturā sc[ilicet] p[ro]fodiōis. Sed in natura principalis p[ro]fodiō est ex materia et forma vel ex actu et potentia suppositum.

autem habet se vel materia vel posita. et appositum vel actus et forma et igitur principalis constructio in grammatica est suppositum et appositum versus. Quoniam perfecta constructio dat duo membra. Secundo diaphorica dicitur a dia quod est de 7 in quod est con 7 rhesis posita quasi scia de compositione duorum videlicet suppositi et appositivi principaliter. Et de ista determinat in minor volumine et libro Pulchriani. 7 sicut in scia pre alexandri. Quarta et ultima species grammaticae est prosodia. et est scia docens debite componere sive se vel sive suas syllabas quo ad correptionem 7 pductionem debite proferre. Et dicitur a pros quod est ad et odos cantus quasi scia valens ad cantum. i. ad accentuationem. Et de ista determinat in tertia pre alexandri. Officia autem et species ipsius grammaticae patent in his metris. Artis grammaticae species dicitur quatuor esse. Orthographia scilicet est etymologia scilicet a. Hinc diaphorica sit prosodia quarta. Scribere prima docet dat de clare secunda. Tertia componit pronuntiat ultima recte.

Notandum quarto quod subiectum in grammatica

est sermo scilicet et diffinitio sic. Sermo scilicet est aggregatum ex pluribus vocibus per quod unus potest alteri exprimere mentis conceptum. Dicit enim Plato in this meo. Ad hoc datur est nobis sermo ut mutuo voluntatis fiat inditum. Propria autem passio huius subiecti est congrua vel incongrua. Demonstrat autem ista passio de subiecto modo communi faciendo argumentum syllogisticum in Barbara. in cuius conclusione propria passio predicat de subiecto. Dicitur autem demonstrandi propria passio de subiecto est iste. diffinitio subiecti dicitur poni per medio. propria passio per maiorem extremitatem. et ipsum subiectum per maiorem extremitatem. iuxta hoc metrum. Sit diffinitio medii passio. maior sub quoque minor. Et format tale argumentum syllogisticum. omne aggregatum ex pluribus vocibus per quod unus potest alteri exprimere mentis conceptum est congrua vel incongrua. Si ergo finis scilicet est aggregatum ex pluribus vocibus per quod unus potest alteri exprimere mentis conceptum. igitur sermo scilicet est congrua vel incongrua. tenet scia in primo modo prime figure scilicet in Barbara. Maior quod propria passio predicatur de diffinitione subiecti. minor scilicet est vera. Quia diffinitio predicatur de diffinito. Si ergo maior et minor sunt vere etiam per se et eis illata est vera. Quid tamen sit subiectum et quod modis accipit et quid sit demonstrare. propria passionem de subiecto latius patebit in questione sequenti. Isti notabilibus sit scilicet scilicet est. Quod conclusio responsalis. Diffinitio grammaticae et eius divisio in quatuor species est bene assignata. Prima pars conclusionis scilicet quod diffinitio grammaticae sit bene posita. probatur tali ratione. Illa diffinitio est bene posita que datur per genus et differentias. Sed ista diffinitio grammaticae est huiusmodi. igitur diffinitio grammaticae est bene posita. Maior est Boetii in libro divisionum. Maior quod diffinitio grammaticae scia ponit per genus quod est communis quod diffinitio. scia enim habet omnes scias. sed grammatica solum habet unam sciam alie autem periculis ponunt loco differentie. eo quod per istas periculas grammatica differt ab aliis sciis. nulla enim scia docet recte scribere. recte intelligere et. nisi grammatica. Sed quod secunda pars conclusionis sit bene posita scilicet quod divisio grammaticae in quatuor species est bene assignata. probatur tali ratione. Illa divisio est bene posita que euacuatur totam naturam diuisi. sed ista divisio est huiusmodi. igitur est bona. Maior est Boetii in libro divisionum. Maior quod nihil est grammaticae quod non continetur sub istis membris quatuor. quare conclusio pro scia parte vera.

Ar. Primo grammatica non est scia igitur per se falsa. probatur autem. omnis scientia est accedens grammatica non est accedens igitur. maior. probatur quod scia est accedens anime. minor quod propria sciam est subiecta. sed grammatica habet scientiam igitur grammatica est substantia. maior quod subiecta habet accedens. minor quod intellectus scis grammaticae habet scias grammaticae et talis mulier est substantia ergo grammatica est substantia. Dico verum argumentum concludit quod grammatica concretive sumpta est substantia modo hic grammatica accipit ab abstractue et formaliter quomodo est accidens.

Ar. Secundo grammatica abstractue sumpta non est scia igitur solutio non est probatur autem de grammatica dei quod est substantia quod deus meretur. Et enim Dionysius ostendit que sunt in deo sunt deus meretur et Aristoteles. in metha. In deum nullum cadit accedens. Dico verum argumentum concludit de grammatica independenti et diuina quod talis est substantia quod est deus meretur. sed conclusio intelligitur de grammatica humana que acquiritur per studium et exercitium quod talis est accedens.

Ar. Tercio grammatica dependens vel humana est substantia igitur. quod sequitur bene. grammatica est substantia ergo grammatica est substantia. scilicet propria a coniugatis vel a concreto ad abstractum. in the. Dico verum argumentum concludit quod aritmetica a coniugatis valens in predicatione essentiali et quiditativa sed non accidentaliter modo cum dico grammatica est substantia est predicatio accidentaliter. quod subiectum accedit predicato quod est predicatio accidentaliter ut dicitur primo posteriorum. Et tamen ubi valet aritmetica a concreto ad abstractum in predicatione essentiali. homo est animal. igitur humanitas est animalitas. Item hic albus est quale. igitur albedo est quantitas.

Ar. Quarto grammatica est adhuc substantia. quod sequitur bene. grammatica inest substantie ergo grammatica est substantia. scilicet propria ab inesse ad esse. in the. Dico quod propria ab inesse ad esse bene valens in predicatione essentiali modo hic arguitur in predicatione accidentaliter. ut hic bene valens homo inest animalitas igitur homo est animal sed hic arguitur in predicatione accidentaliter.

Ar. Quinto grammatica non est scia docens recte scribere. probatur quod si sic sequeretur quod grammatica esset ars mechanica quod est scilicet probatur sequia illa ars est mechanica quod sit cum fatigatione et macerande corporis. igitur grammatica est ars mechanica. Maior patet ex ditione artis mechanice. minor quod pulcre recte scribere sit cum fatigatione et macerande corporis hoc efficitur cum labore ut quis studet pulcre scribere. Dico verum argumentum concludit si hic recte scribere valeret tamen sic pulcre scribere per se hic recte scribere. artificialiter scribere sive regulas orthographie hoc sit sine fatigatione et macerande corporis.

Ar. Sexto grammatica non docet igitur non docet recte scribere. probatur scilicet scilicet corpore. tunc autem docere est suppositum sed grammatica non est suppositum igitur maior. quod docere est actus. sed actus est suppositum ut dicitur in metha. minor quod grammatica est actus anime. modo actus non est suppositum et singulare. Dico verum argumentum concludit quod grammatica non docet principaliter. sed instrumentaliter. sed homo vel deus docet principaliter. ut dicitur Ziconis. in posteriorum. Nec ista visa nec vox audita docet. sed est verius doctor qui intus mentem illuminat et veritatem ostendit.

Ar. Septimo grammatica non docet recte intelligere. probatur autem. quod si sic sequeretur quod grammatica posita esset grammatica doctrinalis quod est scilicet in se probatur probatur si quela quod grammatica posita docet recte intelligere patet quod grammatica posita docet fratres et vocabulorum et deinde recte cognoscere et intelligere ut dicitur in primo notabili. Dico verum argumentum concludit si recte intelligere in proposito valeret tamen sicut fratres vocalis sonus et deinde cognoscere. Sed recte intelligere in proposito valeret tamen sicut modos sciendi tam essentialiter quam accidentaliter partium ordinis cognoscere et sub qua pre deo dicitur collocari et hoc tamen docet grammatica doctrinalis.

Ar. Octavo diaphorica non docet recte ponere igitur probatur autem. quod si sic sequeretur quod orthographia esset diaphorica probatur. quod orthographia docet recte componere istas pro syllabis faciendis et syllabas per deinde ordinandis. Dico verum argumentum concludit si recte componere in proposito valeret tamen sicut litteras et syllabas debite combinare. sed valet hic recte componere. i. deinde recte combinare pro regimine et constructione grammaticali faciendis.

Ar. Nono prosodia non docet recte pronuntiare igitur probatur. quod si sic sequeretur quod musica esset prosodia probatur. quod musica docet recte pronuntiare. quod musica docet pronuntiare sonorum modo de debita. Proinde sonorum pronuntiare in recta et debita pronuntiatione. Dico verum argumentum concludit si recte pronuntiare in proposito valeret tamen sicut pronuntiare sonorum obferuare sed valens hic recte pronuntiare. i. recte accentuare syllabas quo ad correptionem et pductionem.

Ar. Decimo Diffinitio grammaticæ non valz igit. pbat ois bda diffinitio d; que nire cuilibz pto sub diffinito. s; ista diffinitio non est hmoi igit. Maior est So betij i li. dionij mior q; ista dio non puit grammaticæ positie. q; itis non est scia

¶ Dico vñ aritū pcluderet si hic diffiniret i tota sui cōitate vt indrider se extendit ad grāmaticā posituā z etiā doctrinālē sed hic diffinit solū grāmaticā doctrinālē.

Ar. Undecimo Brāmatica non est scia. igit. pbat. ois scia est necessariorū. s; grās matica est ptingentiū igit. maior est Aristo. i posteriorū. mior. quia grāmatica est de ordne pgrua. mō oīo cōgrua pōt esse vel nō esse. ¶ Dico verū argumentū cōcludit q; scia pprie est necessariorū non aut scia cōter dicta modo grāmatica est scia cōter dicta. Vel dico q; licz oīo cōgrua sū se cōsiderata est con tingēs tñ relata ad sua pncipia q; opter obseruare inuolabiler sic ē bñ i necessaria.

Ar. Duodecimo Brāmatica non est scia igit. pbat grāmatica non est vna scientia ergo grāmatica non est scia. s; pñā. q; sicut idē est dicere hō z vñ hō. sic idē est dicere scia z vna scia vt. pbat 4 meth. aris. pbat q; i grāmatica sūt mltē ptoes mō ptois ē scia videt q; grāmatica si ē vna scia. Dico vñ aritū cōcludit q; licz grāmatica nō ē vna scia sūp tñ ē vna vnitare subcti z hō sufficit ad eū vnitare

Strū pforonis sit subiectū in sciētia do

mati. Pro intellectu qstiois mote. ¶ Notandū pto q; subiectū accipit duobus mōis. Pto vt est terminus pte impōnis. vñ terminus pte impōnis vt cōter dis finit. Est terminus q; immediate sciat rē ad extra vt hō aīal. Et isto mō accipiedo sub iectū tunc accipit qtuor mōis. Pmo subiectū valet tñ sicut obiectū z sic capitur scdo de aīa cū d; color est subiectū visus. i. obiectū. visus em̄ fert in colore vt in ei us. ppriū obiectū. Scdo subiectū valz tñ sicut verna vñ famul⁹ z sic capit i pollit corū. In omī politia bona debet esse pncipās. i. dñs z subiectū. i. famulus. Tertio subiectū illd d; qd supponit alteri z sic scabellū d; subiectū pedū sic sū fra est sub iectū oīm elementorū. Quarto capit p illo cui aliqd inheret subāliter vel accitās liter vt materia pma que est subiectū formarū subālitū. Df em̄ i pñico. Materia est pma subiectū vniuersiū fofe Sic paries d; subiectū albedis q; est in ea albedo tñ accitāliter inheret parieti. d; em̄ in aīpdicamētis omīe accitās est in subiecto. Et istis modis hic nō capit subiectū Scdo capit subiectū vt est termin⁹ secūde impo sitiois. vñ Termin⁹ scdo ipositiois est qui nō immediate fcat rem ad extra vt nomē pnomē. Nomen em̄ pmo fcat oīa noīa vt sunt illa hō aīal zc. q; noīa vltra fcat rem ad extra. Et isto mō subiectū etiam accipit qtuor modis. Pto capit pro pte pncipali et materiali. ppōnis kathegorice z sic capit in pmo tractatu Pe. hñ. cum d; subiectū est de q; dicit pdicatū vt hō est aīal. Scdo capit subiectū p illo qd has bet aliqd ppriū z sic capit pto posteri. cū dicit In demonstratiōe dñt esse tria pte cognita scz subiectū passio et dignitas z sic hō d; subiectū. risibile aut ei⁹ ppria pas fio. Tertio capit subiectū p inferiori ad aliqd vñ et supius et sic capitur in regula aīpdicamētali qñ d; qñ alter pdicat de alio vt de subiecto. i. vt sup⁹ de isenori. Et istz trib⁹ mōis nō capit h subiectū. Quarto mō capit subiectū p subiecto attri butiois qd est pto notū in aliqua scia cōsideratū. z isto mō capit hic subiectum. et mō dicitm⁹ q; argumentatio ē subiectū i tota logica. Patet aut iste acceptioes i his metris. vñ sus. Obiectum. verna. positū sub. cui quid inheret. Qd prius est copula : ppriū logicaliter infra. Quo simul ars heret his sunt subiecta quaterna.

Notandum scdo q; subiectū acceptū p

subiecto attributionis diffinit sic. Subiectū ē termin⁹ cōfissim⁹ in aliqua scia psidez rat⁹. pto not⁹. nō excedēs limites ill⁹ scde ad quē omīa in tali scia considerata hñt attributiones. In q; diffinitioe cāgūt qtuor pditiones requise ad subiectū scie Prima

pditio q; subiectū debet esse cōfissimū in tali scia psideratū nō qdē cōfissimū in scan do nec pdicādo q; si ens esset subiectū i qlibz scia vt d; Zuccena. Nichil est q; ratio nem entis suberfugit. S; subiectū scie debz esse cōfissimū in cōsiderando. sic q; in tali scia nihil piderat cōius et a pto. Dico hotanter incōplexa: q; diffinitio subiecti pliciter sed inter incōplexa et a pto. Dico hotanter incōplexa: q; diffinitio subiecti est notior q; subiectū. Df em̄ sexto topicoz. Ois diffinitio est notior suo diffinito. pstat aut q; diffinitio ē cōplexa ex gñe z dñā. Dico notāter q; subiectū ē pto notū a pto ppter ppriā passionē q; bñ est notior subiecto. s; hoc est a posteriori. Qd autē quare ppria passio est notior subiecto a posteriori. q; ppria passio est effectus sed ipm subiectū est causa. mō effect⁹ est notior causa a posteriori. Dicit em̄ i de ania Alciā magnā ptem pferūt ad pgnoscedū q; quid est. Intelligēdū est etiā q; sub iectū est pmo notū noticia gñali z cōfusa q; noticia spēali et determinata est bene ultimo notū ¶ Pro maiori intelligētia horū q; dicta sunt. Notādū q; cognitio est duplex qdā a pto qdā a posteriori. Cognitio a pto est qñ effectus cognoscitur p cām vt cum risibile cognoscit p aīal rōnale vt pñ de hoīe aīal cōfissimū est causa risibilitatis. Df a pto q; in tali cognitioe sit cognitio per causam. modo causa est pto effectū. Alia est cognitio a posteriori z est qñ causa cognoscitur p effectū vt ig nis per fumū. Et d; a posteriori. q; ibi pgnoscat causa p effectū qui est posterior sua causa. Tertia conditio requisita ad subiectū scie est q; subiectū scientie nō debz exces dere limites ill⁹ scie. Vñ excedere limites est de eodē subiecto psiderare in sciētis realiter distinctis. Df em̄ i posterioroz q; scie distinguūt p subiecta et q; vna scia non debet psiderare subiectū alterius. Quarta conditio est q; oīa cōsiderata in scia dñt habere attributionē z ordinē ad tale subiectū. Qd q; subiectū est pmo in scia. mō dū ad pmo reducant oīa posteriora. Df em̄. pñ. metha. q; in omī gñe rerū est dare vñ pmo qd est metra et mensura oīm sequentiū. Omīa aut cōsiderata in scientia non habēt equalit attributionē ad subiectū. aliqua em̄ habent attributionem ad subiectū verificatiuā de quibz subiectū vere z affirmatiue pdicat vt in proposito nomē. pnomē vbum z pncipiū. Et alie ptes hñt attributiones verificatiuā ad ly pñ oratiōis. q; pforonis pdicat vere et affirmatiue de ipis. q; hec est vñ. nomē est pñ orōnis. Alia aut hñt attributionem reductiuā de quibz scz ipm subiectū nō pdicat vere affirmatiue. sed reductiue ad subiectū sicut pprietates ad illud cuius sunt po prietates. vt sic puat⁹ ad suū hitū. Istō mō accia pñorōis hñt attributionem res ductiuā ad subiectū hui⁹ scie sicut pprietates ad illud cuius sunt pprietates. hec enim nō est vñ. qñtas vt cōpatio ē pforōis. sed hec est vñ. qñtas vt cōpatio ē pñorōis

Notandū tertio q; pforonis diffinit sic

cōter. Pñorōis est dictio apta nata integrare ordinē latinā. Cui⁹ diffinitiois de claratio latius tractabit in qstioe sequēti. Propria aut passio hui⁹ subiecti est de clinabile vñ indeclinabile ois em̄ pforōis aut est declinabilis aut indeclinabilis vt dicitur infer⁹. Demonstrat aut ista ppria passio de subiecto modo cōi. ponēdo diffinitionē subiecti p medio. ppriā passionē p maiori extremitate et ipm subiectū p miori extremitate formādo argumentū i barbara vñ i dñij. z format sic. Omīa dco apta nata integrare ordinē latinā est declinabilis vñ indeclinabilis. Sed ois pforōis est dco apta nata integrare ordinē latinā. q; ois pforōis est declinabilis vñ indeclinabilis. s; pñā in pmo mō pñe figure scz barbara. Maior est nota. q; ppria passio pdicat de diffinitioe subiecti. Minor ē nota. q; dio pdicat de diffinito. z sic cū mas ior z mior sunt vt etiā pto ex eis illata est vñ. Pro intelligētia hui⁹. quōd ppria passio demonstrat de subiecto. Sciēdū q; demonstrare ppriā passionē de subiecto ē fofare argumentū syllogisticū z fofale i cui⁹ pcone. ppria passio pdicat de subiecto z fit tñs demfatio i aliq; mō euidentī. mōi ar euidentiores alijs sunt qtuor. duo q; reglant p dici de oī. barbara z dñij : z duo q; reglant p dici de nullo vt celarent et ferio.

Notandū q̄rto et ultio q̄ p̄sorōnis cōsi

derat dupl'r. Uno mō in ordie ad aliā dictionē cum qua pōt integrare et pponere dictionē latinā et sic nō p̄siderat hic. sed sic p̄tinet ad dyasyntheticā. et isto mō de p̄sorōnis definitiōe i sc̄a p̄e alexādrī s̄it i m̄iori volumie p̄ficiam. i dyasynthetica em̄ determinat de p̄e orōnis inq̄tū vna dictio cū alia p̄stuit regimē et constructionē. Secō p̄siderat p̄sorōnis absolute sub rōne mōi sc̄adecēnnalis v̄ accitālis. et sic cōsiderat hic. et v̄ sic est etimologie p̄siderationis. Sequit̄ correlarie q̄ non est incōueniēs in diuersis p̄tib⁹ grāmatice determinare de p̄sorōis sub diuersis mōis licet sub eodē mō et eadē rōne nō valet. diuersi em̄ artifice p̄t p̄siderare idē obiectū materiale. sed nō formale vt declaraf. i. posteri. Istis notabilib⁹ sic stātib⁹ est cōclusio r̄saliis. p̄sorōnis p̄siderata in ordie ad accitā sua grāmatice et p̄ne m̄tia v̄ est etimologie p̄sideratiōis est subiectū in sc̄a donati. Dico notāre q̄ p̄sorōnis est hic subiectū vt p̄siderat in ordie ad accitā sua q̄ p̄siderādo p̄sorōnis i ordie ad constructionē et regimē nō est h̄ subiectū sed potius in sc̄a p̄e alexādrī. p̄bat veritas p̄sorōnis. subiectū sc̄ie d̄z esse p̄rio notū et ad q̄ oīa reducunt p̄siderata in tali sc̄a. sed oīa cōsiderata in sc̄a donati h̄nt ordinē et reductionē ad p̄sorōnis q̄ p̄sorōnis est subiectū i sc̄a donati. maior p̄z ex d̄loe subiecti m̄ior p̄z ex declaratiōe.

Ar. Primo p̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati igit̄ p̄bat aīe q̄ ens est subiectū in sc̄a donati igit̄ nō p̄sorōis tenet p̄tia. q̄ vnus sc̄ie est vnū subiectum vt p̄z i postero. aīe p̄bat q̄ sequit̄ bñ p̄sorōis est subiectū in sc̄a donati ergo ens est subiectū in sc̄a donati. et p̄tia ab inferiori ad superius. ¶ Dico v̄m argumētū p̄cludit q̄ arguēdo ab inferiori ad superius. p̄tia bñ v̄z q̄ arguit in sup̄pōne p̄sonali vt Joānes currit q̄ d̄z currit. sed hic arguit in sup̄pōne materiali.

Ar. Secō p̄sorōis non est subiectū in sc̄a donati. p̄bat nullū subiectū debet excedere limites. s̄ p̄sorōis excedit limites. maior p̄z ex d̄ione subiecti m̄ior p̄z q̄ in dyasynthetica etiā d̄eriat de p̄sorōis vt in sc̄a p̄e alexādrī. mō dyasynthetica est p̄ grāmatice realiter distincta ab etimologia de q̄ d̄eriat in sc̄a donati. ¶ Dico v̄m argumētū p̄cludit q̄ in dyasynthetica vt in m̄iori volumie p̄ficiam. s̄it in sc̄a p̄e alexādrī determinatur de p̄sorōnis et etiā in sc̄a donati sed nō eodē mō. q̄ in dyasynthetica d̄eriat de p̄sorōnis p̄tracto mō inq̄ntum vna d̄cō cū alia p̄stuit regimē et constructionē. sed in sc̄a donati determinat de p̄sorōis absolute in ordie ad modū sc̄adi essentialē et accitālē et nō in ordie ad regimē et constructionē sic etiā in libris p̄rmeriarū determinat de p̄sorōnis quo ad veritatem et falsitatem et p̄positionis p̄stitutionem.

Ar. Tertio p̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati igit̄. p̄bat aīa q̄ subiectū in sc̄a donati igit̄ nō p̄sorōis. et p̄tia q̄ ens sc̄ie nō d̄nt esse plura subiecta vt p̄z. i. postero. aīe est aristoteli. in p̄ris auctoritas. cū d̄z q̄ oīs sc̄ia ē in aīa et oīs color in corpore. ¶ Dico v̄m argumētū p̄cludit q̄ oīs sc̄ia ē i aīa inchoe. et aīa ē subiectū sc̄ia et inchoe. mō h̄ d̄z q̄ p̄sorōis ē subiectū sc̄ie donati attributionis.

Ar. Quarto p̄sorōis non est subiectū in sc̄a donati p̄bat sic. nulla p̄sorōis est subiectū in sc̄a donati q̄ p̄sorōis non est subiectū in sc̄a donati et p̄tia a subiecti tenetate ad subalternatā. aīe p̄bat. q̄ nomē nō ē subiectū in sc̄a donati nec p̄nomē nec v̄bum et sic de aliis q̄ nulla p̄sorōis ē subiectū in sc̄a donati tenet p̄tia ab i d̄centib⁹ ad inducā. ¶ Dico verū argumētū p̄cludit q̄ p̄tia a subalternatē ad subalternatā bñ v̄z q̄ nō variatur sup̄pō in genere. modo in p̄dicto argumēto variat sup̄pō in ḡie. q̄ in aīte cū d̄z nulla p̄sorōis ē subiectū in sc̄a donati p̄sorōis supponit personaliter rōne illi signi nulla. sed in p̄tia cum d̄z p̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati. p̄sorōis supponit materialiter vel simpliciter.

Ar. Quinto p̄sorōis non est subiectū in sc̄a donati p̄bat aīa subiectū sc̄ie oīa d̄nt habere attributionē et reductionē sed non oīa cōsiderata in sc̄a donati

tenē ad p̄sorōis. ergo p̄sorōis nō est subiectū maior p̄z ex diffinitōe subiecti m̄ior q̄ in sc̄a donati determinat de accitātib⁹ p̄sorōis que nō h̄nt attributiones ad subiectū. q̄ h̄ est falsa p̄soratiōis est accitā. vt q̄litas cōparatio. om̄e accitā distinguat a suo subiecto. ¶ Dico verū argumētū p̄cludit q̄ accitā p̄sorōis nō h̄nt attributionē ad subiectū v̄sificatū. s̄ h̄nt reductiū. q̄ accitā reducunt ad partēs orōnis sicut p̄p̄ietas ad suum subiectum.

Ar. Sexto p̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati p̄batur nec in signo nec in signato tenet p̄tia ex sufficiēti diuisione. q̄ nō i signo. p̄bat om̄is sc̄ia capie dignitatē a subiecto. sed vnus termin⁹ nō est dignior altero igit̄ p̄sorōis non est subiectū in signo. Maior est aristoteli. i postero. Maior q̄ oīs terminus est vox. modo vox vt vox nuda est imo om̄es voces eq̄lter p̄cipāt naturā sui generis. Nec em̄ pōt dici q̄ p̄sorōis in signato esset hic subiectū. p̄bat oīs p̄pria passio debet demonstrari de suo subiecto. sed p̄pria passio nō p̄dicat de re s̄ de termino igit̄ p̄sorōis i signo et nō in signato d̄z assignari p̄ subiecto tenet p̄tia. q̄ res realis nō est subiectū nec p̄dicatū. s̄ termin⁹ sc̄ans rem est subiectū vt p̄dicatū. Dico v̄m argumētū p̄cludit q̄ p̄sorōis nec in signo em̄ nec in signato em̄ est subiectū in sc̄a donati s̄ v̄trūq̄ sunt. In eo em̄ q̄ p̄pria passio demonstrat de subiecto hic confiderat subiectū signi. In eo aut̄ q̄ sc̄ia capie dignitatē a subiecto p̄siderat subiectū signati. et illa subiecta sunt subordinata et h̄nt se s̄m ordinē q̄ vnū dicit ad aliud et sic eiusdem scientie possunt esse plura subiecta subordinata.

Ar. Septimo. P̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati. igit̄. p̄bat. q̄ nec in sup̄pōne materiali nec simplici nec p̄sonali. Nō in simplici quia terminus supponit simpliciter pro cōceptu rei modo cōceptus nō est subiectum in sc̄a. nec in sup̄pōne p̄sonali. p̄batur q̄ in logica est vna regula. q̄ om̄e subiectum sc̄ie supponit materialiter. Nō etiā in sup̄pōne materiali. p̄batur q̄ p̄pria passio debet demonstrari de suo subiecto. sed dici de sup̄pōit esse i. vt d̄t Alber. sup̄ veteri arte. s̄ constat q̄ p̄pria passio nō est in termino sed in re sc̄ata. q̄ etiā in sup̄pōne materiali nō est subiectū. Dico v̄m argumētū p̄cludit vt d̄cūt cōdes logici q̄ om̄e subiectū sc̄ie supponit materialiter. nō p̄ se sed p̄ alio termino p̄sonaliter supponente. vt hic p̄soratiōis est subiectum in sc̄a donati. p̄soratiōis supponit materialiter p̄ alio termino sibi simili. vt pro illo termino p̄sorōis. in ista p̄positione om̄is p̄sorōis aut̄ est declinabilis aut̄ indeclinabilis. in qua supponit personaliter Petrus aut̄ hyspan⁹ dicit q̄ subiectū scientie cuiuslibet supponit simpliciter nō p̄ conceptu rei vt d̄cūt communes logici. sed pro natura rei in cōmuni.

Ar. Ultio p̄sorōis nō est subiectū in sc̄a donati. p̄batur sic om̄e subiectū sc̄ie debet esse p̄rio notū. sed p̄sorōis est vltio notū. igit̄ Maior p̄z ex diffinitione subiecti. Maior p̄z q̄ postq̄ aliquis studet p̄fecte in sc̄a donati sic vltio intelligit naturā p̄sorōis. Dico verū argumētū p̄cludit q̄ subiectū d̄z esse p̄rio notum notitia generali et cōfusa. s̄ p̄gnitione determinata et perfecta est bene vltimo notum et cōgnitum.

Artesoratiōis quot sunt. Octo. Que. Nomē
Pronomē. Verbum. Aduerbiū. Participium
Coniunctio. Prepositio. Interiectio.

Vtrū tantū octo sint p̄tesorōnis sc̄z nō

men p̄nomē verbū aduerbiū et. Pro intellectuē questiōis more. ¶ Notandū p̄rio q̄ p̄soratiōis describit sic cōiter. P̄sorōis est apta nata integrare orōnē

Notandū scđo qđ ptesorōnis cōsideran

eodē mō vt patebit infer⁹. ergo ppter cōfōmitatē fcatōis. phomē pōit circa nō
 men immediate. Etiam ideo qz phomen est inuentū ppter nomen z qz loco ei⁹ po
 neretur. ergo phomen ponitur immediate post nomē. Tercio loco ponit verbū qz
 vbi fcat accūs nomē aut z phomē subām. modo accūs est post subām sicut effus
 ctus post suam causam. Quarto vō ordine ponit aduerbiū ideo quia aduerbiū
 est determinatō verbi. mō ois determinatio recto ordie debz sequi suum determinā
 bilē. Quinto ordie ponit pncipiū qz immediate derivat a vbo. et ergo etiā nō remo
 re debet distare a verbo. Sexto ponit pñctiōem ideo qz cōiunctio cōiungit ceter
 ras ptes z maxie declinabiles ergo debet poni post declinabiles vmbilia em dñi
 pcedere illud qd ea vnit et cōiungit. Septio ponit spōnē que defuit pti⁹ casuali
 b⁹. vñ et merito ipis postpositio. suus em sequit dñm suū. Ultio ponit interiectiōē
 ppter ei⁹ impfectiōem interiectio em fcat mētis affectū alie aut ptes mentis cōs
 ceptū. dignū aut ē scire mētis pceptū qz affectū recte qz interiectio vltio loco ponit.

Notāndū tertio q̄ p̄sorōnis est duplex

lēz declinabilis et indeclinabilis. Parsōnis decliabilis est dco q̄ fm sui primaris
 am fcarionem apta nata est inflecti p̄ diuerſas pprietates casuales vel psonales
 casuales vt nomē pnomē et picipiū. psonales vt verbum. Et ptes declinabiles
 sunt q̄ttuor. scilicet nomē pnomē vbi et picipiū. Sed ps indeclinabilis est dictio q̄ fm
 sui fcarōez pmaria nō ē apta nata inflecti p̄ diuerſas pprietates casuales vt psonas
 les Et sunt q̄ttuor. scilicet aduerbiū pūctō ppositio ⁊ interiectō. Capit̄ aut̄ sufficiētia od
 to partiumōrationis sic. Omnis pforōnis aut est declinabilis aut indeclinabilis.
 Si declinabilis hoc est dupl̄r. Aut fcat cū tēpore et casu et sic est picipiū. aut cū
 tēpore et sine casu sic est verbiū. Si aut̄ fcat sine tēpore hoc est dupliciter. aut cū
 qualitate ⁊ determinata apphēsiōe ⁊ sic est nomē aut sine qualitate et indetermina
 ta apphēnsione sic est pphenomen. Si autem est indeclinabilis hoc tripliciter. aut
 em̄ est determinatiua fcati v̄balis et sic est dupliciter. aut bz vniū accēs t̄m̄ et defm̄
 nat vniū et sic est interiectō. Aut bz plura accidentia et sic est aduerbiū. q̄a habz tria
 Si aut̄ pars indeclinabilis est reſoluiua casualis ad actū verbi et sic est ppositio
 Si vō ē pūctiua vtriusq̄ et sic est pūctio qz pūgit ceteras ptes vt postea dicetur

Notandum quarto et ultimo. q̄ ista q̄

mor. vox. dictio. p[ro]n[un]ciat[i]o. et c[on]structibile. sunt idē materialiter et s[ecundu]m sub[st]antiam. diff[er]unt t[ame]n
 formaliter. Idē e[ss]e p[otes]t dici vox dictio. p[ro]n[un]ciat[i]o et c[on]structibile. licet non eadem
 r[ati]o[n]e ut patet de ista dictione h[ab]et. que dicit vox dictio p[ro]n[un]ciat[i]o et c[on]structibile. Di
 cit[ur] p[ri]mo vox quā[n]t[um] ad p[ro]n[un]ciat[i]o[n]em. et p[ro]n[un]ciat[i]o[n]em absolute inq[ue]rit[ur] sc[ilicet] est son[us] ab o[ra]t[i]o
 n[is] alius. plurius naturalib[us] instrumētis. et inq[ue]rit[ur] est absoluta ab om[n]i f[ig]urat[i]o[n]e. v[er]o
 et dicit[ur] aut[em]o[di]o modor[um] f[ig]urandi. Vox ut vox nuda. Secundo dicit[ur] dictio inquantum
 significat aliq[ui]d ad placitū et volūtatē p[ri]mi instrumētis. dicit[ur] e[ss]e dictio quasi dices
 et f[ig]urans rem. ut illa d[icitu]r homo inq[ue]rit[ur] f[ig]urat alia r[ati]o[n]ale dicit[ur] dictio. Tercio dicit[ur]
 p[ro]n[un]ciat[i]o inq[ue]rit[ur] modum v[er]bi f[ig]urati sui q[uo]d est imposit[i]o[n]e f[ig]urat p[ri]mi imposit[i]o[n]is h[ab]ere
 modū significandi essentialē g[en]eralem et specialem r[ati]o[n]e cui[us] sub certa p[ro]p[ri]etate
 collocat[ur]. mod[us] e[ss]e f[ig]urandi p[re]supponit f[ig]urati rei ut postea dicit[ur]. Dicit[ur] autē quare
 to constructibile inquantum habet modos f[ig]urandi accidentales respectuos quia
 sunt p[ri]ncipiū cōgruitatis et cōstructionis ut e[ss]e determinat[ur] in d[ic]t[i]o[n]e d[ic]t[i]o[n]is
 f[ig]urandi acci[den]tales sunt p[ri]ncipiū cōstructionis et cōgruitatis. Que quattuor p[re]dicta
 p[ro]p[ri]etate tangit aut[em]o[di]o modor[um] f[ig]urandi cū dicit[ur]. Vox ut vox nuda fit dictio si sibi detur
 Signādi r[ati]o. pars si cōsignificet. Hinc modus essendi quod constructur facit acci[den]s.
 Hinc e[ss]e illa quattuor p[re]dicta. vox. dictio. p[ro]n[un]ciat[i]o et c[on]structibile sicut superius e[ss]e
 infer[re] recte sicut se h[ab]ent ista quattuor martinus. vii. an[im]al et sub[st]antia. sicut e[ss]e omne illud

qđ est martin? est vir. sed nō econuerso. qz nō oīs vir vocat martinus. et omnis vir est animal. sed nō econuerso omne aīal est vir. et omne aīal est substantia. sed nō econuerso oīs substantia est aīal. Sic est in pposito oīs dictio est vox. f. nō econuerso. oīs vox est dictio formalis. qz vox vt vox est nuda. f. dictio ultra vocē ipporat et designat impositionē ad placitū. Sīr omnis psonis est dictio fcatua et nō econuerso. oīs dictio vt sic est formaliter psonis. psonis em̄ formalis ē modū fcanđi essentia lē speciuocū rōe cui⁹ p quē formalis est ps. et ratiōe cui⁹ aliqd local sub pte dictio nūc vt dictio solum fcatum et impositionē ad placitū rem fcanđam designat. Similiter omne constructibile est parsonis quia cōstructibile etiam presuppos nit modum fcanđi essentia lē. sed nō econuerso omis psonis formaliter est constructibile. constructibile enim importat modum significandi accidentalem respectum rōne cuius constructur cū alio constructibili. parsonis vt sic nō importat modū fcanđi accidentalem sed essentialem tantū. vnde dicit autor modorum fca di Ue vir martin⁹ animal substantia dantur. Sic constructibile pars dictio habetur. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis Tantū octo sunt

pteforatiōis speciuoce distincte in modis fcađi formalibus nō coincidentē a donato posite sīm diuisionē mediāā z cōiter cōsuetā fieri. Veritas huius conclusionis patet ex sufficientia octo partiū psonis de qua dictū est sufficienter in tertio notabili. Dicit primo in cluisione tantū octo sunt pteforonis speciuoce distincte. qz disti guēdo pteforatiōis nūeralis ptes sunt qđ octo. p. qz plura sunt noīa qđ octo sūt verba. modo omne nomē est pteforonis sīr omne verbū. sed hec distinctio vel multis tūdo est tantū nūeralis. Dico scđo in mō significādi formalis nō coincidentēs vī cōs uenientes. qz pteforatiōis pte coincidere vel puenire in mō fcanđi materiali. vt nomen pnomē pueniūt in modo significandi materiali qz tam nomē qđ pnomē fcanđi substantiā. licz nō eodē mō vt postea dicet. Pro qđ sciendū. mod⁹ significandi est duplex. scz materialis et formalis. Materialis est qui in pib⁹ pibus reperitur qđ in vna vt significare p modū entis vt substantiā est mod⁹ fcađi materialis noīa qui etiā repitur in pnomine. Dicitur em̄ pmo de generatiōe qz rō materie est ratiō pueniētia oīa em̄ generabilia z corruptibilia in materia cōueniūt. z h mod⁹ fcađi etiā generalis dicit. nec p eum vna psonis distiguit ab alia. sed potius in ipso plures ptes pueniūt. mod⁹ significandi formalis est qui tñ repitur in vna pteforatiōis. et p quē vna pteforonis ab alia distiguit et differt. vt fcare p modū determinate apphensiōis est mod⁹ significandi formalis noīa. Nomen em̄ distiguit a pno mie p hoc qđ nomē fcat p modū determinate apphensiōis. pnomē vō significat p modū indeterminate apphensiōis. Dicit enim 7 Detaph. qđ forma est que sepat z distiguit. Dicit tñ in conclusione a donato posite. qz pteforonis que posite sunt ab aīa pte esse plures qđ octo vel etiā pauciores. sed a donato posite sunt octo. logici enī tantū ponūt duas pteforonis. s. nomen z verbum. Sicut vō ultra octo addunt nonā videlicet articulū. vt dicit florista. Articulos greci ponūt caruere las tini. Et ponūt ptes p talibus articulis. Dē quarto sīm diuisionē mediāā. qā sīm diuisionē immediatā solū essent due. omis pteforonis aut est declinabilis aut ins declinabilis. vt dictū est in sufficientia pteforonis in tertio notabili.

Ar. Primo nō sunt octo pteforonis. qđ cōclusio falsa. pbat aīa qz nomē z pno men nō sunt ptes distincte. igit nō sunt octo. pbat aīa Ille ptes sunt distincte que hnt distinctos modos significādi sed nomē z pnomē nō habent distinctos modos significādi igit maior. qz pteforonis distiguitur p modos significādi minor. qz tam nomen qđ pnomē fca t p modū entis. vt dicit autor modorū fcanđi. Dico em̄ argumētū cludit qđ nomē et pnomē hnt eundē modū fca di generalem et materiale. sed nō specialē et formale. vt postea declarabit. modo

parteforatiōis distiguitur penes modos significandi formales.

Ar. Secundo tñ due sunt pteforonis. ergo nō octo. pbat aīa omne verus vero consonat sed tñ due sunt pteforonis sīm logicū qđ etiā tñ due sunt ses cundū grāmaticū. Maior est aristo. i. et pib⁹. Maior patet auctoritate. Des tri Wypant qui dicit qđ dyalectic⁹ tñ considerat duas pteforonis. ¶ Dico verū argumētum cōcludit qđ omne verum vero consonat si illa vera cōsiderant eodē modo. si aut diuersimode non oportet modo logic⁹ aliter cōsiderat pteforonis et aliter grāmatic⁹. logic⁹ quo ad verū z sīm. f. grāmatic⁹ quo ad cōgruū et incongruū et sic argumentum non cōcludit. Etiā dico qđ licet logicus ponit tñ duas partes orōnis expse tñ implicite etiam ponit octo sub nomine em̄ cōprehendit pnomē z ptiptium. ptes aut indeclinabiles vocat sinkatbegreumaticas et minus pncis pales. Et ratio huius quare logicus tñ ponit duas pteforonis. et grāmaticus octo. qz logicus cōsiderat pteforonis quo ad veritatē et falsitatē. z quo ad ppos itionis vere et false pstitutionem. sed ad cōstitutionem pponis vere vt false suffici unt due ptes ergo cōsiderat duas ptes. Grāmatic⁹ aut cōsiderat pteforonis in qptum per eas expmūt mētis cōcept⁹. si aut mētis conceptus dī cōplere z pfecte expmūt necessario requiruntur octo. z ergo grāmatic⁹ ponit octo parteforatiōis

Ar. Tertio tñ due sunt pteforonis igitur nō octo. pbat aīa tot sunt pars teforonis quot sufficiūt ad orōnem pfectam et congruā. sed due sufficiunt igitur tantum due sunt pteforonis. Maior qz non est ponenda pluralitas sine necessitate ptipti em̄ est fieri per plura qđ potest fieri per pauciora. vt dicitur. i. pphicor. Maior qz ex nomie et verbo cōstituitur orō pfecta. ¶ Dico verum argumētū cōcludit qđ oratio pfecta essentialiter cōstituitur ex nomine z verbo sufficiē ter et in genere. orō tñ pfecta in spē et accidentaliter nō sufficienter pstituit ex nomi ne et verbo. quia ad talem etiā requirunt alie ptes. Et sic dico qđ ptipti est fieri per plura qđ eque bñ potest fieri per pauciora. et sic argumentum non cōcludit.

Ar. Quarto interiectio non est pteforonis. igitur non sunt octo. pbat aīa auctoritate. Pnsiciani qui non ponit interiectiōem et probat rōne. omis pars orōnis debet fcare mentis conceptū. sed interiectio significat mentis affectum igitur. Maior patet ex diffinitione pteforonis. Maior ex diffinitione interiectio nis. interiectio em̄ fcat mētis affectū. ¶ Dico verū argumētū cōcludit qđ licet ip se Pnsicianus non ponit interiectiōem expse tñ implicite. quia cōprehendit ipsam sub adverbio. ¶ Dico aut ad rōnem qđ licz interiectio quo ad pferentem non fcat mentis conceptū. tñ quo ad audiēre z hoc sufficit et etiā pteforonis proprie dicta debet significare mentis conceptum. modo interiectio est pars communiter sumpta vt dicitur inferius.

Ar. Quinto plures sunt pteforonis qđ octo. pbat qz barbarismus et soleocismus etiā sunt pteforonis vt patet p donatum in libello de soleocismo z barbarismo. ¶ Dico em̄ argūmētū cōcludit si donatus voluisset qđ barbaris mus et soleocismus essent pteforonis. sed vult qđ barbarismus et soleocismus sunt vitia commissa circa pteforatiōis. vnde Barbarismus fit quando syllaba indebi te pferitur quo ad accentum vt dicendo dominus media producta. Sed soleocismus fit quando constructibilia indebite coniunguntur sub diuersitate accitum grāmaticum. vt mens mater.

Ar. Sexto plures sunt pteforonis qđ octo. pbat qz articulus etiā est pars orōnis. pbat qz greci ponūt articulum. ergo etiā latini debet ponere. tenet cōsequētia. qz omnis latinitas est orta a grecis vt dicit Pnsician⁹ in ptes mio maioris volūntis. ¶ Dico qđ cōclusio intelligit qđ tantū octo sunt pteforatiōis. verū est a donato posite. z apud latinos. articul⁹ aut ponit a grecis. Et ratio quare apud grecos ponitur articulus et non apud latinos. quia diffinitiones gre ce sunt minus flexibiles sīm vocem in diuersitate generū casuū et nūerorū qđ latine

et ideo ad tollendū hanc p̄fusionē in discretione gr̄is nūmerorū et casuū necessariū
fuit grecis articulus et nō latinis. et sic latini loco tali ponūt. p̄nomen articulare. per
quod cognoscunt genera numeros et casum.

Ar. Septimo. inter p̄forōnis non est ordo. igit̄. p̄batur. inter species eiusdē
generis non est ordo. sed octo p̄forōnis sunt spēs eiusdem generis. igitur
Daior est purpurū qui ostēdit q̄ spēs debēt esse coequue sub genere et
equaliter participare naturam generis. Dm̄or est nota. quia p̄forationis est ge
nus ad ista octo. ¶ Dico verū argumētum cōcludit q̄ inter p̄forationis nō est
ordo compando ea in ordine ad genus. sed compando ea inter se inter ipsas est or
do. ut dictum est in tertio notabili.

Ar. Octavo. verbum debet esse p̄ma p̄forōnis q̄ nō nomē p̄batur aīis. necessa
ria debent esse p̄ora. sed verbum est p̄forōnis plus necessaria. igit̄. Daior
est nota. Dm̄or q̄ orō p̄fecta non pōt constitui sine verbo sed orō p̄fecta
potest cōstitui sine nomine ut dō nō ingit. conat. videt̄ q̄ q̄ verbū sit p̄ plus necessa
ria q̄ nomē. ¶ Dico verū argumētū p̄cludit q̄ verbū p̄stituit orōnē p̄fectā. s̄z
nō rōne sui. sed rōne n̄i subintellecti. et in verbis p̄dictis intelligit̄ nomiatū. ut no
mē natura vel deus quia valet t̄m deus vel natura tonat.

Ar. Nono. verbū debet p̄cedere nomē. igitur. p̄batur. q̄ accēs est p̄r substantia
ria. sed verbum fcat accēs. nomē substantia igitur. Daior patet q̄ accēs dū
cit nos in p̄gnitiōem substantie. Dicit̄ em̄. i. de ania. Accēs magnā p̄rem cō
ferunt ad p̄gnosendum q̄ quid est. i. substantia modo oīs p̄gnitiō sit p̄ prius et notū
Daior q̄ verbū fcat actū ut curro fcat actū currēdi. lego fcat actum legēdi currere
aut̄ et legere sunt accēs. ¶ Dico verū argumētū cōcludit. q̄ ordie a posteriori. s̄z
bum p̄cedit nomen sed nō ordie naturali sicut enim ordine naturali substantia
p̄cedit accidens sicut causa effectum sic etiam in proposito.

Ar. Decimo verbū debet p̄cedere nomē. igit̄. p̄batur p̄ magis egregia et plus di
gna debz p̄cedere. sed verbū est pars magis egregia q̄ nomē. ¶ Daior q̄
digniora debent esse p̄iora. ut p̄r in postp̄dicamētis. Dm̄or est. P̄sua
nt p̄mo minoris qui dicit q̄ verbū inter ceteras p̄tes est pars magis egregia.
¶ Dico v̄m argumētū p̄cludit q̄ ordine perfectionis verbū p̄cedit nomē sed nō
ordie generatiōis. verbū em̄ importat formā. nomē autem materiam. forma autē
est p̄ior materia via p̄fectionis. sed quia verbum apponit nomini et nomē est sup
positū. suppositū t̄m ordine ḡnatiōis est prius illo quod ei apponitur.

Ar. Undecimo. P̄positio est p̄ma p̄forōnis. igit̄ nō nomē p̄batur. Illa pars
est p̄ma que dicitur a p̄ponendo. s̄z p̄positio dicitur a p̄ponendo. igit̄ p̄
positio debet esse p̄ma. Daior est nota. Dm̄or est grammaticorū oīm q̄
interpretantur hoc vocabulū p̄positio a p̄ponendo ¶ Dico verū argumētū
cōcludit q̄ p̄positio dicitur a p̄ponendo non absolute ratione ordinis sic q̄ de
beret esse p̄ma p̄forationis. sed p̄positio dicitur a p̄ponendo respectu casus
lis cui deferunt ut actō vel ablatino. Et licet aliquando p̄positio suo casuali post
ponit. hoc est per accidens p̄pter bonū suū. et p̄ figurā ut mecū tecū.

Ar. Duodecimo. Littera donati est incōgrua. igit̄. p̄batur. q̄ peccat cōtra res
gulā gr̄maticalē ergo. p̄bat q̄ peccat cōtra istā regulā. Quando in aliq̄
orōne ponuntur plura substantia noīa. t̄m vnum illorū debet poni in gr̄o.
modo hic in littera ponuntur plura substantia nomīa. et nullū ponitur in gr̄o. ut
nomē. pronomē. verbum. adverbū et. ¶ Dico verū argumētum cōcludit q̄ licet
hic nō ponitur cōiunctio inrer illa substantia expresse. t̄m implicite subintelligitur.
q̄ valet t̄m nomen et. p̄nomen et verbū. et dimittit ibi cōiunctio causa breuitatis p̄
vni colorem rhetoricalem qui dicitur articulus puncti. qui habz fieri q̄ in aliqua
oratione ponunt plura noīa substantia sine cōiunctione media.

¶ Nomen quid est? P̄forationis cum casu corpus aut

rem proprie cōmuniterue significās. Proprie. ut roma ti
beris. Cōmuniter. ut v̄bs flumen.

Vtrius diffinitio noīa a donato posita

sit bene assignata. Pro intellectione questionis mote. ¶ Notandum est p̄mo q̄
diffinitum presentis diffinitionis est nomen pro se et suis signatis. captum. Pro se
ideo quia hec dictio nomen. etiam est nomen et p̄forationis. Pro suis signatis.
ideo quia eius signata etiam sunt nomina. ut omnia nomina significantur per hoc
quod est nomen. Supponitur aut̄ hoc diffinitum nomē personaliter et non mate
rialiter ut quidam volunt. Q̄ autem in ista nomen est p̄forationis diffinitū sup
ponit personaliter patet quia est regula cōmunis in logica q̄ omne diffinitum sup
ponit personaliter Ratio quia quodocūq̄ predicatur genus de specie. est suppo
sitiō personalis modo in omni diffinitione predicatur genus de specie. species em̄
diffinitur. et genus est illud per quod species diffinitur. Non oportet autem adde
re in expositione diffinitionis ut quidam volunt actu vel aptitudine. Ratio quia
dictio nominalis etiam extra orationem posita actualiter est p̄forationis. P̄a
ter p̄mo per diffinitionem in qua dicitur p̄forationis est dictio apta nata inter
grare orationem latinam constat autem q̄ dictio extra orationem posita apta na
ta est integrare orationem latinā ergo ē p̄foratiōis. etiā dictio extra orationem
habet modum fcan̄di et formā nominis ut hec dictio. homo absolute posita fcat
p̄ modū entis et deteriate app̄hensionis. forma autē est que locat rem in specie et q̄
dat esse rei. concluditur q̄ nō oportet addere actu vel aptitudinem. Sciendū etiā
q̄ dicit in textu. cum casu. illa p̄cula cum casu. non debz valere t̄m sicut cum infle
xione casuali alias noīa indeclinabilia non essent nomina eo q̄ talia non inflectun
tur nec declinantur per casus. Nomina etiā mentalia ut communiter dicit̄ nō eēt
noīa talia em̄ nō declinantur per casus et finales terminationes in mēte em̄ non est
terminatio finalis sed in voce. debz ergo ista p̄cula valere tantū cum casu. cum
proprietate casuali. hoc est significare recte vel oblique.

Notandus serūdo q̄ illa dictio dicitur

fcare recte que fcat fcatū suū. sine cōnotatiōe obliq̄ratis. ut n̄as qui fcat absolute
suū significatū sine aliqua cōnotatiōe accidentali. Sed ista fcat oblique que fcat
fcatū suū cū cōnotatiōe obliq̄ratis ut gr̄is. dr̄is. actūs. et abltūs. licz ergo oblique
fcat idem cū recto essentialiter. eo q̄ rectus et obliquus ponuntur in eodem p̄es
dicamēto t̄m non significant idē accidentaliter. Actūs em̄ fcat significatū suū abso
lute. obliquus aut̄ cōnotatiue gr̄is em̄ p̄prietatem ut cuius. dr̄is ut cui. ut postea
dicef. Si r̄ gr̄is ultra fcatū n̄i importat possessionē dr̄is acq̄sitiōis. ¶ Sequitur
correlarie q̄ illa f̄pō cum. in dione posita non debet capi associatiue ut s̄z valeret
t̄m q̄ nomē fcat cum aliqua dōe que est alicuius casus. q̄ sic verbum esset nomen
Cum em̄ dico hō currit hoc verbū currit fcat cū isto nō hō. qui est alicuius casus
ex̄ter sed debet capi existēter ut valet t̄m nomē significat cum casu. i. nomē existit
alicuius casus. et sic verbū non fcat cum casu. Sciendū etiā dicit̄ in diffinitione q̄
nomē fcat corpus aut rem. Corpus capif dupl̄r. Vno mō substantiaf ut. i. est in
p̄dicamēto et de genere substantie et dupl̄r. P̄mo pro toto cōposito ex materia et
forma. et sic homo diceretur corpus. hō em̄ dicit materiam et formas. ut ioh̄anēs
petrus. Scōo capif corpus subalter pro altera p̄te cōpositi et sic materia vel corp
pus hoīs d̄r corpus. et sic hec est flā. sortis est corpus. q̄ valeret tantū q̄ sortis est
et materia tantum. q̄ est falsum. Alio mō capitur corpus accidentalit̄ ut est de ḡne

accitis, et sic dupliciter. Uno modo proprie per tria dimensionē, scilicet longitudine latitudine et profunditate simul, ut enim dicitur in predicamentis linea dicitur longitudine et latitudine sed corpus dicitur longitudinem latitudinem et profunditatem simul, et istis modis non capitur hic corpus. Alio modo capitur corpus communiter pro qualibet extensione que aptata est percipi aliquo sensu exteriori non curando an talis sit substantia vel accidens et sic hoc in proposito significat corpus sicut magnū, similiter albedo non gredo, et isto modo capit in proposito. Cuius ergo diffinitio tunc aliquid nomen significant corpus, id est significant aliquid quod sensu exteriori est perceptibile.

Notandum tertio dicitur in diffinitione

utrum rem. Sciendum res capitur dupliciter. Uno modo transcendenter et sic conuertitur cum isto terminus ens et sic non capitur hic terminus ens transcendens est qui significat omne ens mundi et sunt sex res, ens, unum, bonum, verum, aliquid, omne enim quod est ens, est unum et est aliquid et est bonum bonitate entis, et sicut verum veritate entis. Isti modo capiendū rem transcendenter ista pericula corpus sufficienter includuntur in ista pericula, rem omne enim corpus est res, et isto modo diffinitio esset nugatoria et superflua, quod idem his poneret. Alio modo capit res non transcendenter, et sic res dicitur esse ens incorporeū quod non est perceptibile aliquo sensu exteriori, et sic deus dicitur res, anima, angelus, similiter scientie, virtutes dicuntur res, ratio quia scientie et virtutes sunt in anima, modo anima est incorporea, ergo etiam omne illud quod est in anima est incorporeum omne enim quod recipit formam naturam recipiens recipitur ut dicit commentator, in de anima. Sequitur correlatio primo quod hec pericula non valet, homo significat corpus, ergo homo significat rem, nec arguitur ab inferiori ad superius, eo quod res non hic capitur transcendenter quod est superius ad corpus sed capit non transcendenter quod est de spatio ad corpus. Sequitur correlatio secundo quod recte hic donatus posuit coniunctionem disiunctivam inter illas periculas corpus et rem, patet quod coniunctio disiunctiva semper iungit inter diversa, modo res et corpus capiuntur hic despecte quia important et designant diversa. Notandum de etiam in ditione, proprie aut communiter. Ut significatio re proprie est scire cum qualitate propria, significare autem cum qualitate propria est significare tantum unam rem sic quod non plures uniuoce et diuise ut sunt nomina propria. Significatio autem communiter est significare cum qualitate appellatiua. Significare autem cum qualitate appellatiua est scire multas res uniuoce et diuise ut homo animal, sicut alij termini communes. Et per istam periculam excludit principium quod non sciat cum qualitate propria vel appellatiua. In fine autem diffinitionis ponit significans propter causam appellationem que impediuisset bonitatem ditionis, unde non est idem dicere scire corpus, et corpus significare patet, scire enim corpus est significare aliquid sub ratione corporis, ratio autem corporis est esse genus subalternatum, et sic Iobes, homo, Petrus, non significant corpus ex quo non sunt genera subalternata, et sic hoc nomen corpus, significat corpus quod corpus est primum genus subalternatum. Sed corpus scire est significare rem grossam visibilem palpabilem et sensu exteriori perceptibilem, ut homo animal, lignum, sic sciant corpus. Et si dicitur tamen nomina et verba transposita idem sciant, ergo idem erit dicere scire corpus et corpus scire. Dico verum est non variata appellatione, modo hic variata appellatio. Cum enim dicit scire corpus est appellatio, cum autem dicit corpus significare non est appellatio. Sequitur correlatio primo quod dicitur nominis posita a donato non est dicitur essentialis et quiditatiua nominis siue a priori. Sed quod datur per accedens vel casum qualitatem, dicitur autem quiditatiua et essentialis excludit accidentia. Sequitur correlatio secundo quod conuenienter donatus diffinit nomen per casum et quasi litteram, patet quod sunt accidentia nomini magis propria quam alia, modo optime res diffinitur a posteriori per accedens propria, cum sepe accidentia propria ponunt loco dictarum essentialium, ut declarat commentator, in de anima, unde Aristoteles dicit, in de anima, accidentia magnam partem conferunt ad agnoscendum quod quid est, id est substantiam.

Notandum quarto et ultio quod partes

ordinis distinguuntur per modos scandi oportet intelligere in genere quod sit modus significandi. Unde notandum quod modus scandi est duplex, actiuus et passiuus. Modus scandi passiuus est proprietates rei consignificata per vocem ut ledere pedem est modus scandi passiuus huiusmodi dicitur lapis et talis modus scandi passiuus non est de consideratione grammaticā, sed potius philosophi naturalis, eiusdem enim artificis est considerare rem et proprietates rei, ut dicitur, in philosophia, modo philosophus naturalis habet consideras res naturales, ergo etiam habet considerare proprietates rerum naturalium. Sed modus scandi actiuus est modus vel proprietates vocis ab intellectu sibi concessa, qua mediante proprietatem rei conficit, ut genus masculinum huius nominis lapis est modus scandi actiuus et proprietates huiusmodi dicitur lapis, eo quod mediante genere masculino proprietatem rei consignificat ut illam proprietatem que est ledere pedem, unde enim lapis quasi ledens pedem. Et ille modus scandi actiuus est duplex, scilicet essentialis et accidentalis talis. Essentialis est qui est de essentia alicuius partis, ut scire per modum entis est modus scandi essentialis nominis. Et est duplex, scilicet generalis et specialis. Generalis est qui in pluribus partibus reperitur quod in una ut scire per modum entis reperitur in nomine et etiam in pronome. Similiter scire per modum fluxus et fieri est modus scandi generalis verbi et participij. Specialis autem est qui tantum reperitur in una parte ordinis et per quem una pars ordinis distinguitur ab alia, ut scire per modum determinate apprehensionis est modus significandi specialis ipsius nominis. Et per istum nomen distinguitur a pronome quod pronomen sciat per modum determinate apprehensionis. Modus scandi accidentalis est qui non est de essentia partis sed accidit parti, ut est qualitas comparatio. Et est duplex scilicet absolutus et respectus. Absolutus est quo variato non variatur congruitas ut est qualitas figura, sicut enim hec est congrua homo currit, similiter Iobes currit et tamen hic variatur qualitas, in prima est qualitas appellatiua, in secunda qualitas propria. Sed respectus est quo variato variatur congruitas, ut est casus numerus et persona hec est congrua homo currit, hec autem incongrua Iobes currit, in quibus orationibus variatur casus. Modus significandi autem nominis essentialis, est scire per modum entis et determinate apprehensionis. Pro quo intelligendo sciendum, significatio care per modum entis est scire per modum habitus et permanentie. Significare autem per modum habitus et permanentie, est significare rem in facto esse et non in fieri, ut domus est nomen et sciat domum non et est in fieri, sed ut est in perfecto et completo esse. Alij tamen dicunt quod significare per modum entis est scire substantiam, substantia enim est verum ens. Quia autem capit substantiam cum dicitur nomen sciat substantiam patebit inferius. Significare autem per modum determinate apprehensionis est significare rem finem certum modum intelligendi et in certo et determinato genere entis, ens autem dicitur esse in certo genere per suam essentiam et formam. Forma enim est que locat rem in genere et specie. Substantia autem entis ut ad propositum sufficit sunt decem aliquid enim est ens quod est substantia ut homo, aliquid accedens, ut albedo, aliquid ens in anima, ut conceptus rei, aliquid ens extra animam, ut lapis, aliquid est ens quod est habitus, ut visus, aliquid est ens quod est privatio ut cecitas, aliquid est ens verum ut almus, aliquid est ens imaginarium ut chymera, aliquid est ens in actu ut celum, aliquid est ens in potentia ut antechristus. Dicunt autem ista decem genera entis pro tanto, quia omne quod cadit sub ente in aliquid istorum concluditur. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rursus, diffinitio nominis a donato

nato posita est bene assignata, probat omnia dicitur bene assignata, que datur per genus et diffinitum et facit diffinitum differre a quolibet non contento sub diffinito, sed dicitur non mis est huiusmodi igitur, maior est Sobetij in li. dionisi minor, quod per genus ponit propter

nis pro differentia aut ponuntur alle pticule sequentes. scilicet per ista diffinitionem. nomē distinguit ab alijs tribus orōnis. qre cōclusio vera.

Ar. Pmo. Dio nois non valet. pbat nulla dio bona debet dari p diffinctionem. Sed ista datur per diffinctionem ergo. Maior est Aristo. vi. topico rō. Maior qz in diffinitōe dī corp⁹ aut rem. ¶ Dico verū argūtum pcludit q nulla bona dio essentialis z quidditativa debet dari p diffinctionē sed dio accidentalis et descriptiva pōt dari p diffinctionē qualis est dio nois. Sequitur cor⁹ relarie q recte donat⁹ fecit ponēdo diffinitōes accidentales ptiōrōnis. Rō qz diffinitōes quidditativae ptiōrōnis p modos scādi sunt difficiles. diones accidentales sunt faciliores. eo q accēsa notioa sunt quidditativus z substantijs. vt pater. i. de aia. Accēsa magnā pte pferūt ad cognoscendū q quid est. modo Donat⁹ fuit ifors maior lunenū. ergo ex facilioibus processit.

Ar. Secdo. Aliq⁹ est nomē qd non fcat cū casu. pbat. qz nomē aptote for⁹ me est nomē z nō fcat cum casu. Assumptū p prima pte est notū. sed pro scda parte q nomen aptote forme non fcat cum casu. quia dī ideo aptote forme quia est sine casu ab a qd est sine z protos casus quasi sine casu. ¶ Dico verū argūtū pcluderit si nomen ideo diceret aptote forme. quia nullum haberet casum sed tñ bz vnū casus et sponte habet ablati. Vel etiā qz habet tres casus sub vna terminatiōe vt nephas qd est generis neutrius. similiter phas.

Ar. Tercio. Clerbū fcat cum casu. ergo dio non valet. pbat in ista orōne homo currit. in qua hoc verbū currit fcat cum casu. pbat. qz hoc verbum currit fcat cum isto ntō homo. mō hō est alicui⁹ casus. ¶ Dico verū argūtū mētū pcludit q in ista orōne hō currit. hoc verbū homo fcat cū casu associatiue. sed nō exister. modo cū in dione debet capi exister. et nō associatiue.

Ar. Quarto. aliq⁹ est nomē qd non fcat corpus. aut rem. igitur dio est in suis fctis. pbat qz chymera est nomē et nihil fcat. qz chymera sit nomen nō tñ est sed q nihil fcat qz chymera nihil est. Si ergo chymera nihil fcat g nec significat corpus aut rem. tenet pñ a superiori negato ad inferius. ¶ Dico verū argūtū cōcludit q hoc nomen chymera sit alia noia ficta non fcat corp⁹ aut rem directe. tñ indirecte. qz fcat illud qd p partes sue dionis exprimitur. vt caput virgineū. ventrē leoninū. caudam serpentinā. Vel etiā possumus dicere q licet noia ficta non fcat rem verā tñ sufficit q fcat rem imaginabilem et que potest imaginari. Correlarie sequit q impossibile est significabile. licet non fcatone directa tñ sufficit q indirecta paret de isto terminio chymera. chymeram em esse est impossibile tamen hoc est significabile.

Ar. Quito. Aliq⁹ sunt noia que nec fcat corp⁹ nec rem igit. pbat. de istis nois mibus albedo nigredo q non fcat corpus pbat. qz corpus est ens compositū ex materia et forma. sed albedo et nigredo dicunt formā tñ. modo ois forma est simplex vt dī Gilbertus porritanus autor sex principiorum. ¶ Dico verū argūtū cōcludit q corpus pple sumptū est ens cōpositū ex materia z forma sed hic corpus capis coiter p omni illo qd pōt pcepti sensu exteriori et sic albedo et nigredo in pposito dicuntur corpus significare.

Ar. Sexto. Diffinitio nois est nugatoria et supflua igitur nō valet. pbat asis qz ista pticula corpus supflue ponit. pbat. quia sufficēter includitur i ista pticula rem. res em est termin⁹ transcēdēs. mō termin⁹ transcēdēs oia inclit. ergo etiā includit hoc qd est corpus. z sic corpus supflue ponit. ¶ Dico verū argūtū pcludit si res in dione capetur transcēdenter. sed capitur non transcēdenter. vt est despatū ad hoc qd est corpus. vt pbatum est sup⁹.

Ar. Septimo aliq⁹ est nomē qd nō fcat cū qualitate igitur pbat. hoc nomē deus non fcat cū qualitate pbat. sic. qz qualitas est accidens. sed in deum nullū cadit accidens. igit maior est nota. qualitas em est accēsa nois. Maior est Aristo. rñ. metha. vbi ostendit q deus est actus purus. modo act⁹ pu

rus excludit omne accidens. ¶ Dico verum argūtū concluderet si significas re cū qualitate valeret tñ sicut significare cū accēre. sed scare cum qualitate valet tantū. sicut significare cū pceptu vnus vel plurium. constat q deus fcat cum conceptu plurium quantū est ex pte impositionis sue.

Ar. Octauo. Aliq⁹ est nomē qd nihil fcat igit. non omne nomen fcat corpus aut rem pbat. asis. qz hoc nomē pctm est nomē et nihil fcat pbat. autoritate Boetij. 3. de consolatione vbi dicit q pctm nihil est. et theologi vos cant pctm nihil cū dicunt. Sine deo factū est nihil. i. pctm. qz deus nō inuenit peccatū sed diabolus. ¶ Dico verū argūtū pcludit q pctm nihil fcat positue. sed priuatiue. qz puatiōe boni Boetius ergo dicens. q peccatum nihil est voluit dicere q peccatum non est ens morale.

Ar. Nono. Aliq⁹ est nomē qd nō fcat p modum determinate apprehensiois igit modus scādi nois nō valet. pbat. qz hoc nomē deus. nō fcat per modum dremiate apphensiois pbat. qz deus nō pōt pgnosci a nobis determinate dicitur enim. z. metha. Sicut se habet oculus noctue ad lumē solis ita se habet intellectus noster ad ea que manifestissima sunt i natura. Et 3. de aia q nihil est in intellectu nisi prius fuerit in sensu. pstat aut q deus non est sensibilis deū em nemo vidit vnq⁹. vt dicit scriptura. ¶ Dico verū argūtū cōcludit q deus non est determinate cognoscibilis a priori. sed bene a posteriori per effectus aia stote. enim. i. z. metha. ex ordine rerum cognouit vnam esse causam primam omniū cum dicit. Entia nolunt male disponi mala est pluralitas principum. sit ergo vnus princeps.

Ar. Decimo. Aliq⁹ est nomē qd nō fcat per modū determinate apphensionis ergo mod⁹ significādi nois nō valet. pbat. qz hoc nomē materia non fcat p modum determinate apphensionis pbat. qz materia nō est intelligibilis pbat. quia materia pñ est ens in pura potētia. vt dicit. i. pñ. mō oē qd intelligitur. intelligit vt est ens in actu. vt dicit. i. z. metha. ¶ Dico verū argūtū concludit q materia prima non est intelligibilis fm se. tamen sufficit q est intelligibilis in analogia et habitudine. ad formā.

Ar. Undecimo. Aliq⁹ est nomen qd nō significat p modum determinate apphensionis. pbat. quia chymera non est intelligibilis pbat. qz dicitur. 3. de anima. non ens non intelligitur modo chymera. nō est ens z per pñ chymera non significat per modū determinate apprehensionis. ¶ Dico vñ argūtū mētū pcludit q hoc nomē chymera non fcat per modum determinate apprehensionis directe tñ indirecte. non ens em non intelligitur directe. sed indirecte imaginatur enim chymeram esse. licet non sit.

Ar. Duodecimo. Diffinitio nois non valet. pbat. nulla dio debet dari per accidentia. sed ista datur per accēsa igitur nō valet maior. quia dio rei debet dari per genus et differentia modo genus et diffia sunt pres quidditativae z essentialis rei. Maior qz dat per casum et qualitatem que sunt accēsa nois. ¶ Dico verū argūtū pcludit q nulla dio a priori debet dari p accidentia s pñ dio est dio a posteriori. et ista pōt dari per accēsa.

¶ Nomini quot accidunt? Sex. Que? Qualitas compatio. genus. numerus. figura. casus.

Strū tñ sex sint accidentia nominis et
vñ pñum nois sit scare subām. Pro intellectōe questionis more. ¶ Notandum pñ qz hec questio duo querit. pmo vtrum tñ sex sint accēsa nois. i. qzitas. pñatio

vt dicitur in textu. Secundo querit vtrū proprium nōis sit scire subām. Pro pte prime questionis intelligenda. Sciendū accēs nōis describitur sic. Est quedam proprietas nōis attributa nōi aut rōne vocis aut rōne significatiōis. Aliqua em̄ accidens tū attribuitur p̄bīs rōne vocis et figure. q̄ illa vox ē simpliciter figure que non potest diuidi in plures ptes. Sed illa cōposita que potest diuidi in plures partes vt postea dicitur. Aliqua autē accēs attribuitur p̄bīs rōne scationis. vt qualitas. casus. numerus. Illud em̄ nomē qd̄ fecit rem plurib⁹ cōdicabile est qualitas appellatiue vt hō. Illud autē qd̄ fecit rem singularem et indiuiduale est qualitas p̄prie vt iohannes. Describitur etiā cōiter sic. Accēs nomis est terminus accidentis taliter predicabilis de nōie in recto vel in obliquo. in concreto vt in abstracto inq̄tum est p̄prie. ¶ Dico notanter in recto vel in obliquo. q̄ accēs aliqua nomis non predicantur de nōie in recto. q̄ hec est falsa. nomē est qualitatis. sufficit tñ q̄ qualitas p̄dicet de ip̄is in obliquo. vt nomē est alicuius qualitatis. Similiter licet accēs non p̄dicant de nōie in abstracto sufficit tñ q̄ in concreto vt licet hec non sit vera. nomen est compatio in abstracto. tñ hec est vera. nomen est compabile.

Notandū scdo q̄ sicut in rebus natura

libus reperiunt diuersa accēs que p̄t adesse et etiā abesse subiecto p̄ter eius corruptionē. vt d̄t Purpurinus in li. p̄dicabilium. sic s̄t in rebus intentionabilib⁹ fabris canis p̄ intellectum reperiunt diuersa accēs que eisdem rebus per intellectum attribuantur. Duplex est ergo s̄tudo accētū. realiū et intentionaliū vel grāmataliū. Prima q̄ sicut in rebus naturalibus accēs p̄t abesse subiecto vel realiter vel i modo intelligendi. albedo em̄ realiter potest abesse fori. caliditas autē non potest abesse igni realiter sed sufficit q̄ hoc fiat s̄t modū intelligendi. omne enim p̄t p̄t intelligi non intellecto posteriori. sicut eripis potest intelligi non intellecta eius nigredine vt declarat Purpurinus in li. p̄dicabilium. sic s̄t in rebus intentionabilib⁹ vt in grāmatica accēs dicunt abesse suo subiecto. non realiter. nullum em̄ est nōm qd̄ nō ēt alicui⁹ ḡis vel qualitatis vel nūeri. sed accēs nominis absunt secundum modum intelligendi. quia possum intelligere nomen non intellecta eius qualitate similiter non intellecto eius nūero. vñ recte dicit Aristot. ij. phico. Abstrahentium non est mendaciū. Secda puenientia vel s̄tudo est. q̄ sicut in reb⁹ realib⁹ accēs realiter distinguunt ab eorū subiectis cum effectus et causa distinguuntur in rebus realiter cōstat aut q̄ substantia est causa accidentis. Et em̄ Aristot. ij. phico. q̄ materia cum forma est causa omniū accētū in composito. sic s̄titer accēs grāmatalis ista distinguuntur realit ab ip̄is p̄bīs rōnis quorū sunt accēs. non sic q̄ daretur aliquod nomen qd̄ non haberet accēs. sed sic q̄ accidentia grāmatalia non sunt de cētia p̄is om̄e em̄ accēs est p̄ter intellectū et essentiam illius cuius est accēs dens. Sequitur correlarie ex dictis q̄ ista positio grāmatorum cuius est accēs eadem et idēp̄ficari cū p̄bīs non est veritati om̄o cōsona vt p̄babitur inferius ad bonū tñ intellectū accepta poterit sustineri vt patebit in notabili sequenti.

Notandus tertio pro intelligentia isti

vtrū accēs p̄prie rōnis distinguunt a p̄bīs rōnis. ¶ Notandū q̄ aliqua distinguunt dupl̄. vno⁹ reat. alio mō rōne. Ista d̄r distigui rōne q̄ distiguit diuersa cōsideratione intellectus vt que in re dicit vñ tñ intellect⁹ accipit illa vt diuersa. vt Marcus Tullius Cicero. illa tria nōia scant eandē rem realit. tñ intellect⁹ accipit hēd et accipit illa tria vt plura. idem em̄ hō dicebat Marc⁹ Tullius et Cicero. dicebat Marc⁹ nōie p̄prio. dicebat tullius rōne geneloie. dicebat autē Cicero rōne potituncule carnis q̄ pendeat ei de naso ad modū cicris. Alio mō aliq̄ distinguunt realit et hoc dupl̄. vno mō rata realitate. et sic ista distinguunt q̄ distinguuntur loco et subiecto vt fortis ep̄is rome et fortis ep̄is craconie distinguuntur sic realit

Secundo aliqua distinguuntur realiter realitate naturarū. que s̄t designāt diuersas naturas. licet sunt idē subiecto et nūero. et sic albedo. dulcedo et lac distinguuntur tali realitate tria em̄ ista sunt idē subiecto et nūero talia distinguuntur et differunt formaliter dulcedo enim est obiectum gustus. albedo. visus. sicut ergo visus et gustus sunt sensus realiter distincti sic et dulcedo et albedo in lacte omne ergo accēs reale distinguunt realiter a suo subiecto realitate naturarū. licet non realit. que et subiecto. Veritas primi patz q̄ dicit. i. posteriori. essentie p̄dicamentorū sunt impmixte. ¶ Istat aut q̄ subā et accēs nominant diuersa predicamenta. D̄t etiā pmo phisicorum. quantitas et substantia si sunt duo sunt. et om̄is effect⁹ distinguunt realiter a sua causa ¶ Istat autem q̄ accēs est effectus substantie. Veritas sc̄i sc̄i q̄ accēs et subiectum sunt idem nūero et subiecto patz autoritate Aristot. i. topicorum cum dicit. q̄ accēs et subiectū numero sunt idem. Ista sic stantib⁹ dicit q̄ accēs p̄prie rōnis distinguunt realiter a p̄bīs. non sic q̄ p̄prie rōnis realiter essent. et p̄prie rōnis accētibus suis. sed sic q̄ ip̄a p̄prie rōnis inquantū p̄prie rōnis nullum accidentis includit vt em̄ dicitur est ante p̄prie rōnis inquantū p̄prie rōnis solum designat modum scandi essentialē et significatū qd̄ dictio importat. p̄batur pmo sic. Sicut est in natura sic est in arte. sed om̄e accēs in natura realiter distiguitur a suo subiecto ergo etiā est ita in arte q̄ omne accēs p̄prie rōnis distiguit a p̄prie rōnis maior est Aristot. ij. phico. Minor est nota q̄ accēs et subiectū differunt p̄dicamentali. ḡ realiter omnia em̄ q̄ d̄nt p̄dicamentali distiguit realiter. Secdo. p̄batur om̄ia que se transferunt s̄t aliqua similitudinem se transferunt. sed accēs intentionalia et in arte sunt translati ad similitudinem accidentiū realiū. ¶ Istat autem q̄ accēs reale distinguunt realiter a subiecto. ergo similiter etiā est ita in arte. maior est Aristot. vi. topico. misnor est nota quia ars sequit naturam. Tercio. p̄batur sic. om̄e p̄prie rōnis distiguitur a suo posteriori. sed p̄prie rōnis s̄t naturam est p̄prie rōnis accidentib⁹ suis igitur distinguuntur. Maior q̄ idem non est p̄prie rōnis et posterior minor. q̄ p̄prie rōnis dicit modū p̄prie rōnis essentialē ¶ Istat aut q̄ modus significandi essentialis est causa accētalis quēads modū substantia est causa accidentis. Etiā p̄prie rōnis absolute dicit modum scandi essentialē. subā aut est prior accēte natura tpe et diffinitione. Quarto. p̄batur. Illa sunt distincta realiter quorū vnum variatur reliquo non mutato. sed aliqua p̄prie rōnis manet inuariata et eius accēs variatur ergo distinguuntur maior est nota m̄ minor. q̄ dicēdo alb⁹ hō. et alba homo hic variat accidentis q̄ genus. et tñ manet idē nomē. In p̄ma oratione em̄ hō est generis masculini. in sc̄da feminini. Sequitur correlarie q̄ sicut accēs in natura realiter distiguit a subiecto licet numero sine idem sic etiā p̄t dici in arte q̄ p̄prie rōnis distiguit realiter a p̄bīs licet possum⁹ p̄cedere q̄ numero et subiecto sunt idem patz veritas correlari. q̄ accēs intentionalia et artis sunt translati ab accidentibus realibus.

Notandum quarto et ultimo. q̄ sc̄da

ps questionis que fuit vtrū proprium nōis sit scire substantiam. ¶ Notandum q̄ Purpurinus sc̄do maioris dixit. proprium est nomis significare subām cum qualitate. Sciendū q̄ substantia cap̄t dupliciter. vno mō p̄prie et sic subā est res p̄ se existēs vt ps rei per se existēs. exemplū p̄mi vt homo aial tobes. pernis. exm̄ sc̄i aial licet em̄ anima. nō est ens p̄ se tñ aia est pars hois dicit em̄ in p̄dicamentis q̄ pars substantie est substantia. Ito modo nō cap̄t subā cum dicitur nomen fecit subām. Ratio q̄ albedo et nigredo sunt nomia et non scant sic substantiā albedo em̄ vel nigredo non significat rem per se existēte sed alteri inherēte. naturalit enim nullū accidentis est per se. Secdo cap̄t substantia cōmuniter. vt tñ valet sicut essentia. et sic cap̄t cum dicitur om̄e nomē fecit substantiam. accidentia em̄ ita b̄nt essentia et natura p̄prie. sicut substantia licet non p̄fectam naturam sicut substantia vt declarat doctor sanctus in tractatu de quiditatib⁹ rerū: ap̄. n̄ ergo nōis quarto mō

est significare substantiā cum qualitate. Ratio q̄ illud est propriū. quarto modo quod conuenit om̄i soli et semp. mō significare substantias conuenit om̄i nomini soli nomini et semp vt patebit inferius. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis. Tm̄ sex sunt acci-

dentia nois specinōce et formaliter distincta sic q̄ non plura ad illa irreducibilia grāmaticaliter ip̄i nom̄i puenientia. et p̄p̄iū nois est sc̄are subām cum q̄litate. P̄ma pars cōclusionis. p̄batur p̄ sufficiētiam acc̄sū nois et est ista. Om̄e accidens nois uel puenit nom̄i rōne uocis aut rōne sc̄ationis. si rōne uocis sic est figura. nos men em̄ illud ēz simplicis figure cui⁹ vox non est diuisibilis in plures ptes signifi- catiūas. Sed nomē illud ēz compositae figure cui⁹ vox ē diuisibilis in plures ptes sc̄ationis. Si rōne sc̄ationis hoc est dupl̄r. aut rōne sc̄ationis absolute et respecti- ue. si absolute hoc est dupl̄r. aut em̄ talis sc̄atio sumit a p̄p̄etatibus discretiuis sc̄ens sic est genus. aut sumit a sc̄atione suppositiūm et hoc dupl̄r. aut diuisiue sic est qualitas. aut collectiue sic est nūerus. Aut tale acc̄s sumitur a significatione respectiua et sic dupl̄r. aut em̄ ratione rectitudinis et obliq̄ritatis et sic est casus. aut rōne intensiōis et remissiōis et sic est compatio quare p̄ma pars cōclusionis vera. Sed q̄ sc̄da pars cōclusionis sit vera sc̄z q̄ om̄e nomen sc̄at substantiam pars au- toritate P̄risciani sc̄do maioris qui dicit hoc esse p̄p̄iū nomis quarto modo sc̄as re subām cū q̄litate. quare secunda pars cōclusionis vera.

Ar. P̄mo. plura sunt acc̄ia nois q̄ sex igit. p̄batur aīis tot sunt acc̄ia nois quot sunt noia sed plura sunt noia q̄ sex ergo. maior quia accidentia mul- tiplicant multiplicatione subiectōrū vt dicit. i. t. p̄p̄etorum. minor est nota.

¶ Dico verū argumentū p̄cludit q̄ plura sunt acc̄ia nois q̄ sex nūeraliter ea disti- guēdo mō p̄clusio uult q̄ acc̄ia nois sunt sex specificē distincta.

Ar. Sc̄do plura sunt acc̄ia nois q̄ sex. p̄bat q̄ motio p̄sona forma casualis etiā sunt acc̄ia nois. q̄ plura erūt q̄ sex aīis p̄z quia aliqua noia mouens tur. siml̄r oīa noia sunt tertie p̄sonae siml̄ter in nom̄e rep̄iunt forme casua- les sex. ¶ Dico q̄ tm̄ sex sunt acc̄ia nois ad se inuicē irreducibilia plura autē possunt esse que reducuntur ad ista. q̄ motio reducitur ad cōpationē. om̄e em̄ quod compatur compatione nominali hoc etiā mouet. si p̄sona reducitur ad nūerū. q̄ nūerus et p̄sona sunt acc̄ia p̄iugata. sic q̄ in quacūq̄ parte reperitur vnum in eadē et alterū. forma autē casualis reducitur ad casum.

Ar. Tertio plura sunt acc̄ia nois q̄ sex. p̄bat q̄ esse suppositū ē esse rectus a verbo etiā sunt accidentia nois. p̄batur q̄ nomen reddit suppositū ver- bo et regit a verbo a pte ante. ¶ Dico verū argumentū concludit q̄ esse suppositum et regi a verbo est accidens nomis inquantū est dyastinctice conside- rationis. hic autē sit sermo de accidentib⁹ nois vt ip̄m nomē est ethiologie p̄sidera- tionis sic siml̄ter correptio productio sunt acc̄ia nois inquantū ipsum nomen est orthographie considerationis.

Ar. Quarto. plura sunt accidentia nois q̄ sex. p̄batur. q̄ declinatio etiā est acc̄s nomis ex quo noia declinantur de casu in casum. ¶ Dico verū argu- mentum concludit q̄ declinatio est acc̄s nomis. sed dico q̄ declinatio comprehenditur sub casu. ¶ Contra hoc arguit. declinatio in nomine non potest comprehendī sub aliquo acc̄sre igitur nec sub casu. p̄bat aīis. sicut se habet cons- iugatio in verbo sic se habet declinatio in noie. sed coniugatio in verbo expresse po- nitur et sub nullo acc̄sre cōprehenditur. q̄ etiā siml̄ter est de declinatione in nomis ne. maior p̄z ex puenienti similitudine sicut em̄ noia declinant p̄ casus sic verba cons- iugant p̄ p̄sonas et tpa. minor est nota. ¶ Dico q̄ non est sile de p̄iugatione vers- bi et declinatione nominis. Ratio quia declinatio in nomine em̄ recipit vnum acc̄- dens sc̄z casum sub quo bene pōt cōprehendī. sed coniugatio in verbo nō recipit

vnu acc̄s tm̄ sed plura. q̄ nūerū tempus et personam. et ergo sub nullo pōt cōpre- hendi quia qua ratio debet cōprehendi sub vno eadem ratione sub alio et sic oportuit q̄ coniugatio verbi poneretur expresse.

Ar. Quinto. Non sunt sex accidentia nominis. igitur. p̄batur. om̄ia acc̄ia nois minis sunt vnu igitur. p̄batur aīis. Quicūq̄ vni et eidē sunt eadem in se ter se eadē sunt. sed om̄ia ista sex acc̄ia vni et eidē nomini sunt eadē. q̄ etia⁹ inter se sunt eadē et per cōsequēs nō distinguuntur specificē. p̄batur maior autori- tate Aristo. i. p̄p̄etorum. minor quia om̄ia ista sex acc̄ia pueniunt huic nom̄i felix hoc em̄ nomen felix est alicuius qualitatis comparatur. est alicuius ḡnis. numeri. ca- sus et figure. ¶ Dico verū argumentum p̄cludit q̄ ista sex accidentia vni et eidē sunt eadem. et inter se sunt eadem tm̄ nūerum. et materialiter non tamen formalit̄ et sic em̄ distinguuntur. sicut in simili albedo et dulcedo lactis sunt vnu nūero et ma- terialiter et tm̄ distinguuntur formaliter. vt dictum est i notabili tertio.

Ar. Sexto. Qualitas nō est acc̄s nois igit. p̄batur. Illud q̄ est eēntia ali⁹ cuius nō est acc̄s. sed qualitas est eēntia nomis. igitur maior est Aristo. i. p̄p̄etorum. qui ostendit q̄ illud q̄ vere est nulli accidit. m̄ior q̄ sc̄are per mo- dum determinare apprehēsiōis est essentialē noi et hoc est sc̄are cum qualitate vt commūter grammatici exponūt. ¶ Dico verū argūtm̄ p̄cludit q̄ capiēdo q̄litate pro determinata apprehēsiōe tūc est essentialis nom̄i sed sic nō capit hic sed hic capi- tur p̄ sc̄atione vnius aut plurium et sic est acc̄s nomis

Ar. Septimo. Tū P̄riscian⁹ ponit quinq̄ acc̄ia nois ergo. aīis patet. z. ma- ioris. ¶ Dico verū argumentū p̄cludit q̄ P̄riscianus ponit acc̄ia que pueniūt cuilibet nom̄i vt speciem genus numerū figuram et casum. com- rationem aīis nō posuit quia nō cōuenit cuilibet nom̄i. quia solum adiectiuis. sed qualitatem comprehendit sub numero quia sicut numerus causatur a pluralitate et singularitate sic etiam qualitas.

Ar. Octauo. Nō est p̄p̄iū nois sc̄are subām. ergo. p̄bat de⁹ est nomē et nō sc̄at subām. igit. ¶ P̄ma pars sit vera q̄ deus sit nomē notū est. Sed q̄ deus nō sc̄at substantiam. p̄batur substantia ēz a substādo. sed deus nulli substāt er- go deus nō est substantia. Maior est nota et est Aristo. in p̄dicamētis. minor quia forma simplex subiectū esse nō pōt. vt dicit Boetius i libro de trinitate. ¶ Dico ve- rū argūtm̄ p̄cludit q̄ hoc nomē de⁹ nō sc̄at subām vt subā ēz a substādo. sed bñ p̄ se essendo quomodo deus est substantia.

Ar. Nono. Aliq̄s est nomē q̄ nō sc̄at subām. probat q̄ albedo nigredo sunt noia et tm̄ nō sc̄at subām sed acc̄s modo acc̄s et subā sunt p̄mo diuersa. ¶ Dico verū argūtm̄ p̄cludit q̄ hoc nomē albedo nigredo nō sc̄at subās capiēdo subām p̄p̄ie. sed bene cōiter qualiter hic debet capi.

Ar. Decimo. p̄cipiū etiā sc̄at subām igitur nō est p̄p̄iū nois sc̄are substantias aīis patet quia legens sc̄at homines legētem. ¶ Dico verū argumentū concludit q̄ participium sc̄at substantiam sed nō sc̄atione formali sed ma- teriali. q̄ formali sc̄at actum vnitū substantie. Vel dico q̄ licet ipsum participi- um sc̄at substantiam non tamen eodem modo sicut nomē quia nomen sc̄at sub- stantiam absolute sed participium cum tempore.

¶ Qualitas noim in quo est? Bipartita est Quō aut em̄

vnius nomē est et p̄p̄iū dicif. aut multōz et est appellatiū

Struz qualitates in nomie sunt tm̄ due

¶ P̄o intellectōe questiōis mote. ¶ Notādū p̄io q̄ q̄litas nomis fm̄ remigium describit sic. Qualitas est aptitudo nois sc̄adi rem suā discrete vel cōiter discrete.

vt iohannes cōter vt homo. Pro qua dione qualitatē nōis intelligenda sciendum qd per rem nōis debet intelligi scatum nōis. Significare autē dicere est scire vnam rem tñi z non plures vniuoce z diuisim. ¶ Dico notanter qd nomen pprie qualitatē sciat vñā rem tñi vniuoce. qz equiuoce pōt plures significare vt hoc nomen iohannes significat oēs vocatos hoc nomie iohānes. hoc tñ est equiuoce. qz vno noie et diuersis rōnib⁹ saltem accītalibus. Alia est rōne vnius vocatur iohannes et alia rōne alter. vnus est vocat iohannes qz pater suus ita vocabat. alter qd natus est in die iohannis. Equiuocatio tamen talis non est. pprie dicta. Si enim noia ppria essent equiuoca equiuocatiōe. pprie dicta tñ non possent poni in pñtē ex quo nullū equiuocū ponit in pñdicamēto vt sic. cōstat autem qd noia ppria ponūtur in pñto substantie ex quo subē pñme. Ista ergo equiuocatio est accītalit tñi improprie dicta. ¶ Dico notāter scō qd noia ppria sciant tñi vnam rē diuisim qd cōiunctim pñt scire plures. vt hoc nomie iohānes significat corpus et animas. sed nō diuisim. qz nec corp⁹ p se ē iohes nec ala. f. corp⁹ z ala sñ cōstituit torū cōpositum. Significare autē cōmuniter est significare plures res vniuoce z diuisim. vt homo significat omnes homines qui naturam humanam participant.

Notandū scō qd qualitas quantus eli

citur ex ista donati describit sic. Qualitas est nomie vñi vel pluriū que dō cōmūf intelligit sic. Qualitas est nomie apriū natum significare tñi vñā rem vniuoce z diuisim vt plures. In qd dione nomen ponitur pro gñe p qd dat intelligi qd diffinitio qualitatē est bona. omie est accidens debet diffiniri per suū subiectū. vt ostēdit. 7. methice. modo qualitas est accidens nōis. ergo bene dicitur qualitas est nomen. Non est tñ intelligendū qd qualitas simplr esset nomie. eo qd omne accidens realiter diffinitur a subiecto suo vt declaratū est in pcedenti questione. Sed est intelligendū qd qualitas sñ esse materiale est nomie. qñ omne accidens et subiectū nūcro sunt idem. vt dicit. 1. topicoz. Cū vñ in dione dicitur vnius. tangitur qualitas propria. Unde Qualitas ppria est nomen vnius. f. rei scatum vt iohes. Iohannes enim significat indiuiduum. modo omie indiuiduum est vñā numero. Dicit est Boetius in libello qui intitlatur de vno z vnitatē. Omie qd est. ideo est. qz vñā numero z singulare est. Cum vero dicitur vel pluriū tangitur qualitas appellatiua. vñ qualitas appellatiua est nomen pluriū. f. rerū significatiū vt hō. homo est vniuersale. omie autem vñ significat oia sua supposita que in illa natura cōi conueniunt. Non est tñ intelligendū qd vñā pmo z directe significant singularia quia primo et directe significant naturam cōmunem. et ex pñtī sciant indiuidua que illā naturam cōmūf picipiant. vñ et dicit Richardus biligam. homo hōiem sciat. i. naturā humanā primo et principalr. et tñ nullum hōiem. i. singulare sciat. f. primo et directe. licet bene ex pñtī. Quattuor autē modis aliqd dicitur significare plura. Pñio actu. vt homo actu sciat multa. Scō opione vt hoc nomie de⁹ sol luna mundus significat plura opione. Pñmis est impositor opinat⁹ est esse plures deos. sñt mūdos et plures soles. licet ergo hoc nomie deus significat tñi vñā rem actu. aptitudine tñ significat multas. Sic etiā sol significat actu tñi vñā rem. aptitudine tñ significat multas. Unde et ista noia sol de⁹ mund⁹ sunt qualitatē appellatiue. Ista tñ aptitudo in illis nomibus significare plura nō tenet se ex pte rei sed ex parte impositionis vt dictum est. qz credit esse plures deos. Tercio nomen significat plura potentia et successione vt fenix. vnica est autē in mundo que dicit fenix actu potentia tñ et successione sunt plures. Dicit est Plinius qd fenix est vnica autē in arabia que cum fenescit. tpe calidissimo colligit ramos exicatos de arboribus nobilibus et in dorsum suū ponit et volat in sursum quārum altius potest in radium solis. et sic ista ligna accenduntur et descendens in certum locum fenix comburitur. ex cuius cineribus alia fenix postea generatur. Quarto nomie significat plura

imaginatione. vt hoc nomie chymera est nomen appellatiū z non significat plura actu nec potentia nec opinōe. sed imaginatione. significat est illud qd per partes sue diffinitōis exprimitur. vt caput virgineum ventrem leoninū. et caudas serpentis nam. Dicit est ante qd chymera est ens sñ imaginationem que imaginatio est impossibilis. vt dicitur. iij. phisicorum.

Notandum tertio qd qualitas i nomie

est duplex. Cuius rō est ista qz qualitas recipit a forma. sed forma rei est duplex z cōsiderat dupliciter. Primo est forma cōsiderat absolute z sñ se z sic est vñis et ab illa forma sic cōsiderata accipitur qualitas appellatiua. appellatiua enim qualitas sciat rem cōmunicabilē multis. cōmunicari autē multis est de rōne vñis. vñ est dat esse nomen z rationē suis singularib⁹. vt dicit. 7. metha. vñ et dicit qualitas appellatiua qñ ad plura pulsua. nomen autē appellatiue qñtatē pellitur ad multa scanda. Secundo cōsiderat forma rei nō absolute z sñ se. sed vt est in certa materia recepta. et sic forma est indiuidua et singularisata. Dicit est thomas in de ente z essentia. qd forma rei sñ se accepta vñis est. sed cōsiderata vt recipit in materia que materia est pñcipiū indiuiduatōis. tunc forma singularisat et indiuiduat. z a tali forma sic in materia indiuiduata recipit qualitas ppria. Unde et dicitur qualitas propria quasi poris et multitudine priuata. quia tantum vñ conuenit. ponit est sunt parua foramina in corpe alalis p que exit sudor. et sunt multa. sic per quādam similitudinem dicit proprium quasi poris z pluralitate significatiōis priuatum. patet ergo vnde sumitur qualitas nominis originaliter. De isto tamen melius patebit in sequentibus.

Notandū quarto. qd quia qualitas est

modus significandi nōis accītalit. ois autē mod⁹ significandi originaliter sumitur a re mediante modo intelligēdi. Primo est modus scandi sumit a modo intelligēdi. mod⁹ autem intelligēdi accipit a modo essendi qd modus essendi est pñcipiū remotū et originale modorū significandi. modus autē intelligēdi pñcipiū oportet ergo intelligere a quo modo essendi originaliter sumit qualitas nominis. Pro qd notādū qd licet dictū est in notabili qd qñtatē sumit a forma. et forma est duplex. f. vñter intellecta a qua sumit qualitas appellatiua et singulariter accepta a qua sumitur qualitas propria. Ut autē hoc latius et distinct⁹ intelligeret. Sciendum est sñ autorem modorū scandi qd qualitas ponitur a donato p accidente nōis. non sic qd esset aliqd nomen quod null⁹ esset qualitatē. sed sic qd qualitas ē preter intellectum essentialē nōis. vt possum⁹ intelligere aliqd nomie esse pars ois nōis et non intelligendo eius qualitatē omie est prius potest intelligi sine posteriori vt dicit Durphirius. ergo possum⁹ intelligere aliqd esse nomen non intelligendo eius qualitatē. Caput ergo qualitas originaliter a modo essendi forme qui modus essendi est duplex. Vnus est modus essendi forme est cōis qñ scz forma absolute z sñ se et eius rationē absolutā cōsiderat. et sic ab illo modo essendi caput qualitas appellatiua. nomie est qualitatē appellatiue sciat rem cōicabilē multis. formatū autē ratio est cōicari et dare esse multis. Aliter est mod⁹ essendi forme appropriatus vel singularis. qñ scz forma cōsiderat vt est limitata in certa materia et singularisata. et ab illo modo essendi forme sumit qualitas ppria. sicut est forma cōsiderata vt est in certa materia indiuiduatur et eius cōicabilitas terminatur sic similis nomen proprie qualitatē tñi vñā rem significat. vt patet ergo vnde originaliter sumitur qualitas appellatiua et etiā ppria. Istis notabilib⁹ sic stātib⁹ est.

Conclusio responsalis. Tātū due sunt

qualitas in nomine. scilicet propria et appellativa. Unde conclusionis veritas patet ex his que dicta sunt.

Ar. Præterea littera donati est incongrua ergo. probatur. In ea interrogatiuum et responsiuum disconueniunt in casu. igitur est incongrua tenet præmissa. quia hoc est contra regulam eodem grammaticæ. in qua dicitur quod interrogatiuum et responsiuum debent conuenire in casu. quia interrogatiuum scilicet quo est ablati casus et responsiuum bipertita est nisi casus. Dico verum argumentum concludit quod interrogatiuum et responsiuum debent conuenire in casu quia reguntur ab eodem regente. ut quod currit respondetur iohannes. et quando reguntur ex eadem vi. Si autem reguntur ex diuersis viribus non oportet quod inter sit in proposito. quia interrogatiuum quo regit ab illa præpositione in a parte post ex vi nature. et responsiuum bipertita regit a parte ante ex vi persone ab illo verbo est quare argumentum non concludit.

Ar. Secundo. Aliquod est nomen quod nullius est qualitatis probatur. quia hoc nomen quod est nomen ut notum est et nullius est qualitatis. probatur quia donatus dicit in capitulo de pronominibus quod quis est minus? et sic nomen quod est talis nec est propria nec appellativa. Dico quod donatus dicit quod hoc nomen quis sit minus et sic nomen non voluit dicere et negare quod quis non esset appellatiue qualitatis sed voluit ibi dicere quod non ita certe significat sicut alia nomina.

Ar. Tertio. Aliquod est nomen quod nullius est qualitatis. probatur de isto nomine magister. Non proprie ut notum est. non etiam appellatiue probatur. Illud quod ex impositione facit unam rem non est appellatiue qualitatis. sed hoc nomen magister facit unam rem ex impositione ergo. Maior quia nomen appellatiuum ex impositione facit multas res. Minor quia hoc nomen magister imponit ad faciendum unam rem quando quis promouetur ad dignitatem magistratû. Dico verum argumentum concludit si hoc nomen magister imponeret ad faciendum unam rem cum quod promouetur in magister situm sed in tali promotione proprie non imponit et hoc nomen. sed tamen verificatur de ipso solo mediante copula de presenti. de quo prius non verificabatur nisi mediante copula de potestate vel erit et sic argumentum non concludit.

Ar. Quarto. aliqua sunt nomina que nullius sunt qualitatis. igitur probatur de istis nominibus. ois nullus quilibet quod nullius sunt qualitatis probatur. Non appellatiue quia non sunt termini eodem in logica ergo nec sunt appellatiue qualitatis in grammatica et præmissa. ab eodem ad idem. quia terminus eodem in logica est nomen appellatiuum in grammatica. ut patet de istis nominibus lapis. lignum autem est notum. quia omnis nullus quilibet sunt sinkathegreumata. modo sinkathegreumata non est finis eodem. Dico verum argutium concluderet si terminus eodem in logica. et nomen appellatiuum in grammatica essent idem per se. sed habet se sicut superius et inferius. nomen enim appellatiuum est superius. et terminus eodem inferius. ois enim terminus eodem notialis est nomen appellatiuum. sed non eodem sinkathegreumata enim sunt nomina appellatiua et non sunt termini eodem. ex quo non predicatur de pluribus.

Ar. Quinto. Nulla est qualitas eodem. igitur nulla est qualitas appellatiua tenet præmissa ab eodem ad idem autem. nulla est res eodem igitur nulla est qualitas eodem. Aliter patet autoritate Boetii in li. de vno et unitate. cum dicit quod quod est ideo est. quia vnum numero et singulare est. Dico verum argutium concluderet si qualitas diceretur appellatiua vel communis ratione modi essendi. sed dicitur communis ratione modi significandi. quia nomen appellatiue qualitatis significat multas res.

Ar. Sexto. Aliquod est nomen quod nullius est qualitatis. probatur de isto nomine vrista. Non proprie probatur. Illud quod facit multas res non est qualitatis proprie. sed vrista significat multas res. Maior quia nomen proprie qualitatis tantum facit unam rem. Minor quia hoc nomen vrista facit istam aquam que fluxit ante decem annos et que hodie fuit et que fluere post centum annos que non est eadem aqua. Dico enim argumentum concludit. quia licet non est eadem aqua simpliciter que fluxit hodie et que fluxit ante

fluere postea. sufficit tamen quod est eadem aqua secundum successionem. Pro quo intelligendo. Sciendum quod aliqua dicuntur idem tribus modis. Primo aliquid dicitur idem simpliciter in quo simpliciter nulla est facta mutatio et sic deus dicitur idem. deus enim est immutabilis. ut patet. xij. metha. Secundo aliquid dicitur idem quia eius pars principalis semper est eadem et sic homo dicitur idem per totam vitam suam. quia anima sua semper est eadem. Tertio aliquid dicitur idem secundum successionem et simile situm et ordine quo ad celum. et sic vrista dicitur idem flumini qui tam fluxit et fluxit ante centum annos et fluere post centum annos. quia continue una pars succedit aliam et etiam est in simili situm et ordine ad celum vrista. ergo proprie est nomen situm et non substantie.

Ar. Septimo. Aliquod est nomen quod nullius est qualitatis igitur probatur. quia hoc nomen deus est nomen et nullius qualitatis non proprie quia deus est vltimus et species. ut cõter dicunt logici modo proprium non est species nec vltimus. Non appellatiue patet quia nomen appellatiue qualitatis facit multa. sed deus tamen vni conuenit. quia vnus est deus maior est nota sibi minor. Dico quod hoc nomen deus est nomen appellatiue qualitatis et licet non conuenit multis actu. tamen aptitudine. Et si dicitur sequitur deus significat multa aptitudine ergo actu. tenet præmissa quia aptitudo est reducens da ad actum. Dicitur enim. i. celi. Frustra est calculatio. cuius non est calculamentum. Dico verum argumentum concluderet si aptitudo reduceretur ad actum. sed non oportet quod aptitudo reduceretur ad actum sed potentia reduceretur ad actum. Sequitur corollarie prout quod aptitudo et potentia dicitur tripliciter. patet quia aptitudo sequitur formam sed potentia materiam. Secunda dicitur. aptitudo non reducitur ad actum sed potest si non est frustra reduceretur ad actum. Ratio quare aptitudo non reducitur ad actum. quia aptitudo requirit formam. modo forma est ens in actu. ens enim in actu est forma vel ens habens formam. Sed potentia reducitur in actum. quia potentia sequitur materiam. modo materia non est in actu sed in potentia tamen ut dicitur. i. Philosophia. Tertia dicitur quia aptitudo presupponit rem esse. sed potest non presupponit rem esse vnde hoc est vana antichristus potest currere. sed hoc est falsa. antichristus apertus natus est currere

Ar. Vltimo. Aliquod est nomen quod nullius est qualitatis probatur. quia nomen materia liter capitur est nomen ut notum est et nullius est qualitatis probatur. non proprie. quia. nomen materialiter supponens. facit plura igitur probatur. quia facit se et suum simile. modo id quod facit se et suum simile facit multa vel plura. Dicitur enim. i. Pluralis locutio numero dno est preta. Non etiam appellatiue probatur autoritate grammaticorum qui dicunt. Est proprie qualis omnis vox materialis. Dico verum argutium concludit quod si nomen materialiter capitur solum accipitur pro se tunc est proprie qualitatis. quia sic tamen accipitur sub conceptu vnius. Si autem nomen materialiter supponens accipitur pro se et sibi simili tunc est appellatiue qualitatis quia sic accipitur sub conceptu communis ergo et.

¶ Compactionis gradus quot sunt? Tres. Qui? Positiuus vt doctus. Comparatiuus vt doctior. Superlatiui vt doctissimus. Vtrum tamen tres sint gradus compactionis

nis. Pro intellectu de questione de more. ¶ Notandum est primo. quod Compactio describitur sic. Compactio est nomen eiusdem casus idem notatiui vel idem connotare appetitum finem magis et minus in diuersis gradibus debita collocatio. Quod dicitur compactionis declaratur esse bona. In ea enim primo per gradum ponitur debita collocatio. vnde Debita collocatio est quod si positiuus est singularis numeri. etiam comparatiuus et superlatiui dicitur esse singularis numeri. et ergo hic non est compactio. doctus doctior doctissimus. Dicitur secundo nomen eiusdem casus. quia si comparatiuus et superlatiui essent diuersorum casuum non esset compactio. Dicitur

etiam nomen ad denotandum quod unum nomen non facit compositionem. Dicitur tertio idem connotari. id est sciantium ad denotandum quod comparativus positivus et superlativus debet scire idem licet non eodem modo. positivus enim facit absolute sine excessu. comparativus cum excessu mediocri. superlativus cum excessu in summo et postea dicitur. Dicitur quarto. vel idem connotare apparentium. ad includendam illam compositionem. novus novior. novissimus. In qua licet comparativus positivus et superlativus non faciant idem. tamen videntur scire idem propter idemplicitatem vocis. Novus enim positivus et comparativus novior. valent tamen si scire recens. sed superlativus novissimus valet tamen sicut ultimus. Dicitur quinto finem magis. id est finem excessum. ut magnus maior. maximus. Dicitur sexto finem minus. id est finem crescentiam et diminutionem. ut parvus minor. minimus. Dicitur ultimo in diversis gradibus. ad denotandum quod compositio composita debet fieri per tres gradus. Est autem compositio duplex. quedam regularis. et quedam irregularis. Compositio regularis est compositio in qua comparativus et superlativus regulariter formantur a positivo sub convenientia principii et derivata finis. Vel ubi comparativus excedit positivum in una syllaba. et superlativus excedit positivum in duabus. Et ad tale compositionem requiruntur quattuor conditiones. Prima quod in tali compositione debet esse convenientia principii et derivata finis in compositio positivus et superlativus et ergo hic non est compositio regularis. bonus melior. optimus. sicut hic. malus peior. pessimus. Secunda conditio quod comparativus excedat positivum in una syllaba et superlativus in duabus. et ergo hic non est compositio regularis. magnificus magnificentior. magnificissimus. quod comparativus excedit positivum in duabus syllabis et superlativus in tribus. Tertia conclusio quod in compositione regulari debet esse regularis formatio comparativus et superlativus a positivo. et ergo hic non est compositio regularis. arduus magis arduus arduissimus eo quod ibi non ponitur comparativus sed ponitur aliquid loco comparativus. Quarta conditio quod in compositione regulari debet esse idemplicitas et convenientia facti. et ergo hic non est compositio regularis. novus novior. novissimus. ut dictum est superius. Sed compositio irregularis est quando comparativus et superlativus non regulariter formantur a positivo sub convenientia principii et derivata finis. Et sic compositio irregularis quattuor modis. Primo per subtractionem syllabe ut juvenis iunior. Secundo per additionem syllabe ut magnificus magnificentior. magnificissimus. ubi additur illa syllaba -en-. Tercio per illam mutationem vocis. ut bonus melior. optimus. Quarto per mutationem facti ut novus novior. novissimus. sicut potest compositio irregularis fieri suppletionem. ut quando positivus cum illo adverbio magis ponitur loco comparativus ut pius magis pius piissimus.

Notandum secundo. gradus compositionis rationis

describitur sic. Gradus compositionis est nomen preteritive faciens dispositionem intensibilem vel remissibilem augmentabilem vel diminubilem cum excessu vel sine excessu. Dicitur primo in dictione gradus compositionis est nomen faciens concretivum. Unde significare concretivum est scire adiectivum. Significare autem adiectivum est scire substantiam et accidentem. accidentem formatum. et substantiam materialiter. ut albus formatum facit albedinem. de enim in predicamento. Albus solam qualitatem facit quod est verum formaliter. materialiter albus facit substantiam vel subiectum in quo est albedo. unde et concretum dicitur a con quod est simul et cerno. id est significo quasi simul cernens vel faciens duo. Dicitur secundo in dictione. dispositionem intensibilem vel remissibilem. augmentabilem vel diminubilem. Pro quo sciendum quod intensio et remissio proprie conveniunt qualitativis. augmentatio autem et diminutio quantitativis. unde Intensio est persistens qualitatis in subiecto fortificatio. ut cum aliquid est modicum album et postea fit magis album. et dicitur intensio quasi intensio. Illud est proprie intensio quod suscipit magis ut de in potentia. Remissio autem est persistens qualitatis in subiecto debilitatio ut cum aliquid est calidum in summo et postea fit tepidum. Augmentatio est presentis quantitatis maioriatio. ut cum aliquid est parvum modo crescendo et vegetando fit maius. Diminutio est persistens quantitatis

minoratio. nota autem de predicamento qualitatis significant intensibilem remissibilem ut albus niger bonus malus. sed nomina de predicamento quantitatis faciant dispositionem augmentabilem vel diminubilem. Dicitur tertio in diffinitione. cum excessu vel sine excessu. et in istis particulis tangit triplex gradus compositionis per quem nomina comparantur. Positivus tangit cum dicitur sine excessu. per positivum enim res comparantur absolute sine omni excessu ut iohannes est ita bonus sicut nicolaus. Cum vero de cum excessu tangitur comparativus et superlativus per comparativum res comparantur cum excessu mediocri. ut fortis est fortior nicolaus. per superlativum autem comparantur res cum excessu in summo. ut iohannes est fortissimus hominum. ut postea dicitur. Ultra superlativum non fit excessus. triplex itaque est gradus per quem compositionem facimus. Primus est positivus. Unde Positivus est gradus compositionis significans suum factum sub modo comparandi res adinvicem sine excessu absolute. ut iohannes est ita doctus sicut petrus que valet tantum. iohannes non excedit petrum in scientia. Vel describitur sic. Positivus est nomen concretivum concretive dispositionem intensibilem vel remissibilem augmentabilem vel diminubilem sine excessu. Dicitur autem positivus a verbo pono. id est cre. quia ipse ponit fundamentum aliorum graduum comparativus et superlativus quo ad formationem. quia ambo formantur ab eodem ut postea dicitur. Sicut ponitur fundamentum eorum quo ad regimen. quod quicumque casum regit positivus eundem etiam regit comparativus et superlativus ut inferius. Terminationes autem ipsius positivus sunt octo. et ut pauper. es ut dives. is ut humilis. vs ut magnus. ans ut amans. ens ut sapiens. ers ut solers. x ut felix.

Compositivus describitur sic. Est gradus compositionis faciens suum significatum sub modo comparandi res adinvicem cum excessu mediocri et determinato ut iohannes est fortior platone. Vel compositivus est nomen concretivum concretive dispositionem intensibilem vel remissibilem augmentabilem cum excessu mediocri. et determinato. Et de comparativus per excellentiam. quod per ipsum magis comparativus res adinvicem etiam per alios gradus. Dis autem comparativus aut terminatur in or aut in us. et est generis communis aut neutrius versus Compositivus in or generis communis habet Compositivus in us generis neutrius habetur. Et de formatione comparativus. Primum si positivus fuerit secunde declinationis tunc comparativus formatur a gradus singulari. brevitando et addendo or ut albus albi brevia. et adde or. erit albius. Secunda regula Si positivus fuerit tertie declinationis tunc comparativus formatur a gradus singulari brevitando et addendo or. ut fortis forti. brevia et adde or. erit fortior. Exceptiones autem istarum regularum sunt leues et coeas ideo in petro hesite videntur. Superlativus describitur sic est gradus compositionis faciens factum suum sub modo comparandi res adinvicem excessus summi. vel est nomen concretivum faciens dispositionem intensibilem vel remissibilem augmentabilem diminubilem cum excessu in summo. Et dicitur superlativus a superferendo. quod superferitur omnibus rebus coloratus sui generis. hoc est tantum dicere quod ultra superlativum non fit excessus. Et omnis superlativus autem est secunde declinationis. ut fortissimus. aut prime ut fortissima. Et de formatione sunt tres regule. Prima si positivus fuerit secunde declinationis tunc superlativus formatur a gradus singulari addendo s et simus. ut doctus docti addendo s et simus erit doctissimus. Secunda regula si positivus est tertie declinationis et terminatur in is tunc superlativus formatur a gradus singulari addendo simus ut fortis adde simus fit fortissimus. ab ista regula excipiuntur quinque nomina designata per hanc deinde facies que non formant superlativum in simus. sed in limus per geminum in proferendo ut facilis habet facillimus. agilis agilissimus. gracilis gracillimus. humilis humillimus. sicut huiusmodi simillimus. Ad autem huiusmodi quare ista nomina quinque habent duplex. in superlativo. quod superlativus in ipsis formatur a gradus singulari deponendo is et addendo limus ut similis deponendo is manet similis. addendo limus fit simillimus. Tertia regula si positivus terminatur in r cuiuscumque declinationis fuerit tunc superlativus formatur a gradus singulari addendo rimus. etiam de tertia ut pauper adde rimus erit pauperrimus.

de secunda miser adde rimus erit miserimus. Exceptioes harum regularum sunt cōdes vñ videant in Petro belie. Terminationes aut suplatiui sunt octo. rimus vt optimus. finis vt doctissim⁹. lūnus vt humilim⁹. cūmus vt maxim⁹. rimus vt pauprimus. remus vt supremus. finis vt infim⁹. nimus vt milim⁹.

Notandū tertio q̄ autor modorū scan

di dicit q̄ comparatio pro tanto a donato ponit. p̄ accidente nois q̄ est extra intels lectū essentialē nomis. possum em̄ intelligere aliquid esse nomen essentialiter nō intellecta eius comparatōe. eo q̄ prius potest intelligi sine posteriori ad accidēs autem sufficit q̄ abest suo subiecto fm̄ modum intelligendi vt dictum est superius. omnis autē modus significandi capitur a suo modo essendi originaliter. Ideo sciē dū q̄ q̄ offe nomen comparabile fcat formā que licet. fm̄ sui essentiā non suscipiat magis et minus. tū fm̄ esse q̄s habet in subiecto suscipit magis et minus et intens clent et remittitur. vt ostendit hoc Aristo. in li. p̄dicamentoz in p̄nto qualitatis. vbi dicit q̄ qualitas fm̄ se non suscipit magis et minus sed fm̄ esse q̄s habet in subiecto. Et q̄ esse forme tripl̄r potest se habere in subiecto. q̄nq̄ forma habet esse in subies cto absolute et simpl̄r. non cū excessu respectu alterius. et hoc fcat p̄ positium. vt albus. Secunda forma habet esse in subiecto cum excessu. mediocri respectu al teri⁹ et hoc esse fcat p̄ comparatum vt albi⁹. Qñq̄ 3o forma habet esse in subies cto cum excessu in summo respectu alterius et hoc significat p̄ suplatiū. Ideo cō paratio originalis sumit fm̄ autōrē modorū scan di ab esse forme q̄s h̄z in subiecto suo et q̄ hoc esse variat tribus modis. q̄ etiā tres sunt gradus comparatōis et non plures. p̄z igit q̄ tñ tres sunt gradus comparatōis in grāmatica q̄bus noia cōparant.

Notandū q̄rto. Cōparatio fm̄ autorem

modorum scan di est mod⁹ scan di nois attributus. et cōcessus nois ad scan dū rē suā intensibile vel remissibile. augmentabilem vel diminubilem vt est in subiecto simpl̄r vel cum excessu circa terim vel cū excessu in termino. Et in ista dioe tangitur simpl̄r gradus comparationis. Cum dicitur simpl̄r in subiecto tangit positium. Cui dicitur cum excessu circa terim tangit comparatū. Cum vero d̄r vel cum excessu in termino tangit suplatiū. vñ positium fm̄ autōrē modorū scan di describitur sic. Positium est modus scan di attribut⁹ nois ad designandū rem suā vt est in subies cto simpl̄r vt albi⁹. Comparatū est mod⁹ scan di nois attribut⁹ nomis ad designandū rem suā prout est in subiecto cū excessu circa terminū vt albi⁹. Suplatiū est modus significandi nois attributus nois ad designandū rem suā vt est in subies cto cum excessu in termino. vt albi⁹. Sciendū est etiā q̄ est vna regula notas bilis in grāmatica circa cōparatōē attendēda. Noia adiectiua que h̄nt i aut us vñ u ante us. vel etiā u ante is non h̄nt comparatōē. ppriam. sed circūlocutiū per suum positium et cū hoc aduerbio magis. exm̄ primi vt egregius quod sic cōpar. egregius magis egregius. exm̄ secūdi strenuus magis strenu⁹. exm̄ tertij tenuis magis tenuis. Et illius regule duplex est causa. Prima ppter euitare malum sonum. si em̄ diceret egregius egregior. arduus arduor. esset turpis sonus propter nimium et frequētē p̄cursum vocaliū. qui p̄cursum causat malū sonū. Secūda causā est repugnātia duarū regularū in grāmatica et hec causa est melior. P̄ia quia est regula gñalis in grāmatica q̄ omis comparatū regulariter formatus debz ex cedere positium in vna sillaba. Secūda reglā q̄ qñ illa vocalis i ponit inter duas vocales tunc amittit vim vocalis et fit p̄sonans et debet cōsillabificari cum vocali ses quenti. Bōne prime regule deberet dici pius p̄ior p̄ tres sillabas. Bōne secūde regule deberet dici p̄ior p̄ duas sillabas. Ac ergo alicui regule esset p̄radictio eo q̄ ambe sunt autēte in grāmatica. grāmatici inuenerunt mediū q̄ talia nomia

habent comparatiū per circūlocutionem positium et huius aduerbii magis. Et B tangit alexander cū dicit. Vel u si p̄t us sequitur magis et positium. Aut u si p̄t is tenuis fit tibi testis. Strenuus et dubius pius arduus egregius Per magis ista suum formabunt comparatiū. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis Tñ tres sunt gra

duis comparatōis specificē et formalit distincti. et hoc cōparatōis p̄plete fm̄ diuisionē mediatam et cōiter cōmetā fieri. Veritas huius cōclusiōis patet ex sufficientia et est ista. Omis gradus comparatōis aut fcat cum excessu aut sine excessu. si sine excessu sic est positium si cum excessu hoc est dupliciter. Aut cū excessu in summo sic est suplatiū. aut cum excessu mediocri sic est comparatū. Dicitur primo in p̄loe. q̄ tñ tres sunt gradus comparationis complete ppter comparationem in completā que tñ fit per duos grad⁹ vt iuuenis iunior. Dicitur secūdo in cōclione fm̄ diuisiōnem mediatam quia secūdi diuisionē immediatā essent tñ duo gradus comparatōis vt dictū est in sufficientia. Et sunt grad⁹ comparatōis inuenti duplici de causa. Primo vt vñ et idem accidens fm̄ specie possit in esse eidem rei vel etiam i diuersis rebus cū excessu vel sine excessu. Dico notanter idem accēs fm̄ speciem quia idem accēs fm̄ numerum non pōt inesse diuersis rebus. Dicitur em̄. 7 methaphi. Accidens non migrat de subiecto in subiectū. Et 4 phicoz d̄r. Idem nō est diuersis. Secūdo causa breuitatis breuius est em̄ dicere. fortes est albi⁹ platone. q̄ dice re fortes est magis albus q̄ plato. Et breuius est dicere fortes est albi⁹ boim q̄ dicere. fortes est albi⁹ inter homines.

Ar. Primo non sunt tres grad⁹ comparatōis igit. pbat. q̄ positium non est gradus comparationis. pbat p̄ d̄m gradum res comparant. sed per positium res non comparant igit maior est nota. minor q̄ ois comparatio fit cū quadā excedētia vel excessu. vt iohes est doctior petro. modo positium fcat sine excessu. Dico em̄ argumentū pcludit q̄ p̄ cōparatū res cōparant sed sine excessu. licet vt in plurimū comparatio fit cum excessu.

Ar. Secūdo nō sunt tres gradus comparationis. pbat solum comparatū est gradus comparatōis. pbat auctoritate. Siligā qui ostendit q̄ ois gradus comparationis dicitur comparatū. Dico em̄ argumentū concludit q̄ ois gradus comparatōis d̄r cōparatū capiēdo cōparatū cōmuniter. et d̄r capi pprie. et sic comparatū d̄r grad⁹ comparationis p̄ excellentiā. q̄ per ipsum sepi⁹ res comparant et est vñtior q̄ alij duo gradus.

Ar. Tercio non sunt tres gradus comparatōis igit. pbat non omis nomē cōparantur p̄ istos tres grad⁹ igit pbat de noibus inuentis senex que solum cōparantur p̄ duos gradus vt iuuenis iunior. senex senior. Dico em̄ argumentū pcludit q̄ tres sunt gradus comparatōis cōplete in comparatione tñ incōpleta et imperfecta nō oportet esse tres gradus.

Ar. Quarto quinq̄ sunt gradus comparationis ergo non tres. pbat de ista comparatione ppe ppior. prius. tunc vñ. prim⁹. primior. primum⁹. Dico verū argumentū pcludit. q̄ prim⁹ pōt esse positium et etiā suplatiū respectu diuersorū. qñ em̄ importat p̄p̄nuitatē loci tunc est suplatiū hui⁹ cōparatōis ppe ppior. prius. sed qñ fcat consanguinitatē tūc est positium huius cōparatōis. prius. primior. primum⁹.

Ar. Quinto. Plures sunt gradus comparationis q̄ tres. ergo. pbat. q̄ sex sunt gradus comparatōis. pbat q̄ tres sunt gradus comparationis ascendendo vt magnus maior maximus. s̄r sunt tres gradus descendendo. vt parvus. or. mus. Dico conclusio intelligitur q̄ tres sunt gradus comparationis verum est de cōparatione que fit per ascensum et non de comparatione que fit p̄ descensum. Vel dico q̄ comparatio que fit per descensum comprehendit sub cōparatione que fit per

assensum. eadem enim est via ab athenis ad atheas. itē. philosophorum et econuerso.

Ar. Sexto. Comparatio in grammatica non est possibilis. igitur probatur quod si sic vel ergo esset in una deōne vel in pluribus non in una quod comparatio est plurium nominum ut dictum est ante. Non enim in pluribus quod idē accidens nō potest esse in diuersis subiectis dicitur enim. 7. metha. quod accidens nō migrat de subiecto in subiectum. ¶ Dico verū argumentū cōcludit quod idem accēssus non est in diuersis subiectis sicut numerus sed bene sēcūm speciem. et sic dico quod bene cōparatio est in positio cōparatio et etiā in suplatiuo sed non eodem modo. quod in positio sine excessu. in cōparatio cum excessu mediocri in suplatiuo cum excessu in summo

Ar. Septimo. Comparatio non est accēssus nominis. igitur probatur auctoritate Prisciani qui nō ponit comparationē. mō Priscianus est princeps grammaticorum omni autē auctor in sua facultate est credendū. ¶ Dico quod locus ab auctoritate negative non valet. vñ non sequitur Priscianus hoc nō posuit ergo nō est ita sed affirmatiue bene valet. Et rō quare Priscianus nō posuit cōparationē inter accēssus nominis quod Priscianus solū posuit illa accēssus que cōueniūt cuilibet nomini modo comparatio non cōuenit cuilibet nomini quia solum adiectiuis.

Ar. Octauo et vltimo. Cōparatiuus et suplatiuus non formantur a positio igitur probatur. omne quod sit a sibi simili sit. sed comparatiuus suplatiuus et positio dicitur sēcūm igitur. cōparatiuus et suplatiuus non formantur a positio. maior est Aristoteles. 7. metha. minor patet ex declaratiōe cōclusionis. ¶ Dico verū argumentū cōcludit quod cōparatiuus et suplatiuus non formantur a positio quo ad significationē quod sic differtur specificē. licet bñ quo ad vocē. ut vox comparatiui et suplatiui formantur a voce positiui ut declaratū est in reglis formationū cōparatiui et suplatiui.

¶ **Q**ue nomina cōparantur? Appellatiua dūtaxat. qualitatem aut quantitatem significantia. Qualitatem ut bonus malus. Quantitatem ut magnus paruus Comparatiuus cui casus seruit? Ablatiuo vtriusque numeri sine prepositione. Quō dicimus enim? doctior illo vel doctior illis. Suplatiuus cui casus seruit? Benitio tantū plurali vel collectiuo singulari Quomodo dicimus enim? Doctissimus poetarum fuit virgilius vel optimus plebis.

Strūtm nomina appellatiua qualitatem et

quantitatem sciantia cōparantur. et vtrum ista de regimine comparatiui et superlatiui sit bene assignata. Pro intellectu quæstionis mote. ¶ Notandum primo quod hec quæstio duo querit. Primo querit vtrum nomina significantia qualitatem et quantitatem comparantur ut dicitur littera secundo querit. Vtrum regimine comparatiui et suplatiui in litteris posita sit bene assignata. Pro intellectu partis prime. Notandum quod ad nomen comparabile requiruntur quinque conditiones. Prima quod tale nomen sit appellatiuum. et per hoc excluduntur nomina propria que ut sic. i. in quantum propria non comparantur. Ad quod illud quod debet cōparari debet scire rem intensibilem vel remissibilem et debet scire illud quod suscipit magis et minus. nomina autem propria sciant subiectum. substantia autem non suscipit magis neque minus ut patet in predicamentis. ¶ Dico quod nomina propria

in quantum propria non comparantur licet nomina propria transumptiue sumpta comparantur. ut cum scilicet lomon capitur per sapienter. et pius pro benigno. Secunda conditio requisita ad nomen comparabile est quod tale debet scire qualitatem aut quantitatem et per hoc excluduntur termini de predicamento subiecti et de alijs predicamentis qui non comparantur. eo quod non sciant qualitatem aut quantitatem. Tertia conditio est quod tale nomen habeat vocemabilem ad comparandum. et ergo hoc nomen minus non comparatur. eo quod non habet vocemabilem ad comparandum. si enim diceremur minus minor. esset minus concursus vocalium et sic per consequens sequens malus et turpis sonus. Sic scilicet hoc nomen par non comparatur. quod non habet vocemabilem ad comparandum. Sequitur correlarie quod candidus comparatur et non minus. Ratio quia candidus habet vocemabilem ad comparandum et non minus. scilicet similis comparatur et par non comparatur. quod similis habet vocemabilem ad comparandum sed non par. Quarta conditio sic requisita ad nomen comparabile quod illud debet scire qualitatem aut quantitatem in concreto. et ergo abstracta non comparantur ideo quod abstracta ut albedo nigrescens debent formam absolute que forma non suscipit magis et minus in sui essentia deest enim Silberrus auctor sermone principiorum. Forma est simplex et inuariabilis essentia consilientis. Sed concreta ut albus niger comparantur. quia talia significant formam ut est in subiecto modo forma sibi se esse quod habet in subiecto suscipit magis et minus ut dicitur in predicamentis. Quinta conditio quod omne comparabile debet esse adiectiuum vocis et scati simile et propter hanc conditionem hoc nomen qualis non comparatur. licet enim qualis sciat qualitatem per se tunc tamen. quia non est adiectiuum vocis et scati simul. ideo non comparatur.

Notandus secundo pro intelligentia huius

quod nomina significantia quantitatem comparantur ex quo omne nomen comparabile debet scire rem que suscipit magis et minus. et Aristoteles ostendit in libro predicamentorum in secunda dicitur proprietas predicamenti quantitatis quod quantitas non suscipit magis et minus. Notandum quod magis et minus capiuntur dupliciter. Uno modo ut magis dicitur intensiorem ut maiorem. et minus dicitur remissione isto modo capiēdo magis et minus pueniūt soli qualitati. quia intensio et remissio locū pueniunt quantitatibus et nomina sciantia quantitatem non suscipiunt magis et minus quod qualitas non est quantitas. Secundo magis et minus capiuntur ut sciant extensionem. et isto modo magis et minus conueniunt etiā quantitati. vna quantitas enim est plus extensa quā alia ut vna est plus extensa quā media et isto modo concedit quod nomina sciantia quantitatem suscipiunt magis et minus. Sequitur correlarie licet quantitas non suscipit magis et minus intensiue. tamen extensiue et sic nomina sciantia quantitatem etiā suscipiunt magis et minus extensiue sed non intensiue.

Notandus tertio quod donat in textu de

terminat de regimine comparatiui et suplatiui non principali intentione. Ad quod scilicet donatus si pertinet ad etimologiam. scia autem de regimine pertinet ad dyastheticam. sed facit donatus ideo ut perfecte notificaret naturam graduum comparationis que natura exprimitur per eorum regimine et instructione. pro quo Notandum quod comparatiuus capitur dupliciter. Uno modo adiectiue et isto modo cōuenit cum suo substantiuo in accēssibus grammaticalibus ut fortior homo laborat et sic comparatiuus nullū casus regit. Ad quod adiectiuum non regit substantiuum nec econuerso. sed sic comparatiuus cōstruitur cum substantiuo sub cōuenientia generis numeri et casus. Secundo capit comparatiuus per se et sic habet duplicem regimine. Vnum regimine accommodatū et sic regit eundem casum quem suus positiuus. sicut enim hec est cōgrua diues agri sic hec dicitur agri. Ad huius dicitur infertius. Secundo regimen habet apte post propriū et isto modo regit apte post quicquid ablatiuum singularis numeri ut fortior illo quicquid ablatiuum pluralis numeri ut patet in personis. Pro quo intelligendo quod vtriusque in littera potest teneri dupliciter. Uno modo collectiue et sic non debet hic teneri. quia sic ista esset falsa. valeret enim tamen quod comparatiuus regit ablatiuum vtriusque

aliqui numeri. i. regit ablativum qui indirecte est in una et eadem ordine singularis et etiam pluralis numeri. et hoc est falsum numerus cum singularis et pluralis non possunt conuenire uni et eadem eodem modo ex quo distinguuntur specificiter. Secundo vtriusque tenet diuisiue. ut sit sensus. comparativus regit ablativum casum vtriusque numeri. id est comparativus regit quandoque ablativum singularis numeri ut fortior illo. aliquando vero ablativum pluralis numeri ut fortior illis.

Notandum quarto et ultio quod Donatus

ostendit regimen ipsius superlativi dicens quod superlativus regit quicquid grammatica pluralis numeri nominis non collectivum ut fortissimus hominum. quicquid autem regit grammatica singularem nominis collectivum. ut virgilius fuit optimus plebis. ut patet in conclusione. Pro quo intelligendo superlativus tenet dupliciter. Uno modo adiective et sic puenit cum suo substantivo in numero genere et casu. ut fortissimus homo. et sic non regit aliquem casum adiectivum enim non regit substantivum nec e converso ut docetur in dyasynthetica. Secundo tenet superlativus superlativus. et sic habet duplex regimen vniu. proprium aliud accommodatum regie accommodato regit eundem casum apte post quem regit suum positum sicut effugiam dicimus diues agri. sic etiam congrue dicimus ditissimus agri. Regime autem proprium regit grammatica singularem nominis collectivum. grammatica pluralem nominis collectivum ut patet in conclusione. Ratio autem istius quare comparativus et superlativus regimine accommodato regunt eundem casum quem positivus quod manente eadem causa manet idem effectus sed eadem ratio est in positivo comparativo et superlativo licet non eodem modo ut dictum est in questione precedente et per istas idem regimen tenet propria quod significatio et modus significandi est causa regiminis vniu dixit florista. Quam sibi structuram primum gradus obtinet illam. Supremus medius semper habuit eandem. Diues agri dicitur agri ditissimus agri. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio prima. tamen nomina appellatiua

significantiā qualitatem intensibilem vel remissibilem aut quantitatem augmentabilem vel diminubilem preteritue et habita voce ablativum ad comparandum comparantur copatione nominali. Veritas huius conclusionis patet ex primo notabili. Dico primo in conclusione tamen nomina appellatiua propter nomina propria que non comparantur ut dictum est. et hoc in propria scatione sumpta. licet qui capiunt transsumptiue tunc possunt comparari. Dico secundo nomina significantiā qualitatem propter nomina vel dicta bilia de predicamento qualitatis. ut albus niger que comparantur. Dico tertio vel quantitatem propter includere dictabilia et nomina de predicamento quantitatis que comparantur ut magnus parvus. Dico quarto preteritue propter abstracta que non comparantur ut albedo nigredo. Significare concretive est significare qualitatem aut quantitatem cum subiecto. ut albus niger. Sed significare abstractiue est significare qualitatem aut quantitatem absolute sine subiecto. ut albedo nigredo. Dico quinto habentia vocem abilem ad comparandum propter ista nomina. par et inueniens. que non comparantur. eo quod non habent vocem abilem ad comparandum. ut declaratum est in notabili primo. Dico ultimo comparatione nominali. quia aduerbia etiam comparantur. sed non comparatione nominali sed adverbiali ut postea dicitur.

Conclusio secunda. Comparativus comparatiue tenet

virtute propria regit ablativum quicquid singularis numeri ut fortior illo. quicquid vero ablativum pluralis numeri. ut fortior illis. et hoc sine prepositione. Dico primo in conclusione comparativus comparatiue tenet. quod comparativus adiective tenet nullus casus regit

eo quod adiectivum non regit substantivum ut fortior homo. Dico secundum comparativus comparatiue vel diuisiue tenet regit gentium ex vi prioris ut maior horum charitas. Dico secundo virtute propria. quod regie accommodato a suo positivo regit eundem casum quem positivus ut dictum est in tertio notabili. Dico tertio sine prepositione quam cum prepositione regit actum ut fortior est fortior inter homines.

Conclusio tertia. superlativus superlatiue

tenet virtute propria regit grammatica fecantem plura. aut grammatica singularem nominis collectivum aut grammatica pluralem nominis non collectivum. ex vi primi optimus plebis. ex vi secundi doctissimus poetarum fuit virgilius. Dico primo in conclusione. superlativus superlatiue tenet quod superlativus adiective tenet nullum casum regit. ut dictum est in quarto notabili. Dico virtute propria quod virtute positivi regit eundem casum quem positivus. Sed autem huius quare superlativus regit grammatica fecantem plura quod regime ontur ex proportionem et convenientiam modorum fecandi inter dictionem regentem et rectam sed inter grammatica significantem plura et superlativum est proportio modorum fecandi grammatica superlativus regit grammatica fecantem plura. maior est nota minor patet quod superlativus denotat comparationem fieri inter multa et illa in similitudinem importat grammatica rectus a superlativo ut dicendo fortior est fortissimus hominum. Sequitur correlarie primo quod donatus non princeps palli intentione determinat de regie comparativum et superlativum quod determinatio regis pertinet ad dyasyntheticam modo scia donati pertinet ad etymologiam. Sequitur correlarie secundo quod non oportuit donatum determinare de regie positivi sicut determinat de regimine comparativum et superlativum. Sed quod regime positivi est plus varium et diversificatum quod comparativum et superlativum quicquid cum positivo regit grammatica ut diues agri quicquid deum ut similis illi quicquid actum ut albus dentem quicquid ablativum. ut dignus laude patet igitur correlarium.

Ar. Primo. Non tamen nomina appellatiua copantur igitur. probat auctor quod nomina propria etiam comparant ut patet de istis nominibus propriis. clemens pius salomon igitur. secundo non valet. Dico verum argumentum concludit quod nomina propria copant non ut propria sunt sed bene transsumptiue sumpta ut dictum est in notabili primo.

Ar. Secundo. Non tamen nomina copant igitur probat auctor. quod inuenit ipse ipsissimus. modo ipse est. proprie. Dico verum argumentum concludit comparationem antea bene comparat ut valet tamen sicut similis. sed in propria significatio non comparatur.

Ar. Tertio. Verba etiam comparantur igitur non solum nomina probat. Illud probat quod suscipit magis et minus. sed verbum suscipit magis et minus quam maior est nota et est una conditio requisita ad id quod debet comparari. minor est Silberti portum tantum in capitulo de actio. ubi ostendit quod actio suscipit magis et minus sicut passio. Dico verum argumentum concludit quod verba suscipiunt magis et minus sed hoc non sufficit ad comparationem sed ultra requirit quod illud quod debet comparari debet habere vocem abilem ad comparandum. qualiter non est in verbis ut dicitur in capitulo de verbo.

Ar. Quarto. Nomina substantiua etiam copant ergo non tamen adiectiua. probat de isto nomine visus quod copatur visus visior visissimus. sicut hoc nomen tygris quod est substantivum et copatur tygris tygrior. Dico secundum argumentum concludit quod nomen visus transsumptiue sumptum pro crudeli copatur. sed caprum pro animalis sic non comparatur. sic etiam hoc nomen tygris transsumptiue sumptum pro crudeli sic comparatur. sed caprum pro serpente velox. curius et moris sic non comparatur.

Ar. Quinto. Nomina significantiā substantia copant. probat de isto nomine rationalis quod fecit substantia quod ponit in puncto substantie. et tamen copatur rationalis rationalior rationalissimus. Dico secundum argumentum concludit quod hoc nomen rationalis in puncto substantie fecit hominem vel substantiam connotando ipsam habere animam rationalem sic est in puncto substantie. et non copatur sed rationale est potentia ad rationandum. ut valet tamen sicut potius vi ratione et sic bene copatur

Ar. Sexto noia scata quantitate no ppant qd pbatur Illud qd copat suscipit magis et min⁹. noia quantitate no suscipiunt magis neq; min⁹ q. Maior est nota et est una p dicitio requisita ad nome pabile. Minor q; quantitas non suscipit magis et min⁹ ut dicitur Aristot. in predicamentis. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd noia scata quantitate no suscipiunt magis et min⁹. ut magis et min⁹ dicunt intentionē et remissionē. sed bñ ut dicunt maiorē vel minorē extensionē ut dictū est i notabili scdo.

Ar. Septio nomina scantia respectū copant. igitur pbatur de isto nomine si milis. quod importat respectum. pbat. q; refert ad aliū. Et effi Aristot. in predicamentis qd sitis est relatiuum copantis et refert similes simili similibus. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd hoc nomen sitis non copat ut importat respectum absolute sed inqntū ille respectus fundat in q̄litate rōne cuius comparatur.

Ar. Octauo. Magnū parū nō scant quantitate. qd pbat q; importat respectū pbat p Aristot. i predicamentis qd qd qd magnū parū sunt i pnto respectōis et importat respectū formaliter. ¶ Dico verū argntū pcludit qd ista nomia magnum paruum importat respectū sed rōne ist⁹ respect⁹ non copant sed pos tius rōne fundamenti scz q̄ntitatis. que est fundamentū illius respectus.

Ar. Nono autor excedit metas. igitur pcessus non valet. pbat q; autor des terminat de regie. mō determinare de regimie p̄tinet ad dyastheticā. scia aut donari est etimologia. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd autor determinat de regimie nō pncipalit sed incidenter tantū ut declaratū est i tertio notabili.

Ar. Decimo. Compati⁹ nō regit ablati⁹ vtriusq; nūeri. igitur pbat q; nullus ablatiuus est vtriusq; nūeri. pbatur q; null⁹ ablatiuus beat singulariter et pluraliter simul ex quo illa sunt opposita. Illud effi qd fecit singularis ter fecit p modū vni⁹ sed id qd fecit pluralit fecit p modū plurū modo significas ta p modū vni⁹ et plurium sunt opposita. opposita aut non possunt esse vni⁹ ut dicitur in postpredicamentis. ¶ Dico verū argntū pcludit qd vtriusq; in littera non capi tur collectivē sed diuīsiue ut declaratum est in tertio notabili.

Ar. Undecio. Compati⁹ non regit ablati⁹ igit. q; regit gñi pbat. in ista orōe ne Maior horū charitas. Dico vñ argntū pcludit qd compati⁹ p̄tinetue tentus regit gñi. sed compati⁹ tentus regit ablati⁹. et hoc vult cōclusio.

Ar. Duodecimo et vltio Suplati⁹ non regit gñi pluralem nomis non colle ctim pbat quia si sic maxie in ista orōne leo est fortissimus lincum. sed hoc non pbatur vbiq; est regimē. ibi ē pgruitas. sed hec non est congrua leo est fortissimus lincū igitur maior est nota q; regimen p̄supponit cōgruitatem ut dicit autor modorum scandi. Minor est Alexandri qui dicit. Congrua non est hec. leo est fortissimus lincum. ¶ Dico verum argntū pcludit qd hec non est congrua leo ē fortissim⁹ lincū logicaliter. sed bene est pgrua grāmaticaliter. Bat⁹ p̄tinet quia compatio logicalis requirit qd res p̄pate sint eiusdem speciei. ut dicitur vñ. phisicorū. modo leo et lincū sunt res diuersarum specierū. Bō scōi q; superlati⁹ regit gñi pluralem nominis non collectivē. et qd est pgrua grāmaticaliter

¶ Genera nominū quot sunt? Quattuor. Que. Mascu li num ut hic magister. Femininū ut hec musa. Neutrum ut hoc scammū. Cōmune ut hic et hec sacerdos. Est preter ea trium generum quod omne dicit. ut hic et hec et hoc felix. Est et epichenū id est quod promiscuum genus dicitur. ut hic passer. hec aquila. mustela. miluus.

Strum tm̄ quattuor sint genera noim

scz masculinum. seim. neutrum. et cōe. Pro intellectuone questionis mote. ¶ Notans dum primo. qd genus nois describitur sic. Genus nominis est proprietas discretiva sexus vel tanq; discretiva sexus vel mixtum se hñs vel pncipalium duorū abnegas tiva. Pro cuius dionis intelligētia habēda. Sciendū qd triplex est gen⁹ nominis. scz reale noiale et imaginariū. Reale est qd per discretione sexus p̄gnoscitur. et sic dis cimus noia significanta res de sexu masculino esse generis masculini. nomia vero significanta res de sexu femio esse gñie feminina. Et hoc genus tangitur in diffini tione cum dicit. genus nois est p̄prias discretiva sexus. Aliud aut est genus noia le et est qd p̄gnoscitur p finales terminatōes. et sic dicimus qd nomina terminata in vs sunt gñis masculini. in a generis femi in um generis neutri. Tertium genus est imaginariū. et est qd p̄gnoscitur a similitudine alicuius p̄prietat⁹ generis realis et sic dicimus. hoc nomen lapis esse generis masculini. non ideo quia significat rē de sexu masculino. eo qd in lapidibus non est sexus. sed quia significat rem que ha bet in se p̄prietatem gñis masculini. scz ledere pedem. ledere effi est agere. agere aut est proprietas de sexu masculino. vñ dicitur lapis quasi ledens pedem. Quinque hoc nomen petra est generis femi. non ideo quia fecit rem de sexu femio. sed ideo quia hoc nomen petra significat rem que habet in se p̄prietatem gñis femi. et que imitatur p̄prietatem generis feminini. scz pati dicit. scz petra quasi patiens intra et hoc genus tangitur cum dicit vel tanq; discretiva sexus. In p̄dicta ergo dione tan guntur quattuor genera pncipalia. masculinū et seim tanguntur cum dicit genus est p̄prias discretiva sexus vel tanq; discretiva sexus. cōmune aut genus tangitur cum dicit vel mixtum se habens. genus effi cōe designat q̄q; rem de sexu masculino q̄q; de sexu femio. ut dicitur infernus. Vltimo vero cum dicit vel pncipalium duos rum abnegativa. tangitur genus neutrum. genus effi neutrum abnegat masculinū et seim genus ut dicitur infernus. ¶ Pro qua dione latius intelligēda oportet itel ligere qd sit sexus. vñ sexus cōter describitur sic. Sexus est p̄prias rerum animas tarum vñ generatiuam habentium fm qd vñum dicit pariens alterius vero gene rans. Dicit primo sexus est. p̄prias rerum aiatarum p̄pter excludere res inaniatas in quibus nō reperitur sexus. ut in lapidibus sūt per hoc excludit sol et corpo ra celestia. que licet faciunt ad gñationem. tm̄ non habent sexum. Et effi. h. phisicorū. Homo generat hoīem et sol. Qd aut sol et corpa celestia non habent sexum patet. qd sexus solum conuenit rebus aniatis. corpa aut celestia non sunt aniata saltem ania per inbeseionē ut declaratur in phica. Dicitur vltimo fm qd vñum dicit generas aliud vero pariens. p̄pter plantas. que q̄uis sint aiata eo qd habent alam vegetas tina non tm̄ hñt sexum. qd vna non dicit generas et alia pariens. Qd autē apud me dicos vna herba dicit masculus aliqñ et alia feia. hoc est in p̄prie et similitudina rie. ut in abortu bono inuenit mascul⁹ et femia. ut declarat Auicenna in. iij. libro de simplicibus medicinis. Cognoscitur aut gen⁹ nois duobus modis. Primo a p̄prie or. et hoc penes significatōem et sic dicimus qd nomia scantia res de sexu masculi no sunt generis masculini ut iohes. Noia vero significanta res de sexu feminino sunt generis femi. Scōo cognoscitur gen⁹ in nomine a posteriori. et hoc pluribus modis. Primo per demonstratōem. ut iste hō in qua orōne homo est generis masculini tantū. et absolute positiū est gener⁹ cōmune. Scōo cognoscitur per rela tionem. ut homo currit qui mouet in qua orōne hō est generis masculini tantum. Tertio cognoscitur per additiōē adiectiui ad substantiū. ut albus hō. Quarto per additiōē ecomerfo substantiui ad adiectiui. ut felix vñ. Quinto p terminas tiōē ut dictū est. Sexto per prepositionem articuli. Illis effi nominibus quibus p̄ponitur ille articulus hic. sunt generis masculini. quibus hec sunt genera scant iuni. quibus hoc sunt generis neutrius.

Notandum secundo. qd gen⁹ nomis cōiter

describitur sic. Genus nois est pprietas nomis attributa nomi aut rōne significatiōis vel ex vfu grammaticorum vt sibi pgrue est preponibile vnum pronome articulare vel plura. In qua diffinitione datur pmo intelligi qd gñs noim aliqsi cosa gnoscat ex fcatione vt dictum est supius. qñqz vero cognoscat ex vfu grammaticorum. non est semp potest ostendi pprietas actiua vel passiua in noibus. sed sufficit qd genus eorum est ex vfu grāmaticorū qui pferebant noia talia sub tali vl tali genere vt patebit inferius. In qua dione scdo tangunt gñs noim. cum enim dicitur articulare vñū. tangitur masculinū seim neutrum z epichenum. noibus est ita eorum generum pponitur vñū articulare tñ. Cū vero dicitur plura. tangitur gen⁹ cōe offie et dubiū. noibus est illorū generum pponunt plura articularia. vt patebit ex dionibus sequentibus. ¶ Genus masculinū est pprietas nois qua fcat fcatuz suū sub pprietate actiua. fm quā fcationē vel vsum grāmaticorū est est preponibilis le vñū articulare. pñomē. s. hic. sub quo non est vtriusqz sexus fcationum. Et sic per illā pticulaz excluditur gen⁹ epichenū. licet est nomē epicheni generis preponitur tñ vñū articulare. s. hic vt hic passer. tñ hoc nomē nō est gñs masculinū. quia sub illo articulo hic. hoc nomē passer fcat vtrūqz sexum. s. masculinū z seim. Cōiter autem describitur genus masculinum. Genus masculinū est nomē cuius fcaturum caa pñtur a pprietate actiua. pprie vel similitudinarie. Vel qd habz terminatiōem masculino generi pñtinentem. Vel qd in eius declinatōe preponitur ei vñū articulare. pñomē. s. hic. vt hic magister. ¶ Genus seim est pprietas nois attributa nomi qua fcat suū fcaturū sub pprietate passiua. fm quā fcationē vel vsum grāmaticorum pgrue sibi est pponibile vñū articulare. pñomen scz hec. sub quo non est vtriusqz sexus fcaturū. Et hec vltima pticula similiter additur ppter nomia epicheni generis quibus licet aliquādo pñnt hoc articulare hec. vt hec aquila. tñ nō sunt generis seim. qd sub illo articulo. s. hec fcat vtrūqz sexum. s. masculinū et femininū. Cōmuniter autē diffinitur sic. Genus seim est nomen cui⁹ fcaturum capñtur a pprietate passiua pprie vel similitudinarie. vel quia habz terminatiōem feminino generi cōuenientē. vel qd in eius declinatōe pñonitur vñū articulare. pñomen quod est hec. vt hec mīsa. ¶ Genus neutriū est pprietas nois attributa nomini ca rōne qua significat fcaturū suū indifferenter se habente ad pprietatē actiuam vel passiua indeterminate vt animal. vel ab negante tam genus masculinū quā seim tam terminatē qd indeterminate vel lignum. Pro qua dione intelligenda nomen dicitur neutrius gñs dupliciter vel dñter. Aliqua est noia dicunt neutrius generis. quia abnegant vtrūqz sexum tam determinate et indeterminate sunt. z talia abnegant vtrūqz sexum simul. z ponunt pprietatē nō sexatam. vt lignū. Scdo noia dicuntur neutrius generis qd abnegant vtrūqz sexum solum determinate. licet nō indeterminate z gñaliter. sed vt indifferenter se habent ad vtrūqz. vt animal. ¶ Sequit^r correlarie pmo qd noia dicuntur neutri⁹ gñs dñter. vt patet ex declaratiōe notabilis. ¶ Sequit^r correlarie scdo. qd neutrum in pposito non tenetur pure negative patet quia neutrum pure negative tentū valet tñ sicut nullus. et sic dicere aliquod esse neutrum genus. effet dicere nullū gen⁹. sed neutrum capñt hic positue aliquāter pñnat est masculinū et femininū genus et pprietates sexus. tamē reliquit proprietatem aliquā in re que non est sexata. Et dicunt grāmatici qd genus neutrum pñuat masculinū z femininū. z ponit quandā dispositiōis rei carentis sexu vt patz in isto nomine scaminū. Vel genus neutz cōiter describitur sic. Genus neutrum est cuius fcaturū nec capñtur a pprietate actiua nec passiua. sed abnegat vtrāqz proprietatem. vel quia habet terminatiōem neutro gñi cōuenientē. Vel quia in eius declinatōe pñonitur vñū articulare. s. hoc. vt hoc scaminū. ¶ Pro diffinitione gñis cōis. ¶ Notandum qd genus cōe capñtur dupl^r. Vno modo pprie z sic distinguit

cōtra gen⁹ offie. z epichenū. z isto modo non capñtur hic. Ratio qd genus omne et epichenum vt patet in textu comprehenduntur sub gñe cōmuni vt dicitur in notabili tertio. Scdo capñtur genus cōe cōiter. vt sub se comprehendit genus offie et epichenū et sic genus cōe cōmuniter capñt est duplex. Quoddā est genus commune vñus articulis tantum qd scz sub vno articulo comprehendit vtrūqz sexum. vt genus epichenū hoc est nomen passer sub isto articulo hic. fcat masculinū z etiam semel tam. Aliud autem est genus cōe plurū articularium. et hoc est duplex. Quoddā duorum tantū. et hoc est duplex. Quoddā est habet duo articularia copulatiū z hoc vocatur genus cōe pprie sumptū. vt hic et hec sacerdos. Quoddam autē habz duo articularia disiunctū et hoc vocat dubiū. vt hic aut hec dies. vt dicitur inferius. Quoddā autē est genus cōmune plurū articulariū quam duorum. vt trius. et hoc vocatur omne. vt hic z hec z hoc felix. Cōmune gen⁹ pprie sumptum describitur sic. Est pprietas nomis qua fcat significatum suū sub pprietate actiua z passiua simul fm quam significatiōem vel vsum grammaticorū pgrue ei pponitur duo articularia cōiunctim. vt hic et hec sacerdos. Et non dicitur genus cōe a cōitas te essendi. qd nulla res cōis est que esset mascul⁹ et femella simul. sed dicit gen⁹ cōmune a cōitate significandi. quia nomen cōis generis quandoqz significat rem de sexu masculio. qñqz rem de sexu femino. vt hoc nomē sacerdos qñqz significat masculinū. qñqz femininū. iuxta est ritū gentiliū virgines et puelle fuerat sacerdotes vt in templo veste dee puelle ministrabant et sacerdotes erant. Non est ergo hoc nomen sacerdos impositum in ordine religiōis christiane. qd mulieres in ecclesia non sunt sacerdotes. sed est impositū fm ritum et modū gentiliū. ¶ Cōiter autē describitur sic. genus cōe est genus. cuius fcaturū accipit tam a pprietate actiua vel passiua sine abnegatione vtriusqz pprietatis. Vel quia habet terminatiōem nois cōis generis cōuenientē. Vel quia in eius declinatōe pñonitur duo articuli laria. pñomē copulatiū. vt hic et hec sacerdos.

Notandum tertio qd donatus in textu

volens offendere genus offie z epichenum dicit. Est preterea trium generū quod omne dicitur. vt hic et hec z hoc felix. Est et epichenum id est qd promiscuum dicitur. vt hic passer hec aquila mustela miluus. In qua littera pñerea est vna dictō et est coniunctio conditionalis importans subdiuisionē generis communis. vt littera valeat tantum. pñerea vel insup. ¶ Scendum qd genus cōmune est duplex. quoddam est cōmune qd habet tria articularia et hoc vocatur offie. et quoddam est genus cōmune vñus articulis tantum. qd vocatur epichenum vel promiscuum genus. Si enim preterea in textu essent due dictiones donatus contradicceret sibi. eo qd pñus dixisset qd genera nominum essent tantum quattuor et hic subiungeret adhuc duo scilicet omne et epichenum. ¶ Genus omne est proprietas nominis qua significat significatum suū sub pprietate tam actiua quā passiua vel abnegante vtrāqz. fm quam significatiōem vel vsum grammaticorum ei preponunt tria articularia pñomina cōiunctim. vt hic z hec z hoc felix. Et dicitur omne genus quia includit omnia genera principalia scz masculinum femininum et neutrum. Vel genus omne est cuius significatum capñtur tam a pprietate actiua qd passiua cum abnegatiōe vtriusqz pprietatis. Vel quia habet terminatiōem nem omni generi cōuenientem. Vel quia in eius declinatōe preponunt tria articularia. vt hic et hec z hoc. Ratio huius autē quare ex masculino z feminino fit genus cōe. qd ex actiua z passiuo fit vñū. quādamodū ex materia et forma fit vñū masculinum aut est actiuū z seim passiuū. Scz ex masculino et neutro non fit vñus neqz ex seio et neutro fit vñū. Rō qd ex pñatide z habitu non fit vñū modo neutriū bz se vt puatio. masculinū sō z seim vt habit⁹. Sequit^r correlarie qd hic offie cū dicitur hoc nomē est ois gñs. ois nō capñt distributue pñz. qd si aliqđ nomē esset ois gñs

capiendo ois distributue tunc etia essent gñs epicheni vel dubij, sed capitur offe
 p illo cui preponitur tria articulana scz hic et hec et hoc. ¶ Senus epicheni est pro
 prietas nois que fcat significatum suu. hoc est sexum vtriusq sub vno articulo ratio
 ne cuius scationis vel vñ grāmaticorū pgrue tali noī pponuntur vñ articulas
 re. et dī epichenum ab epi qd est sup et cenon cōe quasi sup cōe. Illud est quod
 nomen cōis gñs significat sub duob⁹ articulis scz hic et hec. hoc nomen epicheni
 generis fcat sub vno scz hic vel hec. Quis aut articulus sit pponend⁹ nomini epis
 cheni generis vt grāmatici dicunt hoc attendit ex pte vocis. Si em noia epicheni
 generis hñt terminationem noim masculini generis. vt us. vel er. tūc eis pponitur
 hic vt hic pastor hic milu⁹. Noia aut epicheni generis que hñt terminationē noim
 femi gñs illis preponitur hec. vt hec aquila. hec mustela. Secundo gen⁹ epicheni
 num dī gen⁹ pñscuū qī scz pñscer et comprehendit vtrūq sexum sub vno articulo
 lo. Cōmunitē autē describitur sic. Senus epicheni est nomen quod sub vno ar
 ticulo vtrūq sexum scz femi et masculinum fcat. ¶ Sequit⁹ correlarie primo q ge
 nus epicheni cōpñchēdit sub genere cōi quo ad significatiōē sed quo ad vocē
 sub gñe masculino et feminino. pñz correlarium ex dictis. ¶ Sequitur correlarie se
 cūdo q hoc nomen corpus vel substantia non est epicheni generis. Bō q nomē epi
 cheni gñs debet significare em res sexatas. modo corpus et substantia significant
 res non sexatas. subā em significat lapidem. lapis aut non habet sexum. Eniam no
 men epicheni generis debet significare rem vtriusq sexus adequate. modo substā
 tia corpus non significant res sexatas adequate. sicut dictum est. ¶ Sequitur cor
 relarie tertio q nomia cōis generis non sunt epicheni. licet fcent rem vtriusq sex
 us patz. q nomen epicheni generis fcat sub vno articulo. cōis vero generis non.
 ¶ Sequitur correlarie quarto q hoc nomen lucus non est gñs epicheni pñz. qā
 non significat rem sexatam. in piscibus em non est sexus. in piscibus enim proprie
 non est generatiō per mixtiōē seminis. sed potius p cōfincatiōē. ¶ Sequit⁹ cores
 larie quinto q hoc nomen aīa nō est epicheni generis. licet fcat masculinum et fcs
 mellam sub vno articulo patet correlariū. q nomen epicheni generis debet fcare
 rem vtriusq sexus determinate et positue. mō aīa fcat indeterminate et abnegatiue.
 ex quo est generis neutrius vt dictum est ante. ¶ Sequitur correlarie sexto q dos
 natus dicens in textu. est preterea zc. nō pñadit libipz. q nō vñt numerē q pñer
 quattuor genera pñdicta essent ad huc plura genera. sed vult dicere q modū dicens
 do genus cōe adhuc erunt duo genera cōtenta sub cōi. scz oñe et epichenū quēad
 modū dictum est supius. ¶ Sciendū vñterius q dubiū gen⁹ et etroclitū nō sunt ge
 nera spēalia ab illis distincta. Pro quo notandum nomen dicit⁹ duob⁹ generis non
 q dubiū esset de eius gñe sed q antiqui grāmatici nulla rōne cogente talia noia
 sub diuersis generibus pñerebāt. quāq sub masculino quāq sub feminio. postes
 riores vño grāmatici nolētes pñradicere pñorib⁹. q vt dī. i. celi. oportet patribus
 credere. talia noia sub illis sñt et generib⁹ posuerunt et dicebāt ea esse dubij genes
 ris. vt hoc nomen dies in singulari est gñs dubij. vñde et rōne sñtas et in declinan
 do preponunt duo articulana disunctim. vt hic aut hec dies. Dicunt em grāmati
 ci q dies sub masculino fcat certum temp⁹. sub feminio incertum. vñ dicunt. Dis
 cimus iste dies ostēso tpe certo. Incertum temp⁹ denotat illa dies. Talis autē
 vt cōter grāmatici dicunt sunt decem. vsus. Sargo dies cortex sñt pñtēdrac⁹
 dānia. Finis cum clunis adeps forceps hec dubia sunt. ¶ Nomen autē dī etrocliti
 generis non ideo. q gen⁹ etroclitū esset spēale genus a gñibus dictis distinctum
 sed dicitur ideo etroclitū generis. quia repñtur et habet diuersitatem in genere sic q
 in numero singulari reperitur in neutro genere. et in plurali sub genere masculino
 vt patet in hoc nomine celum quod in singulari est generis neutrius. et in plurali
 gñs masculini. Tñ et dicuntur etroclita quasi diuersiflinea. dicitur em etroclitum
 ab etheron grece qd est varium latine et clisus declinatio quasi nouē hñs varietate

tem in declinatione vel gñe vel alijs accidentibus. Et aut etroclitis plus proprie
 quinq⁹ modis tñ. vsus. Clerice quinq⁹ modis etroclita noia ponis. Celum vas
 epulum locus et impter quoc⁹ iouis. Tñ cōter grāmatici ponunt octo modos
 ¶ Primus modus est genere tñ. vt celum qd in singulari est gñs neutrius et in
 plurali generis masculini. ¶ Secūdo declinatiōe tñ. vt hoc nomē vas qd in singu
 lari est declinatiōis tertie et in plī scōe. ¶ Tertio genere et declinatione. vt epulum
 qd in singulari est declinatiōis scōe. in plurali pñe. sñt hoc nomē epulū in singulas
 ri est generis neutrius et in plurali generis femini. ¶ Quarto sit etroclitis significa
 tione tñ. vt caro qd in singulari nūero fcat carnē hūanā. sed in plī fcat carnes cōs
 mestibiles. vt carnes aīalium. ¶ Quinto sit etroclitis formatiōe casus tñ. vt supis
 ter iouis. ¶ Sexto p defectū in casib⁹ vt vis. hoc em nomē in singulari non hz om
 nes casus. licet habeat in plurali. Tñ dicit alexander. Vis vñq⁹ dabit totum plu
 rale tenebit. ¶ Septimo sit etroclitis gñe et significatiōe. vt locus. hoc em nomē
 in singulari numero est generis masculini. in plurali generis neutrius sñt h nomē
 locus in plurali fcat aliud qd in singulari. in plurali enim loc⁹ fcat climata vel bas
 bitationes hominū. sed in singulari fcat fundamentū argñti et sedem quō capitur
 locus et topicoz cum dictū. locus iste tenet a pñreto ad abstractum. Octauo sit
 etroclitis gñe scatione et declinatiōe simul. vt ficus. ficus em quāq est scōe declina
 tionis. quāq quarte. quāq generis masculini. quāq femi. sñt diuersa et plura fcat h
 sus. Est ficus morbus est ficus fructus et arbor. Dicit hic ficus pro morbo pro re
 liquis hec. Noia aut que sunt etroclita in declinatione patent in his metris. Noia
 bis quinq⁹ dic quarte siue scōe. Zaurus cum quercus pinus cornus quoc⁹ dom⁹
 Et colus et ficus cānis vt cet⁹ et oī⁹. Nunq⁹ pñia suū sed mutāt vñtia sensum.

Notandum qro et vltio q q vt dictū

est ante ois modus scandi pñs debet capi a mō essendi in re oportet q offidere vñ
 capiat gen⁹ in noie. vñ Notandū fm autōrē modorū scandi q in reb⁹ viuētib⁹
 et sexatis repñunt due pñprietates pñpue gñales. scz pñprietas agēis et pñprietas pa
 cientis et licet in oibus reb⁹ ex materia et forma cōpositis inueniant hec pñprie
 tates due. q forme pñuū est agere. materie vero pati. vt dī et de gñatione. magis
 tamē distīcte et pñfecte pñprietas agēis et pñprietas patientis vident esse in reb⁹
 aīatis et sexatis. rōne cuius vñ dī gñans vt mascul⁹. reliquū vero vt femia parēs
 vñ et pñter hoc antiqui gen⁹ distīnūt dicētes Senus est dicreno sexus id est gen⁹
 est modus scandi nomis sumpt⁹ a pñprietate actiua vel passiua. Que pñprietates
 due in reb⁹ sexatis magis distīcte et pñfecte repñunt. vñ sequit⁹ q ab his pñprie
 tibus duabus sumit⁹ genus in noie. hec ille ¶ Tñ genus in cōi describit sic fm au
 torem modorū scandi. Senus est modus scandi nois attributus noī mediante
 quo sub pñprietate actiua vt passiua cōsignificat ¶ Senus masculin⁹ est mod⁹ scā
 di nois attributus nomī mediāte quo sub pñprietate actiua cōsignificat vt vir la
 pis ¶ Sen⁹ femi est modus scandi nois attribut⁹ nōl mediāte quo sub pñprietate
 passiua cōsignificat vt mīl⁹ petra ¶ Sen⁹ cōe est mod⁹ scandi nois attribut⁹ nōl
 mediāte quo sub pñprietate vtrac⁹ determinate fcat vt hō virgo ¶ Senus neutriū
 est modus scandi nois attribut⁹ nomī mediāte quo sub pñprietate vtrac⁹ indeter
 minate siue sub indifferētia ad vtrūq fcat vt aīal lignū. Tñ subiūgit q aliqd noī
 dī oīa gñs. hoc cōpetit adiectiuis que gen⁹ non hñt ex pñprietate rei. sed habent
 ipm ex pñprietate rei substātie vñ et adiectiua dī oīs gñs q et pōt adiungi substan
 tiuum cuiuslibet generis vt felix De genere epicheno et dubio sufficienter dī tūm
 est superius. Tñ notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis Tñ qttuor sunt gñā

Ar.

Dr.

Ar.

Ar.

Dr.

Ar

Ar

¶ Numeri nom quot sunt : Duo. qui. Singl'aris vt hic

Strū tū duo sūt nūeri in noie scz sinou

Verū tm duo sint nūeri in noie scz singu-
laris et pluralis. Pro intellectu dīstōis mōte. ¶ Notandū pmo q nūerus nois
describitur sic. Nūerus est pprietas nois attributa nomī ea rōne qua fecat fecatur
suū singlaris. hoc est per modū vnius vel per modū pluriū. Pro cuius diffinitio
nis intellectu. Sciendū q primo dicit in diffinitioe nūeri. nūerus est pprietas nos
minis. ad innuendū q nūerus est accēs nois. omnis em pprietas est accēs illius
cuius est pprietas. Et sic hoc ppcula. pprietas nomis ponit loco generis. ¶ Dico
secundo in dione qua mediante fecat fecatū suū singlar vel pfr. vbi tangit duplex
numerus scz singularis et plis. Nūerus singlaris est pprietas nois attributa noī
ea ratione qua fecat fecatū suū per modum vnius vt hoc nomē homo. est singlar
numeri. qz fecat fecatū suū per modū vnius. sic sifr hoc nomē iohes est singularis
numeri. qā fecat p modū vni⁹. Illa aut dco dīscare in. pposito per modum vnius
cui vel eius determinabili pgrue pponit vni⁹ vel vna vel vnum fm exigentiam con
gruitatis. vt bene dicitur vnius homo. vnius iohes. ¶ Dico notanter vel eius dete
minabili. ppter nomia adiectiua quibus non pgrue pponitur vnus vnā vel vnum
similr singlaribegreumatis. quia non puenienter dī. vnus albus. sufficit tñ q ei⁹
determinabili. f. hō pponitur puenienter vnus. qz bñ dicit vni⁹ hō. sic sifr licet huic
 singlaribegreumati. ois non preponit vnus qz inepte dicit vnus ois. tñ eius determi
nabili. f. hō pgrue pponit vnus. ¶ Sciendū est etiā q nūerus singularis et qualis
litas. ppria dīst. licz ambe fecant p modū vnius. hñt em se vt supius et inferius. nu
merus singularis est supius. qualitas. ppria inferi⁹. onne em nomē pprie qualis
tatis est singularis nūeri. dñt ergo qualitas. ppria et nomē singlaris nūeri. quia
nūerus singularis fecat per modū vnius grāmaticalī quia nomī singularia nume
ri vel eius determinabili pgrue pponit vnus vna vel vnum fm exigentia cōgruita
tis. Ss nomen. pprie qūtatīs fecat p modū vni⁹ logicaliter. qz supponit p vno tñ
et nō p pluribus saltem vniuoce. vt determinatū est circa qūtarē ppriam nomen

aut singularis numeri non semper supponit per uno tantum. ut cum dico. oia homines currunt. homo est singularis numeri et supponit pro quolibet homine. per quo distribuitur. Aliqua tamen nomen singularis numeri etiam supponit per uno tantum. ut iohannes currat. iohannes enim supponit discrete. Supponere autem discrete est supponere pro una re tantum.

Notandum secundo quod numerus pluralis descri-

bitur sic. Est proprietates nominis attributa non ea ratione qua fecit fecit suum pluraliter hoc est per modum plurium. Illa autem dictio in proposito dicitur fecit per modum plurium cui vel eius determinabili congrue proponitur plures vel plura secundum exigentiam congruitatis ut bene dicitur plures homines. si per congrue dicitur plura animalia. ¶ Dico notanter vel eius determinabili quod aliqua non pluralis numeri non convenienter proponitur plures vel plura. sufficit tamen quod eius determinabili. ut adiectivis. si per substantivis. non convenienter proponitur plures vel plura. sufficit tamen quod eius determinabili quemadmodum dictum est circa numerum singularem. Numerus autem pluralis. et qualitas appellativa differunt sicut superius et inferius. numerus enim plus est inferius. et qualitas appellativa superius perius. omne enim nomen plus numerum est appellativum qualitatis. sed non ex contrario omne nomen appellativum qualitatis est plus numerum. ut hoc est appellativum qualitatis et non est sine generis numerum. Quia licet tam nomen appellativum qualitatis quam plus numeri fecerint per modum plurium. non tamen eodem modo. quia nomen plus numerum fecit per modum plurium grammaticum caliter. quod et vel eius determinabili congrue proponit plures vel plura. ut dictum est. sed nomen appellativum qualitatis dicitur fecit per modum plurium logicaliter. quia supponit per pluribus per modum plurium. ut dictum est circa qualitatem appellativam.

Notandum tertio quod numerus secundum priscianum

num quinto maioris sic describitur. Numerus est forma dictionis que discretionem quantitatis facere potest. Quam dicitur Petrus helye sic declarat in commento. Numerus enim est forma dictionis. id est determinatio dictionis. Dicitur autem rationabiliter terminatio dictionis eius forma. sicut enim res philosophice distinguuntur per formas ut dicitur philosophia. forma est que separat et distinguit. sic dictiones distinguunt per terminationes finales. Unde et dicitur Aristoteles in primis quod abstractum et concretum fecerint idem formaliter. sed differunt solo casu. id est finali terminatione. Dicitur secundo in dictione. que discretionem quantitatis facere potest. id est per quam cognoscitur an dicitur unum vel plura. ut cum dicitur. homo. ex illa terminatione cognoscitur quod homo est singularis numerus. sed cum dicitur. homines. ex illa terminatione cognoscitur quod homines est plus numerum. ¶ Sequitur correlatio primo. quod hec consequentia non valet hoc nomen fecit unum. igitur est singularis numerus. per hoc de isto nomine atque bene. ¶ Sequitur correlatio secundo quod hec propositio non valet. hoc nomen fecit plura. ergo est pluralis numerus. pars de isto nomine homo. Sed sic est arguendum hoc nomen significat unum per modum unius. ergo est singularis numerus. similiter hoc nomen fecit plura per modum plurium. ergo est pluralis numerus. ¶ Sequitur correlatio tertio. quod licet ista nomina gens plebs populus fecerint plura. hoc tamen est per modum unius. cum quodlibet illorum stat pro uno ente aggregative uno. ¶ Sequitur correlatio quarto. quod differentia est inter nomen collectivum et nomen plus numerum. quia nomen collectivum est quod in singulari numero fecit multa vel plura per modum unius. unde ista dictio secundum alios quos fecit per modum unius que sic se habet quod ad veritatem propositis in qua ponitur sufficit veritas unius singularis. ut posito quod solus unus homo sit in mundo. hec est vera homo est. quod sequitur bene. iohannes est. ergo homo est. tener pro a ab inferiori ad superiorem. si per posito quod solus una gens sit. hec est vera gens est. quod sequitur bene. ista gens est. ergo gens est. tener pro a ab inferiori ad superiorem. Sed nomen pluralis numeri significat plura per modum plurium. ut homines gentes. unde illa dictio dicitur fecit per modum plurium que sic se habet quod ad veritatem propositis in qua ponitur non sufficit veritas

unius singularis. ut posito quod solus unus homo sit in mundo. tunc est falsa. homines sunt. eo quod hec est falsa. fortes est homines. quia fortes est unus homo. Similiter posito quod una natio sit in mundo. tunc hec est falsa. gentes sunt quia hec dictio gentes supponit per pluribus nationibus. ¶ Sequitur correlatio quinto. quod nomina indeclinabilia secundum se non habent numerum sed neutrum recipiunt ex additione dictionum singularis vel pluralis numerum. Cum enim dico unus neque. hoc nomen neque est singularis. Cum vero dico plures neque tunc est pluralis numerus.

Notandum quarto et ultio quod quia dictum

est ante quod omnis modus sciendi in grammatica debet sumi appropinquate et modo essendi in re. Pro quo intelligendo. Sciendum est secundum autorem modorum sciendi. quod numerus realis qui est in rebus extra animam secundum intentionem Boetii in arithmetica sua describitur sic. Numerus est multitudo ex unitatibus. pluralis vel plures. ut sex est multitudo proveniens ex sex unitatibus coniunctis. Duplex autem est unitas. quedam est unitas que est principium numeri formalis et est indivisa rei entitas. et ab illa unitate ens dicitur unum id est indivisum. et ab illa unitate sumitur multitudo et numerus formalis vel essentialis. et est per quem numeramus essentias et naturas rerum. dicitur enim tres anguli. quatuor anguli. Alia autem est unitas que est principium numeri materialis. et est indivisa rei continua a qua continuum dicitur unum. ut linea non intercalata vel non indivisa dicitur unum quia eius partes se simul tenent et illa unitas sepius reiterata est principium numeri materialiter. qui oritur ex divisione primi quo numerantur individua generabilia et corruptibilia. dicitur enim quattuor lapides. sex homines. In utroque autem numero reperiuntur due proprietates generales. scilicet proprietates indivisibilitatis que conveniunt rei ratione unitatis et proprietates divisibilitatis que conveniunt rei ratione multitudinis que ab unitate causatur et ab istis duabus proprietatibus accipit numerus nominis qui est modus sciendi accidentalis. Numerus ergo nominis secundum autorem modorum sciendi describitur sic. Est modus significandi nominis mediante quo ipsum proprietatem indivisibilitatis que est proprietatem unius. vel proprietatem divisibilitatis que est proprietatem multitudinis significat. Numerus singularis est modus significandi nominis significans de rem sub proprietate indivisibili que est proprietatem unius. ut homo. Numerus pluralis est modus sciendi nominis per sciendi rem sub proprietate divisibili que est proprietatem multitudinis. ut homines animalia. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsionis. tamen due sunt nume-

ri in nomine specificis et formaliter distincti nomen in utroque numero declinabilium. id est singularis. ut hic magister. pluralis ut hic magister. ¶ Dico nomen in utroque numero declinabile. propter nomina que carent aliquo numero que non declinant in utroque numero. ut nomina propria sicut ista nomina atque bene. thebe ut patet.

Ar. Primo. Plures sunt numeri nominis quod duo igitur. probatur. quia numerus dualis etiam est numerus ut patet per priscianum quinto maior. igitur erunt tres numeri in nomine. ¶ Dico quod numerus dualis comprehendit sub plurali. quia quicquid excedit unitatem computandum est sub pluralitate. et ille dictiones secundum priscianum dicunt dualis numerus qui que significant duas res. ut binum. duo.

Ar. Secundo. Aliquod est nomen quod nullus est numerus. probatur de isto nomine viginti unus. Non pluralis. probatur nullum nomen secunde declinationis in plus terminatur in us. modo vigintianus est secunde declinationis. etiam si esset pluralis numerus. tunc gratius pluralis in nominibus secunde declinationis terminaretur in us et deus in i que oia sunt in convenientia. Sed quod non sit singularis numerus. quia oia nomina numerabilia excepta hac dictione unus una unum sunt plus numeri. ¶ Dico quod hoc nomen vigintianus est pluralis numerus. et dicatur propter quod gratius pluralis in nominibus secunde

declinationis non terminatur in *lus* et *des* in *l*. verum est in nominibus sece decla-
tione simpliciter. sed in his que componunt ex diuersis deonibus numeralibus nō
oportet hoc esse verum. Et declinatur. Et pluraliter nō hñ viginti⁹ hec viginti⁹
una. hoc viginti⁹. Sed horū viginti⁹. harū viginti⁹. horū viginti⁹. Datu⁹ his viginti⁹.
Accusati⁹ hos viginti⁹. has viginti⁹. Vocati⁹ o viginti⁹. viginti⁹. Ablat⁹ ab his viginti⁹
in seino viginti⁹. in neutro. viginti⁹. Iobes tñ Januēsis ponit duas regulas
de istis noibus. viginti⁹ viginti⁹ cuius nūeri sint. Pñ qñ submī pcedit talia
noia tunc sunt pñs numeri. vt habeo denarios viginti⁹. Scda regula qñ sub
stantiū sequit talia noia tunc sunt singlari nūeri. vt viginti⁹ denarios habeo.
hic viginti⁹ est singularis nūeri.

Ar. Tercio aliqđ est nomē qđ null⁹ est nūeri. patet de istis nominibus athene
thebe que nullius sunt nūeri. Non singularis patet. qz cōter grāmatici di-
cūt qz athene thebe sunt pñs nūeri tñ. Sed qz non pñs patet. qz sunt no-
mia pñia. modo noia. pñia carent pñi nūero. Sicut pcedim⁹ istā tanqđ congruas
athene est pulchra ciuitas. venetie est fort⁹ ciuitas. qđ tñ nō esset si essent pluralis
numeri patet qz alias suppositū et appositū discōnentiū in nūero. ¶ Dico verum
argmētū pcludit qz athene thebe sunt singularis nūeri quo ad scationē. quia tantū
vnam rem fcaut. s. vnam ciuitatē. licz quo ad vocem sunt pñs nūeri. Vel dicendus
qz quo ad cōtēnēs sic sunt singularis nūeri. sed quo ad contenta pñs. vt dē Joāns
nec Januēsis. ¶ Sequit correlariē pñio qz b est pñia. athene est pulchra ciuitas
z licet suppositū z appositū discōnentiū quo ad vocē tñ pueniūt quo ad scationē
¶ Sequit correlariē scōo qz hec pñia nō valet. athene est pñs nūeri quo ad vocem
ergo ē pñs nūeri. qz arguit a diffinito fm qđ ad dōez simplr. ¶ Sequit correla-
riē tertio. qz alexander dicens. Et debet doctas bonus ire scholaris arthenas. indi-
cat nūerum hui⁹ nomis arthenas quo ad vocem. sed quo ad scationem indicādo
deberet dici doctam arthenam.

Ar. Quarto. Plures sunt nūeri in noie qđ duo igit. pbat. qz aliquis est nūer⁹
certus. vt magister aliquis incertus. vt magrī hec em dō magrī indiffe-
renter potest esse singularis vel pluralis nūeri. ¶ Dico fm argumentū cō-
cludit qz nūer⁹ certus cōphendit sub singulari. sed incertus sub plurali.

Ar. Quinto. Aliqđ est nomē qđ null⁹ est nūeri. pbat. de istis noibus ois nūls
lus qz non singularis. qz nomen singularis nūeri fcat fcatū suū. vt vnū sed
ois null⁹ sicut alia sinkarbegreumata nūbil fcaut. sed solū cōsignificant.
¶ Dico verū argmētū pcludit qz licet sinkarbegreumata nūbil fcaut capiēdo sñs
gnificare. pñie. sed cōmunitē bene significant.

Ar. Sexto. Aliqua sunt noia que null⁹ sunt nūeri. pbat. qz nomia collectiua
nullius sunt numeri qz nō singular⁹ probat. qz fcaut plura. g sunt pñs nūe-
ri. tenet pñia. qz dictio pluralis nūeri fcat plura. Alis patz. qz ideo dicunt
collectiua qz significant multa. ¶ Dico licet noia collectiua fcaut plura nō tamen
p modum plurium. vt hic capitur significare per modū plurū. nec etiaz valet ista
pñia. hoc nomen fcat plura ergo est pluralis numeri. quia alias qlibet termin⁹ cō-
munis esset pluralis nūeri.

Ar. Septimo. Nūer⁹ singular⁹ nō est nūer⁹. igit. pbat. qz nūer⁹ singulas
ris z vnū equipollēt. eo qz dictio singlari nūeri fcat p modū vni⁹ sed vni⁹
tas in arithmetica non est numerus sed pñcipiū numeri. vt dicit Boetius
in arithmetica sua. ergo sicut in grāmatica nūer⁹ singularis non est nūer⁹. ¶ Di-
co fm argmētū pcludit si nūer⁹ singlari et vnū equale fcaut vnitatē tñ bene
equipollerent. modo nūer⁹ singlari aliter fcat vnitatē et aliter vnum. quia vnū
fcat vnitatem scationis primarie z ratione simplicitatis. dictio autem sin-
gularis numeri significat primarie substantiam et connotat illū esse vñā vñ plures

Etiam differunt in isto. qz vnū fcat vnitatē fcatōe cōtēnti. s. nūer⁹ singlari⁹ fcat
vnū fcatōe accitāli pueniūt tñ in isto. qz sicut vnitās pcedit nūerū et oēs nūeros.
sic sicut nūer⁹ singularis pcedit pluralem.

Ar. Ultio. Nūer⁹ nō est accis nois ergo. nulla forma dictōis est accis. nū-
mer⁹ est forma deonis. ergo. Maior est nota. qz forma est pñcipiū cōtēntis
le intrinsecū rei. i. pñicoz. Minor est. Pñciam qñto maior⁹ qđ dē qz nūer⁹
est forma dictōis. ¶ Dico fm argmētū pcludit qz forma cōtēntis nō est accis. vñ
aia nois. sed forma accitālis pōt esse accis. vt albedo respectu sortis. z sic nūer⁹
est forma accitālis dictōis.

¶ Figure noim quot sunt: Due. Que? Simplex vt decēs
potens. Composita vt indecēs. impotens. Quot modis
noia cōponunt? Quattuor. Quib⁹? Ex duob⁹ integris
vt suburban⁹. Ex duobus corruptis vt efficax municeps.
Ex integro et corrupto. vt ineptus. insulsus. Ex corrupto
et integro. vt nugigerulus. Aliquādo ex q̄ pluribus vt in-
expugnabilis. imperterritus.

Brū tñ due sunt figure nominū scz sim

plex z cōposita. Et vtrū noia tñ cōponantur quattuor modis. Pro intellectu
questiōis mote. ¶ Notandum est primo. qz hec questiō duo querit. primo querit
vtrum tñ due sint figure in nomine. s. simplex z cōposita. scōo querit vtrū nomina
cōponant tñ quattuor modis. Pro pte pma questiōis intelligēda. figura nomis
cōter diffinit sic. Est pñietas nois attributa noi ea rōne qua ipm est diuisibile vt
nō diuisibile in duas vel in plures pres intelligibiles pñis sensus capaces. In q̄
dione duplex tangit figura simplex z cōposita. Figura simplex est quedā pñietas
attributa noi ea rōne qua ipm non est diuisibile in duas vel in plures pres intelli-
gibiles pñis sensus capaces. Et dicit simplex nō ideo qz nomē ill⁹ figure nō esset
cōpositū. sed ideo qz dō ill⁹ figure nō est diuisibilis in pñs pres fcativas. dictio
em simplicis figure bñ diuidit in pñs pres. sed ille nō sunt fcatue. s. a se z a sibi sic
milli. ptes em deonis simplicis figure pñt esse fcatue sūpplius z sibi sibi. hoc em est
naturale culibet rei z voci fcare se et suū simile.

¶ Figura composita est quedā pñietas nomis attributa nomē ea ratione qua
ipm est diuisibile in duas vel in plures partes significatiuas et intelligibiles prio-
ris sensus capaces. vt municeps quod diuidit in munus z capēs. ¶ Sequit cor-
relariē. licet hoc nomē municeps non diuiditur in plures pres fcativas fm se suffi-
cit tamē fm eorum integra et perfecta. Ad nomen aut cōposite figure vt cōter
dē requiruntur quattuor cōditōes. Prima qz nomē cōposite figure dē esse dictio
polissyllaba. ita qz sit diuisibilis in plures pres fcativas. et ergo nulla dō monas
syllaba ē cōposite figure. vt mōs fons. Monasyllabū dē dō vni⁹ syllab. a monos
quod ē vnū. z syllaba qñ hñs vñā syllabā. Polissyllabū dicit a polis quod ē pñtas
z syllaba quasi hñs plures syllabas. Secūda cōditio requisita ad nomē cōposite
figure. qz talis dictio habeat ptes que si p se sumerent debent esse fcatue. et ergo
dictiones acceptę cum syllabis adiectionibus nō sunt cōposite figure. vt biccie

hecine, hocine. patet qd illa dictio cine nihil fecit. sic etiā geminatio non facit figuram compositam. pprie capiēdo figurā compositā. ut quisque. Tertia conditio requisita ad nomen compositae figure est. qd dco compositae figure habeat partes fecitias in eodem ideomate. z ergo hoc nomen nasus. non est compositae figure. sus est in latino fecat scrofam. sed na in polonico fecat accipere. Quarta conditio qd partes ille debent fecare idem in simplici qd fecat in composito. z ergo hoc nomē dñs. non est compositae figure. qz ptes eius vtz do z min⁹ in simplici z diuisim non significāt idem qd significabāt in composito. z hoc voluit diffinitio cum dixit. prioris sensus capaces.

Notandū secūdo qd grāmatic⁹ non con

tradit logico in eo qd grāmaticus dicit qd ptes nomis compositae figure debent esse fecitiae. et logicus dicit qd ptes nullius nois debent esse fecitiae. Dicit enim. i. periermentariū. Nomen est vox fecitua ad placitū cuius nulla ptium fecat aliquid separe. sed vterqz bene dicit. sed fm diuersum respectū. Grammaticus est vult qd ptes nomis compositae figure debet esse significatiue. verum est diuisim et seorsum capte. ut sunt dictiones per se capte. grāmaticus dicit qd compō dñs esse ex significatiuis partibus. logicus autē dicit qd ptes nois non debent esse fecitiae. verum est ut sunt in toto z ptes sunt. qz sic totum significat. Sicut in fili ps in natura ut est i toto nō hz esse sed totū hz esse. Dicitur em. 7. phico. Pars ut est in toto solum habet esse in potētia z nō actu. sed totū hz esse in actu sic est in proposito.

¶ Sciendum etiā qd figura cōposita capis duplicat. Uno mō cōter et sic offie illud dicitur cōposite figure qd potest diuidi i duas vel in plures ptes fecitias nō cū rando an deriuatur a dēone cōposite figure vel non z sic capis donat⁹ figuram cōpositam z sic comprehendit sub se figurā decōpositam. Scdo figura cōposita capis pprie z spēaliter. z sic illud dñs compositae figure qd est diuisibile in duas vel in plures partes fecitias z qd non est deriuatū ab alia dēone cōposite figure. z sic figura composita distinguitur cōtra figuram decōpositā z sic necessario ponitur in nomie tres figure. z sic hoc nomen magnanimitas esset figure decōposite. magnanitas venit ab hoc noie magnanum⁹. qd cōponit a magnus et anim⁹. isto modo Pulcianus cepit figuram decōpositam.

Notandū tertio pro scda pte questiois

intelligenda. s. vtrū noia cōponant solum quattuor modis. Sciendū qd compō in grāmatica diffinit sic. Compō est duarū dēonū vel plurū diuersas res fecantius in vñū cōbinatio. ut omps. Et est compō in grāmatica inuenta quattuor de causis. Primo causa breuitatis. qz breuius est dicere omps qd oia potens. Scdo propter metrum. qz aliqñ in metro non pōt poni dco simplicis figure. z tamē ponitur dco compositae figure. Tertio ppter remouere z tollere dubium. qñ est dico facio fecat absolute facere. z nescio si bene vel male. Cum vō dico bāfacio. tollitur dubiū z fecatur facio bona tantū. Quarto ppter exprimere sufficienter mētis conceptum sicut est cōcipimus sic loquimur eo qd voces fecant conceptus. i. periermentarium. sed concipimus aliqñ rem simplr et hoc exprimim⁹ p figuram simplicē. aliqñ aut rem cōcipimus rem cōplere z hoc exprimimus p nomen cōposite figure. verus. Uox componetur ut sermo abbrevietur. Hetrū seruet sic et confusa tenetur. Ostēdit qd Donatus in textu qd noia cōponuntur quattuor modis. Primo ex duob⁹ integris ut suburbanus. Alii dēonem cōponit ex duob⁹ integris est ipsam cōponit ex dēonib⁹ quālibet p se sumpta est fecitua. ut suburbanus. in qua compōne tam sub qd vrbanus fecat. sub est fecat subiectiōem vel inferioritatem. ut vrbā⁹ fecat ciuitatem. Unde iste dñs suburbanus qd habitat ante ciuitatē. Scdo nomē cōponit ex duob⁹

corruptis ut efficax. mūnceps. Alii nomen cōponit ex duob⁹ corruptis est spm cōs ponit ex duabus ptibus quarū nulla p se est fecitua. ut efficax. z hoc est verum fm se. licet fm eorū integra fecat. ut mun⁹ z capis fecant. Tertio noia cōponuntur ex integro et corrupto. ut ineptus insulsus. Insulsus componit ab integro i et corrupto sulsus. et dicitur insulsus quasi non salsus sale sapiētie. Ineptus cōponit ab in qd est non et eptus qñ non aptus. Quarto nomē cōponit ex corrupto z integro ut nugigerus qd cōponit a noie ptes nūert nuge nugarū et noie gerulus. z dñs nugigerulus iste qd dicit z fert mēdaria. ¶ Sequit⁹ correlative ex dict⁹ qd corruptū in ppositio non capis. pprie capiēdo est corruptū pprie tūc est nō ens. Dicit est in postea pdicamentis. corruptū est transit⁹ rei ab esse ad non esse. modo ex illo qd non est res non componit. sed capitur hic corruptum cōter. z sic illa dictio dñs corrupta cui in cōpōne aliqd additur subtrahit vel mutat. Illa vō dco dñs integra cui nihil in cōpōne subtrahit. addit vel mutat. sed est talis in compōne qñs sūt extra compōne ¶ Sequit⁹ correlative scdo qd corruptio in grāmatica sit quattuor modis. Primo p additionē syllabe vel lfe. z hoc pōt fieri aliqñ in pncipio. aliqñ in medio. aliquādo in fine. ut dco indupator. p impator. Scdo corruptio in grāmatica sit p depōnem littere vel syllabe. ut efficax mūnceps. Tertio sit per mutationem vñ⁹ lfe in aliam. ut ineptus insulsus. Quarto sit p transpositionē lfe. ut teucer p teuce. z hoc sit per figuram que dicitur metathesis. vbi est trāspolitio. z dicitur a meta qd est trans et thesis positio quasi transpositio.

Notandū quarto z vltio fm autorem

modorū fecandi qd figura ut est mod⁹ fecandi nois non accipit a proprietate vocis ut quidā dicunt dicentes illud nomen esse simplicis figure cuius vox est simplex ut doctus. Et illud cōposite figure cui⁹ vox est cōposita. ut indoctus. z id figure decōposite cuius vox est cōposite figure. Quia si hoc esset verū sequeretur qd modus signi fecandi partisōntis non acciperetur vel ortū haberet a pprietate rei vel modo essendi. sed potius a pprietate vocis. qd est fm. ostensus est est ante qd ois mod⁹ fecandi ortū habz a mō cēndi. mediāte modo intelligēdi. dñm est qd figura ut ē accis a modus fecandi nois ortū hz a pprietate rei z mō cēndi. Pro quo intelligendo sciendū qd in rebus inueniuntur tres pprietates cōes z gñales. s. pprietas simplicis citatis. pprietas compōnis. et pprietas decōpōnis. Et pprietas decōpōnis dñs eo pprietas collectiois ex plurib⁹ qd ex duob⁹. nam decōpositū est qd ex plurib⁹ qd duobus est aggregatum. Ab istis ergo tribus pprietatib⁹ repts in rebus sumitur figura que est mod⁹ fecandi accitralis nois. et ab his etiā pprietatib⁹ trib⁹ logicus tres voces ad fecandū imponit. s. terminū. ppōnem z syllogismū. ut ostenditur. i. priorum licet aliter accipiat simplicitas compō et decōpō in nomie simplicis figure compositae z decōposite. qd in termino propositione z syllogismo. In ppōne est et syllogismo est compō fm distantia partū. ut in ppositiōe pdis catū et subiectū distant p copulā per quā coniunguntur. In nomine autē cōposite figure est compō fm indistantia partium. sic etiā aliter est simplicitas terminorum in nomine simplicis figure. Cū est terminū dicim⁹ simplicē capitur cōter simplicis res ut opponitur compositioni que est fm distantia partū. Cū vero dicimus nomen simplex. capitur simplicitas ut opponit cōpōni que est fm indistantiam partium. ¶ Sequit⁹ correlative qd cū dico indoctus est simplex dictio vel terminus fm logicū. quia est vñū nomē. sed non est simplex dictio vel termin⁹ fm grāmaticum qz est cōposite figure. ¶ Diffinit ergo figura ut est accis nominis. Figura est mod⁹ fecandi accitralis nois quo mediāte pprietatē simplicitatis vel compositionis vel decōpōnis esse fecat. Figura simplex est modus fecandi nominis attributus nomi quo mediāte pprietatē simplicitatis confecat. ut diues. clar⁹. Figura cōpos ita est modus fecandi accitralis nominis attributus nomini quo mediāte pro

præteritæ compoſitis præcat. ut in doctus. Figura decopoſita eſt mod⁹ ſcandi acc⁹ ta-
lis nois attribut⁹ noi quo mediātē præteritæ decompoſitis. ſ. collectiōis cōſignifi-
cat. ut in expugnabilis. Iſtis notabilib⁹ ſi ſtantiſſimis eſt.

Cōcluſio prima. Tm̄ due ſunt figure in

nomie ſpecificæ et formaliter diſtincte. ſ. ſimplex et cōpoſita. capiēdo figurā com-
poſitā cōiter. ¶ Dico notātē in cōcluſiōe q̄ em̄ due ſunt figure in noie capiēdo ſis-
gurā compoſitā cōmunitē. quia ſi figura cōpoſita caperet præ- neceſſario pones-
retur figura decompoſita quæadmodū figuram decompoſitam cepit Præſciantus
ut dictum eſt in notabili ſecundo in fine.

Cōcluſio ſecunda. Tm̄ quatuor modis

noia cōponunt qui ſunt ſpecificæ diſtincti ad ſe inuicē irreducibiles. ſ. pmo ex duob⁹
bus integris. ſcdo ex duob⁹ corruptis. tertio ex integro et corrupto. quarto ex cor-
rupto et integro. ¶ Dico notātē ad ſe inuicem irreducibiles. quia plures ſunt mo-
di componendi nomina q̄ iſti quatuor. ut ſunt illi modi quos Alexander ponit
ſed iſti reducuntur ad iſtos hic poſitos. Un̄ ſm̄ Alexandrū noia cōponunt etiam
q̄tuor modis. Pmo ex duob⁹ rectis. ut reſpub. et iſte mod⁹ reducitur ad primū. ſ. ad
cōponi ex duob⁹ integris. et dco que componit ex duob⁹ corruptis debet declinari ex
p̄te amboꝝ rectorū. Scdo nomē ſm̄ Alexandrū componitur ex duob⁹ obliquis
ut tibi ſoli hūmōi. et iſte mod⁹ reducitur ad ſcdo qui eſt cōponi ex duob⁹ corruptis
et tale nomē eſt indeclinabile ſimplr. Tertio nomen cōponit ex recto et obliquo. ut
p̄forōis paterfamilias. et tale nomē declinatur ex p̄te recti. ſ. ex p̄te obliqui eſt in-
declinabile. Scdo rect⁹ em̄ h̄s ſe ut habet obliqu⁹ ut p̄uatio. ſicut ḡp̄uatio ſequit⁹
habitu. ſic declinatur obliqui ſequit⁹ declinationē recti et attribuit recto. Et reducitur
iſte mod⁹ ad tertium. qui eſt cōponi ex integro et corrupto. Quarto nomen cō-
ponitur ſm̄ Alexandrū ex obliquo et recto. ut legisdoct⁹. iuriſperitus et reducitur
iſte mod⁹ ad quartum qui eſt cōponi ex corrupto et integro. et talis dictio etiā
declinatur ex parte recti. ſed ex parte obliqui manet indeclinabilis eadem ratione
que dicta eſt ſuperius.

Ar. Pmo. Nō ſunt due figure in noie iſtæ p̄baſ. auctoritate Præſciant q̄ po-
nit tres ſc̄s ſimplicē. cōpoſitā. et decompoſitā. mo Præſciant⁹ eſt p̄nceps oīm
grāmaticoz. Dico ſm̄ argitū cōcludit q̄ capiēdo figurā p̄poſitā. p̄p̄e tūc
bñ pōit decompoſita. ſ. dico q̄ hic d̄s capi cōiter ut p̄p̄edit ſub ſe figurā decompoſitā

Ar. Scdo. Plures ſunt figure in noie q̄ due p̄baſ. q̄ aliqua eſt figura dubia
ut dicit Johānes iannēſis in catholicon. vii d̄t iſta noia infidelitas impietas
taſ eſſe figure dubie. ¶ Dico ſm̄ argitū cōcludit q̄ aliquæ dictiōes dicunt⁹
tur figure dubie. nō ſimplr. ſed quo ad nos. quia aliqui dicebant talia nomina eſſe
ſimplicis figure. et aliqui cōpoſite. et ſic dicunt eſſe figure dubie.

Ar. Tertio. Potēs nō eſt ſimplicis figure. ergo p̄baſ. q̄ eſt decompoſite figure
ergo p̄baſ. q̄ eſt p̄cipiū ab illo verbo poſſus q̄ eſt cōpoſite figure. ergo
eius participiū eſt decompoſite figure. et p̄baſ. q̄ p̄cipiū q̄ d̄ruiat a verbo
cōpoſite figure. d̄r figure decompoſite ut poſtea dicit⁹. poſſus aut cōponitur a poris
et ſum. ¶ Dico ſm̄ argitū cōcluderet ſi potēs caperet hic p̄cipaliter ſed capitur
hic nominaliter et tranſit in vīm nominis.

Ar. Quarto. Efficax nō eſt cōpoſite figure ergo p̄baſ. dictio cōpoſite figure
d̄s eſſe diuiſibilis in p̄tes ſc̄arias. ſed efficax nō diuidit in p̄tes ſc̄arias
ergo maior p̄z ex dione cōpoſite figure. Dico. q̄ eſt. et cap. nihil ſcant.
¶ Dico verū argitū cōcludit q̄ dictio cōpoſite figure d̄s eſſe diuiſibilis in partes
ſignificatiuas ſm̄ ſe vel eius integra. modo licet in iſta dictiōe efficax eſſi et cap

nō ſignificant tñ ſufficit q̄ ſignificant ſm̄ eozum integra. ſ. effectum et capiens.
ſic etiam dicatur de municeps.

Ar. Quinto. Nomē nō pōt componi ex duob⁹ integris igitur p̄baſ. ex duob⁹
entibus in actu nō ſit tertium. ſed q̄libet integrum eſt ens in actu igitur
Dico. eſt Aristo. 7. metaph. et 1. phicoz. Ex actu em̄ et potētia ſit vnus ut
d̄r. ſ. metaph. Dico. pater. quia ens in actu eſt q̄d habet formā vel met eſt forma.
modo q̄libet integrum habet formā. ſ. modū ſc̄andi qui eſt forma dictiōis. igitur
nomen nō componit ex duob⁹ integris. ¶ Dico ſm̄ argitū cōcludit q̄ ex du-
ob⁹ entibus in actu nō ſit tertium. niſi vnus ſit in potētia ad alterū. ut ex farina et
aqua ſit tertium. quia panis vnus eſt habet ſe in potētia ad alterum. ut farina ad
aquā quā in ſe recipit. Sic etiam eſt in propoſito. vnū em̄ nomē q̄d cum alio cōa-
ponitur eſt in potētia ad aliud.

Ar. Sexto. Nullū nomē cōponit ex duob⁹ corruptis igit p̄baſ. aſis. ex ni-
hilo nihil ſit. ſed corruptum eſt nihil. ergo ex corrupto nihil componitur.
Dico. eſt Aristo. 1. phicoz. Dico. q̄ corruptio eſt mutatio in nō eſſe. ut
d̄r. i poſt p̄dicamēz. ¶ Dico ſm̄ argitū cōcludit q̄ corruptū p̄p̄e ſumptū et phis-
ce hoc eſt nihil. corruptum tñ cōiter ſumptū et grāmatically. bene eſt aliquid ut
dictum eſt in tertio notabili.

Ar. Septio. Partes nois cōpoſite figure nō debent ſignificare illud in ſimpli-
ci q̄d ſignificabāt in compoſito igitur p̄baſ. q̄ p̄tes nois nō debēt ſc̄are
igitur p̄baſ. aſis auctoritate Aristo. 1. p̄riermeniarū. vbi Aristo. cōcludit
dit q̄ nullus nois p̄tes debēt eſſe ſignificatiue. Ceterū eſt ut p̄tes ſunt. et ut ſunt in
toto. q̄ ſic totum ſignificat. et hoc voluit Aristo. ſed bene pōt eſſe ſc̄atine inſtū
ſunt per ſe dictiōes. et hoc vult grāmaticus de iſto tñ ſufficienter dictū eſt in no-
tabili ſecundo.

Ar. Ultimo. Plures ſunt modi cōponendi q̄ quatuor. p̄baſ. auctoritate dona-
ti. qui ſubiungit quintū modū cū dicit in textu. ex q̄ pluribus. ut in expugna-
bilis impertitus. ¶ Dico q̄ donat⁹ nō vult q̄ eſſet quint⁹ mod⁹ cōponē-
di noia. ſed vult q̄ noia aliqui cōponunt ex pluribus p̄tribus q̄ ex duob⁹. ut ex tris-
bus vel quattuor. tñ ille mod⁹ comprehendit ſub aliquo dictozū modozum.

¶ **Casus nominū q̄t ſunt:** Sex. Qui. Ntūs. Stūs. Dati
uus. Actūs. Utūs. Abltūs. Per hos em̄ casus omniū ge-
nerum noia p̄noia p̄ticipia declinantur hoc modo.

Utrum tantū ſex ſint casus nominum

ſc̄z ntūs. gtūs. dtūs. actūs. vocat⁹ et ablati⁹. Pro intelligence quæſtionis mo-
te. ¶ Notandū pmo. q̄ casus nois diſtinct ſic. Casus nois eſt p̄p̄ietas nominis qua
ipm̄ nomen ſc̄at ſuū ſc̄atū recte vel oblique. Pro qua diſtinctiōe intelligēda. Dicit⁹
tur pmo casus nois eſt p̄p̄ietas nois. datur intelligi q̄ casus eſt accūs nominis.
ois em̄ p̄p̄ietas accidit illi cui⁹ eſt p̄p̄ietas. Dicit⁹ ſcdo q̄ mediātē nomē ſc̄at ſigs-
nificatū ſuū recte vel oblique. ibi tangit diuerſitas caſuū in nomie Aliqui enim cas-
sus ſc̄ant recte. ut notariuus p̄cipalr. et ex p̄nti vtūs. eo q̄ vtūs eſt rectus ſecund⁹
datus ut cōiter grāmatici dicūt. Aliqui aut casus ſc̄at oblique. ut gtūs datus
actūs et abltūs. Un̄ ſc̄are recte eſt ſc̄are ſuum ſignificatū absolute ſine connotati-
one obliquitatis ut Johānes ſignificat Johāne absolute nulla p̄p̄ietate ob-
liquitatis ſupaddita. Un̄ ſic in Mathematica linea recta eſt ut dicit Euclides p̄io
elementozū cuius medium nō exit ab extremis et que nihil participat de obliquita-
te ſic et in grāmatica nominat⁹ ſignificat ſc̄atū ſuum absolute ſine aliqua connotati

one obliquitate. Significare autem oblique est scire scatum suum cum cōnota
tione obliquitatis supaddita. ut Johes sciat Johem nō absolute ut nris. sed sup
addit pprietatem cui vel pprietatē possediōis. sic drūs sciat nō absolute sicut nos
mlatiū. sed supaddit pprietatē cui vel pprietatē adquisitiōis. Uti sicut in mathe
matica linea obliqua. ut dicit Euclides est in qua mediū ext ab extremis et supad
dit aliquid ultra lineā rectā. quia exitū et elevationē mediū ultra extrema. sic i grās
matica obliq aliquid supaddit ultra scatū nri q. pprietates obliquitatis que sunt
q. tūor. i. cui? cui quē et a quo. ut dicit autor modorū scandi. ¶ Sequitur correlas
tie q. rectus et obliqu? scant idem fin rem licet non eodem modo. patet pīa p
correlarij. q. rectus et obliquus ponunt in eodē scdicamento. ut Johānes Johā
nis Johāni omnia ponunt in scdicamento substantie. et p cōsequēs idē scant. pīa autē
scda pō correlarij. q. nris sciat absolute. obliq? autē sciat cōnotatiue et supaddit
aliquid ultra significatū nominatiui.

Notandū secundo. q nris est prim? ca

sus et diffinit cōiter sic. Nris est nomē scans scatū suū recte sine per modum. ut
quis. Unde scire per modū ut quis est pueniēter rīderi ad interrogatiōē factā
per quis. q. ut qd hī exigentiā congruitatis. ut cū querit. q. currit. rīdet Johes
Dicit autē nris ideo. q. p ipm rebus nomia imponimus. impō em nōm sit in nris
Et dr nris a verbo nōino. as. arc. ab ultimo supino noiatiū muta u i i et adde uis
sit nris. Locat autē nris primo loco ideo. q. nris est causa aliorum casuum. eo q
aliū deriuantur ab eo. mō causa est pō effectū. Et nris ideo q. nris sciat recte et abso
lute aliq aut casus sciat oblique et pnotatiue. mō rectū est aī obliquū. et absolutum
aī cōnotatiū. ¶ Scda casus est grās et diffinitur cōiter sic. Scās est nomē scās
scatū suū p modū ut cuius. Uti illa dictio dr scire p modū ut cuius que cōueniens
terrīdet ad interrogatiōē factā p cui? ut querēdo cui? est liber. rīdet Johānis
Et dr grās a vbo gigno is. ere. ab ultimo supino genitiū muta u i i et adde uis erit
grās. Et dr grās p tanto q. p ipm gñationem et genoloyā designamus. Dicitur
etiā casus patrū. quia p eū genitores et pīas scām. ut cū querim? cuius es filiū
rīdet Johes. ¶ Tertius casus est drūs. vñ drūs cōiter diffinit sic. Drūs est nomen
scans scatū suū oblique et p modū ut cui. Unde illa dictio dr scire p modum ut
cui que pueniēter rīdetur ad interrogatiōē factā p cui. ut cū querit cui dedisti
librū rīdet Johāni. Et dr drūs a vbo do as arc. quod hī datū datū in supio. vñ de
mutādo u i i in i addendo uis sit drūs Et hī Johem ianuēsem drūs est casus ami
corum. amicorū effi est dare et tribuere. ¶ Quartus casus est actūs. et diffinit cōif
sic. Actūs est nomē scans scatū suū oblique p modū ut quē. Uti illa dictio dicitur
scire p modū ut quē que pgrue rīdet ad interrogatiōē factā p quē quā vñ quod
hīm exigentiā pgruitatis. ut querendo quem diligis rīdet Johem. Et dr actūs a
verbo accuso as. arc. q. hī in supino accusatū accusatū. vñ ab ultimo supino accu
satu mutando u i i et addendo uis sit accusatiuus. Et est accusatiuus casus hīm
Johannē ianuēsem inimicorū. Inimicorum effi est se mutuo criminari et accusari
¶ Quintus casus est vtūs. et diffinit cōiter sic. Vtūs est nomen scans scatum suū
um per modum vocatiōis. excitatiōis vñ exhortatiōis hīm quā scationē puenient
et pīpōmī aduerbiū o. ut dicendo o petre. Et dr vtūs a verbo voco vocas vocare
quod habet in supino vocatū vocatū. vñ ab ultimo supino mutando u i i et addēs
do uis sit vocatiuus Dicitur autē cōiter vtūs rectus secundarius triplici de causa.
Primo rōne terminatiōis q. sepius habet cōsilem terminatiōē sicut nominatiū.
Scdo rōne constructionis. q. hī cōsilem modū cōstruendi sicut nris. sicut effi nō
mlatiū? pīstruī apteā et intransitiue. ut Johānes currit. sic et vtūs. cōiter grāmaticū
dicunt petre lege. Unde et dicit Priscian? scdo minoris Rominatiuus et vtūs abso
lute sunt. i. intransitiue construuntur. Tertio vtūs dicitur rectus scdarius rōne

scatiōis. q. null? casus alter est ita affinis et pportional? nō in scatiōe sicut vtūs
Uti tū vtūs reddat suppositū vbo et fecit in rōne pīcipij non est pīsentis negocij
sed in scda parte alexandri determinatum est hoc sufficienter. ¶ Sextus casus est
abltūs et diffinit cōiter sic. Abltūs est nomē scans scatū suū oblique et per modū
ut a quo. Uti illa dictio dr scire p modū ut a quo q. pueniēter rīdetur ad interro
gatiōē factā per quo. ut querēdo a quo venisti. rīdetur a Johanne. Et dr abltūs
ab aufero auferis. q. habz ablatū ablatu in supino mutando u i i et addēdo uis
sit abltūs. et dr abltūs p tāto q. p ipm ablationē rerū designamus.

Notandus tertio. q casus hīm Priscia

nū sexto maioris diffinit sic. Casus est modica mutatio eiusdē vocis seruans gen?
et spēm que creberrime fit in fine. pro dione intelligenda. Dicit primo in dione mo
dica mutatio q. si esset grādis mutatio non eēt casus. ut si mutarē magn? in grās
dis non est casus. Dico scdo. eiusdē vocis. q. si esset alia vox in recte et obliq non
esset casus. ut bonus melioris. Dicit tertio in dione seruans genus. q. hic nō est cas
sus doct? doctior docta. Dicit q̄to et spēm. et hīc nō ē casus doct? doctior vbi do
ctus est pīmitiue speciei. doctior non pīmitiue. Dicit q̄to que creberrime fit i fine
q. variatio casus aliqū sit in pīcipio. ut ego mei. aliqū in medio ut paterfamilias.
sepius tamen variat casus in fine. Sub casu autē cōprehendit forma casualis. Uti
Sciendū q. forma casualis est quedā pprietas nois attributa noī ea rōne q. dr ha
bere oēs casus in singlari nūcro sub vna terminatiōe aut plurib? et sunt septē. Prima
forma casualis dr aptota. et est nomē hīs solū vnicū casus sub vna terminatiōe. ut
grate spōte q. solū hnt abltū Uti etiā illd dr aptote forme q. hī tres casus sub vna
terminatiōe. ut phas nephas. phas em est nomē neutri? gñis modo nōm neutrius
gñis hī in actō nō et vñ vna teriatōes. Et dr ab a q. est sine et protos casus. non
ideo q. absolute nullū casus haberet. sed caret pīitate casuū Scda forma casualis
dr monaptota. et est nomē hīs oēs casus sub vna teriatōe ut cornū. Et dicit a mo
nos quod ē vñ et protos casus q. hīs oēs casus sub vna teriatōe. Sic etiā noīa
indeclabilia sunt monaptote forme. Tertia forma est diptota. et est nomē habens
oēs casus in singlari nūcro sub duabus terminatiōib? ut palca et dr a dya quod
est protos casus q. hīs oēs casus sub duabus terminatiōib?. Triptota est nomen
hīs omēs casus sub trib? teriatōib?. ut scānū. Et dr a tris q. est tres et protos ca
sus q. hīs oēs casus sub trib? teriatōib?. Quarta forma casualis est tetrapto
ta et est nomen hīs oēs casus sub q̄tuor teriatōibus distinctis ut hoc nomē ma
gister. Et dr a tetra quod est q̄tuor et protos casus q. hīs oēs casus sub q̄
tuor teriatōibus distinctis. Quinta forma casualis est pentaptota. et est nomen
hīs oēs casus sub quinq? terminatiōibus distinctis ut dñs. Et dr a penta quod est
quinq? et protos casus q. hīs oēs casus sub quinq? teriatōib? distinctis. Se
pta et vltima forma casualis est exaptota et est nomē hīs oēs casus sub sex termin
atiōib? distinctis ut vñs totus totus. Et dicit ab a quod est sex. et protos casus q.
si nomē hīs oēs casus sub sex terminatiōibus distinctis.

Notandū quarto et vltio q q. oīs mo

dus scandi dr originali sunt ab aliq. pprietate reali et mō essendi oportet intellige
re vñ sumit casus q. est modus essendi accidentalis nois. Pro quo notandum dicit
autor modorū scandi q. in reb? realib? repit due pprietates reales cōes scz pprie
tates pīcipij et pprietates termi. Itē in reb? realibus sītr inueniuntur adhuc alie
pprietates reales. scz pprietates vt quod ē aliqd in se. et pprietates cui? est aliqd et p
prietates vt cui aliqd dat vel acq̄rit. et pprietates vt quē. et pprietates vt a q. que pīopes
tas vt dicit Petrus belie scantur per hoc nomē quis et cō obliquos. et pprietates

ergo principij et termini accipiuntur casus noim proprietatis scdis supadditis ab illis
ergo proprietatibus oriuntur sex casus noim. Et describitur sic casus. Casus est modus
scandi nomis quo mediate nome proprietate principij vel termini cōfcat proprietatis
bus ut quod cuius cui quem a quo supadditis. ¶ Primo q casus est. ¶ Huius est diffi-
nitus sic. Huius est modus scandi rem nomis in rōne principij modo ut q est alterū
superaddito consignificans ut homo currit. Ille Huius homo fcat in rōne principij
respectu actus ubi scz currendi. et fcat sub mō ut qd est alterum. Et em. viij. metha.
Substantia est pōi accidente tpe natura et dione. ¶ Secundus casus est. Huius est dif-
finitus sic. Est modus scandi nomis rē sub rōne principij vel termini indistincte propieta-
te ut cuius est alterum supaddita. ¶ Significās. Cum em dicitur Johis interest curre-
re. iste Huius Johis fcat in rōne principij respectu actus verbi. sed cum dico miseris
or Johis. iste Huius fcat in rōne termini. ¶ Tertius casus est. Huius est diffinitus sic
Huius est modus scandi in rōne principij vel termini proprietate ut cui alterū acqui-
ritur supaddita. ¶ Significās. Exm pmi ubi in rōne principij. Johāni placet studere.
Exm scdi ubi in rōne termini. Do tibi. ¶ Quartus casus est. Huius est diffinitus sic
Huius est modus scandi nomis sub rōne principij vel termini proprietate. ut quē sup-
addita cōsignificans. Exm pmi Johem oportet studere. Exm scdi Zego lectiones
¶ Quintus casus est. Huius est modus scandi nois sub rōne termini respectu depen-
dentie actus exercitati significans. ut O Johānes. Ille Huius Johes fcat in rō-
ne termini tñ respectu dependentie istius actus exercitati scz o. Duplex est ergo actus
Quidā est actus signatus qui importat p verba et picipia. offe verbū sūtr partictis
pium fcat actus. ut lego fcat actus legēdi. Alter est actus exercitatus. et est q impo-
natur per plationē huius aduerbiij o. et huius actus terminus est. Huius. Unde et dicitur
tñr Huius q est terminus illi vocandi et actus vocandi qui signat p hoc aduer-
biū vocandi o. ¶ Ultim⁹ casus est. Huius est diffinitus sic. Huius est modus scandi
nomis in ratione principij vel termini indistincte. proprietate a quo supaddita consignis-
ficās. Exm pmi. A forte legit. Exm scdi. vtor pane. ¶ Sequit⁹ correlative ex dictis pri-
mo q Huius aliqui fcat in rōne principij ut Johes currit. ut nūus pstruat⁹ a pte ante
et supponēs. ¶ Sequit⁹ correlative scdo q nūus aliqui fcat in rōne termini ut nūus ap-
ponēs a pte post pstruat⁹. ut sum hō. ¶ Sequit⁹ correlative scio. q obliq aliqui fcat
in rōne principij inqntū sunt supposita respectu vborū impersonaliū et vt cōstruuntur
intransitive. qñqz aut in rōne termini inqntū pstruunt transitive. ¶ Sequit⁹ correlas-
rie quanto q Huius solū fcat in rōne termini. scz respectu actus importati per hoc
aduerbiū o. licz aliq dicit q etia fcat in rōne principij respectu actus vbalis. de isto
tñ latius dictū est in scda pte alexandri cū questū fuit. utrū vtrū hz reddere supposi-
tum verbo psonali. ¶ Sequit⁹ correlative quinto q nō est inueniēdo eundem cas-
sus fcare in rōne principij et termini respectu diuersorū. licz respectu eiusdē esset inueni-
ēdo. vtz q obliq cū pstruunt intransitive cū vbis impersonalibus tunc fcat in ras-
tione principij. Cū vero pstruunt transitive cum verbis transitiuis a pte post fcat in
rōne termini ut dictum est. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. tñ sex sunt casus

noim specificē et formalr distincti. et hoc noim nō defectiuorū. Dicitur notāter no-
minū non defectiuorū. q noia defectiua non hñt istos sex casus. ut sunt ista nomina
pis thabi et sitia. Et pbat veritas psonis per sufficientiā sex casuū nominū. Dis-
tincti casus nois aut est intransitiu⁹ aut transitiu⁹. Si intransitiu⁹ aut est suppositus
tñ psonarum sic est nūus. aut suppositum scdāriū sic est vtrū. Si autē est transitiu⁹
hoc est duplr aut est transitiu⁹ psonarum. aut actiū. Si psonarū hoc est duplr
citer aut sumit a principio sic est gūs. aut a fine et proprietate finis sic est drūs. Si au-
tem actiū hoc est dupliciter. aut em significat p modū agens sic est actus. aut per
modū patientis sic est abltus.

Ar. Primo. Huius nō est casus. igit nō sunt sex casus noim. pbat ass. ois cas-
sus dī a cadendo. sed Huius a nullo cadit et derivat igit Huius nō est casus
Maior est nota similis Maior. ¶ Dico. licet Huius nō cadit ab alio casu pas-
sive. q nō derivat ab alio casu tñ cadit active. i. ab ipso derivatur aliq casus. et b sū-
ficit ad hoc q Huius dicatur casus.

Ar. Scdo. Abltus nō est casus nois. igit nō sunt sex casus noim. pbat ass.
q greci carēt abltō etia latini. tñ pñā q ois latinitas oriū hz a greco ut
officit Priscian⁹ i phemio maior volūmus. Huius est notū. ¶ Dico vñ ara-
gumētū. q greci nō hñt abltē expōse tñ implicite habet. eo q loco ablatiui ponūt
gm. ut vbi nos dicim⁹ tenus crurib⁹. greci dicūt tenus crurū. et sic licet greci nō ha-
bent sex casus. quo ad vocē tñ hñt q ad officia.

Ar. Tertio. Aliq est nomē qd nō decliat p sex casus. igit pbat. de noie inde-
clinabili qd nō hz sex casus. pbat q est indeclinabile ut nequā. si em est in-
declinabile nō hz sex casus p quod inflectit et decliat. ¶ Dico vñ argūmētū
pcludit q nomē indeclinabile nō decliat p sex casus quo ad vocē. tñ q ad cōfident-
tiā diuersorū pceptuū bñ. cū em dico nequā currit. nequā ē nri casus. cū vō dico h⁹
nequā itereit curre. nequā est gti casus. cū vō dico dedi huius nequā est dī casus.

Ar. Quarto. Octo sunt casus noim. igit nō sex. pbat ass. q qtuor sunt obliq
qui g etia qtuor dñt esse recti et sic erūt octo. tñ pñā. q quot mōis dī vnus
oppositor tot mōis et reliquū ut ptz. 4. topico x. Sz añs notū est. q obliq
q sunt qtuor scz gūs drūs actus et abltus. ¶ Dico vñ argūmētū pcludit q mōis dī
vnū oppositor tot mōis dī et reliquū. de vere oppositis et ppre dicit⁹ oppositis. mō
rectus et obliq⁹ nō sunt vere opposita. nec opponunt ppre rectus em et obliquus
fcat idē cōnatiū. ut dictum est supius.

Ar. Quinto. Plures sunt casus noim q sex pbat q vltra sex casus adhuc pos-
sunt septē forme casuales q etia sunt casus. ¶ Dico q vñ argūmētū cōclus-
dit q forme septē casuales cōprehendunt sub casu. et sunt iste septē forme
casuales septem modi declinandi ipsa noia in diuersis casibus.

Ar. Sexto. Plures sunt casus noim q sex pbat. q aliq est abltus cū pōne
et aliq est abltus sine pōne. Itē qdā est actus cū pōne et qdā est actus
sine pōne. ¶ Dico q tñs ablti reducunt ad abltū et acti ad actū. Et hec
fuit opio grāmaticorū qz reprobat Priscian⁹ scdo mōis.

Ar. Septimo. Nō oia noia declinant p istos sex casus igit pbat. de noib⁹ inde-
clinabilib⁹ q nō declinant p istos sex casus. q sūt indeclinabilia. sicut ista no-
mia nece pce q carēt nō et vtrō. ¶ Dico licz ista noia indeclinabilia nō declinant
p istos sex casus q ad dñas vocē. tñ q ad dñas fcatōis ut dictū ē. Et licz ista noia
nece pce nō declinant i nō et vtrō fm vsuz. tñ pñt declari fm artē et hoc sufficit.

Ar. Ultio. Huius si ē casus igit si sūt sex casus noim pbat ass. Dis casus aut ē
rect⁹ aut obliq⁹. sed vtrū nec est obliq⁹ nec rect⁹ igit Maior est nota ex
sufficiēti diuisione. Maior q vtrū nō sit obliq⁹ notū est q obliq solū sunt qe-
tuor. scz gūs drūs actus et abltus. Nō etia rect⁹ pbat. q rect⁹ fcat fcatū suū abso-
lute. sed vtrū fcat pnotatī. igit maior est nota q ppter h⁹ dī rect⁹. Maior q vtrū
importat excitationē. ut dicēdo Petre lege. iste vtrū petre vltra fcatū suū impo-
tat excitationē. ¶ Dico vñ argūmētū pcludit q rectus prius dī fcare oino absolu-
te. licz g vtrū importat excitationē. nō tñ ppter hoc dī obliq⁹ q obliq⁹ fcat p
modū ut cui⁹ aut quē et a qd nō puenit ipsi vtrō.

¶ Magister nomen appellatiuū gñis masculini nūeri et
Strū exemplaris declinatio noim sit bñ
posita. Pro intellectione questionis. ¶ Notandum primo q Donatus ideo detera-
minant de exemplari declinatione nominū ut inueniret eo leui⁹ et meli⁹ declinatioē

noim intelligeret. Exempla em vt de Tho. sup prio prio ponunt. ppter facilitatem doctrine. vñ vt de Aristo. i. prio. Exempla ponimus nō q ita sint sed vt addiscens res addiscant. Capit aut declinatio dupl. Primo cōter z sic pphendit sub se con iugationē. et sic capit cum d: verbū decliat. i. iugaf de pōa in pōa de mō i mo dū. z sic tpe in tempus. Alio mō capit declinatio ppte z sic solū puenit ptribus cas sualibus. et sic capit hic et diffinitur sic. Declinatio est nois in fine p obliques vas riatio. Attendit aut declinatio nomis penes grm et dñm singulares pncipalr. licet etiā penes formatōes aliorū casuū. Et hoc est dupl. vñ em talis grūs teriatur in vocalē vel in consonantē. Si in vocalē hoc est dupl. vel in simplice vocalem et sic est declinatio scōa. vt dñi. Vel in duplicē et hoc est dupl. vel explicite et sic est qñs ra vt spēs. Vel simplice z sic est pma vt mūsē vbi nos loco ae diphthongi ponimus longū e. Si aut grūs teriatur in psonantem hoc est dupl. vel i pcedit s sic est tera tia declinatio vt sacerdotis. vñ u pcedit s sic est quarta. vt fruct⁹. Et est sciendū q donat⁹ in exemplari declinatiōe noim non attendit ordinem declinationum. s. ge nerū. Si em attendisset ordinē declinationū tūc pmo debuisset decliare hoc nomē mūsā. hoc em nomen mūsā est pme declinatiōis. pñū pcedit scdm. sed attendebat donat⁹ ordinē generū. gen⁹ em masculinū est an scim. genus em masculinū capit a ppietate actiua. sed scim a ppietate passiua vt dicit⁹ est supius. modo agens est pstanti⁹ passio. 3. de ania. z pcedit passum. z ideo pñs donat⁹ docuit declinare hoc nomē magi q mūsā. Et est etiā notandū q ista noia magi. mūsā. scānū. sacer dos. felix. spēs in lra posita supponit materialr. nō quidē p se sed p sibi fili peros nali accepro. z q hoc nomē magi i lra nō est grūs masculini. s. pñ⁹ grūs neutri⁹ offis em nomē materialis captrū est grūs neutri⁹ z indeclinabile vt cōter dicit⁹ grā matici sed supponit p ista dcōne magi in ista orōne. magi legit. vbi hec dcō magi ster est singularis nseri simplici figure grūs masculini z in istis declinationib⁹ sub intelligit⁹ hoc verbū dī. vel ponit. vel declinat. sic q donat⁹ vult tantum dicere. In ntō dī vel decliat hic magi. In grō dī vel declinat hui⁹ magi. et sic pmitit hic q dā figura que dī eclipsis. q sit qñ in orōne subintelligit. z nō expñt ponit aliq ver bū qd tñ requit ad pfectū sensus faciendū. vt hic grā patri et filio. vbi subintelligit hoc verbū sit. q. hec orō valet tñ. gloria sit patri.

Notandū secūdo. q Donat⁹ volēs do

cere exēplare declinatiōes noim. in eorū declinatione pponit. pnoia articularia hie hec hoc cū eorū cōdeclināis. non ideo q ista articularia vel eorū ppositio dcōib⁹ in declinando esset de eēntia declinationis. s. fecit hoc ppter informationē iuuenū vt melius z facili⁹ nosceret casus. Demū fecit etiā hoc ideo vt haberet dñā z distins ctio dcōnū in diuersis casibus reperitur em vna dcō diuersorū casuū. z certificatio casus nō habet nisi ex prepōne articuli vt hec dcō magistri pōt esse nti casus i plu rali et etiā grī casus in singulari. tñ ex prepōne articuli talis diuersitas pgnoscitur Cū em dico hī magistri est nti casus in plī. Si aut dico hui⁹ magi est grī casus i singulari. Bō aut hui⁹ quare. pñmibus nō pponunt articularia in declinando si cut noibus est ista. q. noia sunt incerta q ad eorū genus. z indeterminata. prepō au tem articularis facit certitudinē in grē noim. pnoia vero sunt certa quo ad eorū genus non oportet ergo vt. pnoibus pponat articuli⁹. Bō aut ist⁹ quare in decli natione noim pponunt hec. pnoia. hic hec hoc et eorū cōdeclia. et nō alia. pnoia est ista. q. ista. pnoia sunt magis discretiua z certe scātia. demōstrat em tam rem pñtē q absntē. tam ad sensū q ad intellectū. Alia aut. pnoia. vt ego tui sui zc. demōstrant tñ rem pñtē z ad sensum. Bō aut istius qre vtō non pponitur articus lus. q. articuli⁹ pponit causa certitudinis faciēde. vtūs aut p se est certus. Etiam ideo q. pnoia carent vtō. non pōt q. pñmē vtī casus pponi vtō sed vtō pponitur aduerbiū vocandi o. Ratio q. hoc aduerbiū o fecit excitatiue. z hoc idē sit per vñi

eo q vtūs est termin⁹ excitatiōis. vt ergo fcare excitatio maior z c⁹ terminatio in telligeretur. pueniēter vtō pponitur aduerbiū vocandi o. Bō aut huius quare ab latio pponitur articularia cū prepōne a vt ab est ista. vt habeat dñā inter dñm et abltm sepius em dñs z abltm cōueniunt in terminatiōe modo ille ppositiones a vel ab important differentiā.

Notandū tertio q donatus in littera

osidit lras finales in qñs noia pñme declinatiōis hñt terminare. z de q sunt due scz s z a. teriatiōes aut finales in quas noia pñme declinatiōis terminant de q sunt tres. s. a. as et es. a vt mūsā. as vt eneas. es vt enchirides. Pro quo notandum q lra terminalis z terminatio dñt. Zia em terminalis est vltima lra dcōis sed terminatio est vltia sillaba dcōis. qñq aut cūenit q idē sint lra terminalis z terminatio vt pñz in hac dcōne maria. hoc tñ nō est eadē rōne. intelligit aut lra donati q terminatio nes noim pñme declinatiōis sunt tres. verū est de noib⁹ latinis z in singlari nūme ro declinabilib⁹. ¶ Dico notāter noim latinorū ppter excludere terminatiōes nos minū hebreaycoz pñme declinatiōis. vt adā abrahā que terminant in am. ¶ Dico etiā noim in singlari nūero declinabilis. ppter ista noia diuitie nuptie q sunt pñme des clinatiōis et non terminant in aliqua istarū terminatiōnū. Sed hoc non est ptra litteram. quia lra auctoris intelligit vt dictū est de noibus in singlari nūmero decli nabilibus. Sic sñr est dñm de istis noibus athene thebe. Ostendit etiā donat⁹ q noia pñme declinatiōis in singulari nūero in grō z drō terminant in ae diphthongi hoc est longū e. Pro quo notandū diphthong⁹ est cōglutinatio duarū vocalium in eadē syllaba vñm suū retinētū. Et dī diphthong⁹ a dñ qd est duo z pñbong⁹ los n⁹ qñ duarū vocaliū sonus. Et sunt qñtuor quarū due scribunt z pferunt. s. au z eu. Exempla pñi audio. Exm scdi euge. sed alie due scribunt sed non pferunt. vt ae. et oe. Exm pñi vt mūsae. Exm scdi vt coelū. Ostendit etiā donat⁹ q nomia pñme declinatiōis in drō et abltō plī terminant in is qd verū est vt in plībus. Sūt effi etiā aliq noia pñme declinatiōis que in drō z abltō plī teriant in bus. z hoc contin git in illis noibus pñme declinatiōis que terminant in a z formant a nomie masculi ni generis terminatio in us z neutri nō sequit p um. vt aia aiabus. z cū hoc requirit tur q in illis sit discretio sexus vt patz in his metris. Al veniens ex us sine neutro transit in abus. Hinc aniatorum sint discernētia sexum. Filia mūsā dea cum libe rabus equabus. Dis aīnā iūgas aiabus atqz diuabus. Et famulā seruā pñct⁹ an nūerabis. Et si sint plā tñ vsus nō tenet illa illa. ¶ Ostendit cōter donat⁹ in textu q lse in qñs terminant noia scōe declinatiōis sunt tres. Aliqua em teriant in r vt ma gister. Aliq in us vt dñs. Aliq in um vt templū. Terminatiōes aut noim scōe de clinationis sunt sex. er vt magister ir vt vīr. ur vt satur. us vt magn⁹. eus vt tydeus um vt templū. Tres aut ponit reglās donat⁹ de formatiōe vtī in noibus scōe decli natiōis. Pñia qñ ntūs in noibus scōe declinatiōis terminat in ius. si sint. pñia nos mina tūc abiecta us sit vtūs in i. Ut tñ distinet⁹ cognoscat que noia pñia habet ci in vtō z q ti. cōter grāmatici duas ponit reglās quarū pñia est. Romia. pñia terminata in ius q ab origine hñt t in ntō. hñt ti vt laurenti⁹ laurēti. dī effi laurens tius qñ laureā tenēs. sic vincētius dī qñ victoriā tenēs. Scōa regula. Romia pro pia in ius teriata que ab origine hñt c vñ casus teriant in ci. vt bonifacius boni faci dī effi bonifacius qñ facies bona. has reglās aliq dicit sub alijs verbis. Romi na. pñia que teriant in cius q hñt vocalē an cius hñt ci in vtō. vt bonifacius boni faci. Sed illa. pñia in ius terminata que hñt consonantem ante cius. hñt ti in vtō vt laurentius laurēti. Scōa regula de formatiōe vtī in noibus scōe declinatiōis est bec. qñ ntūs noia scōe declinatiōis terminat in er vel in um tunc vtūs est sñs ntō in terminatiōe. exm de er vt magister. exm de um vt scānū. Tertia regula qñ ntūs fo minat in us tunc vtūs formatur mutando us in e vt dñs dñe z ergo dicit in textu

quando in us. respondet. mutatur in e.

Notādū quarto 7 ultio q̄ donat⁹ ostē

dens de tertia declinatōe noīm dicit. decem sunt lre terminales 7 finales in quas teriant noia tertia declinatōis. aliq̄ teriant in a vt dogma. aliq̄ i e vt mortale aliq̄ in o vt homo. aliq̄ in c vt lac. aliq̄ in l vt mel. aliq̄ in n vt nomē. aliqua in er vt paf. aliqua in s vt ciuitas. aliqua in t vt caput. 7 aliqua in x vt felix. Terminaciones autē in q̄s noia tertia declinatōis teriant sunt septuaginta octo vel paulo plus. que scz sunt dissimiles quo ad eētiā. 7 etiā quo ad q̄ritatē siml q̄s notanter dicitur quia loquēdo de teriatōibus nolū tertia declinatōis. que sunt dissimiles solum quo ad eētiā non essent septuaginta octo. sed vix septuaginta. Pro quo notādū q̄ iste teriatōes dicitur dissimiles quo ad eētiā que non cōponunt ex eisdē litteris vt is et es. Sed iste dicunt dissimiles quo ad q̄ritatē que sic se hnt q̄ sunt cōposite ex eisdē lris tñ vna corripit 7 alia. plōgat vt is q̄nq̄ est breue 7 corruptū vt canis q̄nq̄ sō is. pductū. vt lis litis. Cōponit autē septuaginta octo a septuaginta 7 octo 7 est septuaginta octo dictio plis nūeri. vt hū et hec 7 hec septuaginta octo. Septuaginta autē cōponit a septē 7 gintos q̄s valet tñ sicut decē. 7 dicitur septuaginta quasi septies decē. Pauloplus est aduerbiū q̄ritatis 7 valet tñ sicut modicus modicum. Ostendit donatus in textu q̄ lre terminales in quas terminantur noia quarte declinatōis sunt due s 7 u similiter terminaciones. exm p̄imi vt fruct⁹ manus. exm scōi vt cornu. Declinant autē noia quarte declinatōis in v terminata solum in p̄i. sed in singulari sunt indeclinabilia vñ Alexander. A non mutabis donec p̄iale videbis In fine ostēdit q̄ quinta declinatō hz tantū vnam lram terminales et s̄tr terminatiōē in quā noia quarte declinatōis hnt terminari scz s vt species. Ponūt autē grāmatici cōiter duas regulas de formatōe gti in noibus quarte declinatōis. Prima regula est ista. Noia quarte declinatōis que hnt vocalem ante ei illa in gto dnt pducere ei vt species sp̄ei. Scōa regula hec est. Noia quarte declinatōis que habent psonantem ante ei illa in gto debent corrumpere ei vt fides fides dei. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rñsalis. exemplaris declinatio

nominiū a donato est sufficienter assignata. Patet veritas cōclusionis ex his que dicta sunt in notabilibus.

Ar. Primo. Exemplaris declinatio noīm a donato posita est male ordinata igit p̄batur. q̄ p̄ius debuit declinare hoc nomen musa q̄ hoc nomē magister p̄bat. P̄imū est ante scōm sed musa est p̄ime declinatōis 7 mgr scōe ergo. Maior est nota. Minor s̄tr q̄ Dico verū argntū pcluderet si donatus in exemplari declinatōe nominiū attenderet ordinem declinatōnū sed attendit ordinem generum. modo masculinū est ante femininū.

Ar. Scōo. Processus donati est insufficientes igit p̄batur. quia non docet declinare noia p̄ria vt notum est. q̄ Dico q̄ declinatio noīm p̄riorū cōphenditur sub declinatōe noīm appellatiuorū. Vel dōm q̄ donatus docet declinare nomia que declinabilia sunt in vtroq̄ nūero. noia autē p̄ria solum declinantur in singulari nūero.

Ar. Tercio. Zia donati est intelligibilis igit male posita p̄bat. q̄ in ea ponuntur plura nomina sine regente dōe igit est intelligibilis. 7 p̄ia. quia oīō intelligibilis p̄stituitur ex dōe regente 7 recta aīis patz. q̄ in ea ponunt ista noia magister nomē appellatū 7 nō hnt dōnem vñ regantur. q̄ Dico hz nō hnt dictionē regentē exp̄sse tñ implicite hnt. q̄ ibi subintelligit verbum substantiuū

iuxta illā regulā. P̄tōtēs vñ substantiū petis extra. 7 valet tñ magister est nos

Ar. Quarto. magr nō est nomen. p̄bat. eius pars (men appellatiuū. tes sunt aduerbiū. igit magr est aduerbiū. 7 p̄ia. q̄ totum nō est aliō nisi sue p̄tes. i. p̄bicoz. Sz aīis p̄z. q̄ magr aduerbiū ē s̄lter ter. q̄ Dico ves rñ argntū pcludit q̄ magr 7 ter sunt p̄es illi⁹ nois magister. q̄ est vñ p̄es etbis mologisatiōis. h nō cōpōis mō autoritas p̄dicta intelligit q̄ p̄es cōponētes siml sumpte non sunt aliud nisi suum totum.

Ar. Quinto. Hoc nomē magr nō est simplicis figure. p̄bat. autoritate Jobānis ianuelis in catholicō qui oīdit q̄ hoc nomē magr cōponit a maior 7 fex rion grece q̄ est status latie. q̄ magr est in statu 7 dignitate maior q̄ dīsa cipulus. q̄ Dico vñ argntū pcludit q̄ Jobes ianuelis dices q̄ mgr est p̄posite figure cepit figurā cōpositā cōiter p̄ etbiologisatiōe 7 nō compositiōe p̄prie dicta q̄ dictio dī esse cōposite figure.

Ar. Sexto. Zia donati est intelligibilis q̄ male posita. p̄batur. q̄ hec oīō nō hic magr est intelligibilis. p̄bat. q̄ hec est imp̄fecta igit est intelligibilis. 7 p̄ia. q̄ oīō imp̄fecta causat imp̄fectū sensus. Aīis p̄z q̄ in ea non ponit appositū. mō oīō p̄fecta est ex supposito 7 appposito. q̄ Dico q̄ hz in p̄dicta oīōne nō ponit appositū exp̄sse. tñ implicite subintelligit hoc vñ dī vel ponit vt declinat 7 sic p̄dicta oīō valet tñ in nō declinatur hic magister.

Ar. Septio. Noia p̄me declinatōis in gto nō hnt e. p̄ductā p̄bat. quia hnt v autoritate egly q̄ dixit. Sulay in medio libabant pocula bachi. q̄ Dico q̄ hoc est p̄ figurā q̄ dī diereis q̄ hz fieri q̄n silaba longa diuiditur i duas breues. vt hic anlay pro anle. vñus Pro s̄iri fieri dicas diereis extat.

Ar. Octauo. Noia scōe declinatōis nō teriant gti in i igit p̄bat. q̄ terminant gti in us. p̄bat. de istis vñ sol⁹ tot⁹. q̄ Dico q̄ ista intelligit de nomibus scōe declinatōis q̄ nō hnt gti 7 dñm s̄lēm p̄noibus scōe declinatōis. mō vñ sol⁹ tot⁹ hnt gti 7 dñm s̄lēm p̄noibus scōe declinatōis.

Ar. Nono. Pauciores sunt lre teriales noīm sc̄ie declinatōis q̄ decē. p̄batur. q̄ solū sunt tres. p̄bat. q̄ offie nomē sc̄ie declinatōis aut terminatur i vocas lē aut in semivocalē aut in psonantē. q̄ Dico q̄ tñ tres sunt terminaciones noīm tertia declinatōis fin gen⁹ subaltermū distincte. sed littera intelligit q̄ sunt decem scōm speciem sp̄ealissimam.

Ar. Decio. Autor est diminutus p̄bat. q̄ dicit q̄ terminatiōes noīm tertia declinatōis sunt septuaginta octo vel pauloplus. 7 nō enūerat ipas. videt q̄ q̄ est diminut⁹. q̄ Dico q̄ vñ argntū pcluderet si hoc faceret donat⁹ sine causa sed facit h̄ ideo ne tedū afferat legentibus.

Ar. Undecio. Plures sunt terminatiōes noīm tertia declinatōis q̄ septuaginta octo. p̄bat. q̄ id etiā ē vna vt dauid danidīs. s̄tr ub vt cherub aliq̄ apb vt seraph. q̄ Dico ista donati intelligit de noib⁹ latinis ista autē noia sunt hebraica aut greca 7 non latina.

Ar. Duodecio. Noia quarte declinatōis nō teriant gti in ei p̄bat. q̄ si sic sequer q̄ hoc nomē bartholomeus esset quarte declinatōis q̄ est s̄m p̄z scōe la q̄ terminat gti in ei. q̄ Dico q̄ nō sufficit q̄ nomē quarte declinatōis terminat in ei in gto sed etiā requirit q̄ terminet dñm in ei mō hoc nomē bartholome⁹ terminat dñm in o 7 ergo argntū nō pcludit.

Ronomē quid est parloratiōis

que pro nomine posita tantundem pene significat personamq̄ interdum recipit.

Strū diffinitio pnois a donato posita

sit bene assignata. Pro intellectu questione more. ¶ Notandum pmo qd rō ordi-
nis quare donatus statim post nomē determinat de pnoie est ista. qz nomē z p
nomē hnt eundē modū scādi gñalē scz scāre p modū entis z subām licet habeat
modū scādi formālē diuersum. qz nomē scāt p modū deteriate apphensionis. p
nomē vero p modū indeteriate apphensionis. z ergo. ppter affinitatem modi scādi
di nois cū pnoie donat? statim post nomē deteriat de pnoie. Pro diffinitione
ergo. pnois intelligenda. Sciendū diffinitū pntis dionis est. pnoien non pro se
sed p suis signatis captū. signata aut ei? sunt oia. pnoia. Pro genere aut in dione
ponit pforōis z caput eodē modo sicut in diffinitione nomis. Postea dicitur que
pforōis scz. pnoie ponit pro noie. ¶ Notandū qz. pnoien ponit loco nomis
tribus modis. Primo officio tñ. qñ scz. pnoie hz officū nois. officū est nomis
est reddere suppositū verbo personali. modo hoc. pnoie hz etiā. vt ego lego. Ses
cūdo. pnoie ponit loco nois scādi tñ. qñ scz. pnoia scāt idē sicut nomia loco q
rū ponunt nō tñ hnt officū nois. vt iohes currit z illū diligo vbi hoc. pnoie illū
ponit loco illi? nois. iohes tñ nō hz officū nois. qz nō reddit suppositū vbo psona
li. Tertio. pnoie ponit loco nois officio z scādi tñ. qñ scz. pnoie reddit sup
positū vbo psonali sicut nomē z etiā scāt idē qd nomē. vt iohes currit z ille mos
uetur. ¶ Sequit correlarie pmo qd nō est incōueniētiā pte ponere pro alia que
in mō scādi materiali pueniunt. et in modo scādi formali distt qualiter ptingit
in pposito. sed vñ pte ponere. p alia q in nullo pueniunt nec in modo scādi ma
teriali nec formali. hoc est vitiū qd alij sub alijs verbis dicūt. ponere vnam pte pro
alia q nec in scādi tñ et officio pueniūt. hoc est vitiū sed ponere vñ ptem pro alia
q in scādi tñ et officio pueniūt hoc nō est vitiū qualiter ptingit in pposito.

Notandū secundo. in dione di qz pnoie

mē ponit loco nois. z in isto tangit causa inuentiōis pnoim. vñ gñaliter grāmatis
ci offiūt sex de causis. pnoia esse inuenta. Primo causa necessitatis. offiē est nomē
erat tertie psonē excepto vto. z sic noia non poterāt reddere suppositū vbi pme
et secunde psonē. vt q ille defect? adimpleret tunc inuēta sunt. pnoia. Scōa cū est
cā comoditatis z decēte. causa scz dubij remouēdi idē est nomē sepius in orōis
positū causat dubiū z tediū. sed cū. pnoie ponit loco illius nois. tollitnr tale pus
biū. vt cū dico ayax venit ad troyam z ayax pugnauit. est dubiū si sermo fiet de eo
dem ayace vel non. sed cum dico ayax venit ad troyam z idē ayax pugnauit est
certitudo qd idē ayax qui venit ad troyā etiā idē ayax pugnauit. Tertio pnos
mina sunt inuēta causa demonstratiōis z relatiōis faciēde. licz est etiā p noia sit des
monstratio z relatio. nō tñ ita certa z ppta sicut p pronomia. Quarto pronomia
sunt adinuēta causa discretiōis faciēde que sine. pnoibus fieri non pōt. Vñ Discre
tio est attributio alic? act? vel passiōis alicui rei cū exclusiōe illius actus vel passi
ōis ab alijs rebus. vt cū dico ego lego. hic est discretio qz actus legendi attribui
tur mihi et excludit ab alijs rebus. valet est tantum ego lego z nullus alter legit.
Quinto. pronomina sunt inuēta cā scātue faciēde. vñ scātua est attributō alicui
sus actus vel passiōis alicui psonē vel rei cum exclusiōe illius actus vel passiōis
ab alijs psonis et rebus non similiter. sed p modū excellēte. vt cū dī vno ego dicit
dñs. hic actus vniēdi attribuit dño deo p excellētiā z excludit ab alijs rebus vas
ter est hoc orō tñ. ego deus vno et nullus ita excellēter viuūt sicut ego. deus enim
viuūt p eētiā nos p participationē sue bonitatis. vt dī. i. celi. Ab hoc quidem ente
cūctis deriuatū est esse z viuere his quidē clariū his vero obscuriū. Sexto pro
nomia sunt inuēta causa conceptiōis z euocatiōis faciēde. pceptio est z euocas
catio non potest fieri sine. pronomibus.

Notandum tercio qz donatus in dione

pronomis dicit qz pnoien ponitur loco nomis. Sciendū qz. pnoien ponitur
indistincte loco nomis appellatiui z etiā proprii. exemplū primi hō currit z ille mo
uet. exemplū scbi. Iohes currit et ille legit. puenientius tñ ponit loco nois. ppiū
qz appellatiui quinyimo si aliqñ. pnoien ponitur loco nois appellatiui est in illo
appellatiuo loco cuius ponitur subintelligit nomē ppiū. Cū est dico homo currit
z ille mouet. hoc pnoie ille ponit loco ppiū nois. Bō qz hoc pnoien ille in pōt
cta orōne scāt boiem qui currit. inō act? currendi puenit rei singulari. Dicitur est
i. metaph. Actus sunt suppositiōis z singulariū. Bō autem istius quare puenient?
ponitur loco nois. ppiū qz appellatiui est ista. qz noia ppta scāt certe z determinate
et sic etiā. pronomina posita in demonstratiōe et relatiōe etiā certe et determinas
te scāt. z ergo puenienter. pnoie ponit loco nois. ppiū. ¶ Pro latiori declaratiōe
ne diffinitionis. Donat? dicit qz pnoie tantundem pene scāt sicut nomen. I quo
donatus inuēit puenientia. pnois cū noie. ambo est scāt substantiā licet distt. nomen
est scāt substantiā p modum determinate apphensionis. pnoie vō p modū indeter
deteriate apphensionis vt dicitur inferius. Et tantūde pponit a tñ et idē licz scōm
alios a tñ z demū. Eius aut declinatio patz in his metris Tantūde neutrum dat
tantūde gñi. Deficit in reliquis toridē plurale sit ois. Sed pene est aduerbiū si
multudis et valet tñ sicut quasi. Alij tñ dicūt qd est aduerbiū remissiū. inde deri
uatur penitus. ¶ Ultimo donatus dicit in diffinitione. psonāqz interdum recipit.
vnde. pnoien recipere psonā possum? intelligere dupl. Uno modo inquantū
psona capitur p accidēte quod est psona. et sic Recipere psonā est recipere pōis
cationem huius accidentis psona. z sic. pnoie nō dicit in pposito recipere psonā.
qz pnoien semp habet psonā. offiē est. pnoie aut est pme aut scōe. aut tertie ps
sone. Secundo capitur persona pro certo et determinato significato. et sic capitur
hic persona. Pronomen ergo recipit personam id est certam et determinatam rez
significat in demonstratione et relatione. ¶ Dicit est Priscianus primo minoris.
Pronomen ad omne suppositum mundi pertinet. id est quantū est de vi vocis. p
nominalis nullam certam rem significat. vt dicitur inferius. sed certitudinem sig
nificati recipit ex demonstratiōe et relatiōe. Dicit est Priscianus primo minoris.
Pronominis demonstratio vel relatio est eius ultimata significatio. quicquid est
pronomen demonstrat vel refert hoc etiā significat.

Notandū quarto z vltio qz mod? signi

ficandi. pronomis fm autōrē modorū scādi. est scāre per modum entis et indeter
minate apphensionis. Pro quo modo scādi intelligendo. Sciendū qz. pnoie
habet duplicem modū scādi generalē z spēalem. Gñalis est scāre per modum
entis. et in isto mō scādi conuenit cā nomine. nomen est etiā scāt per modum
entis. et iste modus scādi nois est materialis. dicitur est. i. de generatione qz ras
tio matene est ratio puenientie. Modus scādi aut formalis. pnois est scāre per
modū indeterminate apphensionis. et iste est modus scādi formalis pronominis
per istū est. pnoien distinguit a nomine. nomē est vt dictū est significat p modū
determinate apphensionis. Bō est forme est distinguere. dicit est. 7. metaph. For
ma est que sepat z distinguit. Vñ aut capitur mod? significandi per modū entis. z
qd sit significare p modū entis dictū est sufficienter in nomine. vñ nō oportet hic
reperere. dicitur est 8 topicorū. Conturbat qd frequentat. Pro intellectu autem
istius vñ sumit modus significandi formalis. pnois scz significare per modum in
determinate apphensionis. Notandū ē scōm autōrē modorū scādi qz mod? scādi
z modū indeteriate apphensionis hz omī apprietate vt a mō cēdi materie pte ita qz

materia prima fm se indit ad omnem formam sibi possibilem, cuius rationem
Aristo. i. Philico. assignat. Ostendit em q materia pma est pura posia nulla for-
ma actu includens nec aliquā excludens. vñ et materia prima non est nihil, sed est
ape nihil creata vt dixit Augustin⁹. Si ergo materia pma est in posia ad oēs for-
mā pcludit q ipa fm se est indit ad oēm formā. hoc tñ spēalius z latius declara-
tur. i. philico. 2. Ab ista ergo ppetate materie pme que est ppetas indetermina-
tiois, determinabilis tñ sumit mod⁹ scandi pnois formalis. scz scare p modū in
determinate apphensiois. nō sic q. pnoimē materiā pma scaret. sed q. ex mō essen-
di reperta in materia prima intellectus noster mouet ad scandā aliquā essentiam
sic intermiatā de se ad imponendā sibi vocem sub mō essendi indeterminate. est ers
go. pportio et cōuenientia inter modū essendi materie pme z modū scandi. pnois
sicut em materia pma est indit ad oēm formā sibi possibilem vt dictū est. sic pno-
imē nulla certā rem scar. sed est indit ad omne scarū. quicqd em. pnoimē pōt
demonstrare aut referre hoc etiā scar vt dictū est. q. pnois demonstratio aut relatiō
est eius victimata scario. pnoimē em qntū est de vi vocis nihil certe scar sed est in-
differens ad omne scarū. vñ recte dicit Philic⁹ q. pnoimē ad omne suppositū mū-
di pmet primo minoris. plata em voce pnoiali nullū certū scarū inde habetur
vt cū dico ille absolute subām quidē significat. sed nullā determinate. sed certitudi-
nē sue scatiois. pnoimē accipit ex demonstratiōe et relatiōe. sicut materia prima
modū essendi determinatū recipit a forma q dat esse materie. z etiā ipam ad esse speci-
ficū ducit z determinatū. sed cū dico ille hō. hō deteriatē scar hōiem. eo q. demon-
strat certū hōiem. Dunc ergo modū scandi. pnois recte aliā grāmatici expfferunt
dicētes. pnoimē scar subām sine qualitate. in eo q. dico subām. tango modū signi-
ficandi. pnois gñalē. scz scare per modū entis. Sed in eo q. dico sine qualitate
tango modū significandi formale. pnois. scz scare p modū indeterminate appchē-
sionis. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rñsalis. diffinitio pnoimē a

donato est sufficēter assignata. Veritas hui⁹ pclusiois piz. Diffinitio illa est bōa
q indicat naturā diffinitī. sed diffinitō pnois est hui⁹ ergo est bene assignata. tes
nec pñia in datū tñualiter. maior est Sobetū in libro dionum. diffinitio em dñz indi-
care et non ostēdere naturā diffinitī. dicit em cōmentator. vñ. metaphisice. Diffinitio
est sermo quiditatis z essentie. minor patet ex declaratione.

Ar. Primo. Quid donati in locutiōe pnois nō valet. g. pbat añs. verbū debz
poni post nomē. ergo nō. pnoimē pbat añs. ex nōle z vbo pstituit oratiō p
fecta sicut totū cōpositū ex materia z forma. igit verbum debet sequi nomē
tenet pñia. q. actus z posia debēt esse pñicta. vt dr. z. de aia et. 9. metaphi. Et etiā
piz autoritate Priscian⁹ q statim post nomē posuit vñū. ¶ Dico em argstū pclus
daret si donatus habuisset talē respectū z pñideratiōē. sed donatus habuit alium
respectū videlicet istū. q. ipm. pnoimē conuenit cū nōle in scato quia verumqz scat
subām. licet non eodē mō. z g. ppter hanc affinitatē significatiōis donatus posui-
t pnoimē immediate post nomen.

Ar. Secōdo. pnoimē non ponit loco nōis ergo. pbat. vñā ptem ponere pro alia
est vitii. sed nomē et pnoimē sunt ptes distictē ergo. pnoimē non ponitur
loco nomēis. Maior est donat in libello de barbarismo z solecismo. Hic
not est nota. q. nomen z pnoimē hñt distinctos mōs scandi essentielles et formas
les p quos distinguuntur pñorōis inter se. ¶ Dico verū argstū pcludit q. ponere
vñā ptem pro alia que nec in mō scandi materiali nec officio pueniūt hoc est vitii
vt pñonem pro nōle sed ponere vñā ptem pro alia que in mō scandi materiali
pueniūt. hoc non est vitii. sic aut est de nomine z pnoimē.
¶ Arguit Tercio. pnoimē nō ponitur loco nōis ergo. pbat. q. nec loco nomēis

ppriū nec appellatiu. Non loco nomēis. ppriū q. cū dico. homo currit z ille mone-
tur. hoc pnoimē ille ponit loco illius nōis appellatiu scz hō. Nec etiā ponit loco
nōis appellatiu. pbat autoritate Priscian⁹. xñ. minoris in capitulo de. pnois qui
ostendit q. pnoimē ponit loco nōis ppriū tñ. ¶ Dico em argstū pcludit q. pnoimē
semp ponit loco nōis. ppriū. cuius causa est dicta in tñio notabili. Et licz aliqz pos-
nit loco nōis appellatiu tñ in illo nōle appellatiu solet intelligi nomē ppriū.

Ar. Quarto. Pronoia nō ponunt loco nōis. ppriū ergo solutio nō valet. pbat
tur Añs de pnoib⁹ possessiuis que nō ponunt loco nōim ppriū. pbat
incertū non ponit loco certi. sed. pnoia possessiua scant incerte propria au-
tem certe. ergo pnoia possessiua non ponuntur loco nōim ppriū. Maior est nos-
ta. Minor pars. q. pnoia possessiua scant duplicē pñonā possessorē et rem posses-
sam. z scant plura et multa. vbi aut est pñitas ibi est incertitudo. ¶ Dico em argu-
mentū pcludit q. pnoia possessiua scant incerte z indeteriatē extra demonstratiōē z
relatiōē. sed in demonstratiōe z relatiōe significāt certe.

Ar. Quinto. ex diffinitōe sequit falsum g. pbat. ex dione sequit q. apñus esset
pnoimē. sñr pñus pbat. q. hoc nomē apñus ponit loco nōis propriū scilicet
paulus z scant deteriatā rem. sñr hoc nomē pñus ponit loco illi⁹ nomēis
aristo. ¶ Dico em argstū pcludit q. hoc nomē pñus ponit loco hui⁹ nōis aristo. z
apñus loco illius nōis paulus. sed nō rōne demonstratiōis z relatiōis. sed hoc est
causa excellentie vel antihononiasie. pnoimē aut ponit loco nōis ppriū ratione des-
monstrationis z relatiōis.

Ar. Sexto. Ex dione. pnois sequit q. hoc relatiuū qui relatiue tentū esset pro
nomen qd est falsū. qui em est nomē et non pnoimē vt pbat inferius. p-
bat seqūa ex dione. h em relatiū qui ponit loco nōis z scat idē sicut nomē
et recipit pñonā. i. qñqz certā z determinatā rem scar. qñqz aut incertā vt in demon-
stratiōe z relatiōe scat certā extra demonstratiōē vñ z relatiōē scat incertā rem
¶ Dico q. non sufficit ad dictionē que debet esse. pnoimē q. ponit loco nōis. sed res
quirit q. nō resoluat in certiorē modū scandi. mō ly qui relatiue capiti resoluitur
in certiorē modū scandi. q. resoluit in et. z tu ille. vt dicit Hugo. q. bec. homo cur-
rit qui mouet. resoluit sic. hō currit et ille mouet. pnoimē em in demonstratiōe z re-
latiōe certissime significat.

Ar. Septio. Pronoimē nō recipit pñonā g dñō nō valet. pbat. nihil recipit illū
qd hñ. s. pnoimē semp hñ pñonā g. Maior est nota q. aliqd recipit illū qd
nō hñ. Minor q. quocūqz pnoie dato ipm est alicui⁹ pñone. aut pme aut ses-
cūde aut tertie. ¶ Dico em argstū pcluderet si pñona capetur hic. p accitē qd est
pñona. s. caput h pñona. p certo z deteriatō scato. qd solū hñ. pnoimē i demonstratiō-
ne z relatiōe vt dictū est in notabili tertio.

Ar. Octauo. Pronoimē nō scat p modū indeteriatē apphensiois g mod⁹ scā-
di. pnois nō vñ. pbat Añs. q. si sic sequerē q. hoc nomē hō esset. pnoimē
qd est falsū. pbat sequela. q. hoc nomē hō scat p modū indeterminate ap-
phensiois. dr em Biligā hō hoies scat z tñ nullū certū hoies. si ergo nō scat certū
hoies pcludit q. hō scat per modū indeterminate apphensiois. ¶ Dico verū argu-
mentū pcludit q. hō scat indeterminate respectu suppositorū q. nullū scat adequas-
te. rōne tñ scatiois vñtate scat deteriatē q. deteriatē scat naturā būanā. pnoimē
aut scat indeteriatē rōne significatiōis essentialis.

¶ Pronomini quot accidunt. Ser. que. Qualitas genus
nūerus figura persona casus. Qualitas pnoim in quo est
Duplex est. Quō. aut em finita sunt pronoia aut infinita

Que sunt finita. Que recipiunt psonas. vt ego tu sui Que sunt infinita. Que non recipiunt psonas. vt quis que quod Venera pronomini quot sunt. Eadem fere que et nominu Masculinu vt quis. Iseim vt que. Neutrū vt qd. Ede vt qlis talis. Trium generum qd omne dici. vt ego tu sui Nūeri. pnoim quot sunt. Duo. qui. Singlaris vt hic pluralis vt hij. Ifigure. pnoim quot sunt Due. que. Simplex vt quis. Composita vt qsquis. Persone. pnomini quot sunt. Tres. que Prima vt ego. Scda vt tu. Tertia vt ille. Casus item pronomini quot sunt. Sex quemadmodū z nominū. Per hos em casus omnium generum nomia p nomia picipia inflectuntur hoc modo.

Utrum tm sex sint accntia pnois et utrū

qualitas pnomini sit duplex. Pro intellectu quæstionis mote. ¶ Notandum primo qd hec quæstio duo querit. Primo querit utrū tm sex sint accntia pronomini scz qualitas. genus. nūerus. figura. persona. et casus. Scdo querit utrū tm duplex sit qualitas. pnois scz finita et infinita. Pro intellectu pntis pume. Notandū qd demonstratio et relatio etiā sunt accntia. pnois. accidit em pnoi capi relatiue vel demonstratiue. In oratione capi relatiue vel demonstratiue. extra orationem autē non capitur demonstratiue aut relatiue. Sciendū ergo qd demonstratio est rei subiecte oculis vel tanquā subiecte oculis certa repñratio In qua dione tangitur duplex demonstratio scz ad sensum et ad intellectū. Cū dicat rei subiecte oculis tangit demonstratio ad sensum. ¶ Cū vō d: vel tanquā subiecte oculis. tangit demonstratio ad intellectū. Vñ demonstratio ad sensum est qñ res demonstrata subiacet visui. Et est duplex. scz psonalis z impersonalis. Personalis est qñ idē in nūero qd demñat etiam intelligit. vt dicēdo iste hō currit Impersonalis est qñ nō idē in nūero qd demonstratur intelligitur. sed aliud. vt cū dico hac herba crescit in orto meo. hic vnū de monstrat scz herba pñs oculis. z alia herba intelligit. Sñr cum sacerdos benedicit sal. dicit Helise? misit te aquis. hic vnū sal demonstrat z aliud intelligit. Demonstratio autē ad intellectū est qñ res demonstrata nō subiacet visui. vt hic deus demonstrando deum. deus em visui non subiacet. dicit em scriptura. Deū nemo vidit vnq̃ Relatio autē describitur sic. Relatio est ante late rei recordatio. vt homo currit et ille mouetur Et intelligitur sic Relatio est recordatio. i. reiteratio. ante late rei id est actus. relatiū em fatit scdaz noticiā de ante. Illud em qd añs fcat pmarie relatiuum pcat scbarie. relatiū em vt dicit grāmatici capit significatiōe ab ente Duplex est aut relatio quedam psonalis et quedā simplex. Relatiō psonalis ē qñ añs et relatiū supponit. p eadē re in nūero. vt iohānes currit z ille mouet Relatiō simpplex est qñ añs relatiū nō supponit. p eadē re in nūero sed bñ in specie. vt mulier saluauit que dānauit In q̃ orōne añs mulier supponit. p virgine glorioia que salutē dedit. z relatiū que supponit p eua que iduxit dānationē. ¶ Sequit coire

larie qd licet donatus non posuit demonstratiōē z relatiōē expñse. ff. simplice qd cōprehēdit eam sub qualitate patet. qz pronomia i demonstratiōe z relatiōe sunt qualitatē finite. extra demonstratiōē z relatiōē sunt qualitatē infinite.

Notandū scdo p secnda pte quæstiois

intelligēda qd qlitas. pnois diffinit sic. Est pñetas. pnois attributa ei ea rōne qd fcat fcatū suū certe vel incerte in demonstratiōe z relatiōe certe. extra demonstratiōem z relatiōem autē incerte. In ista ergo dione tangit duplex qualitas scz finita et infinita. Qualitas finita est. pñetas. pnois attributa ei ea rōne qd fcat fcatū suū vel fcata sua certe z deteriate. vt ego curro. Vñ est regla gñalis de pnoibz qñ sunt finite qlitatis. Omne. pnomē siue pñitiū siue deriuatiū positiū actiūq̃ liter in demonstratiōe z relatiōe semp est finite qualitatē. exm de pñitiua ego curro. de deriuatiua. meus asinus currit. Et hoc tenet donatus in textu cum dixit. q sunt finita. que recipiunt. i. que fcat certā z determinatā rem et hoc fit in demonstratiōe et relatiōe. qualitas infinita est pñetas. pnomis attributa. pnomini ea ratiōe qua fcat fcatū suū vel fcata sua incerte z indeterminare. vt ille. ¶ Pronomia em extra demonstratiōē z relatiōē posita actualiter nullā certā rem fcat s; pñis scian? dixit ea pñere ad omne suppositū mūdi. Vñ de pnoibz infinite qlitatis est hec regula gñalis. Omne. pnomē siue pñitiū siue deriuatiū extra actualē demonstratiōē z relatiōē positiū est qlitatis infinite. exm de pñitiuo. vt ille. exm de deriuatiuo vt meus. Et hoc tenet donatus in textu cū dixit. que sunt infinita que nō recipiunt psonas. i. que non fcat certā z determinatā rem. z hoc est extra demonstratiōem et relatiōē actualiter.

Notandū tertio qd donatus volens ex

emplificare de qlitate infinita exemplificat p noia d: em q quis qlis talis sunt qlitas infinite. pñtat aut qd qñ. qui. talis qlis. sunt noia z nō pnomia vt postea dicitur Quare autem hoc donat? fcat qd ipse exemplificat de qlitate infinita per noia dicunt aliqui qd hoc fecisset. ppter reuerentiā z cōplacētā sui magistri Dindimi. qui posuit qd quis qui talis qualis essent. pnoia. Sed ista rō est modica. Dicitur em. i. et hīs corā. Duobus existentibz amicis sanctū est pñonozare veritatē. Alij autem dicūt qd solū posuisset ea p exēplis quorū non semp requirit veritas. Dicitur em. i. pōz Exempla ponim? non qd ita sunt. sed vt addiscentes addiscāt. Alij dicūt qd donat? non voluit qd quis z qui essent. pnoia sed solū declarat intentionem suam per ista nomia. voluit em ostendere qd. pnomina extra demonstratiōē et relatiōem posita fcat incerte z indeterminate. mō pñtat qd iste dōnes quis z qui que quod talis. qlis incerte etiā fcat et pñse. ergo. ppter pñientia quā hñt cum. pnomibus exemplificat p ea. Veritatē tñ dicēdo planū est qd intentio donati fuit qd quis qui. talis. qlis. essent. pnoia. z tpe donati sic tenebant. hoc etiā manifeste dicit Isidorus in li. etymologiariū caplo de pnomine. z nūerat etiā qñ. qui. talis. qualis. inter p nomia. multa em tpebus pñisciani tenebant q nūc pñario ordine dicunt. ars em et ingenii cōtinue crescit. z. i. clenchoz d: Sciētie crescat p additamenta. pñz igit quare donatus posuit quis. qui. talis. qualis. pro exemplis.

Notandū quarto et ultio qd Priscian?

primo minoris dixit. pnoia extra demonstratiōē z relatiōē esse cassā et vana qd dictum non quidem simpñr est intelligēdū. Dupñr ergo aliqd cassius z vanū fm autorem modorū scandi d: Primo simpñr qd scz nullus est vilitatis nec attingit suū finem. z sic cultellus qui scindere non pōt vt plumbeus van? z inutilis dicitur.

Sic sicut oculus qui videre non potest est inutilis. Tunc dicitur, sicut, meteororum. Omne ens habet propriam operationem in qua dum potest dicitur tale, si non potest non dicitur tale et sic pronomen non dicitur casum et vanum, pronomen enim est pronomen in grammatica sine qua mentis conceptus complete exprimi non potest. Et ut dictum est in precedenti questione, pronomen sex de causis sunt inuenta. Secundo aliquid dicitur casum et vanum in respectu, sed non simpliciter, quod enim non est utile respectu unius, est utile et necessarium respectu alterius, et sic pronomen dicitur casum et vana, pro tanto, quod pronomen quod est de se nihil certi facit et determinat, et eo quod ad officium suppositum mundi pertinet ut dicitur Philo. Tunc ergo Philo. dicitur quod pronomen extra demonstrationem sunt casum et vana, id est, nullam certam rem designant, sed subiectum possunt scire, quicquid enim pronomen demonstrat vel refert hoc facit, ut enim idem Philo. dicitur, pronomen demonstratio vel eius relatio est eius ultimata significatio. Istis notabilibus sic stantibus est

Conclusio responsalis. Tunc sex sunt accidentia

pronominis specificiter et formaliter distincta ad se invicem irreducibilia apud grammaticos contra versitata officii pronominis convenientia inchoatum est pronomen secundum divisionem modicam et contra versitata fieri. Sicut qualitas, pronomen est duplex quedam est finita, et quedam infinita. Veritas huius conclusiois per ambabus partibus, patet ex notabilibus et manifeste stabitur latius in argumentis.

Ar. Primo. Plura sunt accidentia, pronomen sex, probatur, quod discretio et scantia etiam sunt accidentia, pronomen probatur, quod pronomen sit discretio, hic sicut per pronomen scantia. Dico quod conclusio intelligit quod tunc sex sunt accidentia, pronomen apud grammaticos contra versitata, modo discretio et scantia non sunt accidentia, pronomen contra versitata, quod autem discretio, quod scantia dictum est superius.

Ar. Secundo. Plura sunt accidentia, pronomen sex, probatur, quod demonstratio et relatio etiam sunt accidentia, pronomen probatur, quod aliquid capitur demonstratio aliquid relatio. Dico verum argumentum concludit quod demonstratio et relatio sunt accidentia, pronominis sed reducuntur ad qualitatem.

Ar. Tercio. Plura sunt accidentia, pronomen sex, probatur, quod esse possessum, esse ex utraque parte, singulare, esse ex utraque parte per se, etiam sunt accidentia, pronomen ut postea dicetur. Dico quod conclusio intelligit quod tunc sex sunt accidentia, pronomen officii, pronomen convenientia modo esse possessum, esse ex utraque parte per se singulare, esse ex utraque parte per se non convenientia tunc est possessum, esse ex utraque parte per se.

Ar. Quarto. Plura sunt accidentia, pronomen sex, probatur, quod declinatio, species, forma casualis, motio. Dico quod declinatio comprehendit sub casu, species sub figura, forma casualis sub casu, sed motio sub genere.

Ar. Quinto. Persona non est accidentis, pronomen probatur, quod persona non enumeratur inter accidentia, nec pronomen est pronomen, quod non est ratio diversitatis. Aliis autem est notum. Dico quod ratio diversitatis est ista, quod persona convenit, pronomen secundum omnes suas distancias, quod conveniunt, pronomen per se persone, ut ego, sed ut tu, scilicet ut ille, sed persona non conveniunt non secundum omnes suas distancias, quod nullum est nomen per se persone.

Ar. Sexto. Nulla quantitas est infinita, probatur, nullum infinitum est, quod nulla est quantitas infinita, tenet prima a superiori negato ad inferius. Aliis est Aristoteles, in peribicorum. Dico verum argumentum concludit quod nullum infinitum est capiendo infinitum philosophice, id est, infinitum grammaticale hic est iuxta deteriorationem superius dictam.

Ar. Septimo. Nullum pronomen est qualitatis finitum, igitur probatur, semper pronomen est qualitatis infinitum tenet prima, quod qualitas infinita facit incerte Aliis probatur, illud quod est de essentia rei nunquam auferit a re, sed habere per modum indeterminate appositionis et incerte est essentialiter, pronomen, quod pronomen nunquam est qualitatis finitum. Maior est Aristoteles, 7. metaph. Minor pars ex questione precedente. Dico verum argumentum concludit quod pronomen si facit per modum indeterminate appositionis essentialiter in demonstratione, tunc

in relatione facit determinate et accidentaliter ratione cuius dicitur qualitas finitum. Ultimo. Exempla donati sunt invalida et imprædicta, probatur, quod exemplificat per nomina de pronominibus, igitur exempla sunt invalida et imprædicta, quod exempla dantur contra versitata manifeste sunt exempla. Dico verum argumentum concludit si donatus voluit scire ex isto concludere et fecisset ideo, quod quis et qui sicut talis tantus qualis essent pronomen, sed facit hoc alia ratione, ut dictum est in tertio notabili.

Struenda lra donati de genere, numero, pso

na et casu pronominum sit bene assignata. Pro intellectu questione moris. Notandum primo quod donatus in ista volens determinare de genere, pronominum dicit, quod eadem fere sunt genera pronominum sicut et nomina. Pro quo intelligendo, genus in pronome diffinitur dupliciter. Uno modo a priori per se habentem, sic est proprietates pronominis attributa, pronomen ea ratione, quod ipsum facit scaturum suum sub proprietate activa vel passiva vel neutraliter se habentia ad utrumque. Tunc dionis declaratio patet ex his quod dicta sunt in nomine de genere. Sed a posteriori diffinitur genus, sic est proprietates pronominis attributa pronomen ea ratione, quod ipsum est ordinabile ad nomen, tanquam deterioratio ad suum deteriorabile, ea ratione, quod ipsum est alicuius generis, ut cum dico ego iohannes vidi celum apertum, genus huius pronominis ego cognoscitur ex genere huius nominis iohannes, ego enim secundum se est generis omnis, sed cum dico ego iohannes, ego est generis masculini. Sequitur correlarie primo quod generis pronominis cognoscitur quicquid ex genere nominis, ut cum dico ego iohannes vidi, sicut generis nominis quicquid cognoscitur ex genere pronominis, ut dicendo, iste homo secundum se est generis compositi, sed cum dico, iste homo est generis masculini tunc, ratione huius pronominis iste et non est inconueniens in his partibus, quod habet convenientiam magnam inter se. Ex his dictis, non facile potest elici diffinitio generis masculini, femini et neutri. Tunc genus masculinum est proprietates pronominis attributa pronomen ea ratione, quod ipsum est ordinabile ad nomen masculinum generis, tanquam deterioratio ad suum deteriorabile, ut ille iohannes sedet. Sic etiam dicatur de genere feminino et neutro. Sequitur correlarie secundo quod genus in pronome cognoscitur dupliciter. Uno modo a priori, secundo a posteriori. A priori per se habentem, a posteriori et sic dupliciter. Uno modo ratione finalitatis, et sic illa, pronomen quod terminantur in r vel in us sunt generis masculini, noster ut meum tuum. Illa quod in a mea tua generis femini, Illa que in um generis neutrius ut meli tuum. Illa quod in as generis compositi, ut nras vras. Quid autem sit cognoscitur genus a priori et a posteriori dictum est in nomine. Sequitur correlarie tertio quod genus in pronome convenit cum genere nominis, et etiam differt ab eo. Convenit primo quia sicut genus in nomine cognoscitur a proprietatibus discretivis sexus, sic in pronome, differt autem dupliciter. Primo quia genus in nomine, cognoscitur ex prepositione articuli, sed in pronome non ut dictum est. Secundo differunt quia genus in nomine cognoscitur a proprietatibus discretivis sexus immediate, sed in pronome mediante, quod mediante demonstratione et relatione. Sequitur correlarie quarto quod donatus dicit in ista fere quasi diceret tot sunt genera in pronome sicut in nomine. Et hoc dicitur propter genus dubium et epichenum que non inveniuntur in pronome Ratio primi quare genus dubium non est in pronome, quia genus dubium sumitur ab incertitudine, pronomen autem sunt determinata et certa, quia solum quiddecim, sicut ergo inter multa est confusio et incertitudo, sic inter pauca est certitudo. Ratio secundi quare in pronominibus non reperitur genus epichenum, quod genus epichenum est quod facit utrumque sexum sub uno articulo, modo pronominibus non proponuntur articula ut declaratum est in nomine, et igitur per nomina non reperitur genus epichenum.

Notandum secundo quod eodem modo sicut diffinitio

ius est numerus et figura in nomine, sic sicut hic potest dici in pronome, solum mutando genus ubi est deum est in nomine. Numerus est proprietates nominis, hic dicatur numerus est proprietates pronominis. Et igitur, pronominibus non convenienter proponitur unum vel unum, plures vel plures secundum se quod

hec est inepta vn⁹ ille. sufficit tñ q^o eoz deteria bilib⁹. q^o hec est cōgrua z bona los cutio vn⁹ homo. quemadmodū etiā dictū est de sinkatbegreumatib⁹ z adiectiuis ¶ Sequit^r correlarie q^o licz pnomia pmitiua sunt termi singlares. non tñ oportet q^o g^o carere dñt pñ nūero. Bō q^o termin⁹ singlares pōt scare pla collectim. licet nō diuisim. z sic pnoia pmitiua in pñ nūero scāt pla cōiunctim. vt iste hoies currunt Sic sñr dñm est de figura. habet g^o figura pnomis eodem modo diffiniri sicut fig gura nois nisi variando gen⁹. Sciendū tñ q^o figura cōposita in noie capī plus p pñe q^o in pnoie. ad nomē em ppositē figure requirunt q^o ambe pres dñt esse scati ue. sed in pnoie sufficit q^o vna ps sit scatiua. vt hicine. heccine. hoccine. sunt com ppositē figure. tñ vna ps scz cine nihil scāt. tñ vt postea dicef illa sillabica adiectio nihil scāt tñ dat alijs scare z augmētāt scationē in alijs dñomb⁹. Tñ etiā aliqñ pnomē cōpositē figure pponit ex duab⁹ pñibus scatiuis. vt idē cōponitur ab is et demū. z ambe pres ille sunt scatiue. ¶ Sequit^r correlarie. q^o pñomen componitur quattuor mōis. Primo cōponit cū pnomie. vt ego ipse. Scō cu nomine. vt hmōs Tertio cū aduerbio. vt ecceim ellū. vt em postea dicef. eccei pponit a pnoie illum z aduerbio ecce. z dī eccei qñ vide illū. sñr idē cōponit a pnoie is z aduerbio demū deponendo s et um z manet idem. Quarto pnomē cōponitur cum sillabica adies ctione. vt egomet. tuimet. suimet. vt diceret inferi⁹.

Notandū tertio. q^o psona in pnoie diffi

nit cōiter sic. Persona est pñetas pnomis attributa. pñomini ea rōne q^o scāt scas tñ suū vel scata sua sub modo loquendi de se vt de se. ad aliū vt ad aliū. de alio vt de alio In q^o dione tangit triplex psona. Cū em dī sub mō loquēdi de se vt de se. tangit psona pñā. Cū vō dī sub mō loquēdi ad aliū. tangit secūda psona. Cū vero dicit sub modo loquēdi de alio. tangit tertia psona. Cū psona pñā diffinitur sic. est pñetas pnois attributa. pñomini ea rōne q^o scāt scati suū vel scata sua sub rōne modi loquēdi de se vt de se. vt ego cū suis obliquis. Secūda psona est pños pñetas pnois attributa. pñomi ea rōne q^o ipm scāt scati suū vt scata sua sub modo loquēdi ad aliū vt ad aliū. vt tu cū suis obliquis. Tertia psona est pñietas pnois attributa. pñoi ea rōne qua ipm pnomē scāt scatiun suum vel scata sua sub modo loquēdi de alio vt de alio Et oia pnoia sunt tertie pñone excepto ego cum suis obliquis q^o est pñime persone. z tu cū obliquis quod est secūde pñone. versus Est ego pñime tu vō secūde. Cetera nō sperne. pñone dicere terne. Et rō quare vnū est tñ. pnomē pñime persone. z vnū secūde. mītra tertie pñone. q^o prima z secūda pñone sunt certe z determinate in scando. z ergo sufficit vnū. pñomen cum suis obli quis pro prima psona. sñr vnū sufficit pro secūda psona cum suis obliquis. sed tere tia psona scāt icerte z pñuse mītrū. q^o aliqñ rē pñit aliqñ absente. nūc ad intellectū. nūc ad sensum. et ergo ppter illam diuersitatem ex primendam necessārio requi s runtur plura pronomina tertie persone.

Notandū quarto et ultimo q^o casus in

pnoie eodē mō habet diffiniri sicut casus in noie nisi variando gen⁹. sicut em noia scant recte vel oblique sic et pnomina Pro intellectu ergo istius quibus dictioz nibus conuenit habere vñm z quibus non. Sciendū q^o tres pñditiones requiruntur ad hoc q^o aliqua dictio habeat vñm. Prima q^o dco que debet habere vñm debz sig nificare pñtialiter. z ppter hanc causaz pnoia tertie pñone carēt vñō. quia scant ab senter vt ille. Scōa cōditio q^o dictio que dī habere vñm debet scare certe. z ergo dictiones indiffinitē vt quis qñqz carēt vñō. q^o scant incerte. Tertia cōditio q^o dictio que debet habere vñm debet scare rem ad quam sermo dirigit. z ergo hoc pronomē ego carēt vñō. quia significat sub modo loquendi de se vt de se. vt dicitū

est in pcedenti questioe. Et he pñditiones tres tangunt in his metris. Dant quatum casum pñis directio certū. Expers si qua triū sit dictio non habet illum Sequitur correfe pñno ex dictis q^o dictioes questie et interrogatiue vt qñ carēt vñō. pñz qñ vñs significat certe. iste aut dictioes scant incerte. Sequit^r correfe scō q^o dictioes distributiue carēt vñō. pñz qñ iste dictioes scant incerte ex quo distribuit. vbi em est distributio ibi est multiplicatio termini cōis p signū vñe facta. vbi aut est multipli catio et multitudo ibi est incertitudo. Sequit^r correfe tertio q^o dictioes relatiue vt ille ipse iste carēt vñō. pñz qñ vñs scāt directe. dictioes aut relatiue faciunt scōam noticiā de re. q^o em affis significat pñarie hoc relatiuū scāt scōarie. Sequitur cor relarie quarto q^o dictioes negatiue vt nullus et similes carēt vñō. pñz qñ tales sunt distributiue. mō dictioes distributiue carēt vñō. Etiam ideo qñ vñs scāt affirmati ue Sequit^r correfe quinto q^o dictioes indefinite carēt vñō vt qñqz qualiscunqz. patet quia vñs significat certe iste aut dictioes significant incerte. Sequit^r cor re lare vltimo q^o tñ quattuor sunt pronomia que habent vñm. vñ alexander. Quattuor exceptis pronomina nulla vocabis. Tu meus z noster nostras hec sola vocamus Istis notabilibus sic positis Est:

Cōclusio respōsalis. Littera donati de

gñe numero figura psona z casu pronomi est sufficienter assignata. Patet conclusio Primo non sunt eadem gñā noim et pronomi (sic ex his que dicta sunt Ar. igit lra falsa. probat affis. q^o si eñt eadem gñā noim et pronomi sequerēt q^o accis migraret de subiecto in subiectū quod est fñm et pñra Ansto. vñ. metaph. probat sequela. q^o si essent eadem gñā noim et pronomi tunc gñā noim essent gñā pronomi z sic accis migraret z esset in diuersis subiectis. ¶ Dico verum argñtū pcludit q^o eadē sunt gñā in noie z pnoie quo ad spēm s quo ad nñex non Et sic accis migrat de subiecto in subiectum s dñm spēm sed non scdm numerum.

Ar. Scō. Non sunt eadem gñā pronomi sicut noim g^o probat. q^o in noie repe ritur gñā dubium et epicenium que non reperiuntur in pronoie. cuius causa dicta est in notabili primo. ¶ Dico verum argumentum concluderet si do natus in textu diceret omnimodam similitudinem. sed dicit aliqualem tantum.

Ar. Tertio. Aliq^o est pronomē epicenū gñis g^o probat. hec est congrua passer volat z ille mouet. in qua orōne hoc pronomē ille est epicenū gñis proba tur. relatiuū et affis debent conuenire in gñe. sed affis scz passer est epicenū generto. g^o etiā relatiuū ille est epicenū gñis. tenet pñtia. maior est floriste q^o dicit. Quil gñis et numerū pcedens siue relatum. Minor est nota. Sic eodem modo probaret q^o in pronoie esset gñis dubiū dicendo. iste dies. in qua orōne dies est ge neris dubiū sic sñr hoc pronomē iste. ex quo demfatiuū et suū demfabile dñt pueni re in gñe sicut adiectiū z substantiū. ¶ Dicit aliqui q^o nō oportet affis z relatiuū. sñr demfatiuū et suū demfabile cōuenire in gñibus minus pñcipalib⁹. sed sufficit q^o pueniāt in gñib⁹ pñcipalibus. non gñis dubiū et epicenū sunt gñis minus pñci palia. Sz hec solutio nō rē. q^o affis ista esset cōgrua. alba passer. sñr ista passer vo lat et illa est alba. q^o est fñm. melius g^o dī q^o non oportet q^o affis et relatiuū semper conueniāt in gñe. sñr demfatiuū z suū demfabile. sed sufficit q^o genus vnus inclu ditur in gñe alterius et sic est hic. q^o genus huius relatiui ille includitur in gñe epi cheno. ex quo epicenium est mixtum ex masculino et feminino. sic sñr hic. iste dies genus huius pronomis iste includitur in genere huius substantiui dies.

Ar. Quarto. Sñs non est accis pronomis g^o probat. q^o gñis sumitur a pñietate actiua vel passiua. sed gñis pronomis nō sumit a pñietate actiua vel passiua igit. Maior est auctoris modorū scādi. Minor q^o pnomē scāt substantiā sine qualitate. igit sine pñietate actiua vel passiua. sz pñā a supiori negato ad infes riu. ois em pñietas actiua vel passiua est qualitas. ex quo est naturalis posia vel

imposita. a. n. s. aut q. p. nomen sciat sine qualitate dictū est ante. ¶ Dico v. m. arguitur
concluditur si p. qualitate cū d. p. nomen sciat sine qualitate. intelligentes proprietates acci-
dentales p. nomen. sed p. qualitate intelligit modus indeterminate appropinquatio. et sic non arguitur
ut a superiori ad inferi. s. b. n. v. m. e. s. si qualitas capetur p. qualitate accidentali.

Ar. Quinto. Plures sunt numeri in p. nomen q. duo igitur p. b. a. q. in p. nomen repe-
ritur numerus p. nomen. q. hoc p. nomen sui est v. n. u. s. q. n. u. s. v. t. p. a. r. e. b. i. t. i. n. s.
feri. ¶ Dico q. donatus non vult dicere q. v. n. u. s. q. n. u. s. v. t. p. a. r. e. b. i. t. i. n. s. esset specialis numerus
sed vult dicere q. hoc p. nomen sui est v. n. u. s. q. n. u. s. v. t. p. a. r. e. b. i. t. i. n. s. q. n. u. s. q. n. u. s. v. t. p. a. r. e. b. i. t. i. n. s.
p. n. s. v. t. p. a. r. e. b. i. t. i. n. s. et sic arguitur non concluditur.

Ar. Sexto. Pronomen non habet p. nomen n. u. m. e. r. i. ergo p. b. a. q. p. nomen ponunt loco
p. n. o. m. i. n. i. s. sed nomen p. nomen carent p. n. u. m. e. r. o. et ergo etiam p. nomen q. ponunt
tur loco ipso. Maior est nota s. i. t. r. minor. ¶ Dico v. m. arguitur concluditur si
p. nomen essent inuenta ideo ut t. m. ponerent loco p. n. o. m. i. n. i. s. sed etiam ponuntur
loco n. o. m. i. n. i. s. appellatiuorum. et etiam non est simile q. p. nomen p. n. o. m. i. n. i. s. sciat plura coniunctim.
nomen aut p. nomen non.

Ar. Septimo. Aliquod est p. nomen q. d. nullus est numerus. p. b. a. de istis noster et ves-
ter non singularis p. b. a. auctoritate donati q. dicit q. sunt ex v. t. r. a. q. p. t. e. pluralia
ut postea dicit. s. sunt p. n. s. n. u. m. e. r. i. ¶ Dico q. donatus non vult q. noster et vester
essent ex v. t. r. a. q. p. t. e. p. n. s. q. ad e. s. t. a. m. r. e. i. et sciat idem numerus. s. q. ad resolutionem.
¶ Vel q. in v. t. r. o. q. n. u. m. e. r. o. derivant a p. m. i. t. i. u. pluralis numeri ut postea dicit.

Ar. Octavo. Aliquod est p. nomen q. d. nullus est figure. p. b. a. de istis p. n. o. m. i. n. i. s. eccū
ellū p. b. a. q. nō cōposita. p. n. o. m. i. n. i. s. p. o. s. i. t. e. figure d. n. t. e. s. c. a. t. u. e. sed ista
rū dictionū eccū ellū p. n. s. nō sunt h. c. a. t. u. e. s. Maior est nota. ¶ Dico v. m. arguitur concluditur
dictionem composita figure. Minor est nota. ¶ Dico v. m. argumentum concluditur
q. partes istorum p. n. o. m. i. n. i. s. e. c. c. u. m. e. l. l. u. m. s. i. c. n. o. n. s. u. n. t. h. c. a. t. u. e. s. s. u. s. f. i. c. i. t. t. a. m. e. n. q.
s. i. c. e. o. r. u. m. i. n. t. e. g. r. a.

Ar. Nono. Aliquod est p. nomen q. d. nullus est p. nomen. p. b. a. de istis p. n. o. m. i. n. i. s. ego ipse
nō p. n. o. m. i. n. i. s. q. s. i. n. i. s. e. s. t. t. e. r. t. i. e. p. s. o. n. e. ergo totū est t. e. r. t. i. e. p. s. o. n. e. t. s. p. n. o. m. i. n. i. s. o. i. a. s. u. n. t.
denotanda a fine ut dicit. s. de a. i. a. ¶ Dico v. m. arguitur concluditur q. o. i. a. s. u. n. t.
denotanda a fine in r. e. b. n. a. t. u. r. a. l. i. b. s. sed nō artificialib. et etiam ut in plurimū verus
est q. o. i. a. s. u. n. t. a. s. i. n. e. q. e. t. i. a. a. l. i. q. u. i. r. e. s. d. e. n. o. t. a. n. t. a. p. n. c. i. p. a. l. i. o. r. i. p. r. e. m. o. i. n. i. s. t. a. d. i.
c. t. i. o. n. e. ego ipse ly ego est p. n. c. i. p. a. l. i. o. r. q. r. e. d. d. i. t. s. u. p. p. o. s. i. t. u. m. v. e. r. b. o. c. o. n. u. e. n. i. t. c. u. m. c. o.
c. u. m. d. i. c. o. i. p. s. e. c. u. r. r. o.

Ar. Decio. Aliquod est p. nomen quod nullus est p. nomen. p. b. a. de istis p. n. o. m. i. n. i. s. ego ipse
egomet. nō p. n. o. m. i. n. i. s. p. b. a. q. s. o. lū e. s. t. v. n. u. s. p. n. o. m. i. n. i. s. p. n. o. m. i. n. i. s. v. t. d. i. c. t. u. s. e. s. t. a. n. t. e.
¶ Dico q. t. m. v. n. u. s. e. s. t. p. n. o. m. i. n. i. s. p. n. o. m. i. n. i. s. s. i. m. p. l. e. x. sed cōposita p. n. o. m. i. n. i. s. e. s. t. p. l. u. r. a.
m. o. d. o. e. g. o. m. e. t. e. s. t. c. o. p. o. s. i. t. e. f. i. g. u. r. e.

Ar. Undecimo. Alius non est casus in p. nomen. q. nō sunt sex casus p. nomen. p. b. a. s. i. s. q. p. l. u. r. a. s. u. n. t. p. n. o. m. i. n. a. q. n. o. h. a. b. e. t. v. t. m. c. a. s. u. m. q. q. u. e. h. a. b. e. t. igitur v. n. u. s. n. o. n.
est casus p. nomen. tenet p. n. a. a. m. a. i. o. r. i. d. s. f. i. e. r. i. d. e. n. o. t. a. t. i. o. v. t. d. r. v. i. i. p. h. i. c. o. m. u. s.
p. b. a. s. i. s. q. s. o. lū q. u. a. t. t. u. o. r. h. a. b. e. t. v. t. m. e. t. v. n. d. e. c. i. m. c. a. r. e. n. t. ¶ Dico v. m. argumentum
concluditur q. a. m. a. i. o. r. i. d. e. b. y. f. i. e. r. i. d. e. n. o. t. a. t. i. o. i. n. p. o. s. i. t. i. u. s. s. e. d. n. o. n. i. n. p. r. a. s. i. u. s. m. o. d. o. c. a.
r. e. r. e. v. t. o. e. s. t. q. u. i. d. p. r. i. u. a. t. i. u. m.

Ar. Duodecimo. p. nomen debet p. nomen officis casus ergo nō deficit in v. n. o. p. r. o. b. a. t.
a. i. s. n. u. l. lū a. d. i. e. c. t. i. u. d. e. b. e. t. d. e. f. i. c. i. e. r. e. i. n. a. l. i. q. u. o. c. a. s. u. s. s. e. d. p. n. o. m. i. n. a. s. u. n. t. a. d. i. e. c. t. i. s.
u. a. s. Maior q. h. e. c. e. s. t. v. n. a. p. p. r. i. e. t. a. s. a. d. i. e. c. t. i. u. o. r. nō d. e. f. i. c. i. e. r. e. i. n. c. a. s. u. s. ¶ Dico
est nota q. m. o. u. e. n. t. d. e. g. i. s. i. n. g. e. n. s. m. o. m. o. t. i. o. e. s. t. a. c. c. i. s. q. u. o. d. c. o. n. u. e. n. i. t. a. d. i. e. c. t. i. u. s.
¶ Dico v. m. argumentum concluditur de adiectiuis vocis et sciat simul. m. o. p. n. o. m. i. n. a.
s. u. n. t. a. d. i. e. c. t. i. u. a. v. o. c. i. s. t. m. i.

¶ Ego p. nomen finitum generis omnis numeri singularis

figure simplicis persone prime casus nti qd declinabit sic. Stru exemplaris declinatio p. nomen

a donato sit sufficienter assignata. Pro intellectu quæstionis more. Notandum p.
mo q. declinationes in p. nomen sunt t. m. quattuor. et in nomen quinq. Cuius ratio dis-
versitatis est q. p. nomen sunt pauci. q. solum quindécim. sed nomen sunt multa et qua-
si infinita. non ergo oportet q. tot sunt declinationes in p. nomen sicut in nomen. quia sunt
et ad infinitum nulla est p. p. o. r. t. i. o. v. t. d. i. c. i. t. u. r. v. i. i. p. h. i. c. o. m. u. s. et i. c. e. l. i. Et ratio quare
sunt t. m. quattuor declinationes in p. nomen. q. declinatio in p. nomen attenditur penes
variationē g. i. et d. r. i. sed hoc in p. nomen solum fit quattuor modis ut dicit inferius. et
per consequens t. m. quattuor sunt declinationes in p. nomen. Pro quo notandū. P. n. s.
ma declinatio in p. nomen diffinit sic. Est que mutet g. i. m. singularē in i vel in is ut ego
mei vel mis. Et sunt tria scz ego tu sui cū eorū obliquis. Declinant autem pronos
mina prime declinationis irregulariter p. p. t. e. r. d. u. a. s. c. a. u. s. a. s. P. n. a. q. p. obliquos isto-
rum p. nomen sit discretio p. nomen. necesse ergo fuit q. talia p. nomen habuerint aliam
vocem specialē a voce n. t. i. a. l. i. a. s. e. s. t. p. e. r. i. p. a. nō f. i. e. r. e. t. d. i. s. c. r. e. t. i. o. s. e. d. p. o. t. i. u. s. c. o. n. f. u. s. i. o.
Sed q. de q. t. o. a. l. i. q. u. i. d. e. s. t. c. e. r. t. i. u. s. i. n. f. a. c. i. e. n. d. o. d. e. t. a. n. t. o. d. e. b. e. t. e. s. s. e. i. n. c. e. r. t. i. u. s. i. n. d. e. c. l. i.
nando. ut q. d. accrescit in vno decrevit in alio. sed p. nomen prime declinationis sunt
certissima in f. a. c. i. e. n. d. o. ergo d. n. t. e. s. s. e. i. n. c. e. r. t. a. et irregularia in declinando. Alii etiam
dicunt q. hoc p. nomen ego declinat irregulariter p. p. t. e. r. c. o. i. n. c. i. d. e. n. t. i. a. m. e. u. t. a. n. d. a. s. h. u. i. u. s.
nomen ego egonis q. d. e. s. t. n. o. m. e. p. a. s. t. o. n. i. s. de quo loquitur Virgilius tertia egloga. con-
stat aut q. grammatice debet euitare coincidentiam vocum. h. e. c. t. m. r. a. t. i. o. e. s. t. m. o. d. i. c. a.
Et donatus ponens ex. m. p. l. a. r. e. d. e. c. l. i. n. a. t. i. o. n. e. p. n. o. m. i. n. p. r. i. m. o. d. e. c. l. i. n. a. t. h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n.
ego et dicit in textu. Ego p. n. o. m. i. n. i. s. f. i. n. i. t. u. s. g. i. s. o. m. n. i. s. n. u. m. e. n. s. i. n. g. u. l. a. r. i. s. f. i. g. u. r. e. s. i. m. p. l. i.
cis quod declinatur sic. Ego mei vel mis mihi me a me. Dabit autem hoc pronos
mei ego recte g. i. s. i. c. m. e. i. e. t. m. i. s. p. p. t. e. r. e. x. p. r. e. m. e. r. e. d. u. p. l. i. c. e. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. m. s. c. z. p. u. r. a. m.
que q. p. r. i. m. i. t. u. r. p. e. r. m. e. i. et in p. u. r. u. s. que e. x. p. r. i. m. i. t. u. r. p. e. r. m. i. s. v. e. r. s. i. s. Si tua res agis
tur dicat q. m. e. i. t. u. i. q. s. i. s. t. i. s. r. i. d. e. s. si res tua non sit. Unde possessio pura est q. n.
res possessa pure et perfecte p. n. e. t. a. d. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. m. Impura est q. n. res possessa nō
pure nec perfecte p. n. e. t. a. d. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. m. S. c. i. m. e. t. i. a. q. m. e. i. r. e. p. i. t. i. a. i. n. p. r. i. m. i. t. i. u. q. d. e.
r. i. u. a. t. i. u. s. s. e. d. e. s. t. d. i. s. t. a. q. u. a. d. r. i. p. l. e. x. i. n. t. e. r. m. e. i. p. r. i. m. i. t. i. u. s. et d. e. r. i. u. a. t. i. u. s. P. r. i. m. a. e. s. t. m. e. i.
p. r. i. m. i. t. i. u. s. s. o. lū s. c. i. a. t. v. n. a. p. s. o. n. a. p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. s. s. e. d. m. e. i. d. e. r. i. u. a. t. i. u. s. s. c. i. a. t. d. u. p. l. i. c. e. m. p. s. o. n. a. m.
scz p. o. s. s. e. s. s. o. r. e. m. et r. e. m. p. o. s. s. e. s. s. a. m. S. c. d. a. d. i. s. t. a. q. m. e. i. p. r. i. m. i. t. i. u. s. p. e. r. s. e. r. e. d. d. i. t. s. u. p. p. o.
s. i. t. u. v. e. r. b. o. s. e. d. d. e. r. i. u. a. t. i. u. s. nō p. e. r. s. e. s. e. d. cū s. u. b. s. t. a. n. t. i. u. o. s. u. o. v. t. m. e. i. f. r. a. t. r. i. s. i. n. t. e. r. e. s. t. c. u. r. e.
r. e. r. e. T. e. r. t. i. a. d. i. s. t. a. q. i. n. m. e. i. d. e. r. i. u. a. t. i. o. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. m. e. i. p. r. i. m. i. t. i. u. s. s. e. d. nō e. c. d. u. e. r. s. o. B. a. s.
t. o. h. u. i. u. s. q. u. i. a. e. f. f. e. c. t. u. s. d. a. t. i. n. t. e. l. l. i. g. e. r. e. s. u. a. c. a. u. s. a. m. s. e. d. m. e. i. p. r. i. m. i. t. i. u. s. e. s. t. cā m. e. i. d. e. r. i.
u. a. t. i. u. s. Q. u. a. r. t. a. d. i. s. t. a. q. m. e. i. p. r. i. m. i. t. i. u. s. p. o. t. e. s. t. p. u. e. n. i. r. e. cū s. u. b. s. t. a. n. t. i. u. o. i. n. q. u. o. l. i. b. e. t.
g. i. s. e. x. q. u. o. e. s. t. g. i. s. o. m. n. i. s. s. e. d. m. e. i. d. e. r. i. u. a. t. i. u. s. s. o. lū p. u. e. n. i. t. cū s. u. b. s. t. a. n. t. i. u. o. g. i. s. c. a. s. u. s.
v. e. l. n. r. i. p. h. a. d. e. s. i. n. g. u. l. a. r. i. v. t. m. e. i. f. r. a. t. r. i. s. d. e. n. r. o. p. l. i. m. e. i. f. r. a. t. r. e. s. P. o. s. t. e. a. d. o. n. a. t. u. s. d. o.
c. e. t. d. e. c. l. i. n. a. r. e. h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n. t. u. et d. i. c. i. t. i. n. t. e. x. t. u. P. e. r. s. o. n. e. s. c. i. d. e. g. i. s. o. m. n. i. s. T. u. t. u. i. v. t.
t. i. s. t. i. b. i. t. e. o. t. u. a. t. e. B. a. t. o. a. u. t. i. s. t. u. s. q. u. a. r. e. h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n. t. u. h. a. b. e. t. v. t. m. e. s. t. i. s. t. a. q. u. i. a.
h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n. t. u. i. n. u. e. n. t. u. m. e. s. t. s. u. b. p. p. r. i. e. t. a. t. e. s. c. i. d. e. p. s. o. n. e. q. u. e. p. p. r. i. e. t. a. s. e. s. t. v. t. i. ergo
h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n. t. u. h. a. b. e. t. v. t. m. c. a. s. u. m. P. o. s. t. e. a. d. o. n. a. t. u. s. i. n. i. s. t. a. d. o. c. e. t. d. e. c. l. i. n. a. r. e. h. o. c. p. s.
n. o. m. e. n. s. u. i. et d. i. c. i. t. P. e. r. s. o. n. e. t. e. r. t. i. e. g. i. s. o. m. n. i. s. s. i. n. e. n. r. o. et v. t. o. v. t. r. i. n. s. q. u. e. n. u. m. e. r. i. S. u. i.
s. i. b. i. s. e. a. s. e. P. r. o. q. n. o. t. a. n. d. u. m. q. h. o. c. p. r. o. n. o. m. e. n. s. u. i. e. s. t. r. e. c. i. p. r. o. c. u. s. v. i. i. P. r. o. n. o. m. e. n. r. e. c. i. p.
p. r. o. c. u. m. e. s. t. q. d. a. p. t. u. n. a. t. u. s. e. s. t. r. e. f. e. r. r. e. s. u. b. i. e. c. t. u. t. o. t. a. l. e. p. p. o. s. i. t. k. a. t. h. e. g. o. r. i. c. e. et p. o. n. i. t. u. r.
i. n. e. a. d. e. m. p. p. o. s. i. t. k. a. t. h. e. g. o. r. i. c. a. c. u. m. s. u. o. a. s. i. t. e. d. e. n. o. t. a. n. s. a. c. t. u. i. m. p. o. s. i. t. a. t. u. p. e. r. v. e. r. b. u. m.
t. r. a. s. i. r. e. i. n. r. e. m. s. c. a. t. a. p. e. r. a. s. i. s. v. t. e. g. o. d. i. l. i. g. o. s. e. q. u. e. v. z. t. m. i. i. e. g. o. d. i. l. i. g. o. m. e. P. r. o. n. o. m. i. n. a.
a. u. t. r. e. c. i. p. r. o. c. a. p. p. r. i. e. l. o. q. u. e. n. d. o. s. o. lū e. s. t. v. n. u. s. s. c. z. s. u. i. cū s. u. i. s. c. o. n. d. e. c. l. i. n. e. i. s. t. i. g. r. a. m. a. t. i. s.
et etiam dicunt q. obliqui illorū p. nomen ego et tu etiam cōstruunt reciproce. B. o. a. u. t. e. m.

huius quare sui caret nō ē vtd est hec. Prima q: hoc pronome sui est reciprocum mō reciprocarlo habet fieri in obliq. cuius rō est ista q: reciprocarlo est quedam translatio. sed obliqui pstruuntur translatue. nō aut et vtiū absoluti sunt. i. translatue pstruuntur vt dicit Priscianus pmo minoris. Scda causa ppter euitare coincidentia vocū. q: si hoc pronomen sui haberet vtm ēsc vel haberet sis vel si. mō sis est verbū et si est coniunctio. Tertia causa pronome est grecū quod ei corripit caret vtd ergo etiam hoc pronome sui. tenet pna. q: latinum originem habet a greco vt ostendit Priscianus pmo maioris in problemio.

Notandum scdo q scda declinatio diffi

nit sic. Est q mittit gfm singularē in ius et hoc diuisim vel coniunctim. et dnm in i. Diuisim vt ille illius. ipe ipsius. pūctim vt hic huius. is eius. Et pronōia scde declinatōis sunt quinqz scz ille ipse iste hic is. Et pmo donatus declinare docet ista tria. pnoia ille ipse iste et dicit. Personē fcie gñis masculini ille illius. ipe ipis. iste istis vt piz in textu. Pro quo intelligendo notandū aliqua pronōia scde declinatōis vt ista tria. ille ipse iste. habent ius in gto diuisim. sed ista duo hic huius. is eius. hñt ius pūctim. Vñ habere ius in gto diuisim est i et us in gto facere diuisas et dis distinctas sillabas vt ille illius. Sed habere ius pūctim est i et us in gto nō facere diuisas et distinctas sillabas. vt is eius. hic huius. Bō aut istius quare ista duo hic et is hñt ius pūctim est duplex. Prima ppter euitare malū sonū quē grāmāti cus debet euitare. q: aut fieret malus sonus si haberet ius diuisim q: esset magn⁹ pcurfus vocaliū. mō magnus hyatus et pcurfus vocaliū causat malū sonū vt ostē dit Priscianus pmo maioris. Scdo hoc fit. q: est regla Priscianus pmo maioris q: illa lfa i posita inter duas vocales pdit vñ vocalitatē et debet consillabicari cum vocali sequenti vt maior. et sic etiam est hic. piz ergo q ista duo hic et is hñt ius coniunctim. sed ista tria ille ipse iste hñt diuisim. Postea donatus docet decli nare hoc pronomen hic et dicit in textu. Ipm articulare prepositiū vel demonstratis num gñis masculini Hic huius vt piz in textu. Pro quo notandum ex lfa habem⁹ q hoc pronomen hic habet tria officia. Primo est articulare et hoc duplici de cau sa. Prima q: hoc pronome hic cum suis obliqz supplet vicem vñius pñs q dicit articulus vt dicit florista. Scda hoc pronomen hic dicit articulare q: artat dictōes ad certū gñis nūex et casum. vt hoc nome hō p se est gñis cōis. sed cū dico hic hō est gñis masculini tñ. Scdo hoc pronomen hic est demonstratiuum tam ad sensum q ad intellectum. ad sensum vt hic currit. ad intellectum vt hic deus. Tercio est d: prepositiū q: preponit dictōibus in declinatōe. Etia hoc pronome hic in dō res pulariter deberet habere hui. q: pronōia scde declinatōis in dō terminatur in i. sed per figurā q d: pagoge assumit c in dō ppter coincidentia vocū euitādam hu ius interiectōis hui. quā coincidentia grāmāticus maxime debet euitare ppter cō fusionē et dubiū tollendam. Habet aut fieri pagoge qñ in fine dictōis lfa vel silla ba apponit. Et d: a pa qd est iuxta et gogos ductio quasi ductio vt appō lfe vel sillabe in fine dictōis. versus Alufert apocopa finē quē dat paragoge. Postea dos natus docet declinare hoc pronome is et dicit in textu. Ipm subiunctiū vel relatis uum gñis masculini Is eius ei. Vñ ex lfa hoc pronome is habet duplex officium. Primo est subiunctiū q: hz poni in orde que alteri orōi subiungit et que aliā ante se requirit vt fortis currit et is mouet. Secundo d: relatiū q: refert et facit scdam noticiam de aīte. vt iohes currit et is mouetur. Sequitur correlative ex dictis pñ mo q: duo sunt pronomina demonstratiua et relatiua simul scz ille et ipse. Et licet Alexander dicat. Ille refert monstrat non facit hoc aliud. Verū est in cōi vñ. Alij tñ dicunt q: metrū Alexandri d: ita ponit. Ille refert monstrat facit hoc aliud qd ipse. q: dicit q non est rōnabile q Alexander oīa metra alia posuisset exametra et solū vñ pentametru. fecisset est ptra pñuetudinē boz qui scribunt carmina.

Notandū tertio. tertia declinatio diffi

nitur sic. Est que mittit gfm singularē in i et dnm in o in masculino et neutro genere vel gfm et dnm in e in feino gñe. exm pñmi vt me⁹ mei. meum mei. exm scd vt mea mee. et sunt talia quinqz scz meus tu⁹ su⁹ nō et vñ. et docet pmo declinare tria scilicet me⁹ tu⁹ su⁹. et dicit in textu. Ipm possessiua finita ad aliqd dicta ex vtracqz pte singlas ria me⁹ mei meo. tu⁹ tui tuo. su⁹ sui suo. Pro quo intelligendo istorum trium. pno min⁹ me⁹ tu⁹ su⁹ ex textu qñtuor sunt pñetates. Pna q sunt possessiua q: scāt duplicē psonā scz possessoris et rei possesse. psonā possessoris singlarit et minus pñs cipaliter et indirecte. et psonā rei possesse cōiter pñcipalr et directe. vt cum dico mes us asinus. hoc pronome mens scāt asinū cōiter et pñcipalr. sed me scāt min⁹ pñcis paliter et singlarit. Scda pñetates est q sunt finita. et hoc intelligit duplr. Pñs mo sunt finita et hoc in demonstratiōe et relatiōe posita. q: extra demonstratiōe et re lationem sunt infinita. Scdo dicuntur finita q: finite et singlarit possessorē scāt. Tertia pñetates q sunt ad aliqd dicta. et hoc duplicif. Primo dicunt ad aliqd dicta. i. respectue scāt et relatiue. nō sic q essent in pñdicamento relatiōis. scz sic qā importāt respectū rei possesse ad possessorē et econuerso. Scdo dicunt ad aliqd i. ad sua substantiua quib⁹ addunt ad ordē pfectā pñstituendā vt mens asinus currit. Quarta pñetates q sunt ex vtracqz pte singlaria. nō sic q semp essent singu laris nūeri. sed dicunt ex vtracqz pte singlaria quo ad resolutionem. q: tā in nūero singlari q pñi resoluuntur in gto pñituiorum singlaris nūeri. Exm de singlari vt hoc est meū. i. mei aliqd. Exm de plurali hec sunt mea. i. mei aliqd. Postea dos natus docet declinare alia duo. pnoia scde declinatōis scz noster et vester et dicit in textu. Ipm possessiua finita ad aliqd dicta ex vtracqz pte pluralia gñis masculini noster nostri nostro. vester vñ vfo. et. Pro quo intelligendo q ista duo. pnoia nō ster et vester dicunt pluralia ex vtracqz pte. nō sic q semp essent pñs nūeri. scz dicunt ex vtracqz pte pñia quo ad resolutionē. q: tam in singlari q in pñi nomen resoluū tur in gto pñituios pñs nūeri. Exm vt hoc est nostrū que resoluū sic. hoc est no stri aliquid. Exm de pñi. hec sunt nostri. i. hoc est nostri aliquid. in quibus oratio nibus ly nostri est pñs numeri.

Notandus quarto et ultimo q quarta

declinatio in. pnoie diffini sic. Est que mittit gfm singularē in aris et dnm in at vt nfas nfas. vfas vfas. Et talia sunt duo tñ et vocant gñilia apud grāmāticos q: per ipa gentē vñde quis natus est scam⁹. vt cum querit. cuius est iste. i. de q gē te. rñdetur nfas. i. de nfa gente. Silr cum queritur. cuius est iste. rñdetur vestras. i. de vestra gente. Bō aut hui⁹ quare donatus nō docet declinare pronōia quar te declinatōis. q: talia sunt pauca. mō ppter pauca nō oportet ponere nouum ga nus demonstratiōis vt dicit posterior. Etiam eorum declinatio est ex declinatione noim tercie declinatōis terminatiū in as. q: ad similitudinē illorū declinantur. et sic q: corū declinatio est facilis donat⁹ eā nō ponit. Istis notabilib⁹ sic stantib⁹ est

Cōclusio rñsalis. exēplaris declinatio

pnoim a donato est sufficiēter assignata. Veritas hui⁹ pclusiōis patz ex his que Ar. Pro. ego nō est. pronome exēplaris declinas (dicta sunt in notabilibus. nō pronoin male ponit. pbat aīis. dictio materialiter tenta est nome. sed ego in textu tenet materialiter ergo. Dator est nota similis mior. vñ gram matici dicūt. Dictio quicūqz fuerit tibi materialis. Est substant neutru indeclinabis le nome. Dico vñ anitū pcludit q ego i lfa ē nome ex q tenet materialif. f dos

natus vult qd ego qñ tenet psonalr tñc est pronomen. qñtis offia vt hic ego lego.

Ar. Secdo. ego non est gñis ois probat. dictōi offia gñis preponitur tria articularia in declinādo. sed hinc dictōi ego nullū preponitur articulare ergo. ¶ Dico verum argumētum pcludit qd dictōi ois gñis noialī preponitur tria articularia in declinādo non autem pronomināli.

Ar. Tertio ego non est pñe psonē qñ lfa falsa probat. qñ reddit suppositū vers bo tertie psonē. dicit em in lfa. ego est pronome. ¶ Dico verum argumētum pcludit qd ego est pñe psonē qñ tenet psonaliter vt ego lego mos do in litera tenetur materialiter et sic bene est tertie psonē.

Ar. Quarto. sui non est veriusqñ nūeri igit probat. Illud qd est vtriusqñ nūeri est singularis et etiā pluralis nūeri. sed nulla dictio pōt esse singularis et plis nūeri igit. Maior est nota. minor probat. qñ opposita nō pñt pñentis vt vñt. sed singularis nūerus et plis sunt opposita g. Maior est Ansto. in post pres dicamentis. minor est nota. qñ nūerus singularis et plis sunt spēs distincte qñ oppos nunt formalr. ¶ Dico em aritum pcludit si donatus velle dicere qd hoc pños men sui in vna oīde esset singularis et pluralis nūeri. sed hoc non vult dicere. sed vult qd hoc pronome sui aliqñ in vna oīde est singularis nūeri et in alia pluralis.

Ar. Quinto. sui non caret nō et vñt. pbat. qñ sequit bene hoc pronome sui caret nō g etiā caret obliquis. tñ pñā. qñ deficiente causa deficit et effectus. mō nūis est cā obliquoī vt dictū est de casu in noīe. ¶ Dico em argumētum pcludit et si nūis esset cā totalis ipsoī obliquoī et cōpleta. sed volūtas grāmatis eorum. scatio et pñaria impō est cā sufficiēs ipsoī obliquoī. vñ rōne scationis repugnat huic pronominū sui qñ habeat nūm et vñm. ex quo est recipiō vt de claus

Ar. Sexto hoc pronome meus nō debet habere (ratū est in pño notabili. vñm pbat. quicqd est in effectū verū est in cā. sed hoc pronome mei qd est cā huius pñois meus caret vñt. g etiā me. Maior est pñcipiū methaph. minor est nota. ¶ Dico em aritum pcludit qd hoc pronomen meus nō habet vñm rōne scatiois quā habet a mei scz inquārum fcat possessōrē. sed habet vñm rōne rel possesse. Sequit corollē qd meus et noster pñt vñm qñ scant rem ad quā sermo di

Ar. Septimo. meus non habet mī in vñt probat. qñ debet (rigit vt fili mī habere me. pbat. qñ tertia declinatio. pñois est fili scde declinatiōi noīe sed noīa scde declinatiōis in us tenuata hñt e in vñt. g etiam meus debet habere me in vñt et non mī. ¶ Dico verū argumētum pcludit qd hoc pronome me us regulariter deberet habere me. sed habet mī irregulariter.

Ar. Octavo. meus non debet habere mī in vñt. pbat. qñ habet meus. vt in ep̃s emplo. popule meus qd feci tibi. Si em ibi meū esset nū casus oīd esset incōgrua. ¶ Dico em aritū pcludit qd in ista oīde ppl'e meus. meū ponit p mī figurā qñ dñ antitēsis. vñm Septi me. p mī scriptura ponere vidit. Vel etiā dico qd meus in pñicta oīde nō est adiectiū hñt substantiū ppl'e vt pñt ex resolutōe hec em ppl'e meus qd feci tibi resoluit sic. o popule q es meus populū qd feci tibi

Strū quis et qui sint pñois Et utrum

litera donati. Da horz pposita sit bene assignata. Pro intellectōe questōis mote Notandū est pñio qd hec qñtio duo querit. Primo vñt qñ et qui sint pñois vel noīa. Secdo querit vñt illa lfa donati. Da horum pposita. sit sufficiēter assignata. Pro pte pma intelligēda vñt qñ et qui sint noīa vel pñois. Sciendū qñ apud grāmaticos diuerse et pñarie sūt opñiōes de istz dictōibz qñ et qui. Aliqñ em dis cunt qd qñ et qui essent vñū nomē sic qñ quis haberet duplicem nūm similiter gñt ppter diuersa officia sua. vñ qñ cū tenet interrogatiue dicūt qñ in nō. sed cū tenet relative habet qui. sñt cū quis tenet interrogatiue bz cuius in grō. sed cum tenet re latius habet cui. sed hoc est sñm. quis em et qui sunt diuerse dictōes. ¶ Aliqñ autē di

cunt qd qñ et qui sunt distincta pñois. et probat hoc auctoritate donati qñ posuit ea int pñois. qñ nō tenet alia rōne nisi qñ sunt pñois. Hoc iter nō est em vt dixit inferi. ¶ Aliqñ autē dicūt qd qñ semp sit nomē. sed qñ relatiue caprū est. pronome vt iohes currit qñ mouet. et pñant hoc qñ totā dīoem pñois. qui em relatiue caprū ponit p nomē et idē fcat sicut nomē et recipit pñonam. Inferi tñ. pñabit qñ nō pōt pcludi ex dīone ista. pñois qñ qñ esset. pronome. ¶ Aliqñ autē et hoc est verū dicunt qñ quis et qui sunt dis tincta et distincta noīa. et hoc pñabitur inferi.

Notandū scdo qñ quis capitur quatuor

modis. Primo capit interrogatiue. vt qñ currit rñdet iohes. Secdo qñ tenet ad miratiue vt importat admirationē vt stupefactionē. et sic capit p qñtus vel qualis vt qñ furor o cines. i. qñtus furor vel qñta ira. Tertio capit qñ vt valer tñm sicut alis qñ. vt qñ ponat arma lumbis. i. aliqñ. Quarto capit infinite vt pñpice qñ ventat. Sñt qñ capis tribz mōis. Pñio indefinite vt qñ inuenit? fuerit tñt? celo pocief. Ses cūdo tenet relatiue vt iohes qui currit mouetur. Tertio tenet rñsiue vt qñredo qñ arat rñdet qñ iugerā sulcat. Et est sñm qñ isti obliqui cui? cui quē tendit descendunt et veniūt a qñ vel a qñ. sed nō eadē rōne. quando em cui? cui quē tenent interrogatiue tñc veniūt a qñ. vt qñredo cui? est liber respōdet iohis. cui dedisti libru? respōdetur iohi. quē pñuisti respōdet iohes. in istz oīdibz cui? cui quē veniūt a qñ. Sz quā do isti obliqui tenent relatiue. tñc veniūt et deriuant a qui. vt iohes est bon? cui? est lis ber. dedi p. tro cui faueo. Scim etiā qñ aliqñ additiōes vel sillabice adiectiōes addi dunt huic quod ē qñ et nō huic quod est qñ. et ecomerito aliqñ addunt huic quod est qui et nō addunt huic quod est qñ. Cū qñ addunt qñqñ vt qñm. quispā. quispā. quispā. et quispā. vñm Cū quis nāqñ pñā sine qñ iunge putatqñ. Sz sillabice ad iectiōes que addunt huic quod est qui et nō cū quis sunt quatuor. vt qñdā. quouis qñcunq. qñlibet. vñm. Dam vis cūqñ libet qñ sine quis retinebit.

Notandū tertio qñ illi qui dicunt qñ qñ

et qui sint pñois ex variis volūt hoc pñare. Pñio ex isto qñ donat? posuit ea inter pñomis et docuit eorū declinatiōē inter. pñomis quod nō fecisset nisi essent pñois. habet em iste dictōes modū declinandi sicut pñois. eo qñ declinant sicut pñois secūde declinatiōis. Voluerit scido b deducere ex dīone pñois quā ponit do nat? et arguit sic. Quicūqñ pñuit dīo ei pñuit et diffinitū. sed istis dñōibus quis tñ est pñomen. Maior est nota. qñ vt dicit Thomas in de ente et cēntia. Dīo et diffi nitū noīant eandē cēntiā lz nō eodē mō. ergo cui pñuit vñū eidē pñuit et alterum ¶ Minor patet. qñ hec dēo que relatiue capta ponit loco nomis. vt iohes currit qui mouet. et fcat idē quod fcat b nomen iohes. eo qñ relatiue capis suppoēm et scatio nē ab antecēdēte. Et hoc relatiue qñ recipit pñonā. qñ quādoqñ fcat certā et determinā tā rē. extra em relatiōē fcat incertā rem. sed in relatiōe fcat certā et determinatā rem. cū em dico iohes currit qui mouet. hoc relatiue qui fcat certā rem. qñ iohāne sed cū dico. qui inuenitis est in istis celo pocief. tñc fcat incertā rem. videtur ergo. qñ tota dīo. pñois a donato posita cōueniat huic dñōi qui relatiue capte. Tertio volūt hoc pñare ex mō scadi essentiali pñois. quē ponit autor modorum scandi et arguit sic. Quicūqñ pñuit mod? scandi essentialis. pñois hoc est. pronome. f bñs dñōibz qñ et qui pñuit modus scandi essentialis. pñois. ergo quis et qui sint pñois. maior. pñt. qñ mod? scandi est forma pñisōis. mō forma locat rem i genere et spē. et posita forma ponit res. Minor pñt qñ mod? scandi cēntialis. pñois ē scare p modū entis et indeterminate appñensiois. et hoc pñuit istis dñōibz qñ et qui pa tet. quia qñ et qui scant subām vt noīū est. et scant indeteriate. quis em est interro gatiū. mō dēo interrogatiua fcat indeteriate. Sñt qui capitur infinite. mō dēo qñ

finata fecit incerte et indeterminate. Voluit quarto B deducere sic. Nominis in declinando preponitur articulus. sed his dictis quibus et qui in declinando non preponitur articulus. igitur videtur quod non sunt nomina sed potius pronomen. Maior est nota et paruit hoc circa capitulum de nomine circa declinationem nominis. Minor similiter est nota. His et similibus rationibus volunt quidam deducere quod qui relative caput sicut et quibus essent pronomen. sed non est verum quod dicunt. quia enim semper est nomen sicut qui siue capiat relative siue infinite siue relative ut patet circa conclusionem. Rationes igitur eorum et camulationes hic adducte soluentur in argumentis.

Notandum quarto et ultimo. Secunda pars

questionis quesivit. utrum ista donati de compositione pronominum cum dicit in textu. Da hoc cum composita ut egomet tumet tumet et. sit bene posita. Notandum quod compositum in pronome fit quatuor modis. primo ex duobus rectis ut ego ipse. Secundo ex duobus obliquis ut me me et talia sunt indeclinabilia. Tertio ex duobus corruptis ut idem quod componitur ab his et demum. Quarto ex integro et corrupto. ut quoniam fit compositum ex pronome et syllabica adiectione ut egomet. syllabica enim adiectione habet se quasi corruptum. vnde syllabica adiectione diffinitur sic. est appositio alicuius syllabe que per se non est fecativa nisi alijs causat et augmentat fecationem. Et sunt inuenta sex de causis. Primo causa discretio et certe fecationis faciente ut egomet feci. ego et nullus alter fecit. hic est certa fecatio. Secundo causa ornatus ut quispiam. Tertio propter distributionem ut quilibet. Quarto propter particularitatem ut quidam. Quinto propter infinitatem ut quicunque. vult saluus esse. Sexto causa diuersitatis fecande ut quisquis. Sequitur correlatio primo quod syllabica adiectione in grammatica habet se sicut cifra in arithmetica. sicut enim cifra in arithmetica nihil fecit sed dat alijs fecare. sic syllabica adiectione in grammatica nihil fecit sed addita alijs dictis augeret fecatum. Sequitur correlatio secundo quod syllabica adiectione non pueniunt additur pronominibus deriuatis. non est igitur dicendum mensinet tumet. patet quod syllabica adiectione addit dictis ratione discretiois faciente. sed pronomen deriuatum non potest facere discretioem. Sunt autem syllabice adiectiones que addunt pronominibus triplices scilicet cine met et pre. prima syllabica que addit pronominibus est met. et addit tribus pronominibus ego ut egomet. tu ut tumet. sui ut tumet. Et non addit hec syllabica adiectione met huic pronomi tu in nro. quod non est debet tumet. sed in gto tumet. Ratio propter euitare coincidentiam vocis cum isto verbo tumeo. es ere quod in tertia persona habet tumet. grammaticus enim debet euitare coincidentiam vocis et masculinum sonum. Et talia declinantur sicut eorum simplicia nisi quod in gto non debet tumet mensinet ex usu grammaticorum. Secunda syllabica adiectione est pre. cum qua componuntur quoniam pronomen sui gntis scilicet mea tua sua nostra et vestra. et sunt indeclinabilia. licet alijs qui dicunt quod debeant declinari sicut eorum simplicia. hoc tamen non est coe. Et fecant morem vel consuetudinem ut meapte. i. de meo more. vestrapte. i. de vestro more. vnde dicitur ideoma meum tu fecare meaptem. Alsum vel mores dic fecare meapte. Tertia syllabica adiectione est cine. cum qua componuntur hec tria pronomen hic ille iste. ut hic cine illicine isticine. et debet declinari in istis casibus ubi hoc pronomen hic habet c. ut in masculino gntis heccine heccine abboccine. In pluri caret. quod nullus casus in pluri habet c. Sic dicat de feino et neutro. Dicunt tamen aliqui quod in dno non sit dicendum heccine. quod hoc pronomen hic in dno non habet c naturalem. sed per figuram ut dictum est ante. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis Quis et qui sunt

nomina distincta. Sicut ista ista donati. Da hoc proposita est sufficienter assignata. Prima pars huius propositionis quod quis et qui sunt nomina probat primo auctoritate prescientis primi mens nominis. qui dicit quod quis qui qualis talis sunt nomina. Quis beant silem declinationem per

nomina. Et claudit ibidem prescientis quod quod pronomen ponitur loco proprii nominis. et fecat certam rem. modo quis qui qualis talis non fecant personam et rem ex quo tenent interrogatiue vel infinite. modo interrogatiue et infinite fecant incerte. Secundo probat conclusio auctoritate Petri Hispani in tractatulo de rebus dicentis quod quedam sunt relatiue pronominalia ut ille. quedam nominalia ut qui. ut fortes currunt qui mouet. quare patet vera sed quod agitur in articulo ab auctoritate est minus. sed recte maximum. oportet igitur ponere rationes quibus patet hoc per se patet et probat. Quia ratio. omne pronomen aut est proprium aut deriuatum. sed quod et qui nullum illorum sunt. ergo non sunt pronomen. Maior est nota. Minor. quod pronomen primitiuum sunt octo. ut ego tu sui ille ipse iste hic is. Sed deriuata sunt septem. ut me tuus suus noster noster et vester. modo quis et qui sub nullo enumerantur. Quia Secunda ratio. Nullum pronomen format de se abstractum. sed hec dicitur qui format de se abstractum. ergo qui non est pronomen relatiue caput. Maior est nota. quod abstractum fecat formam determinatam a qua denotat et imponitur nomen secreto ut albedo respicitur albi. pronomen autem fecat per modum indeterminatiue apprehensionis. Minor. quod a qui venit additas. Nec est instantia de isto pronome idem quod format hoc abstractum idem proutas. quod idem proutas non venit ab idem ut est pronomen sed ut est nomen ut postea dicitur. Sicut non est instantia de isto pronome hec. quod semper aliquos format hoc abstractum hec ceitas. quod hoc non est in usu. sed est silem fictionem voluntatis et nominis nulla ratione ostensibile. Tertia ratio. pronomen sine demeritio et relatiue sunt cassa et vana. sed quis et qui sine demeritio et relatiue non sunt cassa et vana. ergo non sunt pronomen. Maior est. Prescientis primo minoris. Minor. quod hec dicitur quis et qui extra demonstrationem et relationem tenent interrogatiue vel infinite. ut quis tenet interrogatiue dicitur quis currit sed qui tenet indifferenter. ut dicendo qui mouet fuerit iustus celo potestur. Quarta ratio. omne pronomen est quatuor terminis finitum vel infinitum. sed quis et qui nec sunt quatuor terminis finitum nec infinite igitur. Maior est nota. minor est donati qui dicit quod quis et qui sunt minus quam finita. Quinta ratio. si quis et qui essent pronomen maxime propter hoc quod habent silem declinationem. pronomen. sed hoc non claudit dictionem poni sub certa parte orationis. probat. quod alias sequeretur quod vnde solus totus etiam deberet esse pronomen. ex quo etiam habet silem declinationem cum pronominibus. Item declinatio sola non potest dictionem ponere sub certa preorotionis. sed potius modus fecandi essentialis. modo modus fecandi essentialis pronomen non puenit quis et qui ut patet. Sexta ratio. omne pronomen ponitur loco proprii nominis. sed quis et qui non ponitur loco proprii nominis ergo. Maior est nota. Minor. quod propria nomina fecant certe et determinate. sed quis et qui fecant incerte. patet quia quicquid interrogatiue et qui infinite. modo interrogatiue dictiones infinite significat incerte. patet ergo quod quis et qui non sunt pronomen. Quia autem secunda pars questionis sit vera scilicet quod ista ista donati. Da hoc proposita. sit bene posita. patet ex declaratione textus. Quia autem soluende sunt rationes illorum qui dicunt quod quis et qui esse pronomen que rationes adducte sunt in tertio notabili patet ex argumentis sequentibus.

Ar. Primo. quis et qui sunt pronomen. probat. propria passio non dereliquit suum subiectum sed propria passio puenit huic quod est quis et qui. ergo sunt pronomen. Maior est nota. quod propria passio inseparabilis sequitur suum subiectum. Minor est nota. quod sicut pronomen secunde declinationis terminant in gto in ius et dno in i. sic sicut quis et qui. Dico verum arguitur claudit quod quis et qui habent silem modum declinandi sicut pronomen. sed non habent silem declinationem pronomen. quod hoc solum puenit pronominibus.

Ar. Secundo. quis et qui sunt pronomen ergo. cuiusque puenit dio illi puenit et diffinitur. sed quis et qui conueniunt dio pronomen. ergo. Maior est nota. quod dio et diffinitur verificatur de eodem. Minor. quod tota dio pronomen puenit qui relatiue capto. ponitur enim loco nominis et fecat idem sicut nomen et recipit personam ut hic. hoc currit qui mouetur. Dico enim arguitur claudit quod cui puenit dio essentialis illi conuenit et diffinitur. non oportet autem quod dio accidentalis. modo dio pronomen est dio accidentalis. res enim ponitur sub certo genere ratione forte subaliis et non accidentalibus. Ut dico quod tota dio pronomen non

eduenit huc qd est qui. qd hec ptecula recipit psona. nō puenit et. recipere est psona
non est absolute scire certa et determinata rem. sed est scire certa et determinata
rem et qd talis dictio non est resolvable in certiore modū demonstrandi ut referat.
Cū em̄ dico. iste sedet. hoc. pnomē iste recipit psonā. qd nō est resolvable in certiore
modū scandi. ex quo ad sensum demonstrat. mō nūc ē certū sensu. pstat aut qd hoc
pnomē qui est resolvable in certiore modū scandi. qd resolut in et. et in ille. ut dos
cet Hugo. Hoc relatiū qui qd positū inter duo vba et referens subiectū resolut
in et. et in ille. ut fortes currit qui mouet. resolut in istam. fortes currit et ille mouet.
et sic argitū nō pcludit.

Ar. Tercio. quis et qui sunt. pnoia ergo pbat. illud qd sciat p modū indeter-
minate appbētionis nō est nomē. sed qd et qui sciat p modū indeter-
minate appbētionis ergo. Maior. qd hoc est pnoia noia. Minor. qd qd tenetur
interrogatiue et qui infinite. modo dco infinita et interrogatiua sciat p modum inde-
terminate appbētionis. **¶** Dico verū argū pcludit qd qd et qui sciat indeterminate
sed nō sicut pnomē. qd pnomē sciat p modū indeterminate appbētionis essentialiter
sed quis interrogatiue sumptū et qd infinite sciat indeterminate quo ad nos sciat em̄
sub mō essendi limitato quo ad esse cōe vel singulare.

Ar. Quarto. Quis et qd nō sunt noia. pbat. illud qui qd declinatio ponit inter pa-
noia est pnomē. sed declinatio hui⁹ qd est qd et qui ponit inter pnoia. ergo.
Maior est nota. qd alias positio non esset pgrua et ordinata. minor p-
in textu. **¶** Dico verū argū pcludit qd illd qd ponit inter pnoia et hui⁹ modū scandi
pnois hoc est pnomē. mō dictū est qd quis et qui nō hnt modū scandi. pnois. nec
dio pronominis eis puenit.

Ar. Quinto. Omne nomen aut est qualitatis appellatiue vel pprie. sed quis et
qui nec sunt qualitatis pprie nec appellatiue ergo. Maior est nota ex his
que dicta sunt in dione noia. Minor qd nō sunt qualitatis pprie nōrum est
qd aut non sunt qualitatis appellatiue. qd nō sunt termini cōmunes. igit non sunt
qualitatis appellatiue. tenet pna. qd qualitas appellatiua puenit terminis cōibus
ans aut pbat. qd non pdicant de plurib⁹. **¶** Dico vñ argū pcludit si terminus
cōis et nomē appellatiū essent idem pueribilibiter. sed hnt se sicut superius et infer⁹.
nā termin⁹ cōis est infer⁹ ad nomē appellatiū. ois em̄ finit⁹ cōis est nomē appel-
latiū. sed nō eōuerso omne nomē appellatiū est termin⁹ cōis. qd ois null⁹ et alia
sinkathegreumata sunt noia appellatiua et nō sunt termini pmiēs. ex quo nō p-
dicant. nec sunt vñ in logica.

Ar. Sexto. Homini in declinando pponuntur articula. sed quis et qui nō
pponunt articula ergo. Maior est nota. ex dictis. minor sñr. **¶** Dico verū
argū pcludit qd omni nomini in declinando pponunt articula. vñ ei vñ suo
determinabili vel nūuo ei⁹. mō licet istis dcoibus nō pponunt articula sñm se tñ
sufficit qd sñm eorū determinabilia vel nūua. licet ergo hnt dcoi qd nō pponunt
articula in declinando. tñ hnt dcoi hō pponit qd est nūuū ad quis. ut cū querit
quis currit. nūdet hō. Sñr licet hnt dcoi relatiue qui nō pponit articula. em̄ eius
ante. ut hō currit qui mouet.

Ar. Septio. Quis et qui sunt pnoia pbat. Cuiuslibet autētico in sua arte est
credendū. sed donatus est grāmatic⁹ autētic⁹ qui dñt qd et esse. pnomia
sunt pnomia. Maior est nota sñr minor. **¶** Dico vñ argū pcludit
qd cuiuslibet autētico in sua arte est credendū si non est rō fortior in oppositū. mō
donat⁹ ponēs qd et qd inter pnoia nō voluit p hoc ostendere qd essent pnoia. sed vol-
uit ostendere qd haberent pñes modū declinandi cū pnoibus.

Ar. Ultimo. Idem nō est pnomē. ergo ista donati falsa pbat asis. Nullum p-
nomen format de se abstractum. sed idem format de se abstractū. ergo idē
nō est pnomē. Maior est nota ex dictis. Minor qd format hoc abstr-

est idē pntas. **¶** Dico vñ argū pcludit qd idem nō format de se abstractū in qua-
tū est pnomē sed inquantū est nomen. Item nullū pnomē regit dñm. sed idem re-
git dñm. igit. Maior est nota. qd multi grāmaticorū dicūt qd pnomē tantum regit
tur ut dicit florista. tñ si pnoia regūt tñc regūt gñm ut Alexander dicit. Minor patz
in isto exemplo. homo est non idem asino. **¶** Dico sñr qd idem inquantū est pno-
men nō regit dñm. sed inquantū est nomen. vñ Idem caput dupl⁹. Uno mō ut im-
ponat respectū ad seipm ut idem respectu eiusdem idem. et sic est nomen et regit da-
mū. Secūdo caput relatiue et sic est pnomē.

Erbus quid est. Parsozationis

cum tempore et persona sine casu aut agere ali-

quid. aut pati. aut neutrum significans.

Verū diffinitio verbi a donato sit bene

assignata. Pro intellectu dñtionis mote. Notandū est pmo qd diffinitū pñentis
dionis est verū. nō p se sed p suis signatis captum. Sua aut signata sunt omnia
verba. ut amo lego doceo. Pro gñe autē in dione verbi ponit pñorū. et capitur
eodē mō sicut antea in dco. lex. p dcoē que apta nata est integrare orōnē latinam
¶ Dicit donat⁹ qd verū sciat cū tpe. Notandū dñm est inter scire tps et scire cū
tpe. Significare est tps est scire rem tps. et sic ista noia annus dies mensis hor-
ra scant temp⁹. qd scant ptem tps. vñ em̄ est tps qd fluxit a pñcepto mundi sñm
cōtinuationem. et durabit vsqz in finem mundi. quod tps ut Aristot. viij. phicorū
voluit est mensura primi motus pmo celi. In illo ergo toto tpe nos ponim⁹ et assi-
gnamus diuersas ptes Dicim⁹ em̄ annū esse spaciū de illo toto tpe. trecentorū sexa-
ginta qñqz dierū. Diem dicim⁹ spaciū. xxiij. horarū. Significare aut cum tpe. est
scire cū certa vel certis dñtīs tpm. Differentie tpm sunt tres. pñs pñitū et sus-
turū Significare aut cū tpe caput dupl⁹ Uno mō cōiter et gñaliter. et sic scire cum
tpe est vñra sciatū pñcipale spozare tpus. et sic hōdtem⁹ bestem⁹ sciat cū tpe. hos
dierū em̄ sciat tpus et diem cum pñtia. sic bestem⁹. sciat diē cū pñtū et isto
modo nō scant verba cum tpe. Alio modo scire cum tpe. est scire cum certa vel
certis dñtīs tpm. et sic verba sciat cū tpe. Aliqua em̄ scant cū tpe pñti ut lego aliq
cum tempore pñt ut legi. aliqua cū tpe futuro ut lega. **¶** Sequit cōtra licet pñtis
pñm sciat cū tpe nō tñ eodē mō sicut verū. pñz qd verū sciat cū tpe illimitabiliter
pñcipiū aut sciat cū tpe limitabiliter. Quid aut sit scire cū tpe limitabiliter et quid
illimitabiliter patebit circa tps participij.

Notandus scdo. Donatus dñt in textu

qd verū sciat cū psona. Pro quo intelligendo. Significare cum psona est scire cū
pprietate personali. Significare aut cū pprietate psonali est scire actionē ut pas-
sionē. put attribuit rei qd facit mentionē de se ut de se. ad aliū ut ad aliū. de alio ut
de alio. Aliqua em̄ verba sunt sine psona ut lego. Aliqua sñc psona ut legi. aliq
tie ut legi. Postea donat⁹ dicit in textu. qd verū sciat sine casu. qd ptecula valet tñ
sicut non exis alicui⁹ casus. solū em̄ tres ptes sunt que scant cū casu. hoc est cū p-
prietate rectitudinis vel obliqzatis. Non debet aut. cum in dione vbi caput associa-
tue. verū em̄ sic scaret cū casu. qd verū pñtū cū supposito in orōe sciat cū dñs
tione casuali. ex quo facit orōnē pgruā et pñtū cū supposito. Sed debz caput in dñ-
suntōe exister. ut tñ valet sciat nō exis alicui⁹ casus.

Notandum tertio. dicitur ultra in diffinitio

one. agere aliqd. quod v3 tñ sicut actōez inquantū illa actio producitur et fluit ab agente. Et in ista pñcula includuntur verba activa vt lego scribo. lego em̄ fcat actū legendi inquantū procedit ab agere. Dicitur pati aliqd. i. passionē inquantū talis passio recipitur in passum. vt em̄ dī. iij. phicox. Actio procedēs ab agere fluit et res cipitur in passum. Et in ista pñcula includuntur verba passiva vt amor legor. Dicit vltimo in dione. neutru fcaus. Notandū q ista particula neutru in dione verbi dupl'r pōt exponi et teneri. Vno modo pure negative et sic v3 tñ. verbū fcat neutz. i. nec actionē nec passionē sed purā eēntiam rei. vt verbū substantiū sum nec fcat actionē nec passionē sed neutru. i. purā rei eēntiaz. Scdo ista pñcula neutru capīt et exponit positue. et sic v3 tñ. verbū fcat neutru. i. nec actionē tñ nec passionē tantū sed vtrūqz indistincte. vt sunt verba cola vt osculoz criminor que fcaut actionem et passionē siml. ¶ Sequit conetle simo q exponēdo dīoem vbi. nec pñcula aliqd d3 ad di ad oēs pñctas pcedētes. et in hoc inuitur duplex fcatū vbi. materiale et formale. Materiale est subā vel res in qua est act⁹ verbi. Formale autē est act⁹ verbi. vt lego formalis fcat actū legendi. materialis vero fcat subām in q est talis act⁹ vbi. ¶ Sequit contriescdo. q licet verbū h3 duplex fcatū tñ nō sequitur ergo q sit eqs uocū. qz equocatio est i dcoē illa eqz pmo fcat pñ. mō vbi fcat fcatū materiale et formale nō eqz pmo. qz formalis fcat actū verbale et primo. materialiter autē et ex pñti fcat subām in qua est talis actus verbi.

Notandum quarto et ultimo q sim auto

rem modorū fcaudi. Modus fcaudi verbi est fcare p modū fluxus et fieri distantis a substantia. Pro quo notandū q verbū habet duplicē modū fcaudi. materiale et formale. Materiale est fcare p modū fluxus et fieri. Et dī materialis p tanto. quia in isto modo fcaudi ipm verbū conuenit cū pñcipio qd etiā fcat p modum fluxus et fieri. rō est materie est rō pueniēte vt dī. i. de gñatide. Modus autem significandi formalis verbi est fcare p modū distantis a subā. Et dī formalis qz per ip sum verbū formalis distinguit a pñcipio. pñcipiū em̄ fcat p modū indistantis a substantia. rō aut forme est facere differre. dī em̄. vij. metaph. Forma est que separat et distinguit. Verbu aut fcat p modū fluxus et fieri. vñ Significare p modū fluxus et fieri est fcare aliqd vt est in cōtinua successione et fluxu. vt lego fcat actum legens dī vt continue fluit et fit. sed non fcat p modū habit⁹ et pmanētie. vt lectio significat lectionem non vt est in fieri sed vt est in pfecto et cōpleto esse. Verbum etiā fcat p modum distantis a substantia sim essentia et natura suā. licet fcatū vbi sim eē sit pñctū substantie. vt lego fcat actū legendi qui sim esse et existere est pñctus subē qz est accēs. mō accēs sim esse in subā est. accēs em̄ nō est p se esse vt dī. iij. metaphice. tñ act⁹ legendi sim eēntia et naturā distat a subā. qz accēs formalis nō est subā. Dicit em̄. i. phicox. Subā et quātitas si sunt duo sunt. Non implicat autē q multa sunt cōiuncta sim esse que tñ distinguunt sim eēntiam et eēntialis. albedo em̄ dulcedo et lac sunt vnū sim esse in lacte. tamē formaliter dulcedo nō est albedo nec lac. albedo em̄ est obiectū visus. dulcedo aut gustus. mō sicut visus et gustus sunt sensus distincti. sic albedo et dulcedo q papiunt his sensib⁹ etiam distinguuntur essentia et formalit. ¶ Aliū tñ dicit q modus fcaudi eēntialis verbi est fcare p modū fluxus et fieri et p modū diabilis de altero. Et dicit p hoc q verbū fcat per modum diabilis de altero distinguitur ab ipō pñcipio qd nō fcat p modum diabilis de altero. Absolute tñ loquendo fcare per modū diabilis de altero non cōuenit verbo vt est grāmāte pñderatiōis. sed pon⁹ vt est logice consideratiōis logicus em̄ cōsiderat diabilitatē vñ de altero et nō grāmāticus. Itē pñcipium

etiam est dicibile de altero. qñymo pñcipiū dicit et pñcat loco verbi. in hac em̄. ps positōe hō currit. currit nō est pñcatū sim se. sed est pñcatū in ordine ad suū pñctū pñm in qd resoluit. vñ hec. homo currit. resoluit hō est currens. ¶ Sequit coes lare q Aristot. nō dī. i. periermenia et q verbū fcat p modū diabilis de altero. sed dī q vbi substantiū est nota et copula eoz. i. pñcatōrū q de altero dicunt. bñ ers go dicit cōes grāmāticū q verbū fcat p modū fluxus et fieri distantis a subā. Itē notabilibus sic positis est.

Conclusio respōsalis. diffinitio verbi a

donato posita est sufficienter assignata. vñ ista. Verbu est pñctōis cū tpe et perso na et. Patet veritas pñclusionis ex his que dicta sunt in notabilib⁹.

Ar. Pro. Verbu nō est pñctōis q. pñat. verbu est tota oīs q nō est pñctōis et pñ. qz totū et ps distinguunt. añs. pñat. Illud qd causat pñctū sensum est oratio. s3 verbu causat pñctū sensus q dñat. qz hoc est pñctū orōis causare pñctū sensū. Quinor pñ. qz cū querit. qd facit iohes rīdet legit. hic hoc ver bu legit causat pñctū sensum. Et etiā dī pñctōis pñmo. minoris q in oīm vbo pñme vel scde pñone certus intelligit nūc. in verbis aut tertie pñone intelligit nūc incers tus. ¶ Dico vñ argñū pñcluit q verbū facit pñctū sensus nō rōne sui sed quantū est de bonitate intelligētis. qz si intelligēs vel audiēs vult ibi intelligere nūc tunc est orō. Sic sñr dicit q in oīm vbo pñme vel scde pñone intelligit nūc non qñū est rōne vbi sñr est de bonitate intellect⁹.

Ar. Scdo. Nomē fcat cū tpe q. pñat. ann⁹ dies mēsis sunt noia vt notū est et fcat cū tpe vt videt. ¶ Dico q ista noia ann⁹ dies mēsis bñ fcaut tps vel rē tps. s3 nō fcat cū tpe. vt dicit in notabili pñmo.

Ar. Tertio. Verbu nō fcat cū tpe q. pñat. Illud qd absolutū a tpe nō fcat cū tpe. s3 verbu absolutū a tpe q dñat est nota. qñ em̄ aliqñ pñat aliqñ rē nō am pli⁹ d3 eā. Quor est grāmāticū oīm dīcētū q in ista orōne. totitru⁹ est son⁹ factus i nubib⁹. s3 vbi est absolutū a tpe. Aristot. em̄. i. metheorox pcedit istā tonitru est son⁹ fact⁹ in nubib⁹. et tñ si eēt pñtis tps pñt esset flā. ex q nūc nō est to nitru nec son⁹ fact⁹ in nubib⁹. ¶ Dico vñ argñū pñcluit q verbū absolutū a tpe. nō sic q null⁹ eēt tps. sed sic q null⁹ est certi tps s3 oia includit siml vt pñ in pñcta pñone q valet tantum. qñcūqz est vel erit vel fuit tonitru tūc est vel fuit vel erit so nus in nubibus.

Ar. Quarto. Verbu nō fcat cū tpe. pñat. in ista pñde. deus est. pñat. qz si fcas ret cū tpe tūc fcaut deū esse in pñti tpe. s3 est sim. pñat. eterna nō sunt in tpe. s3 deus est etern⁹. q. dñat est Aristot. iij. phicox tps em̄ est mensura rerū corruptibilū. Quor est nota. ¶ Dico q licet eterna nō sunt in tpe pñcturas tñe. tñ coexistēt qz sunt qñ tps est.

Ar. Quinto. Verbu nō fcat cū pñone. pñat. de vbi impersonalib⁹. pñat. qz vbi dī impersonale ab in qd est nō et pñone cū sine pñone. ¶ Dico vñ argñū cōclu dit q verbū impersonale qñū est de se null⁹ est pñone certe. s3 includit officio pñonas gñalis sñ. s3 certitudinē pñone recipit a supposito qd ei addit. Cū em̄ dico. a me legit. est p. iē pñone cū dico. a te legit. est scde pñone. cū dico. a iohē legit. est s3 a me legit. est p. iē pñone cū dico. a te legit. est scde pñone. cū dico. a iohē legit. est s3

Ar. Sexto. Aliqd est verbu qd nō fcat cū pñone. pñat. de infinitis. tñ pñone uo. dī em̄ donat⁹ q infinit⁹ est sine nūcro et pñone. ¶ Dico q argñū vñ pñcluderet si donatus voluisset dicere absolute q infinit⁹ null⁹ esset pñone. sed voluit q infinit⁹ null⁹ est pñone certe quantū est de se. licet certitudinem pñone recipit a supposito quod ei addit.

Ar. Septimo. Verbu fcat cū casu q. pñat. qz gerundia sunt verba vt donatus vult et fcaut cū casu. pñat. illud cū pñonit pñpō p appōem fcat cum casu. sed gerundio pñonit pñpō p appōem. q. dñat. qz pñpō per appōem solum

Ar. Octauo. aliqđ est verbū qđ nō fiat cū tpe. pbat. de isto verbo creo. creatō
em̄ fit in instanti. pbat. creare soli deo puenit. de⁹ aut̄ agit in instāti. actio⁹
nes em̄ diuine nō mesurant tpe vt dī. iiii. phicoz. ¶ Dico licz creatō fm se
nō fit in tpe. s̄ qđ ad modū apphēdendi nfm nos imagiamur qđ fiat successiue ⁊ sub

Ar. Mono. Aliq. int. vba q. nō hēant cū tpe. pbat. q. dī. ſ. aia. Illus (tpe.)
minatio fit in iſtātī. ¶ Dico ſim argm. pcludit q. illuminatio quantū eſt de
ſe fiat in iſtātī. q. nō h̄z p̄trariū i medio. ſ. tñ quantū ad recipiētia illā illuſ
minationē. vt regiōes z ciuitas. tūc fit ſuccellus. cit̄em fit illis dies i oīēte q̄ illis
in occidente vt oſcēdūt aſtronomi.

Ar. Dico. Aliquid vba q nō fecit cū tpe pbat. genero. corrupto. amicheio. pbat. aucte Aristo. v. p̄licoꝝ. q̄ pbat q gñatio z corruptio sūt in instāti. ¶ Dico verū argūi cōcludi q capiedo gñationē p vltio instāti Inductio nis vel educōis fore tūc fit in instāti. s̄r capiedo corrupcionē p vltio instāti recess sus aie tūc corruptio fit in instāti. Sz capiedo gñationē p toto tpe q materia dis sponit p forma suscipiēda tūc gñatio fit successiue. q: in hoie fit q̄tuo mensib⁹. in q̄to est mēse de⁹ infundit aias. Sic enā capiedo corrupcionē p toto tpe q est ad mortē tūc corruptio fit successiue. z sic p̄z quō gñatio corrupto amicheio fecit cū tpe

Ar. Undecimo. Et dione sequit. nū. pbat. q. sequit q. tria tū. chent. gñā. verbi
pbat. q. dī. aut. agere. aut. pati. aut. neutri. mō. cū. dī. agere. tangit. gen.
actiū. pati. passiū. neutri. gñs. neutri. ¶ Dico vñ. argitū. pcludit q. ge
nera. l. verbo. pncipalia. sūt. tñ. tria. z. ista. tangūt. in. dione. p. hoc. tñ. nō. negat. quin
adhuc. sūt. plura. vt. postea. dicetur.

Ar. Duodecimo et ultio. Verbum non facit per modum distans a suba. probat. quod verbum facit actum et accens. si ois actus et omne accens esse puerum sube. g. Dicitur: est ne facit. quod ois actus aduenit sube post completum esse sube. mo omne quod aduenit ne post actus esse completum est accens ut dicit commentator. ij. de anima. Dicitur: est Aristoteles. iij. meta. phisice cum dicitur. Accens non est per se esse sed in alio esse. quod in suba. vii et dicitur accens quasi cadere ad aliud. quod ad suba. g. Dico verum argumentum concludit quod actus et accens non distans a suba quod non esse extrinsecus. quod est in suba subiective. cum distans ab ea sem esse quidam et eentis et for maliter. quod accens non est suba ut dictum est sufficienter in ultio notabili.

Verbo quot accidūt. septē. que. qualitas coniunctio genus
nūmerus figura tps et psona. Qualitas verborū in quo est
in mōis ⁊ in formis. Modi qui sunt. indicatiu⁹ vt lego. im
peratiu⁹ vt lege. optatiu⁹ vt vtinā legerē. cōiunctiu⁹ vt cū
legam. infinitiu⁹ vt legere. impersonalis vt legitur.

Et cum septem sint actiua verbi. Et

Utrū qualitas puenienter diuidat in modū et in formā, qui modī in verbo sunt tri
 quinque. Pro intellectione questiōis motē. Notandum est pmo q̄ questiō ista tria
 querit. Primo q̄rit utrū accīa in verbo sint tm̄ septe. Seco q̄rit utrum qualitas

verbi bñ dñsclat in modū et in formā. Tercio qñt vtrū mōi in verbo sunt tantum
qñq. ¶ Pro intellectuē pris pñe. vtrū tm spñt sint accñi vbi. Scim fm pñcia
nū. viij. maioris. Accñia verbi sunt octo. scatio vel gñs tps mod⁹ spēs figura cōmū
gatio pñsa z nūerus. Nō tñ est ptra positioñē donati. q. donat⁹ determinat de ac
ciden⁹ vbi ad sumēū irreducibilib⁹. Si aut volun⁹ loq de acciden⁹s reducib⁹
lib⁹ tñc plura sunt qñ s. pñe. scatio em cōprehendit sub gñe. mod⁹ z spēs sub qñtas
et. vel etiā spēs comprehendit sub forma. verba em pñeate forme sunt pñimitiue spēs.
sed implete forme deriuatie spēs. Declinatio cōter sum ptra bñ accidit verbo. sed
ipsa comprehendit sub pñugatioē. Cōpātio aut nō pōt puenire verbo. Ratio huius
est triplex. Prima sumit ex pte scatiois. verbū em scat scatū suum sub fluxu z succ
cessiōe vt ptz ex ei⁹ mō scandi materiali. fluxus aut z ois successio mensurat tpe vt
dī. 4. phicoz. tps aut qñ est qñtitas. qñ qñtitas nō suscipit magis z min⁹ nec pōt ins
tendi nec remitti vt dī aristo. in pñdicamentis. Scōa nō sumit ex pte regimīs. si eff
verbū deberet cōpari tunc nō regeret eundē casum quē regit suū verbū qñ est vñ
pñcipiū in grāmatica. pñt sequela. q. pñatiuus debz regere abltm. z supltūs gñm.
mō nō omib⁹ verbis puenit regere abltm vel gñm app⁹. qñe verbū nō ppat Tercia
ratio sumitur ex pte formatiōis z vocis. dco em qñ debet cōpare debet hñe vocem
abilem ad cōpandū. mō verbū non habet vocē abilem et pñnam ad pñpandū.
patet igitur quare cōpātio nō accidit verbo. ¶ Sequit q. verbū pōt cōpari pñ
cūlocutiōne. sed hec nō est compātio pñie dicta ptz. q. actio et passio suscipit ma
gis et min⁹ vt dicit in pñdicamentis. bñ ergo dī amo magis amo marie amo.

Notandū scđo pro scđa pte questionis

Intelligenda quod qualitas dividit in modum et in formam. Scim qualitas verbi diffinit sic. Est ppter as verbi attributa verbo ea ratione qua fecit fecit suum vel fecit sua sub affectu animi. vel sub ea rōne qua est originatum vel non originatum ab alio sub diversitate fecitōis. Et ista dione tangit modus et etiā forma. Cū efficitur dicitur sub affectu ani tangit mod⁹. Cū vero dicitur sub ea rōne qua est originatū vel nō originatū. tangit forma. de quibus dicit inferius. Dicit aut donatus q qualitas est in modis et in formis. in eo mō essendi in quo superius est in suo inferiori vel gen⁹ in suis speciebus. qualitas enī est superius ad modū et formā. superius aut est in suo inferiori actu. eo qd esse superius est de essentia sui inferioris. essentia aut actu est in eo de cuius est essentia. vt pt. vii. metaphisice.

Notandum tertio. q̄ Modus in verbo

diffinit sic. Modus est proprietates verbi attributa verbo ea ratione qua fecit fecatum suum vel fecata sua sub aliquo affectu anī determinate vel indeterminate. In qua diffinitione tangunt quinqz modi in vbo. Cū em̃ dī sub affectu anī determinate. ibi tangunt quatuor modi. indicatiu⁹. impatiu⁹. optatiu⁹. et pūctiu⁹. Cū vero dīcēt indeterminate tangit infinitiu⁹ modus. vñ Verbi indicatiui mōi est verbū fecans fecatum suum vel fecata sua sub affectu anī per modū indicij vt lego. Verbum impatiui modi est verbū fecans fecatū suū vel fecata sua sub affectu anī p modū imperij vt ama. Verbi optatiui mōi est verbū fecans fecatū suū vel fecata sua sub affectu anī per modū optationis vt vtiāqz essem bon⁹ clericus. Verbi pūctiui modi est verbū fecans fecatum suū vel fecata sua sub affectu anī p modū dubitationis vt si veneris ad me dabo tibi equum. Verbi infinitiui modi est verbū fecans fecatum suum vel fecata sua sub affectu anī indeterminate repāsans vt legere. ¶ Sequit corrie pmo qz verbū indicatiui modi ē ab indicando. p verbū em̃ indicatiui mōi indicam⁹ et ostendimus nos aliqd agere vt lego. vel pari vt legor. ¶ Sequit corrie scdo qz verbū impatiui modi ē ab impando. qz p verbū impatiui mōi nos designam⁹ et exp

minus actū impandi ut lege ¶ Sequit̃ correſp̃e tertio q̃ verbū optatiui mōi dicit̃ ab optatiōe. q̃ p̃ ipm optatiōē designam⁹ ⁊ expmim⁹ ¶ Sequit̃ correſp̃e q̃rto q̃ verbū p̃iunctiui mōi dicit̃ a p̃iungēdo q̃ p̃ ipm requit̃ sibi p̃iungi aliud verbū in oīōs ne ſi debet p̃ſtituere ⁊ facere oīōnē p̃gruā ⁊ p̃fectā ut cum dico. ſi ſtudiſſes neceſſe eſt ſubiungi aliud verbū ſi debet fieri oīō p̃fecta. p̃omōus fuiſſes. ¶ Sequitur correſp̃e q̃rto q̃ verbū infinitiui mōi dicit̃ ab infinitiuitate ⁊ incertitudine verbum eſſi infinitiui mōi quantū eſt de ſe nullius eſt certi nūeri ⁊ p̃ſone. ſed certitudine ſui nūmeri ⁊ p̃ſone capir̃ ab additōe ſuppoſiti ut dicit̃ inferi⁹. ¶ Sequit̃ correſp̃e ſexto q̃ verbū indicatiui mōi ſcat p̃ modū indicij acciſſaliter. hoc aut̃ verbū indico cum ſuis condeſcendiſ ſcat p̃ modū indicij eſſentialiter. i. ex impōe ſua. nō oportet ergo q̃ hoc verbū indico ſit indicatiui mōi in oīōibus mōis. ſed ſolū in vno. Sic ſi dicat̃ tur de iſtis verbis impero opto. q̃ ſcant ex impōne vltimata p̃ modū optationis ut imperij. Sed verba impatiui mōi ſcant p̃ modū imperij acciſſaliter. nō oportet ergo q̃ hoc verbū impero ſit impatiui mōi in quolibet mōi. ¶ Hodus etiā verbū cōiter diſſinit ſic. Hodus eſt p̃prietas verbi attributa verbo ea rōne q̃ ſcat ſub vāria inclinatione animi vārios affect⁹ aīe demōſtrās. Pro q̃ intelligēdo. Scim⁹ q̃ affect⁹ capir̃ dupl̃r. P̃mo eſt capir̃ affectus p̃ motū vehemētis ⁊ magne paſſiōis ſi aīa mouens aīam ad gaudiū. ſpem. dolorē vel timorē. Et iſto modo interiēctio ſcat affectū aīe. aīa eſt cū audit aliquid delectabile aut rarū mouet̃ ad delectatio nem. cū percipit aliquid terribile vel triſte mouet̃ ad timorē. Scdo capir̃ affect⁹ p̃ p̃prietate vel diſpoſitione que ſequit̃ inclinationē aīe que ſupaddit̃ inditiū vel imperiū. et hoc mōi modus verbi ſcat ſub affectu aīe. Sequit̃ correſp̃e q̃rto q̃ verbū ſcat affectū aīe. ut cū ſequit̃ gaudiū. dolor. timor aut ſpes. Sed verbū ſignificat affectū. ut cum ſequitur imperiū indicatio vel optatio.

Notandum quarto et ultimo q̃ indica

tiui ponit̃ primo loco inter modos verbi quinq̃ de cauſis. Prima q̃ res verbi impoſita eſt in indicatiui. ſicut eſt res nois eſt impoſita in nō ſic res verbi eſt impoſita in indicatiui. et ſicut nōis eſt p̃mius caſu ſic indicatiui eſt p̃mius mōi dōrum Scdo cā q̃ indicatiui eſt certior in nūer⁹ ⁊ p̃ſone q̃ alij mōi. cūlibet eſſi p̃ſone in indicatiui ſpēalis vox conſideret̃. Et q̃ua etiā conuictiui ſit p̃fectus in ſpibus ⁊ ſub diſtinct⁹ vocibus diſtinctas habet terminatōes. tñ ipe cōſcicit̃ cum vocibus optatiui. Tertia cā. q̃ oēs alij mōi deriuant̃ ab indicatiui. mō cā eſt p̃is or effecture et offie p̃iunctiui p̃cedit deriuariū. Quarta ratio q̃ p̃ ipm indicatiui res vbi directe ſcat et expmim⁹. p̃ alios aut̃ indirecte quadā p̃prietate ſupaddita mōi abſolutū eſt ante reſpectū et p̃notatū. Quinta rō. q̃ oēs grāmatici locauerunt iſpum indicatiui p̃mo loco. et p̃ p̃is et nos. opter eſſi patribus credere ut dicit̃ Ariſto. i. celi Sequit̃ correſp̃e q̃ licet impatiuius p̃fectior ſit q̃ indicatiuius. q̃ melius impare q̃ optare. tñ ab iſto nō capir̃ hic ordo in mōis vbi. ſed indicatiuius p̃cedit impatiui⁹ ⁊ alios modos ex cauſis dictis. Et tenet̃ indicatiuius quatuor mōis P̃mo indicatiui ut petrus legit̃. Scdo q̃ſtiue vel interrogatiue ut q̃s legit̃. Tercio dubitatiue ut nescio q̃s legit̃. Quarto conuictiue ut ſi aſinus volat aſinus h̃z pennas. ¶ Impatiuius aut̃ ponit̃ aī alioa modos iō. q̃ ipe p̃fectū ſenſus facit̃ p̃ſe ſine determinatōe aliā. ſicut eſt illa noia par. rō. non indigent adiectiali deter minatōe. non eſt optet dicere bona par. q̃ par ſemp eſt bona. ſic etiā impatiuius nō indiget aliq̃ determinatōe. Ponit̃ aut̃ impatiui⁹ p̃p̃et̃er aī optatū. q̃ meli⁹ eſt impare q̃ optare. ¶ Optatiui⁹ aut̃ p̃cedit conuictiui⁹. q̃ optatiui⁹ reſpectu cōiunctiui ſcat certe et p̃iunctiuius incerte. mō certū p̃is eſt incerto. Signa aut̃ optatiui patent̃ in his metris. Optatiuius habet ut vīnā q̃ruius et ne. ¶ Ultimo aut̃ inter modos finitos ponit̃ conuictiuius. q̃ ipe eſt imperſector alij in ſcando et etiam faciendo oīōnem p̃fectā. Habet aut̃ p̃iunctiui⁹ tria noia. P̃mo eſſi vocat̃

edī noie p̃iunctiuius. ⁊ hoc duplici de cauſa. P̃mo q̃ requirit̃ ſibi ſubiūgi aliā vba ſi debet facere oīōnem p̃fectā. ut ſi veneris ad me dabo tibi equū. Scdo dicit̃ conuictiuius. quia petit ⁊ vult q̃ ei p̃iūgat̃ ſignū p̃ quod cognoscit̃. Et ſigna conuictiuius modi patet̃ in his metris. Cū dum q̃n nūi ſunt p̃iūgentia ſigna. Scdo vocat̃ ſub iunctiui⁹. q̃ requirit̃ ſibi ſubiūgi aliud verbū ut faciat oīōnem p̃fectam. ut cum venierit paraderus docebit vos oīa. Tercio dicit̃ habitatiui⁹. q̃ p̃ ipm oīōes dubias expmim⁹ ut vtrū homo ſit aīal. ¶ Ultimo vero loco ponit̃ infinitiui⁹. q̃ ipe eſt imperſector oīōibus alijs mōis in ſpibus et p̃ſonis et ſcandi. et q̃ grāmatici recte eum locauerūt in fine. Aut̃ modo ſcandi ita diſſinit modū. Hodus eſt modus ſignificandi verbi actiuius quo mediāte p̃prietatē vel modū indicij. imperij. voti. optationis. vel dubij. circa rem verbi et dependētiā ad ſuppoſitū conſignificat̃ Et dicit̃ q̃ modus accipit̃ a p̃prietate q̃ eſt p̃prietas qualificatōis et diſpōis et incli nationis rei vbi ad ſuppoſitū qualitate indicij imperij. vel dubij. vel optationis. Iſtis notabilibus ſic ſtantiū eſt.

Concluſio reſpōſalis. Tm̃ ſeptem ſunt

acſſa verbi. Et qualitas bene diuidit̃ in modū et in formā. qui mōi in verbo ſunt quinq̃ ſc̃z indicatiuius impatiuius optatiuius conuictiuius. et infinitiuius. P̃is veri tas concluſionis pro omnibus p̃ibus et notabilibus et ex his que dicta ſunt.

Ar. P̃imo. plura ſunt acſſa verbi q̃ ſep̃e ⁊ probat̃. q̃ compō vel compōne re p̃dicatū cū ſubiecto etiā eſt acſſa verbi. pbat̃ aut̃e Ariſto. i. p̃iermezi niarū. qui dicit̃ q̃ hoc verbū ſubſi ſum importat̃ actū p̃plexiū p̃dicatū cum ſubiecto. ¶ Dico verū argumētum p̃cludit̃ q̃ compō eſt acſſa verbi inquan tum verbum eſt logice conſideratiōis. ſed non grammatice conſideratiōis.

Ar. Scdo. qualitas verbi nō eſt in modis et in formis q̃ probat̃ Idem nō eſt in diuerſis. ſed modus et forma ſunt ſpecies diuerſe. q̃ qualitas non eſt in modis et in formis. Maior eſt Ariſto. iij. phicoz. Minor eſt nota q̃ mo dus et forma diſt̃ ſpecificē ¶ Dico verū argū p̃cludit̃ q̃ idem ſub rōe acſſi non eſt in diuerſis. ſed idem ſub rōe g̃is bene eſt in diuerſis. immo quodlibet vniuerſale eſt vnum in multis et vnum de multis ut dicit̃. i. poſteriorum.

Ar. Tercio. qualitas nō eſt in modis et in formis. pbat̃ vñ acſſa non eſt in alio. ſed qualitas eſt acſſa. et modus et forma etiā ſunt acſſa. et p̃ conſe quē qualitas non eſt in modis et in formis. ¶ Dico q̃ acſſa realis inbe ſionis nō eſt acſſa. ſed bene p̃dicatiōis et denoſiationis qualiter eſt in apolito. Vel etiā dicendū q̃ acſſa non eſt acſſa rōe ſui. ſed bene in virtute ſubſtantie.

Ar. Quarto. qualitas non eſt acſſa verbi. probat̃ aut̃e Bemigij qui dicit̃. q̃ qualitas nō requirit̃ in verbo. ſi q̃ non requirit̃ur in verbo non erit acſſa verbi. ¶ Dico verū argū concluderet̃ ſi Bemigij abſolute vellet̃ q̃ qualitas non requirit̃ur in verbo. ſed vult q̃ qualitas nō requirit̃ in verbo. i. nō debet queri cuius qualitat⁹ eſt verbū. ſed diſtincte debet queri. cui⁹ mōi et cuius forme. ſi em̃ quereret̃. cuius qualitat⁹. eſſet dubiū an deberet̃ r̃ideri modus aut forma.

Ar. Quinto qualitas nō eſt in modis et in formis. pbat̃. offie q̃ eſt in aliquo eſt in eo aliquo mō eſſendi in ſed qualitas nō eſt in mōis et in formis alij quo mō eſſendi in. ¶ Maior eſt nota et eſt Ariſto. iij. phicoz. Minor q̃ nō videt̃ quo mō eſſendi in. ¶ Dico q̃ qualitas eſt in mōis et in formis ſicut g̃is eſt in ſuis inferiōribus et ſpibus. g̃is aut̃ eſt in ſpeciebus actu. q̃ e de eēna iſpaz ſpecierum. eſſentia aut̃ actu eſt in eo de cuius eſt eſſentia ut dicit̃ viij. metaphice.

Ar. Sexto. plures ſunt mōi in verbo q̃ quinq̃. pbat̃. q̃ eſt ſextus modus ut impſonalis. dicit̃ em̃ in textu. impſonalis ut legit̃ur. ¶ Dico q̃ donatus nō vult q̃ impſonalis modus eſſet ſextus modus. ſed vult dicere q̃ ſicut in verbo pſonalis reperiunt̃ur quinq̃ modi diſtincti. ſic etiam in verbo impſonalis.

Ar. Septimo. Dico donat in mōis nō valet pbat. qz impatiū? debet preces dere indicatū. pbat. magis dignū debet pcedere minus dignū. sed impatiū? nō est dignior indicatū. g. Hator est Aristo. in pōcamētis. Quorū quia mell? est impare qz indicare. indicare em̄ est seruior. impare autē dñorū. ¶ Dico ve rū argitū pcluderet si donat? hoc hic attenderet. sed attēdit qz indicatū est cau sa alioz modoz. z pfectior ipis. z ergo indicatū pposuit aliis mōis omnibus.

Ar. Ultimo. Aliqz est vbi qd nullū est mōi. pbat. de isto vbo misere in ista orōne. misere mei deus. Ad impatiū. pbat. qz nullus pōt imperare deo ergo non est impatiū. ¶ Dico vñ argitū pcluderet si impatiū? hic tenere tur impatiū. sed tenet oratiū. Tenet em̄ impatiū? octo mōis. vñ. Impat hōis tat. pmitit pcludit orat. Temptat z applaudit. indignaturqz secūsus.

¶ **Forme vbozū quot sunt. Quattuor. Que. Perfecta vt lego. Meditativa vt lecturio. Frequētiua vt lectito. Inchoatiua vt feruesco calesco.**

Strū tm̄ quattuor sunt forme verborū

perfecta. inchoatiua. meditativa. z frequentatiua. Pro intellectu qñstionis mote. Notandū pīlo qz forma verbi diffinit cōiter sic. Est p̄p̄ietas verbi attributa ipsi vbo ea rōne qua ipm̄ est originatū vel non originatū ab alio verbo sub diuersitate p̄cationis In ista ḡ dione duplex tangit forma vbi. p̄fecta z imperfecta. Perfecta tangit cū dī. nō originatū. Imperfecta tangit cū dī originatū. vñ. Forma p̄fecta diffinit sic. est p̄p̄ietas vbi attributa verbo ea rōne qua ipm̄ nō est originatū ab alio vbo sub diuersitate p̄cationis. vt lego. ¶ Dico notanter ab alio vbo. qz vba p̄fecte forme pōt derivari a nōse. vt vba imitatie forme derivant a nōse. vt matris a mat. z tñ sunt p̄fecte forme. vt em̄ postea dicit imitativa forma reducit ad p̄fectā. Est autē regla gñalis de vbiis p̄fecte forme hec. Verba p̄fecte forme reglaria nō defectia in p̄ma p̄sona indicatū mōi terminant in o vel in oz. vt lego legor. Dico reglaria. p̄pter hoc vbi sum qd etiā est p̄fecte forme. sed nō oportet qz terminet in o vel in oz. qd est regulare. ¶ Dico nō defectiua. p̄pter aue salue vale. que sunt p̄fecte forme. s; nō oportet qz terminent in o. vel in oz. qz sunt defectiua. ¶ Sequit cōtie qz vba p̄fecte forme z imperfecte forme f̄cant diuersa. non simplr. qz vba imperfecte forme p̄cis p̄t z hñt aliquale p̄cationē sui p̄mitti. oīs em̄ effect? p̄cipat naturā sue cause. s; dñt hñe diuersas p̄cationē qz ad modū p̄candi. qz hoc qd vbi p̄fecte tose f̄cat abso lute. hoc vbi imperfecte forme f̄cat cū quadā p̄p̄ietate supaddita. vt patebit infer?

Notandū scdo. Imperfecta forma diffi

nif cōiter sic. Est p̄p̄ietas verbi attributa verbo ea rōne. qua ipm̄ est originatū ab alio vbo sub diuersitate p̄cationis. Et tales em̄ donatū sunt tres. z hoc p̄ncipales. vt meditativa. inchoatiua. z frequentatiua. licet Priscianus. viii. maioris adhuc ponit diminutiua. imitativa. z desideratiua. de quib? dicit inferius. vnde Illud vbi dī inchoatiue forme qd vltra f̄catū sui vbi p̄fecte forme inchoationē importat. vt feruesco venit a feruesco. et vltra significatū sui p̄mittit inchoationem importat. Feruesco f̄cat incipere feruere. Et omnia talia terminant in co. et formantur a se cunda persona p̄tis t̄pis indicatū mōi addendo co vt feruesco ferues. adde co z erit feruesco. Et sunt tertie p̄ngatiōis z neutri? gñis. z carent p̄to p̄fecto. cuius ras tio est. qz verba inchoatiue forme importat inchoationē. mō inchoatio repugnat p̄to. omē em̄ qd inchoatus hoc est sub p̄ti. Ab ista tñ regula excipit hoc verbum

50
hñco. qd reglartē deberet dici hñasco. ¶ Regula grāmāticalis de formatiōe ver borū inchoatiue forme. Si a vbo inchoatiue forme deponit vltima terminatio co r̄ manet secunda persona p̄tis ipis alicui? verbi. tunc illud verbum est inchoatiue forme. vt feruesco. depono co manet scda p̄sona hui? verbi feruesco ferues. ¶ Sequit cōrelarie p̄mo qd disco z gñsco nō sunt inchoatiue forme. p̄t qz deponendo ille lam terminatiōē co nō manet scda p̄sona alicui? verbi. Verbum autē illud dicitur meditatiue forme qd vltra f̄catū sui verbi p̄fecte forme meditatiōem importat. vt esurio qd derivat ab illo verbo edo edis edere inquantū f̄cat comedere. z i vlti mo supino habet est addendo tio fit esurio. Et talia terminant in rio z sunt quars te cōiugatiōis z carent p̄tis p̄fectis. Dicit tñ Jobes Jannēs. hoc verbum esurio in quantū est meditatiū z f̄cat meditatiōē esurici sic caret p̄to. Sed inquantū f̄cat absolute famem pari habet p̄teritū esurui. vt ibi. Esurui z dedisti mihi come dere. Item Ihesus postqz ieiunasset. xl. dieb? z noctib? postea esurit. Similiter hoc verbum parturio inquantū est meditatiū caret p̄terito. sed inquantū f̄cat abso lute generare sic habet p̄teritū. z sic ponitur ibi. Parturient montes nascetur ridis culus meus.

Notandū tertio. Tertia forma imper

fecta dī frequentatiua. vñ Illud vbi dī frequentatiue forme qd vltra f̄catū sui vbi p̄fecte forme frequentatiōē importat. vt lectro. i. frequēter lego. Et talia terminant tur in to. z sunt p̄me p̄ngatiōis. S; qz terminant in to vt vñ sunt tertie p̄ngatiō nis. s; illa que terminant in ro etiā sunt tertie p̄ngatiōis vt flexo. Tres autē sunt regle de formatiōe verborū frequentatiue forme s; Priscianus. viii. maioris. ¶ Pri ma. verba frequentatiue forme aliqñ formant simplr ab vltio supio murādo vñ o vt vñ format ab vltimo supino hui? verbi video qd h; vñ i vltimo supio mutan do uñ o erit vñ vñ vñ vñ. qd f̄cat cū frequentia vt desiderio videre. ¶ Scda reg la. qñ verba frequentatiue forme formant a vbiis p̄fecte forme que hñt a p̄ductam in penultima sillaba supini. tñ a mutat in i z uñ o vt rogatu. mura a iñ i z vñ o erit rogito as are. ¶ Tertia regula. qñ vba frequentatiue forme formant a vbo qd habet gi in p̄to p̄fecto. tñ tale verbum frequentatiue forme. format a tali p̄to per fecto addendo to. vt lego legi adde ro erit legito. ¶ Sequit cōrelarie qz vñ i idē verbū pōt de se formare tria frequentatiua vt lego format p̄mo lecto as. are. scdo les cūto. qd venit a lecto. tercio format legito. lectito tñ immediate nō venit a lego s; me diate qz mediare illo qd est lecto vt patet.

Notandū quarto et ultimo qz Priscian?

vñ maioris capto de specie ponit adhuc tres formas. imitativa. diminutiua. et desideratiua. vñ Illud verbū dī imitatiue forme qd vltra f̄catū sui p̄mittit imi tatiōē importat. vt matriso. i. matrē sequar. patriso. i. patrē sequor. sanraso. i. san rasina sequor. Et reducit forma imitativa ad p̄fectā. qz talia verba nō derivant ab alijs vbiis. S; illud verbū dī desideratiue forme qd vltra f̄catū sui vbi p̄fecte forme desiderū importat. vt capeſso. i. desidero cape. faceſso. i. desidero facere. Et reducit tur illa forma desideratiua ad meditatiua. qz desiderū est cū quadā meditatione Sed illud verbū dī diminutiue forme qd vltra f̄catū sui p̄mittit diminutiōē im portat. vt sorbillo. i. parū sorbeo. Et talia terminant vt dī Priscian? ibidē i lo. Et re ducit diminutiua forma ad inchoatiua. qz vbi est diminutiua ibi est inchoatio aliq. Ihs notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio respōsalis. Tantū qtuor sunt

forme verborum specificæ et formaliter distincte sic quod non plures ad illas non reducibiles secundum divisionem mediatam. ¶ Dico notanter ad semivocales irreducibiles. quod plures sunt que reducuntur ad istas. ut iste tres quas Priscianus ponit. quod comprehenduntur sub istis positis ut declaratum est in notabili quarto. Et dicit autor modorum scandi quod forma in verbo sumit ab eadem proprietate a qua sumit species in nomine. ut autem dicimus est in nomine species primitiva ab esse primario. sed species derivativa ab esse secundario sumit. sic forma perfecta in verbo sumit ab esse primario. sed derivativa ab esse secundario. Tunc et forma secundum auctorem modorum scandi diffinitur sic. Forma est modus scandi acutus verbi attributus verbo ea ratione qua ipsum verbum modum existendi primarium ut secundarium conficit. Ex primo primo ut lego. Ex primo secundo ut lectito.

Ar. Primo. Non sunt quattuor forme verborum. probatur. sicut se habet species in nomine sic forma in verbo. sed species in nomine est triplex. scilicet primitiva et derivativa. sic etiam forme in verbo dantur esse tantum due. Maior est Prisciani. viti. maior. Minor est nota. ¶ Dico secundum argumentum quod claudit quod forme in verbo in genere sunt tantum due. scilicet perfecta et imperfecta. triplex in specie potest esse plures. et sic est hic.

Ar. Secundo. Verbum perfecte forme et imperfecte forme non faciunt diversa. igitur duo forme non valent. probatur. animus. omnis effectus gerit similitudinem sue cause. et verbum imperfecte forme est effectus verbi perfecte forme. ergo non faciunt diversa illa esse que diversa faciunt non precipiant. Maior est auctoris modorum scandi. Minor est nota ex dictis in tertio notabili. ¶ Dico verum argumentum quod cluderet si verbum imperfecte forme simpliciter faceret diversa respectu verbi perfecte forme. sed facit diversa solummodo modis literarum. quod illud quod verbum perfecte forme facit absolute. hoc verbum imperfecte forme facit cum aliqua additione.

Ar. Tertio. Aliquod est verbum quod nullius est forme. probatur. quod hoc verbum sum est verbum et nullius est forme. quod hoc verbum sum nullius est forme. probatur. quia si alius cuius maxime perfecte. sed hoc non. probatur. verbum perfecte forme in prima persona terminatur in o vel in oz. sed hoc verbum sum nec terminatur in o nec in oz in prima persona. ergo non est perfecte forme. Maior est nota et patuit ex notabili primo. Minor est nota. ¶ Dico secundum argumentum quod claudit quod omne verbum perfecte forme terminatur in o vel in oz. secundum est de verbis regulariter declatis. modo sum declinat irregulariter.

Ar. Quarto. Plures sunt forme verborum quod quattuor. probatur auctoritate Prisciani. viti. maioris. qui adhuc addit tres. scilicet imitativam. desiderativam. et diminutivam. ¶ Dico secundum argumentum quod claudit quod triplex sunt forme verborum principales ad semivocales irreducibiles. modo iste tres quas ponit Priscianus reducuntur ad istas quattuor predictas ut dictum est in notabili quarto.

Ar. Quinto. Duo verbi inchoative forme non valet. probatur. quod si sic sequeretur quod inchoo. incipio. essent inchoative forme quod est falsum. probatur. quod important inchoationem et inceptionem. ¶ Dico secundum argumentum quod cluderet si ista verba importarent inchoationem vel inceptionem scationem minus principali. sed ista verba important inchoationem scationem essentiali et principali et scatione ad placitum.

Ar. Sexto. Ordo formarum non est bene assignatus. ergo. probatur. animus. quod iste tres forme dantur prius ponit quod perfecte. probatur. quod sicut est in natura sic debet esse in arte. sed in natura ista est quod prius meditamus de re quod ipsam perfecte facimus. igitur et in arte. forma mediativa debet preloari perfecte. Maior. ars imitatur naturam si philosophorum. Minor est nota. prius enim cogitamus de re quod ipsam facimus. ¶ Dico verum argumentum quod claudit quod ordine nature forme iste tres imperfecte deberent precedere perfectam. sed donatus ista considerationem non habuit. sed donatus hic attendebat ordinem perfectis et imperfectionibus. sponendo perfectam formam istis imperfectis.

Ar. Septimo. Verba meditative forme non carent preteritis. igitur. probatur. quod esurio est meditative forme et triplex preteritis. probatur. habet esurio ut in evangelio Esurui et dedistis mihi manducare. ¶ Dico verum argumentum quod claudit quod

esurio habet preteritis sed non inquantum meditative forme. sed ut absolute facit famem vel esuriem pati. unde dicitur. ita de anima. Esuriens est appetitus calidi et siccitatis.

Ar. Vltimo. Plures sunt forme in verbo quod predictæ. probatur. aliquid est forma apparitativa. ut dicitur Jobes ianua. sic. ut aliter est apparitativa forme valet cum sit participio apparere animi. ¶ Dico quod forma apparitativa preteritis secundum aliquos sub forma inchoativa. alii voluit quod debeat preteritis sub forma perfecta. primum est melius.

¶ Coniugationes verborum quot sunt. tres. que. prima in a secunda in e. tertia in i. Prima que est. que in indicativo modo tempore presentis numero singulari secunda persona verbo activo et neutrali a. producta habet ante novissimam litteram. Passivo communi et deponenti ante novissimam syllabam. ut amo amas amor amaris. Et futurum tempus eiusdem modi in bo et i boz syllabam mittit. ut amo amabo. amor amabor. Secunda que est. que in indicativo modo tempore presentis numero singulari secunda persona verbo activo et neutrali e. producta habet ante novissimam litteram. Passivo communi et deponenti ante novissimam syllabam. ut doceo doces. doceor doceris. Et futurum tempus eiusdem modi in bo et in boz syllabam mittit. ut doceo docebo. doceor docebo. Tertia que est. que in indicativo modo tempore presentis numero singulari secunda persona verbo activo et neutrali i. producta habet ante novissimam litteram. Passivo communi et deponenti pro i littera e correpta vel i producta habet ante novissimam syllabam. ut lego legis. legor leges. audio audis. audioz audiris. Et futurum tempus eiusdem modi in am et in ar syllabam mittit. ut lego legam. legor legar. audio audiaz. audioz audiar. Vbi presentis bec discerni. Decin indicativo et in infinitivo modo statim discerni presentis. utrumque litteram correptam habeant an productam. Nam i littera correpta si fuerit in e convertit. producta si fuerit non mutat. Est

qñ tertia coniugatio futurū tps non in am tñ sed etiā in bo
et in bo: sillabā mittit Interdū cū i lram correptā non ba
buerit sed pductā. vt eo is ibo. queo q̄s q̄bo. eam vel queā
Strū tñ tres sint coniugationes in ver

bo. scz prima. secūda. ⁊ tētia. Pro intellectu quēstionis mote. ¶ Notādū est primo
q̄ coniugatio est actus verbi cōter diffinit sic. Coniugatio est verborū de psona in g
sonā. de mō in modū. de tpe in tps. de nūero in nūerū. p̄s vel incōsequēs variatio
In qua dione tangit duplex coniugatio in gñe. Cū est dicit p̄s tangitur coniugatio
regularis. Cū vero dicit incōsequēs tangitur coniugatio irregularis. Coniugatio regularis
est vbi vna psona regularit̄ sofat̄ ab alia. et vñs nūerū ab alio sub cōueniētia
tia p̄cipiū ⁊ diffia finis. Et dicit alio nōle p̄s siue normala. nōme est grece est regu
la latine. S; coniugatio irregularis est vbi vna psona nō regularit̄ sofat̄ ab
alia. ⁊ vñs nūerū ab alio sub cōueniētia p̄cipiū ⁊ differētia finis. Et hec alio nōle
dicit incōsequēs siue anormala. anormalū est dicit ab a quod est siue ⁊ norma regula
quasi siue regulari coniugatiōe. Et alia verba anormala vt cōter grāmāci ponūt
sunt q̄ttuor. vñs. Sū volo edo fero tor sunt anormala credo. P̄ntian⁹ aut. vii.
maioris in fine de coniugatiōe diffinit coniugatiōē dicens. Coniugatio est p̄sequens
verborū declinatio. Et diffinit solum coniugatiōem regulārē que in grāmātica est
principalior et plus intenta.

Notandū scdo. q̄ coniugatio in verbo

cognoscat trib⁹ modis. P̄sio penes infinitiū. ⁊ sic illa verba que hñt a pductum
ante re in infinitiū sunt p̄me coniugatiōis vt amare. que e pductū sunt secūde vt do
cere. q̄ e correptā tētie vt legere. q̄ eo i pductū sunt q̄re vt audire. Et hñc modū
attendit Remig⁹. sed hic mod⁹ attendēdi coniugatiōē nō est sufficiēs ⁊ vñs fallit
est in isto verbo do quod est p̄me coniugatiōis. tñ in infinitiū aut re non hz a p̄o
ductū sed correptū. verius. Qui dare vult alijs nō debet dicere vultis. Secūdo cō
iugatio in verbis attenditur penes imparit̄. ⁊ sic illa verba que hñt a pductū in im
pariū sunt p̄me coniugatiōis vt a ma. que e pductū secūde vt doce. q̄ e correptum
sunt tētie vt lege. que vero i pductū sunt quarte vt audi. Et hic mod⁹ est Alexan
dri ⁊ etiā nō est sufficiēs ⁊ vñs fallit est in istis verbis dico duco facio que sunt tēti
e coniugatiōis ⁊ tñ in impariū nō hñt e correptū. q̄ duco habz duc irregularit̄
p̄ duce. p̄pter euitare coincidentia cū abltō hui⁹ nois dux duc. S; it̄ facio ha
bet fac ⁊ nō face p̄pter euitare coincidentia cū abltō hui⁹ nois fax fac. Et dico hz dic
⁊ nō dice. p̄pter euitare coincidentia cū grō ⁊ drō hui⁹ nois dica dice. grāmātic⁹ est
maxie habet euitare coincidentia ⁊ malū sonū. Tertio cognoscitur coniugatio in ver
bo penes indicatiū. ⁊ istum modum docet donatus hic in textu. et est mod⁹ vñ
uersalis ⁊ sufficiēs.

Notandū tertio. q̄ sūm donatū verbū

id dicitur p̄me coniugatiōis quod i secūda psona p̄tis tps indicatiui mōi in singu
lar nūero hz a pductū aut vltimā lraz in voce actiua ⁊ neutrali. vel ante nouissimā
hoc est vltimā sillabā in voce passiua cōi ⁊ deponentali. ⁊ cū hoc futurum tempus
eiusdē modi in bo vel in bo: sillabam mittit. Exm de verbo actiūo. vt amo amor.
de verbo neutrali vt sto stas. de verbo passiūo vt amo amari. de deponentali vt vo

go: vagaris. de cōi crimino: criminaris. Sed verbū illud hz scēde coniugatiōis q̄
in scda psona p̄tis tps indicatiui modi in singulari nūero hz e pductū ante vlti
mā lraz in voce actiua ⁊ neutrali. vel ante nouissimā sillabā in voce passiuali cōi
⁊ deponentali. ⁊ futurū tps eiusdē modi in bo et in bo: sillabā mittit. Exm de vera
bo actiūo vt doceo doces. de passiūo doceor doceris. de neutrali sedeo sedes. de de
ponentali p̄nteror p̄nteris. de cōi non datur. q̄ nullū est verbū cōe scēde coniugatiōis.
Intelligit ergo ista donatū p̄ditionalit̄. si esset aliq̄d verbū scēde coniugatiōis cōs
mune tñ haberet ⁊ pductū in scda psona ante nouissimā sillabā. Verbū aut illud
h; tētie coniugatiōis q̄ in scda psona p̄tis tps indicatiui modi in singulari nūero
habet i pductū vt i correptū ante nouissimā lraz in voce actiua ⁊ neutrali. vt e cor
reptū vel i pductū ante nouissimā sillabā in voce passiua cōi ⁊ deponentali. ⁊ futurū
tps eiusdē modi in am vel in ar sillabā mittit. Exm de tētia coniugatiōe fin sc de s
bo actiūo vt lego legis. de passiūo legor legens. de neutrali curro curris. de depos
nentali loquor loqueris. de cōi amplector amplecteris. Exm de quarta coniugatiōe
que cōp: ebendit sub tētia fin donatū. de verbo actiūo vt audio audis. de neutra
li vemo venis. de verbo passiūo audior audiris. de deponentali vt parior pariris.
de cōmuni largior largiris.

Notandū quarto et vltimo q̄ donat⁹

in textu dat doctrinā ⁊ modū quō possum⁹ cognoscere que verba tētie coniugatio
nis hñt i productam vel i correptā in scda psona ante vltimā lraz. vt dicit in textu
Abi p̄nt hec discerni. q̄ que verba hñt i pductā vel i correptā in secūda psona p̄
tētis tps⁹ indicatiui modi. Et dicit q̄ hec cognosca possum⁹ in impariū et in inā
finitiuo eorūdem verborū vñs habeant i correptam vel pductam. Si est hñc
in secūda psona i correptam tunc in formatiōe impariū ⁊ infinitiui mutatur i in e
vt lego legis habet i correptū ante vltimā lraz scz s. q̄ in impariū habet e ⁊ in in
finitiuo vt lege legere. Producta aut i si fuerit nō mutat vt audio audis in impa
riū et in infinitiū manet i vt audi audiri. Subiūgit donat⁹ q̄ aliqñ est id est cōi
tingit q̄ in tētia coniugatiōe futurū tps nō tñ in am vel in ar terminatur s etiam in
bo et in bo: Sed hoc cōtingit raro. ⁊ hoc fit in illis q̄ hñt i pductam in scda perso
na p̄tis tps indicatiui mōi. vt eo is ibo. queo q̄s quibo. eā vel queam.

¶ Notandū etiā q̄ tētia coniugatio capit dupl̄. Vno mō p̄prie. ⁊ sic distinguitur
p̄tra quartam. ⁊ sic illud verbū h; tētie coniugatiōis quod in scda psona p̄tis tps
indicatiui mōi ante vltimā lraz in voce actiua ⁊ neutrali i correptā hz. vel e correp
tam ante nouissimā sillabā in voce passiua deponentali ⁊ cōi. vt explicatū est sus
penus. Illud autē verbū h; quarte coniugatiōis q̄ in scda psona p̄tis tps indica
tiui modi habet i pductā ante nouissimā lraz in voce actiua ⁊ neutrali. vel i pduc
tam ante nouissimā sillabā in voce passiua cōi ⁊ deponentali. vt etiā explicatū
est in fine tētiū notabili. Alio modo capit tētia coniugatio cōter vt comprehendit
sub se quartā. ⁊ sic diffinit vt diffinita est in tētio notabili. ¶ Sequitur correctio q̄
aliter donat⁹ capit coniugatiōē verbi tētiā q̄ p̄ntian⁹. P̄ntian⁹ est cepit p̄prie
vt tētia distinguit p̄tra quartā. q̄ ponit quattuor coniugatiōes vt p̄s. vii. maioris.
Donat⁹ aut cepit cōter vt tētia cōprehendit sub se quartam. Diffinit autem cōius
gatio fin autorē modorū scandi sic. Coniugatio est modus scandi verbi scans rē
verbi vt inflectitur per diuersas p̄prietates tpm. modorū. nūerorū. ⁊ personarū.
conscans. Sicut est declinatio in nōle est modus scandi rem nōm̄is cōscans vt i
flectitur p̄ diuersas p̄prietates casuales. sic coniugatio est modus scandi verbi rem
verbi p̄scans. vt verbum inflectit p̄ diuersas p̄prietates tpm. nūerorū. modorū.
⁊ psonarū. ¶ Sequit̄ correctio q̄ coniugatio in verbo distinguit a declinatione in nōle
parat. q̄ coniugatio verbi attendit penes plura actiua. q̄ nūerū psonā tps ⁊ modū.
sed declinatio in nōle solū attendit penes vñ actiua. scz casus. vt p̄s ex diffinitioib⁹

conjugationis et declinationis. Istis notabilibus sic manifestus est.

Cōclusio responsalis. Tantū tres sunt

piugationes in verbo specificē et formaliter distincte ad se invicem irreducibiles. et b̄ capiēdo tertiā piugationē cōter ut cōprehendit sub se quartā. ¶ Dico notatē cas piēdo tertiā piugationē cōter ut cōprehendit sub se quartā. q̄ capiēdo tertiā piuga tionē. pprie tūc necessārio oportet ponere quartā piugationē ut dictū est in notabil li quarto et vltimo.

Ar. Primo. Plures sunt piugationes in verbo q̄ tres igit p̄batur. sicut se b̄ declinatio in noīe sic piugatio in verbo. sed declinatio in nomie est quinta p̄ter. ergo etiā piugatio in vbo debet esse q̄ntuplex. Maior patet ex p̄ueniē ti s̄titudine. sicut etiā noīa declinant de casu in casum. sic verba declinant de p̄sona in p̄sonam. de numero in nūmerum. Maior p̄ter ex his q̄ dicta sunt in noīe. ¶ Dico v̄m argūtrū cōcludit q̄ sicut se b̄ declinatio in noīe sic piugatio in vbo. quo ad alis qua nō autē quo ad oīa. Ad hoc b̄ se s̄t. q̄ sicut noīa declinant p̄ diuersos casus sic verba piugant p̄ diuersa t̄p̄a p̄sonas et modos. Sed quo ad nūmerū declinatio nū et piugationū non est simile.

Ar. Secūdo. Plures sunt piugationes i verbo q̄ tres. p̄bat. oīa latinitas ortum h̄y a grecis. sed greci h̄nt decē piugationes igit et latini. Maior est p̄uicant p̄mo maior. in p̄hemio. Maior est eiusdē p̄uicant. v̄m. maioris. vbi osten dit q̄ greci h̄nt piugationes decē. ¶ Dico v̄m argūtrū p̄cluderet si greci et latini codē mō distingerēt declinationes. latini etiā distinguūt declinationes p̄nec vocalcs. gre ci vero p̄nec p̄sonantes.

Ar. Tercio. Quinq̄ sunt piugationes in verbo p̄bat. multiplicata causa multi plicatur effectus. sed vocales que sunt causa distinctionū in piugationib̄ sunt quinq̄. et etiā piugationes in vbo sunt quinq̄. Maior est nota. q̄ causa et ef fectus dicunt r̄latiue modo posito v̄nū r̄latiuor̄ ponit et aliud ut b̄ in p̄dicamē tis. Maior est nota. ¶ Dico v̄m argūtrū p̄cluderet. si distinctio piugationū caperet p̄nec oīs vocales sed capir̄ t̄m p̄nec quattuor. non oportet ergo tot esse piugas tiones in vbo q̄t sunt vocales.

Ar. Quarto. Quattuor sunt piugationes in vbo p̄bat auctoritate Alexandri. Res migū. s̄t. p̄uicant. v̄m. maioris. ¶ Dico verū argūtrū p̄cludit q̄ q̄ttuor sunt piugationes in verbo capiēdo cōiugationē tertiā p̄prie. donat̄ autē cepit cōmuniter ut cōprehendit sub se quartā.

Ar. Quinto. Aliq̄ est verbū q̄ nullū est piugationis p̄bat. de isto verbo sum p̄ter examinātū textū et declarationē donati s̄m quā sub nulla pōt p̄nec p̄ iugationē. ¶ Dico q̄ ista et declaratio donati intelligit de v̄bis p̄fectis et non defectiuis et regl̄anter piugatis. mō sum est verbū irregl̄are.

Ar. Sexto. Sum est sc̄be piugationis. p̄bat sic. illū verbū est sc̄be piugationis q̄ b̄y e. p̄ductā in secūda p̄sona p̄ntis t̄p̄is indicatiui mōi singlar̄ nūer. s̄ sum est h̄mōi ut p̄ter in ista sc̄da p̄sona es vbi e est longū. ¶ Dico v̄m argu mētū p̄cludit. sed hoc nō sufficit ad verbū secūde piugationis q̄ b̄y h̄fe e. p̄ductam in sc̄da p̄sona. sed vltra requirit q̄ futurū t̄p̄s eiusdē mōi terminet i bo v̄t in boi mō hoc non est in isto verbo sum.

Ar. Septio. Aliq̄ est verbū q̄ nullū est piugationis p̄bat. de istis orior mor rior. Q̄ nō t̄rtie. p̄bat. q̄ h̄nt p̄terita verbor̄ quarte piugationis q̄ sunt q̄r te piugationis. tenet p̄ntia. q̄ opatio arguit formā ut dicit commentator in de subā orib̄. illū ergo q̄ b̄y s̄titudine formatiōis sicut verba q̄rte coniugationis illū videt esse quarte piugationis. ¶ Dico verū argūtrū p̄cludit q̄ ista verba sunt ter tie piugationis capiēdo tertiā piugationē cōter. sed capiēdo eam pprie tunc ista v̄ ba sunt quarte cōiugationis.

Ar. Ultio. Nullū est verbū sc̄be piugationis cōtra ḡntis. q̄ littera donati nō valz cum loquit̄ in secūda piugationē de verbis cōib̄is p̄batur aīis. enumeran do oīa verba cōia nullū inuenit sc̄be piugationis. ¶ Dico q̄ littera donati debz intelligi p̄ditionaliter si aliq̄ tale esset tūc haberet in secūda p̄sona ut dona tus dicit. Vel etiā possumus dicere q̄ multa verba sunt nunc deponētis generis q̄ antea fuerūt generis cōmuniis.

¶ Genera verborū quot sunt. quinq̄. Que. actiua. passiua neutra. deponentia et cōia. Actiua que sunt. que in o desinunt et accepta r̄ littera faciunt ex se passiua ut lego legor. Passiua q̄ sunt. que in r̄ desinūt et ea dempta r̄ l̄ra redeūt in actiua ut legor lego. Neutra que sunt. q̄ in o desinunt ut actiua. sed accepta r̄ l̄ra latina non sunt ut sto curro. nam stoz curroz non dicitur Sunt p̄terea neutropassiua ut gau deo gauisussum. soleo solitussum. fio fis factussum. mereo mestussum Deponētia q̄ sunt. q̄ in r̄ desinūt ut passiua. sed ea dempta r̄ littera latina nō sunt ut lucto loquor sequor nascor et orior. Cōia q̄ sunt. que in r̄ s̄t desinunt ut depo nentia. sed in duas formas cadūt paciētis et agētis ut oscu lor criminoz. dicim̄ etiā osculoz te. osculoz a te. criminoz te. crimioz a te. Numeri verborum quot sunt. duo. qui. singu laris ut lego. p̄lis ut legimus. ¶ Figure verborū quot sunt. due que. simplex ut lego. composita ut negligo. T̄p̄a v̄bor rū quot sunt. tria. que. p̄ns ut lego. p̄teritū ut legi. futurum ut legā. Quot sunt t̄p̄a in declinationē verborū. quinq̄. que p̄sens ut legā. p̄teritū imp̄fectū ut legebā. p̄teritū p̄fes ctū ut legi. p̄teritū plusq̄p̄fectū ut legeram. futurum ut legam. Personae verborū quot sunt. tres. que. prima ut les go. secunda ut legis. t̄rcia ut legit.

Strū t̄m quinq̄ sunt genera verborum

scilicet actus passivus neutrius deponens et cetera. Pro intellectu quatuor modis. Nos
 tantum primo. Quod si verbi diffinitio sit. Est proprietas verbi ex scatione actus vel
 passionis vel utriusque simul vel neutrius et ex terminatione in o vel in o contra. In
 qua dione tangunt quatuor genera verbi. Cum est dicitur ex scatione actus. tangitur genus
 actus vel etiam deponens. multa enim verba deponentis generis scant actus tamen vel lo-
 quor. Cum vero dicitur vel passivus. tangitur genus passivus. sicut generis deponentis. quia multa
 verba deponentis generis scant passivum tamen vel nascor. Cum vero dicitur vel utriusque simul. tan-
 gitur genus ceterum. verba enim ceteris generis ut postea dicitur indistincte scant actionem vel passio-
 nem. Cum vero dicitur neutrius tangitur genus neutrius. Sequitur corollaria quod generis in verbo
 cognoscatur tripliciter. Primo ex scatione. Secundo ex terminatione. Tercio ex scatione et ter-
 minatione simul. sed utrum plus ex scatione vel terminatione dicatur inferri. Dicitur Petrus
 herye quod plus ex terminatione. ubi dicitur. Porro scias quod vox plus dicitur quod significa-
 tum discernit genera. et probat hoc ex tribus. Primo quia ista verba facio noceo feci acti-
 ve tamen non sunt actus generis sed neutrius. ubi dicitur. Uox facto neutrius sed facere dat actum
 Secundo probat quod meruo timeo sunt generis actus et tamen scant passivum. Tercio probat quod
 vapulo exulo scant passivum. sed tamen sunt neutrius generis. vapulo enim valet tamen sicut per-
 cutior. ubi dicitur in euangelio. Servus scias voluntate dñi sui et non facio vapula-
 bit. i. percutiet plagis multis. Sequitur corollaria quarto quod hoc verbum sum quo ad
 vocem nullius est generis. tamen quo ad scationem est generis neutrius. patet primo quia sum nec
 terminatur in o nec in o. modo o est terminatio generis actus et neutrius. sed o est ter-
 minatio generis passivus ceteris et deponens. patet secundum quia hoc verbum sum nec facit actionem
 nec passionem. sed facit puram essentiam rei. et sic hoc verbum sum facit neutrius et per consue-
 tudinem est generis neutrius significatione.

Notandum secundo. Primum generis in verbo

est genus actus. ubi verbum actus generis est quod in prima persona presentis temporis indicatui modi
 terminatur in o. et in eadem prima persona potest recipere super o et facere ex se passivum ut
 amo amor. Est autem differentia inter verbum actus et actus generis. Verbum enim actus est
 quod actionem facit non curando cuius generis sit. Et sic hoc verbum loquor quod est ver-
 bum deponentis generis facit actionem et est verbum actus. Sed verbum illud dicitur actus
 ut generis quod facit actionem et cum hoc in prima persona indicatui modi terminatur in o et re-
 cipit in eadem prima persona super o ut amo. Et ad tale verbum actus generis requi-
 ritur tres conditiones. Prima quod terminetur in o in prima persona in indicatio in presentis
 tempore. Secunda quod recipiat in prima persona super o. Tercia quod faciat actum transeuntem
 in rem rationalem. et ista proprietas tertia intelligitur in verbis actus generis proprie dictis
 quia non semper requiritur ad verbum actus generis quod debet facere actum transeuntem
 in rem rationalem. ut lego lectionem. unde illud verbum dicitur actus generis pro-
 pter dictum quod facit actum transeuntem in rem rationalem. Sed illud dicitur actus generis co-
 munitate dictum quod facit actum transeuntem non curando si in rem rationalem vel non. Sequi-
 tur corollaria quod verbum actus generis est inferius ad verbum actum quia sequitur bene
 omne verbum actus generis est actum. sed non converso omne verbum actum est actus
 ut generis. patet quia loquor est verbum actum et non est actus generis. Solim enim quod ubi
 dicitur actus generis tripliciter. Primo voce tamen sicut video. video enim facit passivum. quia
 videre facit species visibiles in potentia et organum suscipere. modo recipere est pati. Et etiam
 dicitur. et de alia. Sensus est virtus passiva. Secundo ubi dicitur actus generis significat
 cationem tantum. ut audio quod facit actus. quia facit species audibiles de se multiplicare
 modo multiplicare est agere. Tercio verbum dicitur actus generis voce et scatione simul
 ut amo lego. Sed verbum illud dicitur passivus generis quod in prima persona presentis temporis
 dicitur modi terminatur in r. et in eadem prima persona potest dimittere et redire in
 suum actum ut amo amo. Et est differentia inter verbum passivum et passivum generis
 Verbum illud dicitur passivum quod passionem facit non curando cuius generis sit. Et sic nos

scor est verbum passivum licet sit deponentis generis Sed verbum passivum generis est quod
 facit passionem et in prima persona indicatui modi terminatur in r. et in eadem prima persona po-
 test dimittere et redire in suum actum. ut amo lego. Sequitur corollaria quod verbum
 passivum generis est inferius ad verbum passivum. patet ostendit verbum passivum generis est passivum
 um. sed non converso ostendit verbum passivum est passivum generis. nascor enim est verbum passivum
 quia facit passionem. tamen non est passivum generis sed deponentis. Tres autem conditiones requi-
 runtur ad verbum passivum generis. Prima quod in prima persona terminetur in r. Secunda quod in
 eadem persona potest dimittere et redire in suum actum. Tercia quod significet passionem
 ab extrinseco illatam ut percutior crucifigor. Sequitur corollaria quod palles rubeo egros-
 co facit passionem. sed ab intrinseco adveniente et ergo non sunt passivi generis. Sequitur
 quod corollaria quod verbum passivum generis dicitur tripliciter. Primo voce tamen ut audio video. talia
 enim facit actus ut dictum est. Secundo scatione tamen ut vapulo. i. percutior. venio. i. veni
 dor. et componit a veni et eo. Tercio voce et scatione simul ut amo lego.

Notandum tertio. verbum neutrius generis

est quod in prima persona presentis temporis indicatui modi terminatur in o. et in eadem pri-
 ma persona non potest recipere super o et facere ex se passivum ut sto curro. non enim est in prima
 persona sto curro. Sequitur corollaria primo quod licet verba neutrius generis in tertia per-
 sona recipiantur. ut vinum bibitur. via currit. non tamen propter hoc sunt passivi generis.
 Sequitur corollaria secundo quod verba neutrius generis in prima persona recipiuntur et
 propeyam. ut ego bibo. ubi vinum loquere. Est autem differentia inter verbum neutrale et
 neutrius generis. Verbum neutrale est quod nec facit actionem nec passionem non curando qua
 terminationem habeat. et sic hoc verbum sum dicitur verbum neutrale. Sed ubi illud dicitur
 neutrius generis quod nec actionem nec passionem facit et cum hoc in prima persona terminatur
 in o et huiusmodi non potest recipere super o ut sto. Sequitur corollaria ubi dicitur neutrius
 generis tripliciter. primo voce tamen ut vapulo. scdo scatione tamen ut sum. scio voce et scatione
 simul ut curro. Verbum autem illud dicitur deponentis generis quod in prima persona presentis temporis indi-
 catui modi singulari numeri teriatur in r. et in eadem prima persona non potest dimittere et redire
 dimitteret et non esset latinum. ut loqr. non enim dicitur latine loqr. Et verbum dicitur deponentis
 ris generis tribus de causis. Prima quia aut deponit scationem actus et facit passivum tamen
 ut nascor. Aut deponit scationem passivum et facit actus tantum ut loquor. Secundo di-
 citur deponens quia deponit futurum principii in dus. a ubi est deponentis generis non for-
 mantur principia in dus teriata. et ergo loquendus nascendus baccalariandus magis
 strandus noia sunt et non principia. ubi dicitur Petrus herye. Rursus de neutrius vel depo-
 nentibus in dus. Noia procedunt a principia non sunt. Tercio dicunt deponentis gene-
 ris per antifrasis. i. per antiphrasim. quia mimes deponunt illam formam r. quia alia non essent
 latina ut loquo non est latinum. Tres autem conditiones requiruntur ad verbum deponentis
 generis prima quod terminetur in r. secunda quod non potest dimittere et redire in prima persona
 indicatui modi singulari numero. scia quia aut facit actionem tamen ut loquor. aut passionem tamen ut nascor.

Notandum quarto et ultimo. Verbum ceteris

generis est quod in prima persona presentis temporis indicatui modi terminatur in r et non potest dis-
 mittere et redire in suum actum. et in eadem prima persona facit actionem et passionem sit. ut criminoz experior oscu-
 loz. Tres ergo conditiones requiruntur ad verbum ceteris generis. prima quod terminetur in r. secunda
 quod non potest dimittere et redire. scia quia facit actionem et passionem sit. tamen quando regit accusa-
 tum facit actus tamen ut criminoz te. i. vilipendo et profundo te. Sed quando regit ablativum facit
 passivum tamen ut criminoz a te. Sequitur corollaria primo quod omne verbum ceteris huiusmodi se et per se
 sum. patet est equivoce patet. quia facit plura uno nomine et diversis rationibus. quia actus et passi-
 onem. Sequitur corollaria secundo quod non est prope ego criminoz patet. quia est ois equivoce. Se-
 quitur corollaria tertio quod hic est prope ego criminoz te. sicut hic. ego criminoz a te patet. quia

hoc verbū cū minor in istis ordinib⁹ tenet vniuocē. in prima est scilicet actiō tñ q̄a res
git actiō. in secūda passiue tñ q̄a regit ablatiū tñ q̄a sequit⁹ corripit quarto q̄a dona
dices i scriptu q̄a verbū cōis gñis cadit i duas formas. p̄ forma intelligit⁹ fcatōem
ideo q̄a fcat⁹ entia naturalia q̄a distinguunt⁹ p̄bice per formas. vt hō est asinus. per
aiam rōnalem. dī est. vij. metaphisice. Forma est q̄a sepat⁹ et distinguit⁹. Sic in gram
matica dictiōes distinguunt⁹ per fcatōes. Autōr modorū fcatōis ostendit q̄a gñis v̄s
bi capit a modo essendi et p̄prietate rei verbū. q̄a est p̄prietas dependentie rei verbū
post se ad obliquū in rōne terminū non cōtracti sed p̄rabilis. Verbū est fcat⁹ acti
tā q̄a est accis. accis aut⁹ q̄a h̄z esse fluxibile nō terminat⁹ ex natura sua. requit⁹ termi
nari et hūc terminū fcat⁹ obliquū app⁹ rectus vt amo iobem. act⁹ amandi terminas
tur in iobe. Diffinit⁹ gñis verbū sūm autōrē modorū fcatōis sic. Sūm est mod⁹ fcat⁹
di acti⁹ verbū quā mediantē p̄prietatē dependentie rei vbi ad obliquū post se sub
rōne termi cōfcat⁹. Diffinit⁹ aut⁹ verbū actiui. passiui. neutri⁹. deponēti⁹ et cōis gener⁹
eodē nō sic fcat⁹ dictū est in notabilib⁹. ideo non est necesse hoc repetere. dī est Verū
bū actiui gñis est quod sub terminatione vocis in o possibit⁹ est suscipe et frequē
tius actionē cōfcat⁹ vt amo. sic etiā dī de aliis. Istis notabilib⁹ scilicet fcatōibus est.

Conclusio rūsalis. tñ quinq⁹ sunt gñia

verbū. scilicet actiui. passiui. neutrum. deponēti⁹. et cōis. specificē et formāl⁹ distincta. ad
seuice irreducibilia. Dico notat⁹ ad seuicē irreducibilia. quia plura assignant⁹
gñia verbū q̄a ista quinq⁹. sed reducunt⁹ ad ista. Aliq⁹ est gñis neutropassiuū
aliud passiui. neutri⁹. sed ista reducunt⁹ ad gñis neutrum. vñ Verba neutropassiuū
sunt que sub voce neutrali h̄nt p̄tā verborū passiui. Et sunt quinq⁹ magis vñta
ta. vñ Alexander. Audeo cū soleo fio quoc⁹ gaudeo fido. Quinq⁹ puer nūero neu
tropassiuū tñ do. Prandeo cū mereo p̄dictis amiteradis. Vel neutropassiuū est
vt aliq⁹ dicunt quod in p̄tā et in t̄pib⁹ a p̄tā deriuatis h̄z vocē neutralē. sed in p̄tō et
in tēponib⁹ a p̄tō deriuatis h̄z vocē passiualē. Et neutropassiuū est nomen compo
sitū ex recto et obliquo et ex p̄te recti scilicet passiui tñ declinat⁹. et sic cū dicitur neutras
passiuā. accipit in p̄tā nūero. sed in singulari nūero dicit⁹ neutropassiuū. S̄z verba
passiuāneutra sunt q̄a sub voce passiuā h̄nt p̄tā verborū actiuorū. vt cōperior habz
cōperī. diuertor diuertī. Et sunt tria. S̄z Passiuāneutra tria sunt hac lege notāda
Nā dat diuertor diuertī cōperiorq⁹ comperi. Dat p̄tā mercoz meruq⁹. vel Uers
bum passiuūneutrum est quod in p̄tā et in t̄pib⁹ a p̄tā formatis habet voces
passiuālem. sed in p̄tō et in t̄pib⁹ a p̄tō perfectō format⁹ h̄z vocē actualē. Et pas
siuā neutra cōponit⁹ ex duob⁹ rectis. in singulari est dicit⁹ neutropassiuū. et declina
tur ex parte vtriusq⁹ recti. et capitur hic in p̄tā cū dicit⁹ passiuāneutra. S̄z verba neu
trapassiuā sunt q̄a sub voce neutrali. fcat⁹ passiue vt vapulo veneo. Et sunt quatuor
tuor. vñ. Scito vapulo veneo fio q̄a tuor ista. Sensum passiuū sub voce gerunt
aliens. Et exulo dicit⁹ q̄a extra solū. i. terrā p̄p̄tā pellor. qui est exulat de terra pro
p̄tā. p̄scribitur et expellitur. Et neutropassiuā cōponit⁹ ex duob⁹ rectis. et in singula
ri dicitur neutropassiuū. et declinat⁹ ex p̄te vtriusq⁹ recti. et sic capitur hic in p̄tā cū
dicitur neutropassiuā. Istā tñ gñia reducunt⁹ ad genus neutrum.

Ar. P̄tō. aliq⁹ est verbū q̄a null⁹ est gñis q̄a p̄batur. sūm est verbū et nūls
l⁹ est gñis. p̄batur. Nō neutri⁹. p̄batur. verbū neutri⁹ gñis terminatur i o
h̄ sum nō terminatur in o. q̄a nō est neutri⁹ gñis. Maior est donati in textu.
minor est nota. ¶ Dico verū argm̄ p̄cludit q̄a sum null⁹ est gñis quo ad vocē. tñ ē
gener⁹ neutri⁹ q̄a ad fcatōnē. vnde dixit Petrus helye. Sūm quoc⁹ dic neutrum
quod essendi denotat actū. Quamuis finis in o non imeniat⁹ in illo.

Ar. Secūdo. do ē verbū et null⁹ gener⁹ q̄a p̄batur. Nō actiui. p̄batur. q̄a verbū
actiui recipit r̄ sup o in p̄ma p̄sona. sed hoc vbi do nō p̄tā illud facere ers
go. Maior est donati in textu. Minor p̄tā. q̄a nō bñ dicitur do vt oēs dicūt

gramaticū. vñ Alexander. Ex do passiuā n̄s doz solū lego dicta. ¶ Dico verū argu
mentū p̄cludit q̄a do nō h̄z doz in p̄ma p̄sona sūm vñm. licet bene sūm actiui.

Ar. Tertio. Plura sunt gñia in vbo q̄a quinq⁹ p̄bat. q̄a gen⁹ epichenū etiam est
gen⁹ in verbo. p̄bat. sicut est in noie reperit nōmē q̄a fcat⁹ vtrūq⁹ sexum s̄s
mul⁹ vt passer. sic etiā inuenit verbū q̄a fcat⁹ actionē et passionē s̄t vt verbū
eodē. videt⁹ ergo q̄a in verbo reperiat⁹ gñis epichenū ¶ Dico q̄a nō est simile. q̄a in noie
reperit nōmē q̄a fcat⁹ vtrūq⁹ sexū s̄m vñm et vno p̄ceptu vñico. sed in vrbis non
reperit verbū q̄a fcat⁹ actionē et passionē s̄m vñm et vno p̄ceptu vñico. q̄a crunior est verbū equiuocū
p̄ se et absolute sumptū vt dictū est superius.

Ar. Quarto. Aliq⁹ est verbū q̄a null⁹ est gñis p̄bat. de isto verbo facio. Nō
actiui. p̄bat. sic. verbū actiui gñis format⁹ de se passiui in o. s̄z facio nō fors
mat⁹ de se passiui in o. ergo facio nō est gñis actiui. Maior est ex textu et
vna p̄ditio requisita ad gñis actiui. Maior. q̄a nō dicim⁹ facio. ¶ Dico verū argm̄
p̄cludit q̄a facio est gñis actiui quo ad fcatōnē. licet quo ad vocē sit gñis neutrius
vt dictū est ante. et h̄z passiui hō quo ad fcatōnē.

Ar. Quinto. Aliq⁹ sunt verba q̄a nullius sunt gñis p̄batur. de vtrīs vñis. Non
passiuū. p̄bat. verbū passiui dimittit et redit in actiui. sed verba vocatiua
nō p̄tā dimittere et inq̄tū vñia. dicit⁹ est gramaticū q̄a vba vñia solū sunt sub
voce passiuā et nō actiua. Maior est vna p̄ditio requisita ad verbū passiui gener⁹ mior
est nota. ¶ Dico verū argm̄ p̄cluderet si vba vñia deberet dicit⁹ passiui gñis. s̄z mas
gis deponēti⁹ gñis. q̄a nō deponit⁹ illā l̄raz. tñ isti q̄a ponit⁹ verba vñia tā in voce
actiua q̄a passiuā. haberet p̄cedere q̄a ipsa essent passiui gñis.

Ar. Sexto. Plura sunt gñia in verbo q̄a quinq⁹ p̄bat. q̄a aliqua verba sunt neu
tropassiuā et aliq⁹ passiuāneutra. s̄z plura sunt gñia q̄a quinq⁹. S̄z pars de
istis verbis audeo soleo. ¶ Dico q̄a tñ quinq⁹ sunt gñia in verbo ad seuicē
irreducibilia. p̄tā tñ esse plura q̄a reducunt⁹ ad ista. vt sunt verba neutropassiuā et
passiuāneutra. que reducunt⁹ ad gñis neutrum.

Ar. Septio. Verba cōis gñis nō cadūt i duas formas. p̄bat. sicut est in natu
ra sic est in arte. sed in natura nō est possibile vñā rem h̄re duas formas. er
go nec in arte vna dco p̄tā h̄re duas fcatōes. Maior est Aristo. s̄z phicoz
Maior ē nota q̄a vñ⁹ rei est vna forma sicut vñū esse. ¶ Dico verū argm̄ p̄cludit q̄a
vna dco simplr vna et vñuoca nō h̄z p̄tes fcatōes. sed dco equoca p̄tā h̄re plures
fcatōes. nec etiā dco equoca est dco simplr. s̄z est vna s̄m vocē s̄z p̄tes s̄m fcatōes

Ar. Vñio. Omne verbū fcat⁹ actiōes. ergo nullū fcat⁹ passionē. S̄z pars. q̄a oē
verbū fcat⁹ actū. s̄z omne verbū fcat⁹ actionē et p̄tia ab eodē ad idē. alio est
autōr modorū fcatōis. ¶ Dico verū argm̄ p̄cluderet si idē esset act⁹ et actō
et si idē esset fcat⁹ actū et actionē sed h̄ nō est idē. actus est supius ad actionem
ostie est q̄a fcat⁹ actionē fcat⁹ actū sed nō eodē modo. passio ergo etiā p̄tā dicit⁹ actus.
patet ergo q̄a argm̄ nō p̄cludit.

Vtrū sca donati de numero. figura per

sona et tpe sit bene assignata. Pro intellectuē questionis more. Notandū p̄mo q̄a
numer⁹ verbū cōiter diffinit⁹ sic. Est p̄prietas verbū attributa verbo ea rōne q̄a ipsius
fcat⁹ fcatū suū vt attribuit vñi vel plurib⁹. vñi vt ego lego. plurib⁹ vt nos legimus
In qua dione tangit duplex numer⁹ verbū. singularis tangit cū dicit⁹ vñi. pluralis
tangit cū dicit⁹ plurib⁹. vñ Numer⁹ singularis est p̄prietas verbū attributa verbo ea
rōne qua fcat⁹ fcatū suū verbale vt attribuit vñi vt ego lego. Numer⁹ plis est p̄priet
tas verbū attributa verbo ea rōne qua fcat⁹ fcatū suū verbale vt attribuit plurib⁹
bus vt nos legimus. ¶ Sequit⁹ corripit p̄mo q̄a numer⁹ in verbo cognoscit⁹ dupl⁹
Uno mō rōne fcatōis et hoc est a priori vt dictū est in dionibus. Scdo numer⁹
in verbo cognoscit⁹ rōne cōstructionis. et hoc est a posteriori Illud est verbū q̄a cō

finis est supposito singularis numeri est singularis numeri. ut ego lego. Illud 60 qd
ostendit cu supposito plis numeri est plis numeri ut nos legimus. ¶ Sequit corrie scd
do q dñs est inter nūm nōis z vbi. qz in nōis repit nōm qd sub vna voce qñq
singularis nūm. qñq plis nūm. licet sub diuerso mō. ut mgi. In vbo aut nulla re
gitur vox q esset singularis z plis nūm. z b intelligēdo de verbo psonali finiti modi
penitet em pōt esse singularis nūm z etiā plis nūm. sed est impersonale. sic etiā infiniti
siu pōt esse singularis z plis nūm. s; nō est verbū finiti modi.

Notandū scdo q figura verbi eodē mō

bz diffinitur sicut in nōis. nisi mutando gen. Verba igitur ponit quatuor modis. Primo
ex duob; integr; ut aduenio. Scdo ex duob; corruptis ut negligo qd componit
a nec z lego. deponit a abiecta c. z addita illa lfa g. Et dñs qñ in cōpōne nō mu
tat c in g. qz tunc g. deberet esse ps pcedentis sillabe. Tercio vbum cōponit ex inte
gro z corrupto ut phio. Quarto cōponit ex corrupto z integro ut ascribo. ascribo
go. ascribo em componit ab ad et scribo mutādo d in f. ¶ Sequit corrie pmo q
gubernio fm Johem ianuecem est cōposite figure. cōponit em a vbo cohibeo z by
bema. Est em gubernare dirigere nauem in piculis maris. Cohibeo em fcat mū
gare vel impedire. Dybema aut fcat tēpstatem maris. ¶ Sequit corrie scdo q
negligo nō cōponit a nō z lego ut cōiter dicat. qz ut Jobes ianuec docet solū tria
vba cōponunt a nō ut nolo nescio z neq. s; pōt cōponit a nec z lego ut dicat est.

Notandū tertio. Tpus in verbo cōiter

diffinit sic. Est ppetas verbi attributa verbo ea rōne q ipm fcat fcatū suum sub
aliq dñs tps realis. q sunt pps pñi z futurū. Verbum aut illud d; pñis tēpōne
qd fcat fcatū suū vba sub dñs tps pñi ut lego. Illud verbū d; pñi tps quod
fcat fcatū suū vba sub dñs tps pñi ut legi. Illud vbum d; futuri tps qd fcat
fcatū suū vba sub dñs tps futuri ut legā. ¶ Sequit corrie pmo q rctē tps bz
esse accis vbi pñ. qz vbi fcat actionē vel passionē. sed ois actio z passio mensurā
tur tpe ut dñs. phicoz. ¶ Sequit corrie scdo q tps in vbo fm est triplex. pñ. v
bz fcat actionē vel passionē. sed ois actio aut bz fieri in tpe pñi. aut facta est in p
terito. aut erit in futuro. ¶ Sequit corrie scdo q pñs tps nō diuidit. ppter eius
pūtatē. licet em tps pñs fm se est diuisibile. qz est pñiū. nī pñiderat in diuisibis
liter. z sic nō diuidit. ppter ei; pūtatē. ¶ Sequit corrie qtro q futurū temp; nō
diuidit. ppter ei; incertitudinē. dicitur em. i. perierunt mari. De futuro ptingentia
bus nō est deterata veritas. ¶ Sequit corrie qtro z vltio q pñi puenienter di
uidit ppter ei; certitudinē. qd em pñi est certū ē q fuit. Pro q intelligendo pñi
tps diuidit ut donat; de in textu. in pñi implectum. in pñi pfectum. z in pñi p
plur; pfectū. Illud verbū d; pñi implecti tps qd fcat fcatū suū verbale
put est incōplete pfectum modicū distans a pñi ut legebā. Sed illud dicit pñi
ti plur; pfecti tps qd fcat fcatū suū ut est plus q pfecte cōplete remonissime dia
stās a pñi ut legerā. Illud aut vbi dicit pñi pfecti tps qd fcat fcatū suū ut est pñi
cre cōplete remote distās a pñi ut leg. Et ista tps donat; tetigit in textu cū dixit
Quinq; sunt tps in declinatōe verbor. Autōr modorū fandi sic diffinit tempus.
Tps est mod; fandi acōstalis vbi quo mediāte verbū dicit rē modum tps cons
fcat. Tps pñs est mod; fandi rē verbi. put cadit sub dñs tps pñis. Tempus
pñi est modus fandi rē vbi. put cadit sub dñs tps pñi. Tps futuri est mo
dus fandi rē verbi. put cadit sub dñs tps futuri. ¶ Sequit corrie q sit in nas
tura tps psequit modū celi sic mensura mēsuratum z passio subiectum. sic in gram
marica tps psequit modum cē flux; z successiōis. quo aut aliq fcat esse in tpe cōs
mēsuratē ut corruptibilia. z quō aliq cōsister. ut crenia. dictū est in caplo de vbo.

Notandū quarto et ultimo q persona

verbi diffinit cōiter sic. Est ppetas verbi attributa vbo ea rōne q fcat fcatum suū
um. put pñi attribuit rei ut facit mētiōē de se ut de se. ad aliū ut ad aliū. de alio
ut de alio. In q dñe tāgit triplex psona. pma tangit cū d; de se ut de se. scdā tāgit
cū d; ad aliū ut ad aliū. tertia tangitur. cū dicitur de alio ut de alio. Dñs
finit aut pma psona sic. est ppetas verbi attributa verbo ea rōne qua fcat fcatū
suū. put attribuit rei q facit mētiōē de se ut de se. ut ego lego. Secūda psona est
ppetas verbi attributa vbo ea rōne q fcat fcatū suū. put attribuit rei q facit mē
tiōē ad aliū ut ad aliū ut tu legis. Tertia psona est ppetas verbi attributa ver
bo ea rōne qua fcat fcatū suū. put attribuit rei q facit mētiōē de alio ut de alio
ut ille legit. Scdm fm autōrē modorū fandi q psona capit a mō essendi rerum
rōnabiliū. vtz a mō loquēdi. q mod; loquēdi est triplex. z q etiam psona in pñis
ordis repit triplex. Persona igitur puenit vbo nō rōne rei z fcatū pñi. sed ex eo q fca
tū verbi vel res vbi est applicabilis z attribui pōt rei fcate p suppositū. vñ Perso
na vbi diffinit sic. est mod; fandi vbi quo mediāte vbum cōfcat ppetatē los
quēdi nō inherētē rei vbi. sed ut res vbi applicabilis est rei suppositi substanti p se p
petatē loquēdi. ¶ Sequit corrie q psona puenit vbo nō rōe sui s; in cōpōne
ei; ad suppositū. ¶ Sequit corrie scdo q illud verbū dicit esse pñe psonē cuius
fcatū est applicabile supposito. put fcat sub mō loquēdi de se ut de se. Sic sicut
dicat de psona secūda z tertia. Istis notabilib; sic stantib; est.

Conclusio responsalis. Littera donati

de nūero. figura. psona. et tempore verbi est sufficienter assignata. Patet ex his q
dicta sunt in notabilibus.

Ar. Dico. Hūerus nō est accis vbi pbat. qz multa vba sunt sine nūeris. dicit
em donatus q vba impersonalia sunt sine nūero z psona. ¶ Dico verū argu
mentū pcluderet si donat; absolute voluisset q verba cēt sine numeris z
pñis. sed vult q aliq sunt verba q sibi nullū certū nūm z psonā determināt p pñi
esse oim nūerō z psonā indēter. z q certitudines psonē z nūm accipiūt ab auditi
one suppositi. ut sunt vba impersonalia z infinitiui mōi.

Ar. Secūdo. Hūer; pñs nō repit in verbo pbat. illud est pluralis nūm cui
fcatū attribuit plibus. s; fcatū vbi nō pōt attribui plurib; g. Maior patz
ex dñe nūm pñs Maior. qz fcatū verbi est accis. mō idē accis nō pōt cō
uenire plurib;. Dñs em. iiii. phicoz. Idē nō est in diuersis. ¶ Dico vñ argūm pclus
dit idē fcatū verbi fm nūm nō cōuenit plurib;. nī bñ fm spēs. z sic etiā idem fm
speciem pōt esse in diuersis.

Ar. Tercio. Plures sunt figure i verbo qz due. pbat. qz aliq est figura decōpos
sira ut pñz p pñiā. vñ. maior; caplo de figura. ut pñiā pñiā pñiā pñiā.

Ar. Quarto. Negligo nō est figure cōposite. pbat. dñs pñiā figure dñs dñs
di in plures pñs fcatinas. s; negligo nō diuidit in plures pñs fcatinas.
g. Maior est nota. Maior pñz de se. ¶ Dico licet b verbū negligo fm se non
diuidit in plures pñs fcatinas. nī sufficit q diuidit in pñs fcatinas fm ei; inter
gra. ut in nec z lego.

Ar. Quinto. Donat; i textu pñiā dñs sibi pñi. pñiā suū nō vñ pbat añs. qz
pñi i textu dicit q tpa i verbo sunt tria. z postea dicit q tpa i declaratione
verbor sunt qñq. ¶ Dico vñ argūm pcluderet si b esset ad idē. qz pñiā
ctio dñs fieri ad idē. mō in pñis donat; pñiā tpa in vbo ad sibi pñiā
lia. z Postea subiūgit alia q reducunt ad ista qz ad pñi.

Ar. Ultio. psona dicitur accesse verbi. p. b. f. psona facit sub mō loquendi. sed vbo nō puenit mod⁹ loquidū igit. Maior ē nota r est autor modorū scādū. Et not. q. mod⁹ scādū puenit reb⁹ aīante rōnabilit⁹. verbū autē facit accesse cui nō puenit modus loquēdi. ¶ Dico verū argūtū pcludit q. verbū fin se nō hz plos nā nec ei puenit sīm se. sed psona puenit verbo in comparatō ad suppositū. cui conuenit mod⁹ r ppetas loquēdi. vt dictū est in vltimo notabili.

planat atq; implet.

sufficienter assignata. Pro intellectōe q̄stionis motē. ¶ Horā dū p̄mo q̄ donat⁹
 possē dētermināuit de p̄tib⁹ declinabilib⁹ z p̄ncipalib⁹ eas diffinēdo. z eaz accē
 ostēdēdo. Iam p̄sequētē dēterminat de p̄tib⁹ i declinabilib⁹ et min⁹ p̄ncipalib⁹
 eas. Et ratio hui⁹ quare b̄zui⁹ expedit se de p̄tib⁹ i declinabilib⁹ z etiā p̄ncipalib⁹
 accē p̄tib⁹ i declinabilib⁹ ponit q̄ declinabilib⁹. q̄ p̄tes i declinabiles nō f̄cant rē
 sed solum cūcūctārias rerū. z ergo ab eorū f̄catis nō p̄t oīri z accipi modi f̄candi
 dī sicut a f̄catis p̄tib⁹ i declinabilib⁹. p̄tes em̄ declinabiles f̄cant rem. i declinabiles
 vero modū rei t̄m. z ergo q̄ p̄tes i declinabiles noīant modū essendi modicum
 etiā habent modos f̄candi paucos. modi em̄ f̄candi p̄supponunt modos essendi
 plurificatis autem causis etiā plurificat effectus. z paucificatis causis etiā paus
 cificantur effect⁹. ex q̄ sunt relatiua. ¶ Pro diffinitione autē aduerbiij intelligenda.
 Scim diffiniū p̄tis dionis est aduerbiū in sup̄pōe p̄sonali caprū non p̄ se sed
 p̄ suis signatis. i. pro dictionib⁹ aduerbialib⁹. Pro ḡne autē in ista diffinitione
 ponitur p̄fōnis z caprī eodē mō sicut antea capiebat. s̄z p̄ dōne apra nata ins
 gredi orōnem latinā. Est autē aduerbiū p̄fōnis i declinabilis. non em̄ inflectit
 z declinat de casu in casum sicut p̄tes p̄cedentes. Dicitur scō in dione. quae ad
 et. hoc ē adiectiuale appositā sp̄i verbo. In q̄ p̄fca donat⁹ vult q̄ aduerbiū est
 adiectiū ipsi⁹ verbi. z vult q̄ aduerbiū respectu verbi b̄z p̄nciparē adiectiū p̄p̄uz
 em̄ adiectiū ē dēteriare z sp̄ficare illud cū⁹ est adiectiū v̄t albus hō. Sic autē ad
 uerbiū dēteriāt z sp̄ficat p̄fusas f̄cationē verbi vt curro b̄n. curro em̄ per se pos
 sitū f̄cat oēm actū currendi siue bonū siue malū. s̄z cū dico curro b̄n. solum f̄cat actū
 currendi bonum. Quā autē aduerbiū sit adiectiūm verbi tēgig b̄ p̄fca
 an⁹ p̄mo mioris cū dixit. Aduerbiū est vt verbi adiectiū. quod intelligit sic. Aduer
 biū est adiectiū id est dērmatiuū. verbi s̄z ipsius vi. id est ex suo modo f̄candi.

inuat verbum non tñ oportet qd sit eiusde pñsorñis cū verbo cuius est adiectiuium
quemadmodū adiectiui nois est eiusde pñsorñis cū substantiui qd determinat. qā
adiectiui nois habet eundem modū scādi gñale cū illo cui⁹ est adiectiui. qñymo
z spēiale z formale p quē aliqd dicit esse nomen. vt hoc adiectiui albus cū illo sub
stantiui hō nūbo scant p modū entis z determinat apprehēsiōis. Sed aduerbiū
cū verbo qd determinat nec habet eundē modū scādi gñale nec spēiales. et per cō
sequē nō oportet qd adiectiui verbi sit eiusde pñsorñis cū vbo qd determinat. Sci
endū etiā qd licz aliqñ aduerbiū etiā determinat alias pñsorñis. nō tñ sicut pñia de
terminatio. sed aduerbiū determinat verbum sicut pñia determinatio. z sic aduerbiūz
aliqñ determinat pñcipiū vt legens bñ. sed hoc fit rōne verbi cui⁹ scationem habet
participiū. Determinat aut aduerbiū verbum tribus modis. Primo supaddens
ter. qñ scz aduerbiū additū verbo facit ipm latius accipi qd accipere sine tali addi
tiōe. vt dicēdo fortes currit imaginabiliter. cū em̄ fortes currit scāt tñ actus currē
di fin exīstiam z rem. sed cū dico. fortes currit imaginabilis. nō solū scāt actus cur
rēdi fin veritatē z exīstiam. sed etiā fin imaginatiōē. Scōdo aduerbiū determinat
verbum distrahenter. vt sunt aduerbia negandi q addita verbis negant z dis
trahunt scata illorū verborū vt fortes nō legit. Ex istis duob⁹ modis aduerbiū
fatis improprie determinat verbum. Determinare em̄ ex virtute vocabuli est specifica
re. mō determinare supaddēter nō est specificare. sed pot⁹ latius et confusius fa
cere scare. Sicut aduerbia negandi nō pñie determinant. q negare est destruere et
nō specificare. Negatio em̄ est signū malignantis nature vt dixit Boetius. qñquid
post se inuenit totū destruit z ei⁹ oppositū inducit. Tertio aduerbiū determinat
verbum diminuerter. qñ scz aduerbiū additū verbo facit ipm accipi p paucioribus
qd accipit sine tali additione vt curro bñ. qñ em̄ absolute dico curro. accipit p qñlis
bet actu currēdi. sed qñ dico curro bñ. solū accipit p actu currēdi bono.

explanat atq; implet. Grammatica in expositione harū pticularū diuersificati sunt
 Quidā em̄ volunt q; iste pticule due idem sunt ⁊ fcat in re. dñt tñ ratione. ⁊ istū.
 pñter dicit q; ista pñctio ⁊ in dione posita debet capi expositiue ⁊ non copulati
 ue. Heliu tamē d; q; iste due pticule. explanare et implere. ad diuersa dñt referri
 ⁊ diuersa importare. Explanare em̄ absolute valet sicut adiectiualiter determinas
 re. Sed implere valet tñ pñsam fcatōnē verbi specificare ⁊ remouere. ¶ Sequit
 tur cor̄tie pñto q; explanare puenit cuilibet aduerbio. om̄e em̄ aduerbiū est vt vbi
 adiectiui. ⁊ om̄e aduerbiū determinat verbū. mō explanare v; tñ sicut adiectiualit
 determinare. ¶ Sequit cor̄tie sc̄do q; implere nō puenit cuilibet aduerbio pñp̄e
 em̄ implere conuenit aduerbijs que determinant verbum diminuēt tantū. ¶ Se
 quit cor̄tie tertio q; aduerbiū nō sic implet fcatōnē verbi q; fcatio verbi esset im̄
 perfecta ⁊ incōpleta. verbū em̄ est pñorōnis pfecta in sua specie ⁊ natura. eo q; ha
 bet modum fctandi formalem a mō fctandi formali aliarum pñū distinctū. mō pñ
 ctio rei est a forma. Sed aduerbiū d; cōplere fcatū verbi et implere ad istū sensū
 sic q; ipm̄ aduerbiū cōfusam fcatōnē verbi quo ad animū audientis ⁊ apprehens
 dentis determinat. vt cū dico curro absolute fcat om̄e actū currendi. sed cum dico
 curro bñ. solū accipit p actū currendi bono. ¶ Sequit cor̄tie q̄rto q; recte donat
 possit istas pticularū diuersas. explanat atq; implet. pt; q; aduerbia determinant
 verba varijs mōis. om̄ia em̄ aduerbia determināt verbus. eo q; hoc est proprium
 aduerbij. modo pñtūm puenit cuilibet pñcto sub specie. sed aliqua aduerbia vls
 tra illam determinationem gñalem om̄i aduerbio puenientē determināt diminuēt

ter. sicut determinatōem gēalem expōit p hāc pēculā explanat. scōam per implet

Notandus quarto et ultimo qd sicut au

rorem modorū scandi modus scandi aduerbū est iste. Aduerbiū est parforōnis scans per modum determinantis alterū qd per modum fluxus et fieri scāt. In quo mō scandi aduerbū totali inuēit duplex modus scandi aduerbū ptiālis. Signis ficare est p modū determinantis alterum est modus scandi gēalis vel materias lis aduerbū. Aliē enim ptes indeclinabiles etiā determināt. ptes em̄ indeclinabiles scant dispōem rerū. modo dispō rei determinat illud cui est dispō. Sed cum dī qd aduerbiū deteriat illud qd p modū fluxus et fieri scāt ibi tangit mōdū scandi formalis aduerbū p quē distinguit ab alijs ptribusforōnis et p quē aduerbiū sub est se pforōnis pstituit. In illo qd mō scandi formalis tangit pxiūm aduerbū videlicet qd ipm aduerbiū determinat vbi. qd verbū scāt per modū fluxus et fieri. ¶ Sequitur corollie qd aduerbiū etiā determinat ptiāliū. ptiā qd aduerbiū determinat illd qd scāt p modū fluxus et fieri. constat autē qd etiā ptiāliū scāt per modum fluxus et fieri. ¶ Sequit corollarie scō. licet aduerbiū etiā determinat ptiāliū. tamen mas gis puenit aduerbiū dicit adiectiuū verbi qd ptiāliū. Ratio qd aduerbiū determinat verbū fm omēs spēs sui. sed nō ptiāliū. ptiā qd aduerbiū aliqū determinat verba gracia compōnis et gracia mōi qui est qualitas compōnis et modi. sed talis determinatio nō puenit ptiāliū. ptiā qd ptiāliū modum et compositionem nō habet. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio rōnalis. Diffinitio aduerbū

donoto posita est bene assignata. Patet declaratio ex his que dicta sunt.

Ar. Primo. dīo est incōgrua ergo nō v. pbat ass. in ea ass. et relatiū discōue niūt in gē. qd est incōgrua. et ptiā. qd qū ass. et relatiū discōueniūt in genere oīd est incōgrua. pbat ass. qd relatiū que est gēis femini. et ass. aduerbiū gēis neutrius. ¶ Dico em̄ argūmētū pcluderet si hoc relatiū que refertur hoc ass. scz aduerbiū. sed refert hoc ass. scz pforōnis. et sic dīo valet tñ. aduerbiū est pars orōnis que scz pforōnis aduerbiū. et sic illa parforōnis aduerbiū nō est simplr cōgrua. sed per figuram que dī appositio.

Ar. Scō. Aduerbiū nō est p disticta a verbo. pbat. sicut se hz adiectiū nois ad suū substantiū sic se hz aduerbiū ad verbum. sed adiectiuū nomis cū substantiū suo est eiusdē pforōnis. ergo etiā adiectiuū vbi vt aduerbiū est ei usdē pforōnis cū vbo. et sic aduerbiū et verbū nō erūt ptes distictē. Maior. qd sicut adiectiuū nois determinat suū substantiū sic aduerbiū determinat vbi. Maior est nota. ¶ Dico qd nō est sīle. et rō diuersitatis est ista. qd adiectiuū nois cū suo substantiū tino vt determinabili hz eundē modū scandi gēalē et spēalē sic aut nō est de adiecti uo vbi. vt aduerbio respectu vbi. vt declaratiū est in scōo notabili.

Ar. Tercio. aduerbiū nō est pforōnis. indeclinabilis. pbat sic. nīla ps indeclia bilis reddit suppositū vbo. et aduerbiū reddit suppositū vbo g. Maior qd reddere suppositū solū puenit ptiāliū. et illa est declinabilis. Maior patet dōo mane est. sero est. ¶ Dico qd aduerbiū inqstū aduerbiū nō reddit suppositū vbo. s. vox silitis aduerbio reddit suppositū vt mane est. sero est. ¶ Sequit corollie cū dī mane est. sero est. aduerbiū trāsit in vīm nois vt postea dicitur.

Ar. Quarto. Aduerbiū non explanat scatiōes vbi. pbat. destruere non est explanare. sed aliqū aduerbiū destruit scatiōem verbi ergo. Maior est nota quia explanare est determinare et non destruere. Maior ptiā de aduerbijs negandi que destruit scatiōem verbi. Negatio est vt dī Soet. est malignātie nature quicquid post se inuenit totū destruit et oppositū eius inducit. ¶ Dico verum

argumētū pcludit qd aduerbia negandi nō determināt scatiōē vbi diminiuēt s. bñ distrabent. et hoc sufficit vt dictū est in scōo notabili.

Ar. Quinto. Aduerbiū nō implet scationem verbi. qd pbat. illud quod est fm se pfectū nō pōt impleri. sed scatio aduerbiū fm se est pfecta. igitur. Maior qd pfectū nō suscipit hyppole vel additionē vt dicit. v. metaphice. Maior qd aduerbiū hz modū scandi formalē distinctū a qlibet pte alia. mō res est pfecta p suā formā. ab eodē em̄ res habz esse et esse pfectū. vt dī Soetius in libello de vno et vnitatē. ¶ Dico em̄ argumētū pcluderet si aduerbiū fm ptiāliū vbi ptiāliū. sic qd vbi esset incōpletū in ei9 mō scandi. sed aduerbiū implet scationē vbi quo ad audientē et modū supponēdi cū em̄ absolute dī curro. incertū est quo ad audientē qualis sit actus currendi bon9 vt malus. sed cū dico curro bene. certificat animus audientis qd actus currendi est bonus.

Ar. Sexto. Aduerbiū nō deteriat verbū igit. pbat. qd aduerbiū determinat nomē. pbat in ista oratiōe valde bon9. ¶ Dico verū argumētū pcludit qd aduerbiū determinat vbi sicut determinatio ptiā et vt in plurimū. tamen etiā pōt alias ptes determinare sed improprie et vt raro.

Ar. Septimo. Aduerbiū nō determinat verbū. pbat. aduerbiū determinat totā tam ppōem vel totam compōem. sed ppō vel tota compō nō est aduers biū. ergo. Maior est nota et est. Petri hyspani ptiā tractatū capitulo de modalib9. vbi dī qd aduerbiū quādoqz determinat totā ppōem vel complexum quod supponit p ppōem vt hic necessario homo est aīal. vbi necessario est aduerbiū et determinat totā ppōem. qd valet tñ hec ppō hō est aīal est necessaria. ¶ Dico em̄ argumētū pcludit qd aduerbiū aliquādo deteriat totā ppōem. hz tamē aptitudinem adhuc ad determinandū vbi. qm̄mo aduerbiū cū determinat ppōem hoc fit res ptiā vbi semp et copule que est causa formalis illius ppōis.

Ar. Ultio. Nō est ptiāliū aduerbiū determinare verbū igit. pbat. qd interiectio etiā determinat verbū et interiectio nō est aduerbiū. pbat in ista orōne heu mori qd mortalib9 induc. Itē i ista. heu mori graue moris em̄ grauissima rerū. in quib9 exemplis interiectio heu determinat hoc verbū mori. ergo non est ptiāliū aduerbiū determinare verbū. ptiāliū em̄ est quod puenit soli omi et semp. ¶ Dico verū argumētū pcludit qd etiā interiectio determinat vbi. sed nō eodē mō sicut aduerbiū. aduerbiū em̄ determinat vbi cognita voce. interiectio autē incognita voce. ¶ Sequit corollie qd determinare absolute vbi nō est ptiāliū aduerbiū. qd etiā conuenit interiectiōni. sed determinare verbum cognita voce hoc est ptiāliū aduerbiū. quarto modo respectu verbi.

¶ Aduerbio quot accidūt. tria. que significatio cōpatio et figura. Significatio aduerbiorum in quo est. qd sunt aduerbia aut loci. aut tpsis. aut numeri. aut negandi. aut affirmandi. aut demonstrandi. aut optandi. aut hortādi. aut ordinis. aut interrogandi. aut similitudinis. aut qualitatē. aut quantitatē. aut dubitādi. aut psonalia. aut vocādi. aut respondendi. aut separādi. aut iurandi. aut eligendi. aut congregandi. aut phibendi. aut euentus. aut comparandi.

Da aduerbia loci. vt hic vel ibi illuc inde intro vel foras. Da tps vt hodie heri nūc nuper cras aliquñ olim iam tūc dū cum mane mō sero semp. Da numeri vt semel bis ter quater. Da negandi vt haud non neq. Da affirmādi vt etiā quin ni certe. Da demōstrandi vt en ecce. Da optādi vt vtinā o si. Da hortandi vt eya aye. Da ordinis vt dein de deinceps. Da interrogandi vt cur quare q̄obrem p̄ser tim. Da similitudinis vt quasi ceu sicut sicuti velut veluti tanq̄ vt vti. Da qualitatis vt docte pulchre fortiter virili ter bene male Da quātitatis vt multū parū modicū mini mū mīme valde. Da dubitādi vt forsan forsitan fortassis vel fortasse. Da p̄sonalia vt mecū tecū secū nobiscum vobi scū. Da vocandi vt o. Da rīdendi vt heus Da sepandi vt seorsum retrosum. Da iurandi vt edepol castor berde me diussidius. Da eligendi vt poti⁹ ymo. Da cōgregandi vt simul vna pariter Da p̄hibendi vt ne. Da euētus vt forte fortuitu. Da compandi vt magis min⁹ vel tam maximū minimū mīme valde Compātio aduerbioꝝ in quo est. in tribus gradib⁹ compātōis. scz positiuo compatiuo et sup latio. Da aduerbiū positiuū gradus vt docte. Da cōpa tiuū vt doctius. Da suplatiuū vt doctissimū vel doctissime. Figure aduerbioꝝ quot sunt. due. que. simplex vt docte prudenter. Cōposita vt indocte imprudēter. Aduerbia lo calia sunt bec. in loco vel de loco vel ad locū vel per locum. Sed in loco ⁊ de loco eandem significationem habent. vt intus sum. intus exeo. foris sum. foris venio. Ad locū autē

et per locū aliam significationez habent. vt intro eo. foras exeo. De intus aut ⁊ de foris sic nō diciť. Quō enim affo ras vel inforas. Per locum aut vt hac illac istac.

Utrū lra donati de accñtib⁹ aduerbū

sic bene assignata. ⁊ utrū tm̄ quattuor sint aduerbia interrogatiua locorum. Pro intellectione questiois mote. Notādū primo q̄ bec q̄stio duo querit. Primo q̄nt utrū littera donati de accñtib⁹ aduerbū sit bñ assignata. Scdo querit vtz tñ qu tuor sunt aduerbia interrogatiua locorū. Pro pre p̄ma questiois intelligēda Sci endū donatus dī in textu q̄ accñta aduerbū sunt tria scz fcatio compatio ⁊ figura p̄ quo Notādū Significatio aduerbū diffinit sic. Est p̄p̄ietas aduerbū attributa aduerbio ea rōne qua est deriuatiuum verbi vel p̄cipiū aliqua determinatione accñtali ⁊ speciali supaddita. scz rōne loci tps nūeri aut qualitatis. Capitur ergo fcatio duplr. Uno mō absolute ⁊ simplr. p̄ mō determinantis alterū qd p̄ modus fluxus ⁊ fieri fcat. nō hñdo respectū ad aliquā hñtudine accñtalem in speciali. scz rōne loci nūeri. Et isto mō fcatio est eēntialis aduerbio. eo q̄ b̄ exp̄mitur i modo fcatū eēntiali ip̄i aduerbū. Scdo capif fcatio specialr ⁊ determinate scz vt vltra actū determinandi gñales importat modū determinādi in sp̄ali. scz aut rōne loci aut nūeri aut tps. ⁊ sic fcatio est accñs ip̄i aduerbū ⁊ sic capif b̄. ¶ Sequit cōre lare p̄io q̄ nō est incōueniēs idē esse de eēntia alicui⁹ ⁊ etiā accñs fm̄ diuersus mo dū ⁊ respectū. p̄z cōrtim ex notabili. ¶ Sequit cōre lare scdo q̄ deteriare ip̄m vbi⁹ absolute est eēntiale aduerbio. eo q̄ b̄ exp̄mitur ei⁹ modū fcatū eēntiale. sed deteria re vbi⁹ sic vť sic b̄ est ei accñcale. vt deteriare vbi⁹ rōne loci aut nūeri aut tps hoc est ei accñdentale. Dicit aut in textu donatus q̄ fcatioes aduerbioꝝ sunt. xxiij. fm̄ est p̄ncipales ⁊ ad seinuicē irreducibiles. q̄ plures sunt fcatioes aduerbioꝝ que reducuntur ad istas vt p̄z p̄ P̄scianū. xv. maior. Aliqua em̄ sunt aduerbia cōfirmatiua vt q̄ppe. ⁊ ista reducunt ad aduerbia affirmandi. Aliq̄ sunt remissiuā vt paulati ⁊ reducunt ad aduerbia q̄litas Aliq̄ sunt aduerbia itēsiua vt valde ⁊ re ducunt ad aduerbia cōpandi. Aliq̄ discretiua vt lociatim. et ista reducunt ad ad uerbia congregandi. Aliq̄ sepatiua vt singillatim. ⁊ reducunt ad aduerbia sepan di. Aliqua ordinatiua vt dehinc. ⁊ reducuntur ad aduerbia ordīs. Aliq̄ suplatiua vt maxie. ⁊ reducunt ad aduerbia cōpandi. Aliq̄ suspēsiua vt p̄m̄scq̄ postq̄. ⁊ re ducunt ad aduerbia ordīs. Aliq̄ exclusiua vt tm̄ solū. Aliq̄ exceptiua vt p̄ter p̄terq̄ ⁊ reducunt ad aduerbia sepan di. Aliq̄ reduplicatiua vt intm̄ inquantū. ⁊ reducun tur ad aduerbia q̄litas. Declaratio aut harū speciez sat̄ declarat in lectura ⁊ cō mento. nō est necesse hoc hic repetere. dī em̄. viij. topi. p̄urbat qd frequentatur.

Notādū scdo q̄ scdm̄ accñs ipsius ad

uerbū est cōpatio. ⁊ diffinit Compātio aduerbū sic. Est p̄p̄ietas aduerbū attri buta aduerbio ea rōne qua aduerbiū intēsiuiter vť remissiuiter cū excessu vť sine excessu est fcatiuū. ¶ Sequit cōrtie p̄io q̄ tres sunt grad⁹ p̄p̄atiōis i aduerbio si cut i noie. positiu⁹ vt docte. p̄p̄atiu⁹ vt doct⁹. suplatiu⁹ vt doctissimū vť doctissime ¶ Sequit cōrtie scdo q̄ p̄p̄atio i aduerbio est duplex sicut i noie. scz regular⁹ ⁊ ir regularis. regularis vt docte doct⁹ doctissimū vť doctissime. irregularis vt parue minus minimū vť mīme. ¶ Sequit cōrtie scio q̄ cōpatio in aduerbio ē triplex q̄ dam vocis tm̄ vt nouiter nou⁹ nouissimū vel nouissime. qdā fcatioe tm̄ vt bñ mes lūs optimū vť optime. quedam vocis ⁊ fcatiois simul vt docte doct⁹ doctissimū

vel doctissime. ¶ Sequitur corripit quarto qd solum aduerbia qualitatibus et quantitatibus comparantur. et hoc illa que descendunt a nominibus adiectis excepto hoc aduerbio ses pe quod comparat et tñ nō descendit a nomine adiectiuo comparabili. ¶ Scdm etiā dñia est inter comparatiuū noialē et aduerbiale ista. qz cōparatiuū nomialis huius modū scan di nois et regit post se ablatiū ut alia fortius alio tñr. Sed comparatiuus aduers bialis non regit ablatiū sed determinat verbum ut iste fortius laborat qz iste. ¶ Sequitur corripit quinto qd ois gradus comparatiōis in aduerbio aut scaturit cū excessu aut sine excessu si sine excessu sit est positius. si cū excessu hoc est duplū. aut est excessu mediocri sic ē compatius. aut cum excessu in summo sic est suplatius.

Notandū tertio qd tertiū accūs aduer

bij est figura. et diffinitur eodem modo sicut in nomine solum mutando gñs. ut vbi in nomine dictum est. ppteritas nois. hic dñ figura est. ppteritas aduerbii. Et dicitur. Ppteritas. ex maiore qz figura in aduerbio est triplex. simplex vt docte. cōposita vt in docte. decomposita vt misericorditer qd venit a misericors. et misericors venit a mi ser et cor. vt a miserans vt alij volūt. Sed donatus comprehendit figuram deconis positā sub composita. et cepit figurā compositam cōiter. ¶ Sequitur correlative qd ad uerbia cōponunt quattuor moīs. Prio ex duobus integris vt in docte. Secdo ex duo bus corruptis vt efficaciter. Tercio ex integro et corrupto vt inepie. Quarto ex cor rupto et integro. vt semiplene. ¶ Regule autē de formatiōe aduerbii iuxta Pntis anū. xv. maiore sunt tres. Prio. si nomē fuerit scde declinatiōis tñc aduerbii fori matur a datiuo singulari mutādo o in ē. pductā vt doctus docto muta o in ē sit do cte. Excpit ab ista reglā bene male que licet terminent in ē. tñ non in ē. pductum sed breue. sicut excpit cito iterato que non terminant in ē sed in o. Secunda regula si nomē fuerit tertie declinatiōis et terminat in ans vel in ens et habet tis in gto tñc mutādo tis in ter sit aduerbii vt sapiēs sapiēter. prudēns prudenter. Tertia regu la. si nomen fuerit tertie declinatiōis et terminat in alias terminatiōes qz in ans vel in ens et habet tis in gto tñc aduerbium formatur a dñō singulari corripiendo ti et addēdo ter vt fortis fortiter.

Notandū quarto et ultimo qd donat⁹

in fine in capitulo de aduerbio ostendit qd quattuor sunt aduerbia interrogatiua locorū scz quo. qua. vbi. et vñ. et ista quattuor aduerbia interrogatiua locorū circuloquimur p hec cōplexa. in loco. de loco. ad locū. et p locū. Per in loco intelligit vbi. p de loco vñ. p ad locū quo. p per locum vero intelligit quā. Et dicit qd in loco. hoc est vbi. et de loco. i. vnde. hñt eandē scationē. i. eadē rñsua. vt cū querit. vbi es. rñdetur intus sum. sicut cū querit. vñ venis. intus exeo. vbi hoc aduerbii intus. rñdet ad vbi et etiā ad vnde similiter hoc aduerbium foris rñdet ad vbi et etiā ad vñ. qñdo est vbi es respōdet foris sum. sicut qñdo vñ venis. rñdet foris venio. Subiungit qd ad locum i. quo. et p locū. i. qua. hñt aliā scationem. i. aliā rñsua. qz ad quo rñdet intro et foras. vt querendo quo vadis. rñdet eo intro. exeo foras. Sed ad locū. i. qua rñdet hac illac istac. vñ querendo qua vadis. rñdet hac illac istac. Pro latiori huius intel lectiōe. Scdm qd modus respōdēdi ad ista quattuor aduerbia interrogatiua locorū pñt in mēbro. Quo petit ad. qua per. in vbi. sed vnde petit de. Et vult hoc metrum quattuor. Pñm ad interrogatiōē factā p quo dñ responderi actūs cū ppōne ad. vt quo vadis respōdet ad domū. Scdm ad interrogatiōē factā p qd dñ responderi actūs cū ppōne per. vt qua vadis respōdet p domū. Terciu. ad interrogatiōē factā p vbi dñ responderi ablatiū cū ppōne in. vt vbi es rñdet in domo. Quartum ad interrogatiōē factā p de. respōdet ablatiū cū ppōne de. vt vnde vñs respōdet de domo. Quo autē Alexander docet respōdere ad interrogatiōē factā p ista quattuor ad

uerbia satis dictum est in scda pte alexandri. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio rñsalis. scā donati de accidēti

b⁹ aduerbii. et de aduerbijs quattuor interrogatiuis locorū est sufficēter assignata. Ve ritas pñonis satis pñt ex his que dicta sunt in notabilibus.

Ar. Prio. Plura sunt accūs aduerbii qz tria. pbat. qz motio etiā est accūs ad uerbū. pbat. qz aduerbiū cōpat ergo etiā mouet. et pñ. qz offie qd cōpat hoc etiā mouet. vt doct⁹ cōpat et etiā mouet. et pñ inductie de silib⁹. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd offie illud qd ppatur ppatōe noiali hoc etiā mouet. sed nō oportet qd illud qd cōpat cōpatōe aduerbiali qd hoc deberet moueri.

Ar. Secdo. Plura sunt accūs aduerbii qz tria. pbat. qz ordo etiā est accūs ad uerbū igit. pbat. qz aliq sunt aduerbia ppositiui ordis qz scz tñ pponitur vt sunt aduerbia suspēsiua vt pñt postqz. sicut optādi interrogādi. Et alis q sunt aduerbia q dicunt postpositiui ordis vt oia alia cōiter. ¶ Dico vñ argntū cōcluderet si ordo pueniret aduerbio hñ offies ei⁹ spēs vt dñas. mō hñc nō sit. qz ordo cōis ei⁹ nō puenit. nō oportet ergo qd ordo sit accūs aduerbii.

Ar. Tercio. Plura sunt accūs aduerbii qz tria. pbat. qz spēs etiā est accūs ad uerbū. pbat. qz aduerbia cōiter deriuant a noie. ¶ Dico vñ argntū cōclū dit qd tñ tria sunt accūs aduerbii ad seiuicē irreducibilia. mō spēs reducit

Ar. Quarto. scatio nō est accūs aduerbii. pbat. illud qd est de (ad ppatōē cēntia rei nō est ei⁹ accūs. scz scatio est accūs aduerbii igit. pbat maior. qz qd vere est nulli accidit vt dr. i. phicoz. et cōmēntor ibidē dicit Illud qd in vno ē subā i alio nō ē accūs. Dico qz b est de cēntia aduerbii qd dñ esse ps scatiua. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd scatio absolute sumpta est cēntialis aduerbio. sed scatio hec est ista in spē est bñ accūs vt dictū est in prio notabili.

Ar. Quinto. scatio nō est accūs aduerbii. pbat. Idem non est in diuersis sed scatio reperit in qualibet pteorōnis. scz scatio nō ē spēale accūs aduerbii. Dico qz idē nō est in diuersis vt dr. i. phicoz. Dico est nota. qz in quas libet pteorōnis vt de autor modorū scadi repiunt tria. scz vox scatio et mod⁹ scan di. ¶ Dico vñ argntū pcludit si capetur hic scatio p mō quo dñ repit scas tñ suū. qd mō accipit scatiōem autor modorū scandi in pncipio dñcs qz in qualibz pte sunt tria. vox scatio et modus scandi. sed caput hic scatio p modo determinās di alterū in spēali qd scat p modū fluxus et fieri.

Ar. Sexto. Cōpatio nō est accūs aduerbii igit. pbat. illud qd cōpatur intēz dñ et remittit. sed aduerbiū non intendit nec remittit igit. Dico qz hec est pñtio requisita ad cōpatōē vt declaratū est in noie circa cōpatōē. Dñ nos pbat. illud qd intendit hñ pñcat cū mag⁹. et illud qd remittit hñ pñcat cū mi nus. sed aduerbia nō pñcant. ergo Dico est nota ex pñcament⁹. qz intendi est pñ dicari cū mag⁹. remitti est pñdicari cū minus. vt cōiter dñt logici. Dico. pbat. qd aduerbiū est sineathegorema. mō sineathegoremata nō pñcant. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd aduerbia nō pñcant p se tñ sufficit qd cū addito et per circulo cutiōē vt hic. epñs hodie est exñs qñ.

Ar. Septio. Plura sunt aduerbia interrogatiua locorū qz quattuor. pbat. qz quousqz quousqz etiā sunt aduerbia interrogatiua locorū. ad quousqz em rñdet actūs cū ppōne versus. vt qñdo quousqz vadis rñdet vsus cuius tatē. Ad quousqz rñdet actūs cū ppōne vsqz. vt quousqz vadis rñdet vsqz ad montē dñi. ¶ Dico vñ argntū pcludit qd tñ quattuor sunt aduerbia interrogatiua locorū simplicia. sed ista hic enūerata sunt composita.

Ar. Octauo. Vbi et vnde nō hñt eandē scatiōē. pbat. Illa que dñt specie nō hñt eandē scatiōē. sed vbi et vñ dñt specie ergo. Dico est nota quia siue res reales distinguunt p formas sic termini p scationem. Quorū est nota

ubi enim querit de mobili ut est in loco. sed ubi querit de mobili ut venit de loco. ut dictum est in ultio notabili. ¶ Dico hinc arguere concluderet si caperetur hic scatio. pro modo quo dictio scatio. sed caperetur hic scatio. pro primo ut dictum est in ultimo notabili.

Articipium quid est. Parloratio

nis partem capiens nominis et verbi. Recipit enim a nomine genera et casus. a verbo autem tempora

et significationes. ab utroque numerum et figuram.

Utrum diffinitio participii a donato posita sit sufficienter assignata.

Pro intellectu questione motu. Notandum primo quod donatus in textu ita diffinit participium. Participium est parloratio capiens partem nominis partemque verbi. recipit a nomine genera et casus. a verbo tempora et scationes. ab utroque autem numerum et figuram. Pro qua diffinitione intelligenda. Sciendum quod diffinitio participii dionis est participium in suppositione personali capitur. pro suis signatis licet Petrus hispanus vult quod officium diffinitum supponit simpliciter. logici tamen cōtes dicunt quod omne diffinitum supponat personaliter. pro suis signatis. et inferioribus. Pro genere autem in ista dione ponit parlorationis. Et caperetur hic parloratio in cōplere. pro dictione apta nata integrare orationem latine. Et de postea in textu. quod participium recipit partem nominis. Pro quo intelligendo participium recipere partem nominis possumus intelligere dupliciter. Primo quod participium reciperet partem materiale. et in isto modo participium non recipit partem nominis et verbi. alias enim armiger dapifer essent participia. armiger enim recipit et cōponitur a voce nominali arma armorum et a voce verbalis scio gero. sic etiam dapifer cōponitur a nomine dapis dapis et a verbo fero. Secundo participium recipere partem nominis intelligitur partem formalem. et sic dupliciter. Uno modo formale et modum scandi essentialē. et sic participium iterum non recipit partem nominis quia modus scandi nominis formalis est alter quam modus scandi participii. scilicet modus signis scandi verbi formalis est alter quam modus scandi participii. Secundo intelligitur quod participium recipit partem formalem nominis. et verbi accidentalem. et sic adhuc dupliciter. Uno modo proprie. et sic iterum non recipit. quod si sic tunc sequeretur quod nomen et verbum privarentur illis accidentibus quod est falsum. Alio modo intelligitur hoc similitudinarie. sic quod participium habet aliquam accidentem sicut nomen sicut species. et hoc aliquam accidentem sicut verbo sicut species. et sic hoc est verum. ¶ Dico notanter hinc species. quod species numerum accidentem que sunt in nomine et verbo non recipiunt in participio. de enim. ubi. phicoz. Idem species numerum non est in diversis. Et. ubi. metaphice de quod accidentem non migrat de subiecto in subiectum sicut numerum licet bene sicut species.

Notandum secundo. quod donatus dicit in

textu quod participium recipit a nomine genera et casus. et non a nomine. cum tamen nomen etiam habeat illa accidentia. Respondeo huius est ista. quod a principaliori debet fieri denotatio ut de. viii. phicoz. sed nomen est per principaliori quam nomen. igitur participium convenientius accipit partem nominis quam nomen. Minor declarat quod nomen sit per principaliori. quod nomen est inuentum. propter nomen et sic est vicarius et servus eius. modo servus est minus dignus quam dominus. Et dicit quod participium recipit a verbo tempora et scationes. Pro quo intelligendo licet scatio non sit accidentem verbi expresse positum ante. tamen comprehenditur sub genere. et sic per significationem. verbi hic intelligitur genera verbi. ut enim postea dicitur quod cuius generis est ipsum verbum illius scationis est ipsum participium ut in plurimum. Et hoc dicit Alexander in secunda parte sui. In verbi genere que sit signatio querere. Dicit autor in fine quod ab

utroque recipit numerum et figuram. sicut in nomine et verbo reperitur numerus et figura. sic etiam in participio ut postea dicitur specialiter circa accidentia participii.

Notandum tertio quod Priscianus. xi. ma

ioris ita diffinit participium. Participium est parloratio que per verbo accipit ex quo derivat naturaliter. genus et casus habens ad similitudinem nominis et accidentia ubi absque discretione ne personarum et modorum. Que quidem dicitur quod in verbis alia sit a dione participii quam ponit donatus. tamen eadem est secundum rem. Et subiungit quod participium est inuentum duplici de causa. Prima ut duo actus iungi possent vni sub fine medio. ut iohannes legens proficit ubi actus legendi et proficisci scant inesse iohanni. Secundo participium est inuentum ut verba passiva postui possent cum ablativo intrasitive ut me legente proficior. i. informor. Notandum etiam quod participium hoc duplex scatur. quoddam materiale et hoc est substantia. alius ad formale et hoc est actus quem designat. Rōne primi reddit suppositum verbo. superpositum enim debet scare rem unde egreditur actus verbi. et hoc non potest provenire participio rōne scati formalis sed materialis tamen. Rōne secundi provenit cum verbo. sicut enim substantia scatur actus sic participium licet non eodem modo ut patebit in modo scandi participii nos tabili quito. ¶ Sequitur correlarie quod licet participium scatur vnum materialiter et aliud formaliter. non tamen sequitur quod ergo participium sit equivoce. equivoce enim est quod scatur multa eque primo et scatione formali. participium autem scatur multa non eque primo et formaliter. scatione enim formali et principaliter scatur actus. ex sequenti autem et materialiter scatur substantia in qua est talis actus. ut hoc participium legens scatione formali scatur actus legendi scatur scatione materiali tamen substantiam legere vel que facit actus legendi et in qua est actus legendi.

Notandum quarto et ultimo quod modus

scandi participii secundum auctorem modorum scandi est iste. Participium est parloratio scanda per modum fluxus et fieri indistans a substantia. In quo modo scandi totali participii duplex reperitur modus scandi participii partialis. Unus generatus et materialis in quo cum verbo cōvenit. scilicet scare per modum fluxus et fieri. sicut enim substantia scatur actus sub fluxu et fieri sic et participium. quod autem sit scare per modum fluxus et fieri dictum est sufficienter in capitulo de dione verbi. et est etiam ibi dictum unde et a quo. proprietate rei caperetur talis modus scandi. Alter autem est modus scandi participii formalis. quo sub esse partis formaliter cōstituitur. et per quem ab alijs partibus formaliter distinguitur. scilicet scare per modum indistans a substantia. ut enim dictum est substantia scatur per modum indistans a substantia quod substantia scatur actum qui est accidentem. quod accidentem secundum esse essentie non est substantia. sed distat a substantia. accidentem enim non est substantia sed essentialiter distat a substantia. quod de. i. phicoz. Accidens et substantia sicut sunt duo sunt et non unum. Participium autem scatur actus et accidentem per modum indistans a substantia. secundum esse extrinsecum omne accidentem est cōiunctum substantie. de enim accidens quasi cadens ad aliud quod ad substantiam. Et. ubi. metaphice de. Accidens non est esse sed in alio esse. Sed unde sumitur modus indistans a substantia vel vntus substantie. de auctor modorum scandi quod oportet ab eadem proprietate a qua exitur modus adiacens in nomine adiectivo que est proprietate inherens alteri secundum esse. ¶ Sequitur correlarie quod licet participium scatur accidentem et substantiam peretive. et etiam nomen adiectivum. non tamen eodem modo. quod nomen adiectivum scatur substantiam et accidentem per modum habitus et quietis et permanencie. sed participium scatur substantiam et accidentem per modum fluxus et successiois. actum quidem principaliter. et substantiam dat intelligere ex phico quod relatum ut pater dat intelligere correlatum ut filium. non tamen scatur eum. Istis notabilibus sic stantibus est.

Cōclusio responsalis. diffinitio participii

a donato posita est sufficienter assignata. Pro veritate huius conclusionis ex notabilibus

Ar. *Primo. Participium non est p[ro]p[ri]um a no[m]i[n]e distincta q[uod] p[ro]bat. Illud q[uod] transi[t] in
v[er]bum no[m]i[n]is no[n] distinguit a no[m]i[n]e. s[ed] p[ar]ticipi[u]m t[ra]nsi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is ergo d[icitu]r est
nota. q[uod] illud q[uod] transi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is hoc fit no[m]i[n]e. D[icitu]r est g[ra]m[m]aticorum
o[mn]i[u]m q[uod] o[mn]i[u]m d[icitu]r q[uod] t[ra]nsi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is. q[uod] p[ar]ticipi[u]m t[ra]nsi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is. q[uod] Dico v[er]um arg[um]en[tu]m co[n]clu-
deret si p[ar]ticipi[u]m t[ra]nsi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is formaliter. s[ed] hoc fit s[ol]u[m] materialiter. sic
q[uod] recipi[t] vna vox s[im] sp[eci]m q[uod] recipi[t]ur tam in no[m]i[n]e q[uam] in p[ar]ticipio vt amas. licet no[n] sub
eadem forma et mo[d]o scandi.*

Ar. *Secundo. Participium no[n] capit acc[us]a a no[m]i[n]e et v[er]bo. p[ro]bat. q[uod] si sic sequer[etur] q[uod] acc[us]a
des migraret de subiecto in subiectu[m]. modo h[ec] est impossibile vt p[ro]bat. v[er]u[m].
metaph[is]ice. Dico v[er]u[m] est q[uod] acc[us]a no[n] migrat de subiecto in subiectu[m] s[im]i-
litez s[ed] b[e]n[e] s[im] sp[eci]m. et sic est in p[ro]posito vt declaratu[m] est in notabili p[ri]mo.*

Ar. *Tercio. Participium no[n] recipit p[re]terit[um] no[m]i[n]is et v[er]bi acc[us]a. p[ro]bat. q[uod] t[unc] seque-
ret[ur] q[uod] no[m]i[n]e et v[er]bu[m] p[ar]eant acc[us]a t[er]m[in]is suis. p[ro]bat. q[uod] illud q[uod] recipi[t] ab aliquo
no[n] est in eo a q[uo] recipi[t]. vt cu[m] ab aliq[uo] recipi[t] t[er]m[in]a amplius no[n] h[ab]et ea. Dico
v[er]u[m] arg[um]en[tu]m p[ro]cluderet si p[ar]ticipi[u]m realiter et p[ro]p[ri]e recipere[t] p[ar]te[m] no[m]i[n]is et v[er]bi. s[ed] recipi[t]
s[ol]u[m] s[im]ilitudinarie vt dictu[m] est in p[ri]mo notabili.*

Ar. *Quarto. Participium no[n] capit s[er]uati[on]e[m] a v[er]bo. p[ro]bat. n[on]n[on] dat q[uod] no[n] h[ab]et. s[ed]
verbu[m] no[n] h[ab]et s[er]uati[on]e[m] q[uod] d[icitu]r est Arist[ote]l[is]. i. elenc[on]u[m]. D[icitu]r q[uod] s[er]uati[on]e non
en[im]er[etur] inter acc[us]a v[er]bi vt p[er] ex dict[is] in v[er]bo circa acc[us]a v[er]bi. Dico v[er]u[m]
est q[uod] s[er]uati[on]e no[n] est acc[us]a v[er]bi ex p[ar]te p[ro]p[ri]a. in b[e]n[e] implicat[ur]. eo q[uod] co[m]p[re]hendit sub
g[en]e[r]e vt dictu[m] est in s[ec]undo notabili.*

Ar. *Quinto. Participium no[n] recipit a no[m]i[n]e g[en]e[r]a et casus. p[ro]bat. q[uod] recipi[t] a p[ro]p[ri]o
p[ro]bat. q[uod] p[ro]p[ri]e etia[m] h[ab]et g[en]e[r]a et casus vt p[er] ex dict[is] ante. Dico v[er]u[m] arg[um]en[tu]m
p[ro]cludit q[uod] p[ro]p[ri]e etia[m] h[ab]et g[en]e[r]a et casus. q[uod] t[unc] no[m]i[n]e e[st] p[er] p[ri]ncipalior[em] q[uam] p[ro]p[ri]o
no[m]i[n]e vt dictu[m] e[st] i[n] notabili. it[em] p[ro]ueni[en]t[ur] p[ar]ticipi[u]m d[icitu]r recipere p[ar]te[m] no[m]i[n]is q[uod] p[re]terit[um] p[ro]p[ri]o
no[m]i[n]is.*

Ar. *Sexto. Participium no[n] v[er]u[m]. p[ro]bat. nulla d[icitu]r d[icitu]r esse interpretatio. s[ed] d[icitu]r d[icitu]r p[ar]ticipi[u]m
s[er]uati[on]e est interpretatio. q[uod] no[n] v[er]u[m]. D[icitu]r est nota. q[uod] d[icitu]r d[icitu]r o[mn]i[u]m d[icitu]r rem v[er]bi
vt d[icitu]r. v[er]u[m]. metaph[is]ice. interpretatio aut[em] s[ol]u[m] o[mn]i[u]m d[icitu]r q[uod] no[m]i[n]is. D[icitu]r p[ar]ticipi[u]m. h[ec]
d[icitu]r d[icitu]r p[ar]ticipi[u]m interpretat q[uod] intelligit p[er] h[oc] vocabulu[m] p[ar]ticipi[u]m d[icitu]r esse p[ar]ticipi[u]m q[uod] p[re]terit[um] ca-
p[er]it. Dico v[er]u[m] arg[um]en[tu]m p[ro]cludit q[uod] n[on] h[ab]et d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r etia[m] d[icitu]r esse interpretatio. s[ed]
d[icitu]r d[icitu]r d[icitu]r etia[m] d[icitu]r esse interpretatio q[uod] no[m]i[n]is est ista d[icitu]r d[icitu]r p[ar]ticipi[u]m.*

Ar. *Septimo. Participium no[n] capit p[ar]te[m] no[m]i[n]is et v[er]bi. p[ro]bat. q[uod] sequer[etur] q[uod] ar-
miger dapifer essent p[ar]ticipia. p[ro]bat. q[uod] capiunt p[ar]te[m] no[m]i[n]is et v[er]bi. armiger ess[et]
composit[us] a no[m]i[n]e arma arm[is] et gero. Dico v[er]u[m] arg[um]en[tu]m p[ro]cludit q[uod] arm[is]
ger et dapifer capiunt p[ar]te[m] no[m]i[n]is et v[er]bi material[em]. mo[d]o ista d[icitu]r intelligit de p[ar]te for-
mal[em] et acc[us]a vt dictu[m] est in notabili s[ec]undo.*

Ar. *Ultio. Participium no[n] f[ec]it per modu[m] indist[inctu]m a sub[stantia]. p[ro]bat sic. participi[u]m
f[ec]it per modu[m] dist[inctu]m a sub[stantia] q[uod] p[ro]bat. o[mn]i[u]m acc[us]a et act[us] distat ab alio cu-
ius est acc[us]a. s[ed] participi[u]m f[ec]it act[us] et acc[us]a. igit[ur] participi[u]m f[ec]it per mo-
du[m] dist[inctu]m a sub[stantia]. D[icitu]r est nota. q[uod] acc[us]a et sub[stantia] distat p[er] d[ic]ta[m]e[n]talit[er]. mo[d]o p[er] d[ic]ta-
m[en]ta sunt nature et q[uod] d[ic]ta[m]e[n]ta distat et diuerse. D[icitu]r est. i. p[ro]p[ri]o. Essentia p[er]
d[ic]ta[m]e[n]to et sunt imp[er]mixte. D[icitu]r est nota vt patet ex his q[uod] dicta sunt. Dico v[er]u[m]
arg[um]en[tu]m p[ro]cludit q[uod] acc[us]a et act[us] distat ab eo cuius est acc[us]a s[im] essentia et na-
tura. t[unc] no[n] s[im] esse. modo hic fit mentio q[uod] participi[u]m f[ec]it act[us] qui s[im] esse non est
distans a sub[stantia]. sed et consunctus.*

**Participio quot accidunt. sex. que. g[en]e[r]is casus t[em]pus signifi-
catio n[um]erus et figura. B[e]n[e] p[ar]ticipio[rum] quot sunt. q[ui]ntuor.
que. masculinu[m] vt hic lectus. femininu[m] vt hec lecta. neutru[m].**

vt hoc lectu[m]. onine vt hic et hec et hoc legens. Casus parti-
cipiorum quot sunt. sex. qui N[on] vt hic et hec et hoc legens
B[e]n[e] vt huius legentis. D[icitu]r vt huic legenti. Act[us] vt
hunc et hanc legentem. et hoc legens. Vt[em] vt o legens. Ab-
latiu[us] vt ab hoc et ab hac et ab hoc legente v[el] legenti. T[em]p[us]
p[ar]ticipio[rum] quot sunt. tria. que. p[re]sens vt leges. p[re]terit[um] vt
lectus. futurum vt lecturus vel legendus.

Utrum littera donati de genere casu et t[em]p[or]e

p[ro]p[ri]e participi[u]m sit sufficien[ter] assignata. Dico int[er] p[ar]ticipia q[uod] no[n] g[en]e[r]a mo[r]e. Notandu[m] est
p[ri]mo q[uod] donat[us] postq[uam] determinauit de d[ic]tione p[ar]ticipi[u]m et d[ic]tione ostendens iam p[re]terit[um]
de q[uo] accidunt d[icitu]r determinat vt eo melius participi[u]m natura possit intelligi. Dicitur
etia[m] de a[n]i[m]a q[uod] accidunt magna p[ar]te p[re]sent[ur] ad cognoscendu[m] q[uod] quid est. Et d[icitu]r q[uod]
accidunt participi[u]m sunt sex s[ed] g[en]e[r]is casus t[em]pus s[er]uati[on]e n[um]erus et figura. quod itellis
gendu[m] est ad feminu[m] irreducibilia. q[uod] plura sunt accidunt participi[u]m q[uod] ista sex. sed
reducunt ad ista. mo[r]e etia[m] est accidunt participi[u]m. q[uod] participia mouent. t[em]p[us] mo-
tio reducunt ad g[en]e[r]is. p[er]sona etia[m] accidunt participio s[ed] reducunt ad n[um]eru[m] q[uod] n[um]er[us] et p[er]so-
na sunt accidunt p[er]sona. et s[im] ligata vt est susp[en]s[us] tactu[m]. Declatio etia[m] est accidunt
participi[u]m s[ed] reducunt ad casus s[im] forma casualis. sp[eci]es aut[em] reducunt ad figura[m]. o[mn]ia est
participia sunt deriuatiue sp[eci]ei. q[uod] deriuant[ur] et desc[en]dunt a v[er]bis vt postea d[ic]t[ur]. Bat[is]
aut[em] hui[us] q[uod]re donat[us] no[n] posuit p[er]sona et sp[eci]m exp[re]sse. q[uod] donat[us] posuit illa accidunt
que p[ro]ueniunt participio s[im] o[mn]i[u]m et d[ic]tione et sp[eci]m. sic aut[em] no[n] est de p[er]sona et sp[eci]e
de. nullu[m] est est p[ar]ticipi[u]m s[im]e p[er]sona. nec aliquod est participi[u]m s[im]itue sp[eci]ei. ex q[uo]
o[mn]ia deriuant[ur] et desc[en]dunt a v[er]bo. Sequit[ur] co[n]t[ra] d[ic]tione q[uod] co[m]paratio no[n] p[ot]est esse accidunt
participi[u]m p[er] q[uod] participi[u]m f[ec]it per modu[m] fluxus et fieri et successio[n]is. successio[n]i aut[em]
no[n] p[ro]uenit int[er]io[n]e nec remissio. successio[n]i est de genere d[ic]tione. d[ic]tione aut[em] non
suscipit mag[is] et min[us]. Etia[m] alia r[ati]o. q[uod] co[m]paratio d[icitu]r regere ablatiu[m] vt dictu[m] est i[n] cap[itu]lo
de no[m]i[n]e. mo[d]o participi[u]m d[icitu]r regere illu[m] casu[m] que regit suu[m] verbu[m]. constat aut[em] q[uod] non
o[mn]ia verba regunt ablatiu[m]. Sequit[ur] co[n]t[ra] s[ec]undo q[uod] quando vox participialis co[m]p[ar]atur
vt amas amantior amantissim[us]. non est participi[u]m sed transi[t] in v[er]bum no[m]i[n]is
veritas huius co[n]t[ra] p[ar]te[m] patebit in sequentib[us] latius cu[m] d[ic]t[ur] q[uod] participi[u]m transi[t]
in quattuor modis in v[er]bum no[m]i[n]is.

Notandum s[ec]undo q[uod] g[en]e[r]is p[ar]ticipi[u]m diffinit

sic. Est p[ro]p[ri]etas participi[u]m attributa participio ea r[ati]o[n]e q[uod] sibi ex p[ro]p[ri]etate sue f[ec]it
onis vel ex usu g[ra]m[m]atico p[ro]p[ri]e est p[ro]p[ri]abile vnu[m] attribut[um] p[ro]p[ri]e vel plura
vnu[m] vt hic lectus. plura vt hic et hec et hoc legens. Notandu[m] est etia[m] s[im] p[ar]ticipi[u]m
p[ri]ncipalior[em] q[uod] o[mn]i[u]m participi[u]m est g[en]e[r]is o[mn]i[u]m sub vna terminatione aut sub pluribus.
sub vna vt amans legens. sub plurib[us] vt lectus lecta lectu[m]. T[em]p[us] ratio est ista. quia
verba a quib[us] participia nascunt[ur] et deriuant[ur] o[mn]i[u]m g[en]e[r]i associant[ur]. co[n]grue est
dicimus. vir legit. mulier legit. mancipi[u]m legit. et p[er] p[ri]m[us] etia[m] participia a talib[us] s[ed]
bis deriuata o[mn]i[u]m g[en]e[r]is dicunt[ur]. Sequit[ur] co[n]t[ra] p[ri]mo q[uod] g[ra]m[m]atici dicentes
q[uod] futurus g[en]e[r]is sunt g[en]e[r]is masculinu[m] t[em]p[us] s[er]uati[on]e p[ar]te[m] sunt g[en]e[r]is

femini tñ. loquunt valde. pprie de gñe pñcipioy. attēdēdo stricte scationē pñcipioy. generāis est. pprie pñcipiū masculis tñ. vñ. z. vñ. z. pñcipioy. hō gñat hoīem z sol. vñ p hoīem intelligit pater generāis. Sitr pñcipiū pprie pñcipiū femellis z paricis. Improprie tñ z false pñcipiū talia pñcipia attribui culibet generi. z per pñcipiū ges neri oīs dicunt. possunt est. pñcipiū loqui. iobes est pñcipiū. iobes est paricis. pñcipiū qe he orōnes z pñcipiū sunt false. pñcipiū. z pñcipiū. z pñcipiū. qe verū z tñ pñcipiū pñcipiū. i. pes nernēiay. Grammatici autē dicētes talia pñcipia esse vñ. z certū gñis. loquunt ex vñ. z nō arte. arti cñ nō repugnat talia pñcipia pñcipiū sub gñe oīm. q. Dicoz donat. determinat de casu pñcipioy dicēs q casus pñcipioy sunt sex sicut z noīm. vñ. z casus in pñcipio eodē mō diffinitū poterit sicut z noīe. vt sic. Casus est. pñcipiū pñcipiū attributa participio ea rōne qua scāt scātū suū recte vel oblique. q. Sequit correlative q. pñcipiū est participiū (vt dī. Iobes ianuenē) nō deficere in casibus. pater quia participia sunt adiectiua modo adiectiua nō debēt deficere in casu. pater q. adiectiū debet determinare substantiū in quibet casu. z pñcipiū adiectiua non debent deficere in aliquo casu.

Notandū tertio. q. Temp⁹ participiū

diffinit sic. Est pñcipiū attributa ei ea rōne qua scāt scātū suū sub aliqua dñia tps. Que dñie tpm sunt tres. sc. pñcipiū vt legēs. pñcipiū vt lect. futurū vt legend. q. Sequit correlative pñcipiū. q. pñcipiū cū pñcipiū tps ampli⁹ nō est. pñcipiū sed transit in vñ noīs vt hic. nat⁹ me⁹ pulcher est. in qua orōne nat⁹ nō scāt cū tpe sed est noīm. S. cū dico christ⁹ nat⁹ est in bethleem iude. hic nat⁹ est pñcipiū z scāt cū tpe pñcipiū. q. Sequit correlative scō. q. tps in pñcipio cognoscit dupl^r. Uno mō a priori z hoc est ex scationē. z sic illud pñcipiū qd sit sub dñia pñcipiū tps. est pñcipiū tps. vt legēs z illud pñcipiū qd sit sub dñia pñcipiū tps est pñcipiū tps. vt lectus. illud vñ qd scāt sub dñia pñcipiū tps est futuri tps. vt legend. q. Sequit correlative tertio q. tps recte z pñcipiū dī accidere pñcipio. Ad q. pñcipiū scāt actū. mō oīs act⁹ z actio mē furant tpe vt dī. iñ. pñcipioy. Scō tps cognoscit in pñcipio a posteriori. hoc est ex terminatōe z sic illa que terminant in ans vel in ens sunt pñcipiū tps vt amās les gens. Illa que terminant in tus. sus. vel rus. sunt pñcipiū tps. S. illa que terminant in dus sunt futuri tps. q. Sunt tria tps pñcipiū ad seīuicē irreducibilia. q. pñcipiū potest subdiuidi in participio sicut in verbo. in pñcipiū perfectum complete. in pñcipiū imperfectum et preteritum plusq. perfectum. sed hoc non est communiter vñcipiū. Sufficientia autem istorum trium temporū capitur sic. Omne temp⁹ aut est pñcipiū. aut distans a pñcipiū. Si est pñcipiū tñc est pñcipiū membrū. Si aut distat a pñcipiū hoc est dupl^r. Aut distat a pñcipiū per prius sic est preteritum. Aut per posterius sic est futurum.

Notandū q̄rto et ultimo q. licet verbum

etiā scāt cū tpe z etiā pñcipiū. nō tamē eodē mō. q. verbum scāt cū tpe illimitabilē. sed pñcipiū scāt cū tpe limitabilē. vñ. S. significare cū tpe limitabilē. est scāt cū certa vel certis differētiis tpm. ita q. pñcipiū dñione importantē tps pñcipiū trahi ad aliā differētiā tps accidētaliter vt hō fuit legēs. in qua hoc pñcipiū legēs est pñcipiū tps essentialit^r. trahit tamē ad pñcipiū tps rōne hui⁹ vñ fuit accidētalit^r. Unde Notandū pñcipiū limitari a tpe intelligit dupl^r. Uno mō simpliciter z absolute. sic q. pñcipiū pñcipiū tps fieret pñcipiū aut futuri tps. z hoc nō est possibile. Ad pñcipiū. quia sicut est in natura sic pñcipiū est in arte. Dicitur est. iñ. pñcipioy. Ars imitatur naturā. Sed in natura pñcipiū est sic nō est pñcipiū nec futuri. q. sunt partes tps realit^r ter diffinire. Sic etiā in arte verbum pñcipiū tps non pñcipiū fieri pñcipiū vel futuri tps. Secunda ratio quia sic pñcipiū scāt cū tpe ampliatur. qua destructa multa

rum. pñcipiū cōter cōcessariū periret scā z veritas. Sed q. sequeret hoc scā q. conscesso isto q. participiū limitaret simpliciter a tpe q. scā ampliatur periret. q. sequeretur q. verba pñcipiū vel futuri tps vel corū pñcipia posita a pñcipiū pñcipiū non haberet ampliare subiectū. vt in ista. hō est mortuus. vel hō est generandus. q. debet ampliare debet includere diuersas dñias tpm. si ergo in predictis orationibus participia limitarent a pñcipiū ad pñcipiū. vel a futuro ad pñcipiū. nulla esset ampliasio. q. pñcipia pñcipiū tps nō habēt ampliare. ex quo nō includūt diuersa tpa vel diuersas dñias tpm. Non est ergo simpliciter verū z absolute intelligendū q. participiū posset limitari a tempore. Scō ergo intelligit q. participiū limitat a tpe ad bonū intellectū vt sic. Participiū vel vox pñcipialis pñcipiū dñione importantē tps trahit tur accidētaliter ad aliud tps z ad supponendū ad aliud tps qd aliqui fuit pñcipiū vt hic. Adam fuit legēs. hoc pñcipiū legēs limitat z trahit accidētaliter per hoc verbum fuit pñcipiū tps ad tps pñcipiū. nō sic q. hoc pñcipiū legēs in dicta orōne cōter pñcipiū tps. sed sic q. designat q. actus legēdi fuit pñcipiū tps. Ade. licet nunc est pñcipiū tps. z sic legēs supponit pro tpe nūc pñcipiū qd aliqui fuit pñcipiū tps. S. hui⁹. q. cū dico. iste hō currit. hō essentialiter scāt officio hoīes. q. terminus vñcipiū pñcipiū eque multa scāt. tñ in dicta orōne restringit ad scandū z supponendū pñcipiū hō mine tñ. z ergo predicta pñcipiū est singularis. z iste hō est terminus singularis. sic eodē modo est in proposito. Significare autē cū tpe illimitabiliter est scāt cū certa vel certis differētiis tpm sic q. pñcipiū dñione importantē tps pñcipiū trahi ad aliā dñiam tps pñcipiū dñia tps remanēte. vt curro est pñcipiū tps z non pñcipiū trahi ad aliud tempus. hēc est incepta fuit curro. ero curro. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera donati

de gñe casu z tpe pñcipiū est hū assignata. pñcipiū ex his que dicta sunt in notabilibus.

Ar. Pñcipiū. Plura sunt gñis in pñcipio q. q̄rto. pñcipiū. q. in pñcipio etiam res pñcipiū gñis epichenū vt hō volās passer mouet. in qua orōne volās est gñis epichenū. pñcipiū. passer est gñis epichenū gñis volās. z pñcipiū. q. adiectiū z substantiū dñit pñcipiū in gñe. Sitr gñis dubiū repit in pñcipio. pñcipiū in ista orōne finis pñcipiū. in q. orōne finis est gñis dubiū ergo etiā pñcipiū. z pñcipiū. q. adiectiū z substantiū dñit pñcipiū in gñe. Dico q. nō optz q. semp adiectiū z substantiū conueniant in gñe. sed sufficit q. gñis vñ includat in gñe alteri. z sic est hic. gñis est epichenū includit gñis masculinū vel seim vt etiā dictū est in capitulo de hoīe.

Ar. Scō. Aliq. est pñcipiū qd nulli⁹ est gñis. pñcipiū de illis pñcipiū genes rēns est gñis feminini tñ vt dī. Eberhardus. hō etiā sunt gñis masculini nec feminini. pñcipiū desinens in ans vel in ens est gñis oīs. sed generans paricis desinunt in ans vt in ens ergo sunt gñis oīs. Maior est oīm grammaticoy. Minor est nota. Dico vñ argm pñcipiū q. gñis q. ad scationē est gñis masculini. tñ. z paricis est gñis feminini tñ q. ad scationē. hō nō q. ad vocē. mō gñis plus at tendit rōne vocis q. scationē. licet ergo illa pñcipia vñ z pñcipiū tñ pñcipiū tñ pñcipiū tñ vt gñis sexus masculinū tñ. z paricis seim tñ. improprie z false pñcipiū etiam attribui rebz alterius sexus vt dictū est in tertio notabili.

Ar. Tertio. Legens nō est gñis oīs q. pñcipiū. legens est gñis oīs gñis oīs. tes net pñcipiū ex opposit. ans pñcipiū. Illa dñō est gñis oīs cui pñcipiū tria articula in declinādo. sed hūic dñōi legēs pñcipiū tria articula erit go est gñis oīs z nō cōis. Maior est nota ex cōi dicto grammaticoy. Minor est nota q. dicim⁹ hic z hec z hoc legēs. Dico verū argm pñcipiū q. hoc pñcipiū legēs est gñis oīs capiēdo gñis cōe cōter vt cōprehēdit sub se offic. tñ hō pñcipiū legens est gñis oīs capiēdo gñis offic. pprie vt distinguit pñcipiū gñis cōe. de quib⁹ lat⁹ dictum est in capitulo de noīe de et gñe noīs.

Ar. Quarto. Casus nō est accidēs participij g. pbat. casus ē accidēs illi par
ticipij q̄ fecit subit. s. participij nō fecit subit. q. d. dīspō subit et de autor mo
dus dīspō. Dīor. q. participij fecit actū q̄ est accidēs. ¶ Dico s̄m argm
cludit q̄ participij fecit actū formatr nō qdē absolute s. actū vtrū subit et sic par
ticipij etia dat intelligere subitū et dictū est in notabilib⁹ pcedētis q̄stionis.

Ar. Quinto. Participia deficiūt in casib⁹ g. s̄cōm notabile est male positū. pba
tur. dīcōdēs negatīue et dīstributīue carēt casu. s. aliq̄ participia negat et
dīstribuūt g. Dīor. est nota ex his q̄ dicta sunt supen⁹. Dīor. p̄z de istis
participijs carēs igno:ās nesciēs. ¶ Dico s̄m argm cludit q̄ participia nō defici
unt in casu de his q̄ nō descendūt a vbiis negatīonē includentib⁹ et fecantib⁹. mō p
dicta descendūt a verbis que negatīonē includūt.

Ar. Sexto. Tps nō est accidēs participij g. pbat. omne accidēs dī abesse suo
subiecto. s. tēp⁹ nō abest participio g. Dīor. est Purpūm in dīone accis
dēns. Dīor. q. quādo participio abest tēpus trāsīt in vim nois et ampli⁹
nō est participij. ¶ Dico s̄m argm cludit q̄ tps nō abest participio s̄m se et rem
samē sufficit q̄ s̄m modū intelligēdi. possūz em̄ intelligere participij absolute q̄ ad
ei⁹ modū scādī essentialē nō intellectu ei⁹ tēpore. quēadmodū possūz intelligere
ethiopē nō intellectu ei⁹ nigredie. p̄n⁹ em̄ pōt intelligi sine posteriori. Et. q. p̄bicoz
dicat. Absrahentū nō est mendaciū.

Ar. Septimo. Plura sunt tēpora participioz g. tria. pbat. tēp⁹ puenit partici
pio rōe vbi. s. in vbo sunt q̄ncz tēpora. p̄m em̄ diuidit in p̄m imperfectū
p̄teritū perfectū. et p̄m plusq̄ perfectū. g. Dīor. est nota. q. participij res
cipit a vbo tēpora et fecatōes vt dictū est. Dīor. est nota ex q̄nto notabili et ter
tio in quib⁹ dictū est q̄ participij fecit cū tēpore limitabilis. ¶ Dico s̄m argm com
cluderet si participij simplr limitaret a tēpore sic q̄ perderet tēpus. s. limitat a tēp
pore. i. trahit ad aliud tēpus accidentaliter ad illū intellectu q̄ est expressus in notabil
li quarto vt hic iohānes fuit legens. iohannes erit legens.

Ar. Octauo. Participij nō fecit cū tēpore. pbat. illū qd limitat a tpe nō fecit
cū tēpore. s. participij limitat a tēpore g. Dīor. est nota. q. limitari a tēp
pore est perdere tēpus et nō fecit cū tēpore. Dīor. p̄z ex q̄nto notabili et ter
tio in quib⁹ dictū est q̄ participij fecit cū tēpore limitabilis. ¶ Dico s̄m argm com
cluderet si participij simplr limitaret a tēpore sic q̄ perderet tēpus. s. limitat a tēp
pore. i. trahit ad aliud tēpus accidentaliter ad illū intellectu q̄ est expressus in notabil
li quarto vt hic iohānes fuit legens. iohannes erit legens.

Significatiōes p̄cipioz in quo sunt. q. ab actiūo verbo
duo p̄cipia veniunt. p̄ns et futurū vt legens lecturus. A
passiūo quot. duo. p̄m et futurū vt lect⁹ legendus. A neu
tro quot. duo. sicut ab actio. p̄ns et futurū vt stās staturus
A deponēti quot. tria. q. p̄ns p̄m et futurū vt loquens lo
cutus et locuturus. A cōi quot. q̄tuor. p̄ns p̄m et duo sus
tura vt criminans criminat⁹ criminatur⁹ vel criminand⁹
Numeri p̄cipioz quot sunt. duo. qui. singularis vt bic le
gens. p̄ns vt bi legentes. Figure p̄cipioz quot sunt.

due. que simplex vt legens. decomposita vt negligens.

Strū lra donati de significatiōe. nume

ro et figurā. et exemplari delectatiōe p̄cipioz sicut assignata. Pro intellectuōe q̄nti
onis more Notandū p̄mo. q. Significatio participij diffinit sic dicitur. Est. p̄prie
tas participij attributa p̄cipio ea rōne q̄ est actiōis t̄m vt passiōis t̄m vel neutri
vel vtriusq̄ s̄m fecatū. In q̄ dīone tangit q̄ncz fecatōes p̄cipioz. Actualis
tangit cū dī actiōis t̄m. et ibi etia tangit deponētalis. et hoc in iis participijs q̄ des
cendunt a vbiis deponētali⁹ que actionē t̄m fecat Passiualis tangit cū dī passiōis
t̄m. sicut ibi tangit deponētalis. et hoc in illis p̄cipijs q̄ descendunt a vbiis deponēs
talibus que passionē t̄m fecant et postea dicit. Neutralis tangit cum dī neutrius.
Comunis tangit cū dī vtriusq̄ simul. Alij autē breuius ita diffiniunt. Significa
tio participij est p̄prietas participij attributa p̄cipio ea rōne qua est origina
tū vel derivatū a verbo alicui⁹ ḡnis. Significatio actualis est. p̄prietas participij
attributa p̄cipio ea rōne qua ipm est derivatū a verbo actiui ḡnis vt amans.
Significatio neutralis est. p̄prietas participij attributa p̄cipio ea rōne q̄ ipsum
est derivatū a verbo neutri⁹ ḡnis vt currēs. Significatio passiualis est. p̄prietas p
cipij attributa ei ea rōne vt ipm est derivatū a vbo passiui ḡnis vt amari. Signi
ficatio deponētalis est. p̄prietas participij attributa et pueniēs ei ea rōne qua ipa
sum est derivatū a verbo deponētis ḡnis vt loquēs nascens. Significatio cōis est
p̄prietas participij attributa ei ea rōne q̄ ipm est derivatū a vbo cōis ḡnis. vt cris
minās ¶ Sequit corrlie p̄mo q̄ fecatio participij cognoscat ex ḡne vbi. sic q̄ partici
piū est illi⁹ fecatōis cui⁹ ḡnis est verbū qd ab eo descendit. veritas hui⁹ corrlariū di
cet inferi lat⁹. ¶ Sequit corrlie scdo. q̄ sicut quinqz sunt ḡnia i vbo sic q̄ncz fecati
ones i participio. Dīor. q. fecatio participij cognoscat ex ḡne vbi. vñ dicit Alexan
der in scda p̄e. In verbi ḡne que sit signatio quere.

Notandū scdo. q. a verbis actiui gene

ris duo veniūt participia. p̄ns in ans vel in ens. et futurum in rus. vt ab amo venit
amans et amaturus. Pro quo intelligendo. Scim q̄ s̄m intentionē p̄scitāi par
ticipia p̄ntis tps in ans vel in ens teriata formant a prima p̄sona p̄teriti imperfecti
tps indicatui mōi mutādo bam vel bar terminatiōes in no. vt amabā amāa. loq̄a
bar loquēs. Dō aut ist⁹ quare pon⁹ formant a p̄ma p̄sona q̄ a scda vel tertia. qe
prima p̄sona est dignior alijs. mō a digniori debet fieri denoiatio vt declarat An
sto. viij. p̄bicoz. Sed q̄ prima p̄sona sit ceter⁹ dignior. q. p̄ma p̄sona p̄cipit scdas
et tertiā et nō econuerso. mō omne agens est p̄stanti⁹ passio. iij. de aia. Secūdū autē
alios grāmaticos participia p̄sentis tps aliter formant. In verbis em̄ prime et se
cūde cōiugatiōis formant a scda p̄sona p̄sentis tps indicatui mōi interponēdo n
inter s et penultimā ifam. vt amas. interponēdo n inter s et a erit amans sic docēs
interponēdo n erit docēs. Sed in verbis tertie et q̄rte cōiugatiōis formant a p̄ma
p̄sona p̄sentis tps indicatui mōi mutādo o in ens vt lego ligēs. audio audiens.
Ab ista regula excipiunt ista duo eo et queo. que nō sic formāt. q. eo habet iens et
queo quiens. Sed participij futuri tps in rus terminatū format ab vltimo supio
breuiando u et addendo rus. vt amari breuiā u et adde rus erit amaturus. A vers
bo neutrali vt de in textu veniunt etiā duo participia. p̄sēns in ans vel in ens. et rus
futurum in rus. vt a sto venit stans et staturus. A verbo autē passiui veniunt duo p̄
teritū in rus sive vel rus terminatū. et futurū in dus. vt ab amor venit amari et amā
dus. Preteritum in rus terminatum vt amatus formatur ab vltio supio amari
addendo s erit amari. Sed participia futuri tps in dus terminata formant a q̄rte

singulari picipij presentis tps in ans vel in ens terminati mutando tps in dus. vt amans amantis. muta tps in dus erit amandus. A verbis aut deponetis generis ve nunt tria picipia. pns in ans vel in ens. psm in tus. z futurum in rus. vt a loquor venit loquens locutus z locutus. ¶ Sequit corrie q loquens baccalarius magi stratus nota sunt et no picipia. vnde dictu est ante. Rursus de neutris vel de pos mentalibz in dus. Noia pcedut que picipia no sunt. Sed a verbis cois generis ventunt quattuor picipia. pns in ans vel in ens. psm in tus. z duo futura vnum in rus z aliud in dus. vt a criminoz venit criminans criminat9 criminaturus z crimi nandus. ¶ Sequit correlarie q iste regule date de formatioe picipioz intellis gunt dūmō picipia nō deriuant a vbis defectiuis z carētibz supinis. z q si picipis um careret supio non format futurū in rus. vt ptz de isto vbo studeo qd caret supi nis ergo etiā caret futuro picipij in rus. Bō hui9 correlarij qz deficiente causa des ficit z effectus. mō supinū est cā picipij futuri tps. si ergo deficit supinū necessario deficit z participij futuri tps. ¶ Sequit correlarie scdo q oia verba fcantia splē doze carent picipijs futuri tēporis. Bō qz carent supinis ergo etiā participio futuri tps. Qz aut omnia verba fcantia splendorem caret supinis excepto vno patet in istis metris. Omnia splendorem dicas caruere supinis. Excipias vnum quod dat tibi fulgeo fulsum.

Notandū tertio q ex lra donati habet

q participij est illi9 fcationis cui9 generis est verbū a quo descendit. Et hoc non est vniuersaliter verū sed intelligit dūmō picipij est ita latū in fcando sicut verbū a quo descendit. qz si participij nō est ita latū in fcando sicut verbū a q descendit non oportet q participij sit illi9 fcationis cui9 generis est suū verbū. ptz criminoz est ges neris cois. dixit em donatus ante q verba coia fin se sumpta cadunt in duas for mas. i. duplicē fcationē. qz fcāt actiue et passiue simul. tamē picipij criminās deriuatū ab eo nō est fcationis cois sed solū actualis. sic criminatur9 licet venit a v bo criminoz qd ē generis cois. tamē solū ē fcationis actualis. sic crimiat9 nō est fca tionis cois sed passiualis tsm. sed hoc picipij crimināndus est fcationis cois. versus. Sola per ans ens rus actio fcatur. Tus solū panē per dus vtrūqz fcāt. ¶ Sequit tur correlarie q licet hoc vbi criminoz regit actm z abltm indifferēter. ex q fcāt acti ue z passiue tamē criminās solū regit actm qz fcāt actiue tsm. sifr criminatus regit abltm tsm qz fcāt passiue tsm. sed criminandus indifferēter regit actm vel ablatiū qz retinet fcationē verbi z fcāt tam actionē qz passionem.

Notandus quarto z ultimo q numer9

in picipio eodē mō diffinit sicut in noie solū variādo gen9 vt vbi in noie bz nūerus est ppietas nois. sic hic bz nūerus est ppietas picipij. Est tamē differētia inter numerū nois z picipij. qz noia deficiūt i nūero. aliqua in singulari vt dimicte nups tic. aliqua in plī vt noia. ppieta. Sed picipia nō deficiūt in nūero. ptz qz participia sunt adiectiua. mō adiectiua nō debēt deficere in nūero. ex q debēt determinare subs stātia in qlibet nūero. Sic eodē mō dōm est de figura participij sicut nois mī q in noie bz. figura est. ppietas nois. in picipio est dōm figura est ppietas parti cipij. ¶ Sequit correlarie q nullū picipij est cōposite figure sed simplicis aut de cōposite. si em participij venit a verbo simplicis figure ipm est simplicis figure vt legens. si venit a verbo cōposite figure tūc participij est decōposite figure. vt negli gens quod venit a verbo negligo cōposite figure. negligo em cōponit a nec z lego deponendo c z apponendo i vt dictū est ante in figura de verbo. versus. Participis panis omne dic simplicis esse figure. Aut decōposite dicere nō dubites. ¶ Sequit correlarie q si aliqua vox picipialis cōponit cū pōne cū qua. suū vbi cōponi nō

pōt tunc talis vox nō est picipiū sed nomē vt indoct9. ¶ Postea donatus in fine ostendit exen plarē declinationē picipioz. Pro qua intelligenda scim qz dona tus solū declinat picipia actiue z passiue fcationis. et aliarū fcationū non. Ratio qz iste due fcationes sunt pncipales. mō de pncipalioribz debz esse sermo z locutio. Alia causa. qz picipioz aliaz fcationū declinationē reliquit fore notā ex declari one picipioz actiue z passiue fcationis. sicut em declinat amās sic currēs. Tertia rō. ppter breuitatē ponere em declinationem picipioz cuiuslibet fcationis fuisset res longa z tediosa. Istis notabilibz sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera donati

de fcatione numero et figura z exemplari declinationē picipioz est sufficienter als signata. Patet conclusio ex notabilibus iam declaratis.

Ar. Dico. Tm due sunt fcationes picipioz ergo nō quicq. pbat. qz ois fcatio picipij aut est essentialis aut accitialis. essentialis vt fcare per mō dū supi us z fieri. accitialis vt fcare singulariter aut plr. ¶ Dico em argm pcludit q fcationes picipioz in gñe sunt tsm due. licet in spē sunt plures qz due. qz fcatio accitialis subdividit in quinqz membra.

Ar. Scdo. Aliqd est picipij qd nullū est fcationis g. pbat criminās est pici pij z nullū est fcationis. Nō actualis. pbat. picipij dz esse illi9 fcationis cui9 gñis est verbū. sed criminoz est gñis cois ergo criminās debz esse fca tionis cois. Dato: est nota. qz fcatio picipij oritur a gñe verbi. Dmōr est nota sifr ex dictis in genere verbi. ¶ Dico verū argm pcludit q picipij dz esse illi9 fcationis cui9 gñis est verbū. vox est qz picipij est ita latū in fcando sicut verbū a q descen dit. sed hoc picipij criminās nō est ita latū i fcando sicut criminoz vt declaratus ē in tertio notabili.

Ar. Tertio. Tm tres sunt fcationes picipioz. pbat. offe verbū aut fcāt actiue aut passiue aut neutraliter. g tsm tres sunt fcationes picipioz. Alis ptz. qz offe verbū aut fcāt actionē tsm. aut passionē tsm. aut neutrum. vt patet in plone verbi. g etiā omne picipij aut fcāt actiue tsm. aut passiue tsm. aut neutrum. ¶ Dico em argm pcluderet si fcatio in picipio solū arderet ex parte fcationis pti cipij. sed etiā ardet ex pre gñis i vbo. mō gñis vborū sunt quinqz.

Ar. Quarto. Aliqd est picipij qd nullū est fcationis. ergo. pbat. fcatio attens dif ex gñe vbi. sed hoc verbū sum a quo denuat ens nullū est gñis ergo ens ei9 picipij nullū fcationis. Dato: est nota. Dmōr. qz hoc vbi suz nec terminat in o nec in oz. ergo sum nullū est gñis. tenet pñā. qz gñis vbi sumit ex ter minatioe in o vel in oz vt dictū est circa gñis verbi. ¶ Dico em argm pcludit q liqz hoc verbū sum nullū est gñis quo ad vocē. tñ quo ad fcationē est gñis neutrius. z ergo etiā est neutralis fcationis.

Ar. Quito. fcatio nō est accēs picipij. pbat. Idē nō est in diuersis. si fcatio reperit in qualibet pte ergo. Dato: est. Aristot. iij. phicoz. Dmōr qz in qz libet pte reperit fcatio z modus fcandi vt de antoz modoz fcandi. ¶ Di co em argm pcludit q capiendo fcationē vt est repitatio rei p vocē ad placitū. sic reperit in qualibet pte. sed ita nō capif hic. sed capif hic fcatio p quodā mō fcādī picipij accitālī qui puenit picipio rēne gñis vbi.

Ar. Serto. Figura cōposita etiā reperit in picipio. ergo plures sunt figure in participio qz due. pbat. Alis. qz figura cōposita etiā reperit in participio pbat. figura decōposita reperit in picipio ergo etiā composita. tenet pñā ab inferiori ad supius. omne em quod est figure decōposite est etiā composita te figure. sed non ecomuerso illud qd est cōposite figure est decōposite figure. ¶ Di co verū argm pcludit q offe quod est figure decōposite est figure cōposite capien do figuram compositā et decompositā cōiter. sed taliter nō potest capi in pposito

quia hic potius capiuntur disparate.

Ar. Septimo. Aliquod est principium quod nullus est figure. probatur. potius est principium quod nullus est figure. quod non sit simpliciter figure. probatur. quia venit a verbo compositum sit figure scilicet possum. possum enim compositum a potius et sum. ergo potius est figure decompositum. tenet prima. quia illud principium dicitur figure decompositum quod denominatur a verbo compositum figure. Quod autem potius non sit decompositum figure patet auctore donato qui dicit in capitulo de nomine quod potius est figure simpliciter. **¶** Dico vnde arguitur concludit quod potius inquantum nomen est simpliciter figure. sed inquantum principium est figure decompositum posite ut dictum est in capitulo de figura nominis.

Ar. Ultimo. Processus donati est insufficientes. probatur. quia non declarat principia alia nisi scationis. ut neutralis deponetalis et ceteris. **¶** Dico quod eorum declinationem reliquit fore nota ex declinatione principiorum scationis actualis ut passialis vel etiam dimisit hoc propter breuitatem ut dictum est in notabili ultimo.

Coniunctio quid est. Parloratio

nis annectens: ordinantque sententiam.

Verbum diffinitio coniunctionis a donato

In textu sic sufficienter assignata. In qua dicitur. Coniunctio est parlorationis annectens ordinantque sententiam. Pro intellectione questionis more. Notandum primo quod diffinitum presentis dionis est coniunctio in suppone personalis per suis signatis. scilicet per omnibus coniunctio nibus. ut sunt iste. et vel et sicut. Pro glose autem in dione ponit parlorationis indeclinabilis. et per hoc secundum aliquos excludit hoc relatiuum qui quod etiam coniungit. quia facit per positionem hypotheticam. Dicit enim Hugo quod hoc relatiuum qui quod positum inter duo habet et referens subiectum totale facit propositum hypotheticum et resoluit in et et in ille ut fortes currunt quod mouet. resoluit in ista. fortes currunt et ille mouet. Alia tamen videtur esse aliter dicitur ut patet in sequentibus. De secundo in dione. coniunctio est parlorationis annectens. quod valet tamen sicut per vim coniungens. scilicet absolute. scilicet quod ultra actum coniungendi nihil aliud designat et importat. Pro quo intelligendo coniunctio coniungit dupliciter. Primo coniungit per vim quam scilicet coniungit ea que non denotant habere aliquam dependentiam et sequelam adinuicem ut habet et asinus currunt. habet enim et asinus sunt disparata. disparata autem non videntur nec habere dependentiam et sequelam adinuicem. Et taliter coniungunt coniunctiones copulatiue et disiunctiue. Dictum est notanter in declaratione annectens. id est per vim coniungens absolute. sic quod ultra vim coniungendi nihil aliud importat. per hoc secundum aliquos excludit verbum subiectum sum im portat actum complexum quem sine extremis non est intelligere. non tamen sequitur quod ergo hoc verbum subiectum sum sit coniunctio. quia ultra tale actum coniungendi aliquid aliud designat et importat. ut tempus vel actum essendi absolute. Sicut per hoc excludit hoc relatiuum qui que quod. quod licet etiam coniungit ut dictum est. ex quo facit propositum hypotheticum. non tamen est coniunctio. quia ultra actum coniungendi aliquid aliud importat. quia actum referendi. et sic non coniungit absolute. Alii tamen volunt excludere verbum subiectum sum. sicut relatiuum per genus cum dictum est. coniunctio est parlorationis indeclinabilis ut dictum est.

Notandum secundo. Dicitur tertio in diffinitione

ordinantque sententiam. que preterea videtur tamen. Coniunctio est ordinans. id est per ordinem coniungens. sententiam. id est dictiones vel ordines sententiam facientes scilicet absolute. sic quod ultra actum coniungendi nihil aliud importat et designat. unde coniungere per ordinem est coniungere aliqua que denotant habere dependentiam ad seinuicem. ut si fortes currunt fortes mouetur. cuius enim et motus dependet ad seinuicem sicut causa ad effectum. quicquid

est autem hoc mouetur et non e converso. Sicut si asinus volat asinus habet pennas volare et habere pennas vnum habet respectum et dependentiam ad aliud. Et isto modo coniunguntur coniunctiones causales et rationales. **¶** Sequitur corollarium quod coniunctiones explicite prout nec coniunguntur per vim nec per ordinem. nec sunt de necessitate ordinis sed de bene esse. et coniuncta tamen ordinant. et Tunc autem dicitur miserere nobis. hec coniunctio autem non ponitur de necessitate sed est ornatus. ornatio enim est sermo cum pono autem quod si dimittite rem. Alii etiam dicunt quod coniunctiones explicite etiam coniungunt per vim et per ordinem sed occulte ut hic. liquet. et hanc dilectio vestra. in qua ordine hec coniunctio explicite hanc adiectum et subiectum habet dependentiam adinuicem sicut determinatio et suum determinabile primum tamen est primum et melius. **¶** Sequitur corollarium ex dictis quod licet aduerbia localia et alia etiam coniungunt. quia faciunt propositum hypotheticum ut dicitur logici copulatiue ut ibi fortes currunt plato mouet. que valet ista. in quo loco fortes currunt in eodem loco plato mouet. tamen non sunt coniunctiones. quia coniunctio coniungit absolute sed aduerbia localia et alia ultra actum coniungendi importat aliquid aliud. quia determinat verba aut ratione loci aut temporis et dictum est in capitulo de aduerbio.

Notandum tertio quod hec coniunctio quod in

dictione non debet capi copulatiue per et. nulla enim est coniunctio que coniungit tamen per vim sed per ordinem. sed debet capi per vel. sepius enim in scripturis capit et pro vel. ut enim ostendit Thomas. secundum philosophorum in dione nature. et capit pro vel cum dicitur. Natura est principium mouendi et quiescendi. Non enim in omnibus rebus natura est principium mouendi quia in terra non. dicit enim comitator. secundum. ceteris. Si omnes dii descenderent terram mouere non possent. Nec etiam natura est principium quiescendi quia in celo non. dicit enim. ix. metaphysice. Non est timendum quod celum stet. Sic et in proposito quod capit pro vel. ut dicitur valebit tamen. coniunctio coniungit per vim aut per ordinem. Non tamen debet capi vel hic disiunctiue alias enim dicitur constitueret vnam hypotheticam sententiam cum diffinito. quia valeret tamen omnis coniunctio coniungit per vim. vel omnis coniunctio coniungit per ordinem. que tota disiunctiue est sententia. quia ambe eius partes sunt falsae. Sed debet capi vel disiunctiue ut facit vnam categoricam de disuncto predicato. et sic valebit tamen omnis coniunctio coniungit per vim vel per ordinem. **¶** Et coniunctio est inuenta secundum intentionem. Prisciani. xvi. maioris tribus de causis. Summo ut duo casualia cum eodem verbo preteriti possent ut iohannes et petrus currunt. Secundo ut e converso duo verba vnum et coniungi possent vni casuali ut iohannes legit et currunt. Tertio ut illa que per se vnum et coniungi non possent ut disparata. coniungerentur. per coniunctionem ut habet et asinus. Quarta ratio potest adiungi. propter facere propositum hypotheticum et diuersas categoricas de copulatis conditionatis et disiunctis extremis. que sine coniunctionibus fieri non possunt.

Notandum quarto et ultimo quod coniun

ctionis modus sciendi secundum auctorem modorum sciendi est iste. Coniunctio est parlorationis sciens per modum coniungentis duo extrema. Coniunctio enim ut dictum est. est inuenta propter hoc ut ea coniungeret que per se vmbilica non sunt ut disparata. recte ergo dicitur quod modus sciendi coniunctionis est coniungere duo extrema. Scimus autem ut dictum est prout superius quod omnis modus sciendi in grammatica si non est fictus oportet quod sumatur ab aliquo modo essendi in natura et ab aliqua proprietate reali. oportet ergo quod modus sciendi coniunctionis proportionetur aliquo modo essendi in natura. In natura autem recipitur diuersa forma et forma. sicut actus et potentia. inter enim vniouem materie et forme. sicut actus et potentia. non cadit medium intrinsecum ut declarat. ix. metaphysice et. ij. de anima dicit enim. Alii dicunt quod non oportet querere medium quare ex corpore et anima sit vnum. sicut non oportet querere

causam quare ex sigillo et cera sit vñ. **¶** 2° hui⁹ est p se nota. qz vñ bz se vt actus et aliud vt pñia. mō ex actu et pñia sit vñ p se vt dicitur. **¶** 3° metaphice. Alia aut in natura sunt vñ p mediū per qd pñiunt ad inuicem. vt due res diuerse que sñt se vñri non pñt vñiunt p mediū. vt duo asseres iungunt p clauū mediū. Sic proportionabiliter in arte inuenit qd aliqua vñiuntur sine medio vt determinatio et desermiabile vt alb⁹ hō. determinatio em habet se vt actus. sed desermiabile vt potēs tia. sicut ergo in natura ex actu et pñia sit vñ sine medio. sic et in arte ex determinatioe et desermiabili sit vñ. Etia sunt aliqua in arte qd p se vñri nō pñt. sñ vñiunt p mediū qd illa pñiunt. sicut sunt duo disparta vt hō et asinus. et ad talem vñionem faciendā inuenta est pñctio. recte ergo dicitur. modus scandi ipsius pñctionis est qd pñctio est pñctioe scans p modū pñgentis duo extrema. caput ergo modus scandi pñctionis a pñietate rei et mō essendi qui reperitur in reb⁹ realib⁹ qd apre sunt pñgere res aliquas ad inuicē. vt in clauo vel bitumie reperit aptitudo qd pñt iungere duos asseres simul. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Diffinitio con

functionis a donato posita est bene et sufficienter assignata. Veritas huius conclusionis patet ex declaratione et notabilibus.

Ar. **¶** 1° Diffinitio pñctionis nō valet. pñatur nulla dñō debet pñire alteri a diffinito. sed dñō pñctionis conuenit alteri a diffinito ergo. **¶** 2° Maior est nota. qz est vna pñctio bone dñonis. **¶** 3° Minor pñt qz pñit verbo substantiuo vñi em substantiuū est copula pñcti cā subiecto. **¶** 4° Dico verū argm⁹ pñcludit qd vñ bñ substantiuū pñiunt sed nō eodē mō sicut pñctio. qz conuinctio pñiunt absolute sic qd vñtra actū pñiendi nō importat aliqd aliud. mō verbū substantiuū vñtra actū pñiendi importat aliquid aliud. qz tñs. et etia excludit per gñs dñonis pñctio em est pars indeclinabilis. verbū aut substantiuū est pars declinabilis.

Ar. **¶** 2° Diffinitio adhuc pñit alteri a diffinito ergo. pñatur. qz conuenit vñtra relatiuo qui. pñatur. illud qd facit pñdem hypoteticā copulatiuam est conuinctio. sed qui facit pñdem hypoteticā copulatiuā. ergo qui est cōfunctio. **¶** 3° Maior est nota. qz pñd hypotetica est illa in qua pñiuntur due pñones categorice per hanc pñctionem et. vel sibi similit. **¶** 4° Minor est. **¶** 5° Dugonis qui dicit qd qd positum inter duo verba facit pñdem hypoteticā copulatiuā. **¶** 6° Dico verū argm⁹ pñcludit qd hoc relatiū qui facit pñdem hypoteticā nō rōne sui. sed rōne cōfunctionis copulatiue incluse. qz resoluit in et et in ille. **¶** 7° Dico pñter qd licet hoc relatiū qui coniungit tñ non absolute sicut pñctio. quia vñtra actum coniungendi importat actum referendi.

Ar. **¶** 3° Tertio. dñō pñctionis nō valet. pñatur. omnis dñō debet pñdari de diffinito to vñter. sed dñō pñctionis nō est hñdī ergo. **¶** 4° Maior est vna cōditio bone dñonis. **¶** 5° Minor. quia hec est flā omnis pñctio pñiunt p vñm et ordinem. **¶** 6° Dico verū argm⁹ pñcluderet si qd teneret in dñone copulatiue. sed teneretur p vel.

Ar. **¶** 4° Quarto. Etia tenedo qd p vel dñō nō valebit. pñatur. oīs dñō est mala ex qd cā diffinito pñtuit pñd flā. sed accipiendo qd pñd vel ex dñone et diffinito pñtuit pñd flā. **¶** 5° Maior est nota. qz dñō debet pñdari de diffinito vñr. et als firmate. **¶** 6° Minor. qz hec est flā oīs pñctō pñiunt p vñm vñ oīs pñctio pñiunt p ordinē pñt qz est vna diffinitio flā. qz ambe pres sunt flē. **¶** 7° Dico vñm argm⁹ pñcluderet si qd caput p vñ in dñō teneret diffinitio. sñ dñō teneri diffinitum vt pñtuit vñā categoris cā de diffinito extremo. et sic valebit tñ. oīs pñctio pñiunt p vñm vel p ordinē. et hoc est verū vt dictū est in tertio notabili.

Ar. **¶** 5° Quinto. Diffinitio conuinctiois nō valet. pñatur. omnis diffinitio debet conuenire cuibet cōtento sub diffinito. sed aliqua est pñctio cui hec diffinitio non conuenit. igit. **¶** 6° Maior est nota ex vna pñctioe bone dñonis. **¶** 7° 3°

non qz nō pñit pñctionis expletive. pñatur. qz grammatice dicit qd pñctiones expletive nō pñiunt nec p vñm nec per ordinē. sed tñ pñctio omāt. **¶** 8° Dico verū argm⁹ pñcludit qd pñctioes expletive nō pñiunt nec p vñm nec p ordinē ex pñse. tñ simplicitate. et virtualiter vt dictū est in scdo notabili.

Ar. **¶** 6° Sexto. pñctio pñctiois nō pñiunt ergo. pñatur. offe pñngens dñ pñt in medio inter illa qd pñiunt. sed pñctio pñctiois nō pñt in medio inter illa qd pñiunt ergo. **¶** 7° Maior est nota. qz ligamētū et vñio dñ pñt in illa qd vñt et pñiunt. **¶** 8° Minor pñt qz pñt in principio. vt cā dicit si hō currit hō mouet. **¶** 9° Dico vñm argm⁹ pñcludit qd pñctio pñctiois nō pñt in medio qd ad vocē. tñ bñ qd ad vñtū. et sic hec pñctio si dñit vñtū in mediū.

Ar. **¶** 7° Septimo. pñctio diffinitiva nō pñiunt ergo. pñatur. illud qd diffinit nō conuinct. sed pñctio diffinitiva diffinit ergo. **¶** 8° Maior est nota. qz conuinctere et diffingere sunt opposita. mō opposita nō pñt inesse vñi vt dñ in pñt pñtis mōr qz pñctio diffinitiva dñ diffinitia a diffingendo. **¶** 9° Dico vñm argm⁹ pñcludit qd pñctio diffinitiva pñiunt et diffingit respectu diuerfox. pñiunt em dictioes et diffingit sensus. vt hō vñ asinus currit. facit qd vñ illorū currit hō vt asinus.

Ar. **¶** 8° Ultimo. pñctio copulatiua nō pñiunt p vñm ergo. pñatur scñia. **¶** 9° Illa cōfunctio pñiunt p vñm qd pñiunt ea qd dependentia nullā hñt ad inuicē. sed cōfunctio copulatiua pñiunt ea qd hñt dependentiā adinuicē. ergo nō cōiungit p vñm. **¶** 10° Maior est nota. qz hoc est pñgere p vñm. **¶** 11° Minor qz pñctio copulatiua pñiunt supius et inferius vt hō et aial currit. mō supius et inferius hñt dependentiā adinuicē. ex quo sunt ad aliud. **¶** 12° Dico vñm argm⁹ pñcludit qd pñctio copulatiua pñiunt ea que hñt dependentiā adinuicē. tñ hoc nō requirit ad eā et etia nō denotat ea habere dependentiā. tñm ea coniungit.

¶ 13° Cōiunctioni quot accidunt. tria. que. potestas figura et ordo. **¶** 14° Pñas pñctionū quot spēs habet qñq. quas. copulatiuas. diffinitivas. expletivas. causales et rōnales. **¶** 15° Da copulatiuas vt et etqz at atqz acast. **¶** 16° Da diffinitivas vt aut ve vel ne nec an neqz. **¶** 17° Da expletivas vt quidē equidē saltē videlicet qz qñis quoqz autem porro licet tñ verumtamen. **¶** 18° Da causales vt si et si etiam si siquidem qñ qñquidem qui quietiā quaten⁹ sin seu siue ne ve nam namqz nī nisi nisi si ne sed interea qñobrem pñsertim itē itemqz ceterū alioqui pñterea. **¶** 19° Da rōnales vt ita itaqz em etem emuero qz quapropter qñ qñquidē quippe nempe ergo ideo igit scz videlicet propterea iccirco. **¶** 20° Figure cōiunctionū quot sunt: due que simplex vt nam. cōposita vt namqz. **¶** 21° Ordo pñctionū in qua est. **¶** 22° Aut pñpositiue pñctioes sunt vt at ac ast. **¶** 23° Aut

Strū littera donati de actūtibus con

Notandū scđo. q̄ sufficientia harū po

Notandū tertio. q̄ Potestas causalis

diffinitur sic. Est ppetas conſunctiois attributa ei ea rōne qua ipſa iacta eſt conſiſtere per ordinē magis ſe tenens ad ptem aſſis q̃ pſis. ut ſi hō currit animal currit. Ratio aut̃ hui⁹ quare conſiſtētiōes cauſales magis ſe tenēt ad partē aſſis eſt iſta. q̃ ponit circa aſſis. Dicit eſſi. Det̃. Diſpan⁹ capitulo de hypothetiē. bec p̃p̃a cui in mente preponit bec conſunctio ſi dicit aſſis. Enumerat autē dogmatus in

Notandū quarto ⁊ ultimo q̄ figura cō

functionis eodē modo est diffinienda sicut figura in noīe vel alijs partibus, solum
variando genus ut vbi dictū ē in noīe. Figura est pprietas noīe, hic dicatur figura
est pprietas conjunctionis, et diffinit sic. Figura est pprietas punctionis attributa
et ea ratione qua ipsa est diuisibilis vel non diuisibilis in plures partes. Et est du-
plex, simplex ut at. cōposita ut atq. ¶ Postea donat in fine determinat de ordine
punctionis. Prio quo notandū ordo punctionis, diffinit sic. Ordo est pprietas con-
iunctionis, attributa ei ea rōne qua ex vsu grāmatorū vel ex suo modo scandi dictis
omnibus vel ordinibz quas coniungit est pponibilis tñ, vel postponibilis tñ, vel in
medio ponibilis. ¶ Sequit corrette pmo q ordo attribuit punctioni duplr. Prio
rōne vsus grāmatorū. Scdo rōne scatiōis et modi scandi. ¶ Sequit corrie
scdo q punctionis iste que bene sonat in principio dicunt pponitū ordīs, que bñ et
pulchre in fine dicunt subiunctiui ordinis, que vō in medio dicunt cōis ordinis.
¶ Sequit corrie tertio q qñ sequit duas cōiunctōes esse eiusdē ptatis et tñ ē di-
uersorū ordinū, ut vel et ve ambe sunt punctiones disiunctiue, tñ vel est ordinis cōis
munis, et ve est ordinis subiunctiui. ¶ Sequitur corrie quarto q triplex ordo tangit
in dione pōicta ordinis. Cū tñ dicitur pponibilis tñ tangit ordo ppositiuus.
Cum dicit postponibilis tñ tangit ordo subiunctiuus. Cum vero dicitur in medio
ponibilis tangit ordo cōis. Ordo ppositiuus diffinit sic. Est pprietas conjunctionis
attributa ei ea rōne q ex suo mō scandi vel vsu grāmatorū nata est preponi dictis
omnibus vel ordinibus quas coniungit. Et tales sunt. xv. in numero, versus Ordinis
has fieri tu dicas prepositiuus, Sicut ac ast aut et vel nec deniq; si fin. Quin seu ne
sue neu neue potes associare. Unde neue est vna punctiono et valet tantū sicut vel.
et aliquando apocopatut sic q deponit e et manet neu qd etiā tñ valet sicut vel.
Ordo subiunctiuus diffinit sic. Est pprietas cōiunctōis attributa ei ea ratione
qua ex suo modo scandi vel vsu grāmatorū apta nata est postponi dictionibus
vel ordinibus quas pūgit. Et tales sunt octo. vsus. Subiūgas q; ve ne quos ves
ro da simul aut. Iunge quidē vel em sed cōis aliē sunt. Ordo cōis est proprietas
conjunctionis attributa ei ea ratione qua ex suo mō scandi vel vsu grāmaticos
rum nata est in medio poni iter dictōes vel ordines quas pūgit. Et oēs sunt cōis
ordinis pter qñdecim q sunt ppositiui ordinis, et octo q sunt ordinis subiunctiui.
Et nō dicitur pūcto ideo cōis ordinis q posset poni in principio et in fine. Sed dr
ideo cōis q; ponit in medio, mō mediū est quoddā cōe respiciens principū et finem
q; mediū pūngit principū et finē simul. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Littera donati

De accubus cōiunctiōis est bene assignata. Veritas huius conclusionis patet ex
his que dicta sunt in notabilibus.

Ar. Prio. Plura sunt accia punctionis q̄ trā. pbat. q̄ numerus etia est accidēs punctionis. q̄ pbat. q̄ figura est accia punctionis q̄ numerus tenet cōsequētia. I punctione simplicis figure est vñ nūm. q̄ vñ dco. s̄ in punctione cōpositae figure est p̄tis nūm. q̄ due p̄tes vñ due dictiones. ¶ Dico vñ argm̄ p̄tus dicit de nūero realiter capto. s̄ nō de nūero grāmaticaliter capto.

Ar. Scdo. Plures sunt p̄tēs punctionū q̄ tres. pbat. q̄ aliq̄ est p̄tēs cōditiōalis. s̄ em̄ p̄tēs si est i t̄tis p̄ditiōalis. ¶ Dico vñ argm̄ cōclus dicit q̄ p̄tēs p̄ditiōalis cōprehēdit sub causali.

Ar. Terno. P̄tēs p̄ditiōalis nō pōt cōprehēdi sub causali q̄ solutio nō vñ p̄tēs p̄tēs. q̄ stat p̄ditiōalē esse verā z causaliē esse fām. q̄ vñ nō pōt cōprehēdi sub alia. tenet p̄tēs. q̄ diuersitas p̄tētis arguit z designat diuersitatem rex. affis. pbat. de ista p̄tēs si hō est n̄bilis hō est rōnalis. Inq̄tum est cōditionalis tūc est vñ. q̄ h̄cat q̄ p̄tēs sequit̄ ex ante. z h̄cat vñ. bñ em̄ sequit̄ hō ē n̄bilis. q̄ hō est rōnalis. q̄ n̄bilis est n̄bile nisi sit rōnale. Et h̄cat p̄tēs est fām inq̄tū est causalis. q̄ h̄cat q̄ n̄bile est cā rōnalis q̄ est fām. p̄tēs em̄ cōuerso rōnale est cā n̄bilis. rōnale em̄ ē cām z n̄bile effectū. ¶ Dico q̄ punctionis nō dicit ideo causas līs q̄ denotaret cām. sed q̄ ordiat dōctēs in aliq̄ ordīe z denotat eas se plus tenere ad aīe tanq̄ ad cām. q̄ ad p̄tēs tanq̄ ad effectū.

Ar. Quarto. Ois p̄tēs est cōparatiua. q̄ nō sunt q̄q̄ p̄tēs in punctione pbat affis. q̄ ois p̄tēs punctionis ē punctionis q̄ ois est cōparatiua. tenet p̄tēs ab eos dē ad idē. q̄ idē f̄cant punctionū z cōparatiua. ¶ Dico q̄ nō sunt idē. q̄ punctionis est in plus q̄ cōparatiua. ois em̄ punctionis punctionis q̄ nō ois copulat. z sic arguitur a superiori ad inferi affirmatiue z sine distributione.

Ar. Quiro. Plures sunt p̄tēs in punctione q̄ quinq̄. pbat. q̄ p̄tēs enclitica etia est p̄tēs. pbat. q̄ aliq̄ punctiones sunt enclitice. vt sunt ille que inclinat sup se accentū pcedētis sillabe. vt sunt ille tres q̄ ne ve. ¶ Dico vñ argm̄ pcluderet si punctionis esse enclitica pueniret rōne mōi f̄candi s̄ hoc ei puenit rōne vocis. mō p̄tēs punctionis out a f̄catione z nō a voce.

Ar. Sexto. Nulla punctionis est ppositiua ordinis. pbat. ois punctionis dicit p̄tēs in medio. ergo nulla est ppositiua ordinis. Affis p̄tēs. q̄ om̄e ligamentū z vn̄s dicit p̄tēs in medio. s̄ ois punctionis vn̄s z cōiungit. ergo q̄libz dicit p̄tēs in medio.

Ar. Dato est nota. scilicet minor. ¶ Dico vñ argm̄ pcludit q̄ ois punctionis dicit p̄tēs in medio q̄ ad vtrūq̄. tñ nō semp requit̄ q̄ q̄ ad vocē z f̄tū. z sic in ista p̄tēs si hō curritur homo mouet. hec punctionis si ponit in p̄ncipio q̄ ad vocē. tñ ponit in medio q̄ ad vtrūq̄. q̄ virtutē suā dirigit in medium.

Ar. Septimo. Nulla est punctionis cōis ordinis. pbat. nulla punctionis pōt indistincter pponi z postponi. ergo nulla est cōis ordinis. Affis p̄tēs. q̄ coniunctio cōis ideo dicit cōis ordinis ex dione ordinis. affis aut̄ est notū. q̄ nulla talis est. ¶ Dico q̄ punctionis non dicit ideo cōis ordinis q̄ posset pponi z postponi simul. sed dicitur ordinis cōis q̄ habet se vt mediū z ponitur in medio. modo medium respicit ambas p̄tes. sicut p̄ctus in medio lince respicit ambas p̄tes linee. quia est p̄ncipiū vn̄s z finis alterius.

Ar. Octauo z vltio. Plures sunt ordines punctionis q̄ tres. pbat. q̄ aliquis est ordo antepositiuus. z aliquis est ordo postpositiuus. ergo sunt plures q̄ tres. ¶ Dico q̄ tñ tres sunt ordines punctionis ad simplicem irreductibiles. mō ordo antepositiuus reducitur ad ordinem ppositiuū. z ordo postpositiuus reducitur ad subiectiuū.

Repositia quid est. p̄solationis
que pposita alijs p̄tibus in ordīe significationē earum aut complet: aut mutat: aut minuit.

Strū diffinitio p̄positionis a donato

data sit sufficienter assignata. viz ista. P̄positio est p̄solationis que pposita alijs p̄tibus in ordīe f̄catione earum aut cōplet aut mutat aut minuit. Pro intellectu huius dicit. Notādū prio q̄ diffinitum p̄tēs dicit est p̄positio in sup̄ponit p̄solationis capta p̄ suis signatis. Pro ḡtē aut̄ in dione ponit p̄solationis z capiti eodē modo sicut capta est ante s̄z p̄ dictiōe latina que apta nata est ingredi ordīe latinā. Et dicit p̄positio a p̄ponendo nō ideo q̄ omnibz p̄tibus pponi debeat in ordīe. q̄ nōm̄ est p̄tēs z alijs pponit fm̄ oīs grāmaticos. sed dicit a p̄ponendo q̄ pponit debet suo casuali cui deseruit. s̄z actō vel abtō. ¶ Sequit̄ cor̄tie q̄ si aliq̄ p̄positio postpositiua sit suo casuali hoc est figuratiue vt meū tecū secū pubeten? cōdētenua. Et talis postpositio sit p̄pter euitare turpē sonū. quē grāmatic? marie debet vitare. pul? huius em̄ sonat meū q̄ cū me. Dicit aut̄ talis figura anastropa q̄ est recti ordinis p̄uersio. z dicit ab ana q̄ est rectū z strophin p̄uersio q̄ recti ordinis p̄uersio.

Notandū scdo q̄ p̄positio dupl̄ pponi

tur p̄tibus p̄solationis s̄z p̄ p̄pōem z p̄ appōem. Per appōem tunc pponit q̄ p̄positio et dictio cui pponit sunt diuersarū p̄tibus p̄solationis vt ad patrē. z sic solū p̄ponitur tribus partibus s̄z nomini. p̄nomini z participio. Et rō. q̄ p̄pō pponit illis partibus p̄ appōem que h̄nt casum. sed tñ tres sunt p̄tes que h̄nt casum exister z origi nalliter s̄z nomen. p̄nomē z p̄ticipiū. ¶ Sequit̄ cor̄tie q̄ cū dicit vado ad legendum hec p̄pō ad nō pponit huic gerūdio legēdū. patz q̄ legēdū est verbū. mō verbo nō pponit p̄positio. sed pponit actō includo s̄z locū. vt em̄ tñ vado ad legendum. .i. vado ad locū in quo legā. Et h̄z p̄positio in appōne tria officia s̄z exigit regit et retorquet. Regit q̄ ip̄a p̄positio p̄solationis collata facit ip̄am stare in tali casu ita q̄ non in aliō. vt hec p̄positio ad regit illū actū patrē cū dico vado ad patrē. Sed cūdo p̄pō exigit q̄ ip̄a p̄pō itas sub forma p̄pōis certum casuale requirit vt hec p̄pō ad regit certū casū s̄z actū. Terno p̄pō retorquet q̄ s̄z p̄positio ēbū dispōit z adiunat q̄ regit certū casum quē sine tali p̄pōne regere nō potest vt vado ad patrē. illud verbū vado est verbū debilis transitivus z p̄ se nō potest regere actū sed cū iuuamie p̄pōis bene regit. Scdo p̄pō pponit dictionibus per cōpōem q̄ s̄z p̄pō z dictio cui pponit intrant in eandē p̄solationis vt iniustus. Et isto mō p̄pō pponit omnibz p̄tibus excepto p̄nomine z interiectione. em̄ de noie vt iniustus. de verbo extorque. de aduerbio ex h̄nc. de p̄ncipio vt incurrens. de cōiunctiōe vt absq̄. de p̄pōne vt impeterris. Ad aut̄ huius quare p̄pō nō pponit p̄nomini p̄ cōpōem. q̄ p̄pō in p̄pōe aut cōplet aut mutat aut minuit vt patet inferi. p̄nomen aut̄ f̄cat subām mere. subā aut̄ non pōt augeri nec minui vt dicit Aristot. in p̄ntis. Ad aut̄ huius quare p̄pō non pponit interiectioni p̄ cōpōem fm̄ Iohē in ianuenem est ista. q̄ sic opposita f̄carent inesse vñ z eidē q̄ est cōtra Aristot. in postp̄ntis. opposita em̄ se expellunt. Patz sequela. q̄ interiectionē f̄cat mentis affectū z p̄ p̄tēs passionē. alia em̄ cum afficitur patitur. sed q̄ p̄pō passiois nō est destruere. p̄pōis aut̄ p̄pōis est pponere. si ergo interiectioni pponeretur p̄positio per cōpōem directe opposita f̄carent esse in eodem. P̄pō aut̄ in p̄pōne h̄t etia tria officia. Primo cōplet q̄ dco cōpositae figure rōne p̄pōis ei addite p̄f̄cti? f̄cat q̄ suū simplex vt p̄f̄cio q̄ em̄ dico factō. f̄cat absolute facere. sed quādo dico perficio. f̄cat p̄f̄ctē z cōplete facere. Scdo p̄pō in cōpōne mutat q̄ dictio cōpositae figure rōne p̄pōis ei addite mutat z variat f̄cationē sui simplici vt iniustus. Terno p̄pō in cōpōne minuit. q̄ cōpositū. h̄ne p̄pōis ei addite minuit f̄cationē sui simplici vt lubrideo quod f̄cat parum uidere.

Notandū tertio q̄ diuīsiō prepositiōis

In p̄pōem in appōem et p̄pōem non est diuīsiō ḡnis in suas sp̄es. sed p̄pō est diuīsiō analogi in sua analogata. in diuīsiōe em̄ ḡnis in p̄pōem ip̄m ḡnis d̄z p̄dicari v̄t affirmatiue et directe de sp̄ibz suis v̄t aīal p̄dicat de hōe et aīno v̄titer directe et affirmatiue p̄stat aut̄ q̄ p̄pō nō p̄dicat v̄titer et affirmatiue v̄t nūc de p̄pōne in cōpōne. hec em̄ nō est v̄a. p̄pō in p̄pōne est p̄pō. s̄z hec est vera. p̄pō in appōne est p̄pō. aut̄ p̄pō in p̄pōne nō sit p̄pō h̄m̄ sunt q̄tuor cause. Prima q̄ p̄pō d̄z esse d̄eo ex quo debet esse p̄pōnis p̄pō aut̄ in p̄pōne non est dictio sed est p̄s dictiōis. Secūda q̄ p̄pōnitio debet retorq̄re verbū ad casuale. hoc p̄pōnitio in cōpōne nō facit. Tercia q̄ p̄pōnitio deseruit actō vel abtō. p̄pō aut̄ in cōpōne nulli casui feruit sed indifferenter cuilibet casui p̄pōnit. Quarta q̄ sequeret̄ q̄ dictio p̄pōnit figure esset diuer sarū p̄pōnitiois q̄ est s̄m̄. induct̄ em̄ est vna dictio et si in esset p̄pō et doctus nomen tunc hec dictio induct̄ esset nomen et p̄pō. Est ergo ista diuīsiō potius analogi in sua analogata. Analogū aut̄ est q̄d p̄pō d̄z de vno et p̄pōnit de alio. om̄e analogū p̄ se positū stat p̄pōnitio p̄ncipaliori. Cū ergo p̄pō per se ponit semper accipit p̄ p̄pōne in appōe. si aut̄ debet capi p̄ p̄pōne in p̄pōne oportet q̄ restringat. Sequit̄ cor̄tie q̄ hec p̄pō nō valet. hec est p̄pō in p̄pōne q̄ est p̄pō. q̄ arguit ab inferiori ad sup̄ius. s̄z a dicto s̄m̄ quid ad dictum simpliciter que p̄pō nō valet. q̄ in si nūli non sequit̄ hoc est pictus homo. ergo hoc est homo.

Notandū quarto et ultimo q̄ absolute

te loquendo diffinitio donati data de p̄pōne non valet. ideo. q̄ donat̄ diffinit̄ p̄pōnitio in p̄pōne. ex quo officia p̄pōnis in p̄pōne hic exp̄nit. p̄stat aut̄ q̄ p̄pō in p̄pōne non est p̄pō v̄t dictū est in notabili tertio Si ergo dio donat̄ debet puenire p̄pōni in appōne q̄ est v̄a p̄pō. oportet eā supplere v̄t sic dicat̄. P̄pō est p̄pōnitio q̄ p̄pōnit aliis p̄pōibz s̄z i p̄pōne aut̄ appōe. scationē cap̄ i p̄pōne p̄plet mutat aut̄ minuit. et tunc dio h̄t valet. Aliū t̄m̄ dic̄t aliū q̄ donat̄ fuisse illi op̄m̄ionis q̄ p̄pō in cōpōne esset vera p̄pō. sed hoc non est v̄m̄. Aliū aut̄ dic̄t q̄ nō est imputatū donato q̄ ip̄e diffinit̄ p̄pōem in p̄pōe. q̄ ip̄e nō potuit ponere dionē p̄pōis in appōne non transgrediēdo limites sue scie. et deduc̄t hoc sic. donat̄ em̄ non potuit ponere dionem cōpōnis in appōe eēntialē. q̄ tūc esset repugnātia ad diones p̄cedentes. om̄es em̄ diones p̄cedētes fuerāt accitales date p̄ accitā p̄tiumorōnis. sola autem dio p̄pōnis fuisse eēntialis q̄d non fuisse conueniens. Non potuit donat̄ etiā ponere dionem p̄pōnis in appōne nisi excessisset metas. p̄z sic. q̄ p̄pō in appōne d̄z diffinit̄ p̄ exigere regere et retorquerē. p̄stat aut̄ q̄ epigere regere retorq̄re puenit̄ p̄pōni v̄t est dyasynthetice cōsiderationis. hic aut̄ determinat̄ de p̄pōne v̄t est etimologie cōsiderationis. dictū est em̄ ante q̄ scia donat̄ p̄ncipet ad etimologiam. Concludit̄ ergo q̄ donatus talē dionem p̄pōnis posuit quā potuit. et ergo diffinit̄ p̄pōem in cōpōne. licet non sit vera p̄pōnitio. Melius est t̄m̄ dōm̄ quem admodū dictum est q̄ ista dio p̄pōnis pōt̄ intelligi tam de p̄pōne in appōne q̄ in cōpōne intra expōnem dictā in p̄ncipio quarti notabilis. Diffinit̄ aut̄ p̄pōnitio s̄m̄ auctorē modorū scandi sic. P̄pōnitio est p̄pōnitio scans per modū disponētis retorquerētis casuale ad actum verbū. et iste est modus scandi ipsius p̄pōnis. Sequit̄ cor̄tie q̄ licet cōiter grāmarici dicūt q̄ p̄pō retorquet̄ casuale ad actus verbū. t̄m̄ hoc absolute non est verū sed potius est dōm̄ q̄ p̄pō retorquet̄ et disponit verbū ad regendū casuale. et p̄z hoc sic. verba em̄ absoluta sunt debilis transitiois sic q̄ per se non pōt̄ regere obliquū casum sed indigent auxilio p̄pōnis virtute cuius regunt post se obliquū. Casuale ergo quantū est de se semp̄ suscipiet regimē verbū. defectus aut̄ est in verbo et non in dictiōe casuali. p̄z ergo q̄ est dōm̄ meli⁹

q̄ p̄pōnitio retorquet̄ verbū ad casuale q̄ eēuēso. It̄ notabilis sic stantibz est.

Cōclusio r̄sālis. Diffinitio p̄pōnis a

donato posita est b̄a assignata. P̄z v̄itas p̄pōis ex his q̄ offia sunt et dicta i nota.

Ar. P̄pō. Dico donat̄ in locatōe p̄pōnitiois nō est b̄a assignatus igit̄ p̄bat̄. q̄ p̄pōnitio debet esse p̄ma p̄pōnis in ordie et nō septia p̄bat̄. q̄ p̄pō dicitur a p̄ponendo q̄ debet p̄poni ceteris p̄pōibz. q̄ ordo donati nō valet. p̄bat̄ aīis ex v̄t vocabl̄. s̄z p̄pō ab eodē ad idē. Dico v̄m̄ argm̄ p̄cluderet si p̄pō diceret̄ a p̄ponendo ideo q̄ omnibz p̄pōibz deberet p̄poni. sed d̄z a p̄ponendo non absolute. sed in ordine ad suū casuale cui deseruit. v̄t actō vel abtō.

Ar. Secūdo. P̄pōnitio nō p̄ponit casuali cui deseruit q̄ solutio nō valet. p̄bat̄ q̄ postponit ei. p̄bat̄ cū dico mecū tecū secū cordeten⁹ pubeten⁹. Dico v̄m̄ argm̄ cōcludit q̄ p̄pōnitio postponit suo casuali nō simplr̄ sed figuratiue p̄ figurā q̄ dicit anastrosa v̄t dictū est in p̄io notabili.

Ar. Tercio. Dio p̄pōnis nō valet. p̄bat̄. oīs dio d̄z cōuenire cuilibet p̄teto sub diffinitio. s̄z ista dio nō est h̄m̄di ergo. Maior ē vna p̄ditio hōe dionis. Maior. q̄ nō cōuenit p̄pōni in cōpōne. p̄bat̄ q̄ p̄pō est p̄pōnitio et dictio. s̄z p̄pō in cōpōne nō est dictio. Dico v̄m̄ argm̄ cōcludit q̄ dio d̄z cōuenire cuilibz cōteto sub diffinitio. p̄ quo diffinit̄. v̄t aut̄ dictū est in quarto notabili hic nō diffinit̄. p̄pōnitio p̄pō in cōpōne sed in appōne q̄ est v̄a p̄pōnitio.

Ar. Quarto. Aliū est p̄pō q̄ nec cōplet nec mutat nec minuit ergo dio nō valet. p̄bat̄. q̄ p̄pō in appōne nec cōplet nec mutat nec minuit. Dico v̄m̄ argm̄ cōcludit q̄ ad dionē in expōne d̄z addi in appōne v̄t in cōpōne.

Ar. Quinto. Dio p̄pōnis nō v̄z. p̄bat̄. nulla dio d̄z dari p̄ opposita. s̄z ista datur p̄ opposita q̄ nō v̄z. Maior. q̄ p̄tes dionis d̄nt puenire diffinitio. modo op̄posita non cōueniūt vni v̄t d̄z in postpōntis. Minor. q̄ dat̄ p̄ istas duas p̄tulas minuit aut̄ complet q̄ sunt opposita. Dico verum argm̄ cōcludit q̄ n̄lla dio d̄z dari p̄ opposita copulatiue sed b̄a disiunctiue s̄z sic est in p̄posito.

Ar. Sexto. P̄pō. nō mutat ergo dio non v̄z. p̄bat̄. q̄ sequeret̄ q̄ termin⁹ nō scaret idē v̄būq̄z poneret q̄d est p̄tra Aristiū in amplitatōibz dicentem q̄ termin⁹ v̄būq̄z ponit eā m̄tra sc̄at. p̄bat̄ se q̄la. q̄ termin⁹ in simplici aliter sc̄aret et aliter in cōpōne. ex q̄ p̄pōnitio mutat scationē simplicē. Dico q̄ p̄pō in cōpōne mutat sc̄atū simplicē ad illū intellectū q̄ ip̄m cōpositū aliter sc̄at q̄ simplex. v̄t aliter sc̄at inustus et aliud q̄ inustus. ex q̄ sunt diuerse dictiones.

Ar. Septio. Dio p̄pōnis nō v̄z. p̄bat̄. null'a dio d̄z dari p̄ disiunctionē. s̄z ista dat̄ p̄ disiunctionē q̄ nō v̄z. Maior est Aristō. v̄t. topico. 2. Minor est nota. q̄ dat̄ p̄ ly aut̄. Dico v̄m̄ argm̄ cōcludit q̄ nulla dio eēntialis et q̄ additua d̄z dari p̄ disiunctionē. sed p̄pōis dio ē accitialis et huic nō repugnat q̄ dat̄ p̄ disiunctionē.

Ar. Octano et vltio. p̄pō nō cōplet scationē v̄bi q̄ dio nō v̄z. p̄bat̄. illū q̄d est p̄fectū nō pōt̄ p̄fici. s̄z scatio v̄bi est p̄fecta q̄ ip̄a p̄pō addita v̄bo nō pōt̄ ei⁹ scationē p̄ficere. Maior est Aristō. v̄t. metaphice. p̄fectū em̄ nō suscipit hyp̄bole v̄t additionē. Minor. q̄ v̄bū h̄z modū sc̄adi formalē q̄ in esse p̄tis cōstituit. mō p̄fectio rei est a forma v̄t d̄r Boetius in libello de vno et v̄itate. Dico v̄m̄ argm̄ cōcludit q̄ ip̄a p̄pō nō p̄ficat sc̄atū v̄bi simplr̄ sed q̄tū ad certitudinē app̄benden tis et intelligētis v̄t declaratū est in. ij. notabili.

P̄pōnitio quot accidunt? vnum. quid? casus tantum
Quot casus? duo. qui? actus et abtūs. Da p̄pōnitioes
casus accusatiui v̄t ad apud ante aduersum cis citra circū

circa contra erga extra inter intra infra iuxta ob pone per prope propter secundum post trans ultra preter supra circiter usque secus penes. Quo dicimus enim. Ad patrem. apud villam. ante edes. aduersum inimicos. cis rhenum. citra forum. circum vicinos. circa templum. contra hostes. erga propinquos. extra terminos. inter naues. intra menia. infra tectum. iuxta macellum. ob augurium. pone tribunal. per parietem. prope fenestram. propter disciplinam. secundum fores. post tergum. trans ripam. ultra fines. propter officium. supra celum. circiter annos. usque oceanum. secus vos. penes arbitros. Da prepositiones casus ablati ut a ab abs cum coram clam de e ex pro pre palam sine absque tenus. Quo dicimus enim. A domo. ab homine. abs quolibet. cum exercitu. coram testibus. clam custodibus. de foro. e iure. ex prefectura. pro clientibus. pro timore. palam omnibus. sine labore. absque iniuria. tenus pube. quod nos dicimus esse pubeternus. Da prepositiones utriusque casus. ut in sub super et subter. Quando actio casui seruiunt? quando nos vel quoslibet ad locum ire isse vel ituros esse significamus. Quando ablatio casui seruiunt? quando nos vel quoslibet in loco esse vel fuisse vel futuros esse significamus. In acti casus ut itur in antiquam siluam. In ablati casus ut stans celsa in puppi. Sub acti casus ut postea sub ipsos nituntur gradibus. Sub ablati casus ut arma sub aduersa posuit radiantia quercu. Super quam vim habet. ubi locum significat magis actio quam ablatio. Vbi vero mentionem alicuius rei facimus ablatio tamen ut multa super priamo rogatus super bectore multa. hoc est. de priamo et de bectore. In quam vim

habet. Etiam tunc actio casui seruit cum significat contra ut in adulterum et in desertorem. Subter quam vim habet. Eandem quam et superiores ad locum et in loco significantes. Que prepositiones sunt que a dictionibus separari non possunt ut di di se se an con. Quo dicimus enim diduco distrabo recipio secubo amplector cōgredior. Que sunt que coniungi non possunt ut apud et penes. Que coniungunt et separent. relique pene omnes. **Item tamen unum sit actus prepositionis scilicet**

casus. Pro intellectione questionis more. Notandum primum quod donatus dicit in textu quod casus est actus prepositionis. Scimus quod aliter casus puenit preteritis declinabilibus scilicet nomini. pronomini et participio. et aliter prepositioni. preteritis enim declinabilibus puenit existeret et radicaliter. vel originaliter. scilicet quod ad proprietates casuum que sunt scire recte et oblique ut dictum est in nomine. prepositioni autem non sic puenit. quia prepositio non fecit recte. nec oblique nec in ratione principii. nec termini que sunt proprietates casuum ut dictum est in capitulo de casu nominis. prepositio autem habet casum solum deservitue et improprie quia scilicet deservit dictionibus casualibus scilicet actio et ablatio. Sequitur contra prius quod hec prepositio non valet. prepositio habet casum ergo reddit suppositum. quia reddere suppositum puenit illis preteritis que habent casus originaliter quod ad proprietates casuum que sunt scire recte vel oblique. Sequitur contra secundo quod hec prepositio non valet. prepositio habet casum deservitue. ergo habet casum. quia arguitur a dicto finem quid ad dictum simpliciter que prepositio non valet.

Notandum secundo quod prepositio solum deservit

duobus casibus scilicet actio vel ablatio. Sed autem huius quare non deservit neutro et utroque hec quia prepositio cum illis casibus quibus deservit preteritis transitive. neutrum autem et utrumque preteritis intransitive ut de preteritis. i. mori. Ratio autem huius quare prepositio non deservit neutro et utroque est ista. quia ut dictum est prepositio retorquet casuale ad actum verbi. sed cuilibet actui et motui correspondunt duo termini. scilicet terminus a quo et terminus ad quem ut de. v. philosophorum. sed isti duo termini sufficienter exprimuntur per actum et ablatum. per actum exprimitur terminus ad quem per ablatum exprimitur terminus a quo. et per prepositio solum deservit actio et ablatio. Sequitur contra quod licet in isto exemplo. tenus currum. ista prepositio tenus deservit neutro scilicet currum. hoc est more grecorum. et ille gratias ponit loco ablati. valet enim preteritis dicta oratio tamen. tenus currum. i. tenus curribus. Casus prepositionis diffinit sic. Est proprietates prepositionis attributa ei ea ratione qua apta nata est deservitue alicui casui retorquens casuale ad actum verbi vel participii. Sequitur correlarie quod vox prepositionalis que in oratione ponit sine casuali non est prepositio sed adverbium ut feci hoc coram. i. manifeste visus. Locos prepositio nequeunt sine casibus esse. Si careat autem illis diffinit adverbium dici. Sequitur correlarie secundo quod in istis orationibus pridie v. pridie kalendas. pridie est adverbium et ponit loco illius prepositionis ante. valet enim. pridie kalendas. i. pre die ante kalendas.

Notandum tertio quod prepositiones que de

seruant actō sunt triginta vt de donatus in textu. vsus. Cōstue ter denas cū q̄ro
 p̄p. sūras. Que aut deseruiunt abltō t̄m sunt q̄ndecim. vsus. Sed sunt ter q̄nq̄
 cum sexto confoandē. Que aut deseruiunt vtriq̄ casui. i. q̄nq̄ actō z q̄nq̄ ablatio
 sunt q̄tuor scz in sub sup et subter. Et licet alexāder in s̄. dā p̄e enūmerat subter q̄
 etiam deseruiunt actō z abltō s̄. t̄m hoc nō est p̄ra donatū. q̄ subter z subter habēs
 eandē sc̄ationē licet voce differat. Q̄i aut iste p̄pōnes seruunt actō z q̄i ablatiō
 donatus dat duas regulas. Prima q̄i em̄ sc̄am⁹ nos vt quoslibet alios esse in lo
 co vel fuisse in loco. vel futuros esse. tūc seruūt abltō. hoc est t̄m dicere. q̄i iste p̄e
 pōnes ponunt in orōe z p̄struunt cū vbo vt p̄cipio sc̄ate quietē in loco. exm̄ de in
 q̄i seruūt abltō vt stans celsa in puppi. Exm̄ de sub q̄i seruūt ablatiō vt arma sub
 aduersa posuit radiantia quercu. Sc̄da regula. q̄i sc̄amus nos vel quoslibet alia
 os ire esse vel ituros esse in aliquem locū tūc seruunt actō. hoc est t̄m dicere quā
 do iste p̄pōnes ponunt in orōe z p̄struunt cū vbo vt p̄cipio sc̄ate motū de loco
 ad locū tūc p̄struunt cū actō. Exm̄ de in vt itur in antiquā siluā. Exm̄ de sub vt fū
 res nitunt sub ipos postea vt intrēt domū in gradib⁹. i. sub gradib⁹. S̄. sub iun
 git q̄ ista p̄pō in q̄i v̄ t̄m sicut p̄ra tūc regit actm̄. vt in adulterū. i. p̄ra aduiter
 in deserto. i. p̄ra deserto. v̄. Deserto. v̄. q̄ reliq̄t p̄p̄ū d̄m in bello ab eo fugis
 ens. S̄. hic Salust⁹ scripsit in cathelinā. i. p̄ra cathelinā. S̄. hic de q̄ illa p̄
 positio sup q̄i ponit in orōe. Quā sc̄atur mor⁹ de loco ad locū tūc seruūt actō cas
 sui vt ille sc̄andit sup turrē. Sed q̄i absolute factm̄ mentionē de aliq̄ re tūc res
 git abltō t̄m. z valet t̄m sicut de. vt mulea super priamo rogāt⁹ super hectorē m̄
 ea. super priamo. i. de priamo. S̄. sub iungit. Ista p̄pō subter bz eandē sc̄ationē
 sicut predicte enūerare. q̄i em̄ ista p̄pō subter ponit in orōe per quā sc̄atur mor⁹
 de loco ad locū tūc construitur cū actō vt ego vado subter castrum. Sed quā
 do subter ponitur in orōe p̄ quā sc̄atur quies in loco vel motus in loco. tūc p̄stra
 utur cū abltō vt canis latet subter sc̄anno.

Notandū quarto et ultimo q̄ donat⁹

in fine ostendit tria. Primo ostendit q̄ p̄pōnes inseparabiles sunt ser̄ scz de die re se an cō
 vt diduco. distraho. recipio. secubo. amplector. z p̄gredior. Et dicunt inseparabiles
 les ideo. q̄ nunq̄ p̄ponunt dictionibus in appōne sed solū in compōne. z sic nunq̄
 separatim inueniunt v̄n z neq̄ p̄pōnes d̄st d̄ct. p̄z q̄ p̄pō p̄p̄e dicta vt dictum est
 addit in appōne actō vel abltō. sed hoc nō est v̄m de illis ser̄ v̄n improprie dicuntur
 p̄pōnes. Q̄. Postea de sc̄do q̄ due sunt p̄pōnes que nunq̄ addunt dictionibus in
 compōne vt apud z penes. z hoc est verū vt in plurimū. q̄ aliqui penes inueniuntur ad
 d̄tū per compōem vt penultim⁹. z de penultim⁹ quasi penes vltimū. Tertio dicit
 q̄ alie p̄pōnes ḡaliter addunt tam in compōe q̄ in appōne. v̄n de in textu. Que
 sunt que cōiungi nō p̄nt vt apud et penes. Subiungit. Que p̄iunguntur z sepans
 tur. et r̄idet. restque penes omnes. Istis notabilib⁹ sic stantibus est.

Cōclusio r̄salis. T̄m vnū est accidens

p̄pōnis scz casus. Meritas hui⁹ p̄conis p̄z ex his q̄ dicta sunt in notabilibus.

Ar. P̄lo. Casus non est acc̄s p̄pōnis igitur. p̄batur. casus p̄uenit illis pars
 tibus que sc̄ant subām. sed p̄positio non sc̄at subām ergo. Maior. quia ca
 sus est dispō subē ad actum vt de auctor modorū sc̄andi. Minor. quia p̄e
 positio sc̄at dispōem subē mō dispō subē nō est subā. Q̄. Dico verū argm̄ p̄cludit q̄
 p̄positio nō bz casum p̄p̄e z originalit̄ quemadmodū partes declinabiles habēt
 sed solū habet casum deseruiut vt dictū est in notabili primo.

Ar. Sc̄do. plura sunt acc̄s p̄pōnis q̄ vnū. p̄bat. q̄ sp̄s z figura etiam sunt
 acc̄s p̄p̄ositionis. p̄batur. q̄ aliqua est p̄positio simplicis figure z p̄miti

ue sp̄s vt circa. z aliq̄ est p̄positio deservatue sp̄s. z figure cōposite vt circiter quod
 cōponitur a circū. Q̄. Dico v̄m argm̄ p̄cludit q̄ t̄m vnū est acc̄s p̄pōnis magis sc̄a
 mosum z p̄ius v̄sitatū. t̄m p̄ hoc nō negat q̄n sint p̄a nō ira cōter v̄sitata.

Ar. Tertio. p̄pō deservit ḡtō igit̄ l̄rā s̄lā. p̄bat in illa orōe. in sup̄me noctē
 cene recubens cū fratrib⁹. in qua orōe illa p̄pō in deseruit ḡtō sup̄me
 noctis. Q̄. Dicit aliq̄ q̄ nō dz ita ponit. sed sic. in sup̄me noctis cena. z valet
 bit t̄m. in cena sup̄ma noctis. i. v̄sitate noctis. Atq̄ dicit l̄rā in p̄dicta orōe ly in ada
 ditur ḡtō hoc t̄m est more grecorū q̄ cauerūt abltō z loco ablti posuerūt ḡtū.

Ar. Quarto. p̄pō deservit ḡtō. p̄bat in ista orōe de sc̄to iohē euangelista.
 Iohēs in seruientis olei doliū missus. vbi illa p̄pō in p̄ponit hui⁹ ḡtō fers
 uētis olei. Q̄. Dico q̄ hoc solū sit cā ornā⁹. sed s̄m verū modū p̄struendi p̄
 ponitur hui⁹ actō doliū vt sic stabit. iohēs fuit missus in doliū seruientis olei.

Ar. Quinto. Solū quattuor sunt p̄pōnes igit̄ nō sunt triginta. p̄bat. q̄ offit
 p̄pō importat circūstantiā cāe. sed t̄m q̄tuor sunt cāe. igit̄ t̄m q̄tuor sunt p̄
 pōnes. Maior est nota z est auctoris modorū sc̄andi. Minor est Aristot. q̄
 p̄bicoz. Q̄. Dico v̄m argm̄ p̄cludit q̄ t̄m q̄tuor sunt cause in ḡle. t̄m ille cause diuer
 sificantur multum. z ad illā diuersitatem cārū exp̄mendā etiam requirunt plures
 p̄p̄ositiones q̄ quattuor.

Ar. Sexto. Aliq̄ est p̄pō que nulli casui seruit. p̄batur in illa orōe iste locus
 est hoc corā. in qua orōe ly coram nulli casui seruit. Q̄. Dico v̄m argm̄ cō
 cludit q̄ p̄pō manēs p̄pō semp̄ seruit casui. sed si p̄pō nō manēs p̄pō tūc
 nulli casui seruit. mō in p̄dicta orōe corā est aduerbiū ex notabili quarto vbi fuit
 dictū q̄ q̄i vox p̄p̄ositionalis nullū casum regit tūc est aduerbiū.

Ar. Septio. Nulla p̄pō p̄t regere actm̄ z abltm̄. nō sunt q̄tuor p̄pōes que
 seruūt vtriq̄ casui. p̄bat auct. Idē solū facit idē. sed q̄libet p̄pō est vna
 igit̄ q̄libet p̄pō t̄m regit vnū casum. aut actm̄ t̄m aut abltm̄ t̄m. Maior est
 Aristot. q̄ de ḡnatioe. Minor s̄r est nota. Q̄. Dico v̄m argm̄ p̄cludit q̄ idē eodē mō
 se b̄is solū facit idē. s̄ idē diuersi. mode se b̄is p̄t facere p̄a. sic est in p̄posito. l̄rā
 em̄ eadē p̄pō p̄t regere actm̄ z abltm̄ nō t̄m eodē mō vt dictū est in no. i. q̄.

Ar. Octauo. P̄lea sunt p̄pōnes inseparabiles q̄ ser̄ ergo ista donati falsa. p̄bat
 auct. q̄ co etia est vna vt p̄z in isto vbo cooperior q̄ p̄ponit a co z operis
 o. Q̄. Dico q̄ cooperior nō cōponit a co sed a con z operior z q̄ argm̄ nō p̄cludit.

Interiectio quid est p̄foronis sig

nificans mētis affectū voce incognita. Interiec
 tiōi q̄t accidūt. vnū. q̄d. sc̄atio t̄m. Significas
 tio interiectionū in q̄ est. quia aut leticiam mentis signifi
 cam⁹ vt enax. aut dolorem vt heu. aut ammirationem vt
 pape. aut metum vt tat tat tat. aut si qua sunt similia.

Strū diffinitio interiectionis quam do

natus ponit in textu sit bene assignata. Interiectio est p̄foronis sc̄ans mētis afa
 fectū voce incognita. p̄o intellectūe quēstiois mote. Notandū primo q̄ diffinitio
 p̄ntis dioms est interiectio p̄o sūto signatis accepta. scz p̄o omnibus interiectionis

mb⁹. Pro gñe aut ponit pforōnis. et caput hie pforōnis cōtus q̄ in dionib⁹ altius pforōnis. vñ pforōnis caput dupl^r. Uno^o p̄prie p dione latia q̄ finaliter est ad inuēta ad expmēdū mētis pceptū. et isto mō interiectio nō est pforōnis. interiectio em̄ nō fcat mētis pceptū s̄ affectū vt dī dīo. Scdo caput pforōnis gñaliter p q̄is bet dicitōe sine latia sine alteri⁹ ideomat⁹ nō curādo an p eaz expmānt mētē conces pr⁹ vel affect⁹. et sic interiectio est pforōnis. Scim etiā q̄ interiectio dupl^r pōt considerari. Uno mō q̄ ad pferentē q̄ scz. pferit voces interiectōis ex aliq̄ affectu accis dēte et enenēte circa aīaz. et isto mō interiectio fcat mētis affectum et hoc vult dīo. Scdo pōt p̄siderari interiectio q̄ ad audientē. et sic fcat mētis pceptū. ille em̄ q̄ audit format pcept⁹ de voce interiectionali p aliquē plata. vt si dolor occurrat vñ eues nit alicui. pferēs sine deliberatōe. pferit vocē interiectionalē. ille autē q̄ audit determiat format pceptū de dolore vñ passiōe illi⁹ pferētis vocē interiectionalē

Notandū secūdo. Differentia est inter

affectū pceptū et effectū. Affect⁹ est mor⁹ vel passio exis in aīa. nō tñ exis silitus do rei extra aīaz. vt spes dōloris timor et gaudiū sunt q̄tuor affect⁹ quib⁹ aīa afficitur et mouet. Effect⁹ autē est res facta et pducta ab aliq̄ causa. Et dī effect⁹ ab e quod est extra et factio. q̄is extra factio. vel res facta ab alio. vñ et dī. vñ. metaphice. Dō m⁹ ab extra fit a domo ab intra. Cōcept⁹ autē est silitudo rei extra aīaz appbēnsa ab aīa. Et sic spēs vel silitudo lapidis exis in aīa dī pceptus lapidis. Dicitur em̄ pceptus q̄is captū ab alio. q̄ pceptus abstrahunt a rebus p intellectū. Intellect⁹ em̄ vt dī. iij. de aīa. est locus. i. receptaculū et reservaculū spērū. i. cōceptū et silitus dīum rei. Dicitur em̄. iij. de anima. Lapis nō est in aīa sed spēs lapidis. Scim etiā q̄ affectus dicuntur passionēs aīe. quarū passionū et affectū virtutes morales sunt moderatrices et refrenatiue. et fundant in appetitu silituio. dolorē em̄ magnū consolatur patientia. gaudiū magnū medet molestia vel temperantia. et sunt tales affectus quattuor pncipales scz gaudiū dolor spes et timor. de quib⁹ dī cetur inferius. minus tñ pncipales sunt splures.

Notandū tertio. q̄ in diffinitōe inter

sectionis dicit donatus in fine. voce incognita. Vñ ista pticula incognita voce s̄m varios diuersimode exponit. Primo sic. incognita voce. i. voce nō deliberata. quia interiectiones cōiter pferuntur ex vsu et sine deliberatōe. Scdo hec pticula expos nitur. incognita voce. i. imperfecta et semiplena voce. q̄isq̄ em̄ interiectio est imperfecta vox. sic q̄ etiam scribi nō pōt. Tertio exponitur. i. voce non imposita ad scandum interiectiones em̄ nō solum fiunt et pferunt in latino. sed etiam alijs ideomatibus. Quarto exponitur hec pticula. incognita voce. i. nō regulata exp̄ssione. interiectiones em̄ non debito accentu regulant sed s̄m affectū hoīm. pferuntur. Inter omnes autē has expōnes tertia videt esse melior. ptz q̄ p istā expōem interiectio differt a s̄bo. Verbi etiā fcat affectū vel sub affectu mētis vt dictū est circa modū vbi. nō tñ eodem modo sicut interiectio. interiectio em̄ fcat affectū mētis incognita voce. s̄ verbum fcat sub affectu cognita voce. de isto tñ sufficienter dictū est in capitulo de modo verbi. Q̄dus autem scandi interiectionis s̄m autorem modorū scandi est parforōnis fcans per modū afficientis animū voce incognita. Cui⁹ diffinitio nis intellectus patet sufficienter ex his que dicta sunt. Dicitur autem interiectio ab interiacendo. q̄ facit in aīa eam afficiens. Et est affectus medium inter pceptus et vocem. et ergo facit vel interiacet inter ista. Est autē inuenta interiectio ppter ex primere diuersos affectus quib⁹ anima mouetur et afficitur. Necessē ergo fuit inuenire talem partē per quā tales diuersi affectus aīe exp̄tmerent. qui autē sunt illi affectus patebit in notabili sequente.

Notandū quarto et ultimo q̄ accidens

interiectionis est tñ vñ scz fcatio. Licet em̄ in interiectōe etiā repent spēs et figura. omnes em̄ interiectōes sunt p̄mitiue spēs et figure simplicis vt cōiter grammatici dicunt. Nec est in stātia de ly. p̄dolor. q̄ est simplicis figure et nō cōposite. licz aliq̄ imaginantur oppositū. Q̄ diffinit aut fcatio interiectionū sic. Est p̄prietas interiectionis attributa ei ea ratōne q̄ fcat fcaturū sūb ratōne affect⁹ anī in spēali scz ratōne gaudiū timoris doloris aut spēi. Q̄ sequit cor̄p̄e q̄ fcatō interiectionū ē q̄druplex. ptz q̄ fcatio interiectionū fcat sub affectu aīe. s̄ affect⁹ aīe sunt q̄tuor scz spes gaudiū dolor et timor. et p̄p̄is etiā fcatio interiectionū est q̄druplex. Pro q̄ notandū fcatio caput dupl^r. Uno mō absolute et simpl^r p mō determinat⁹ actū vbalē sub rōne affect⁹ simpl^r. Isto mō fcatio est de eētia interiectōis. designas te em̄ affectū aīe ponit i dione cōtuali interiectōis. Scdo caput fcatio spēali^r. pro mō determinat⁹ actū vbalē in spēali. scz rōne gaudiū vñ spēi vñ doloris vel timoris et isto mō fcatio est accis interiectōis. Q̄ sequit cor̄p̄e q̄ nō est in cōueniēte idē esse essentiale rei et etiā accisale s̄m diuersum modū acceptū. patz hoc de fcatione interiectionū. et idē sunt dictū de fcatione aduerbiū. Q̄ sequit cor̄p̄e scdo q̄ fcatio interiectionū est q̄druplex. ptz p sufficientiā fcationis interiectionū. Dis em̄ fcatio interiectōis aut est circa bonum. aut circa malum. Si circa bonū hoc est duplicat. Vñ circa bonū p̄p̄is sic est gaudiū. Vñ circa futurum et sic est spes. gaudiū em̄ de p̄p̄i bono. spes vero circa futurum bonū. Vñ p̄p̄is est circa malum hoc est duplicat. Vñ est circa p̄p̄is malum sic est dolor. Vñ est circa futurum malum. Vñ est timor. dolor em̄ est circa p̄p̄is malum. timor vero circa futurum malum. Istis notabilibus sic stantibus est.

Conclusio responsalis. Diffinitō inter

sectionis a donato posita est sufficienter assignata. Probat⁹ veritas conclusiois ex notabilibus et declarationibus.

Ar. Pro. Interiectio nō est pforōnis ab alijs distincta. pbat aūte p̄p̄iā q̄ nō ponit eā vt ptz. xv. maioris. Q̄ dico licet p̄p̄iā nō ponit interiectio nē exp̄sē tñ implicite q̄ cōp̄bēndit eā sub aduerbio. Delit⁹ m̄ dī q̄ p̄p̄iā nō ponit etiam interiectionē. sed dī q̄ greci cōp̄bēndunt interiectionē sub aduerbio.

Ar. Scdo. Interiectio nō est pforōnis. pbat. om̄is pforōnis est deō latina. s̄ interiectio nō est deō latia q̄ maior ē nota. q̄ pforōnis est deō latia q̄ intergrat orōnē latinā. Maior ptz. in q̄ibet ideomate inueniunt interiectiones. Q̄ dico vñ argm̄ pcludit q̄ interiectio nō est pforōnis capiēdo pforōnis p̄p̄ie sed bñ cōiter vt declaratū est in primo notabili.

Ar. Tertio. Dis pforōnis dī fcare mētis pceptū. s̄ interiectio nō est h̄m̄dī ergo nō est pforōnis. Maior est nota. q̄ pforōnis sunt adinuenite. ppter exp̄m̄ere mētis cōceptū. Maior ptz ex dione in q̄ dī q̄ interiectio fcat mētis affectū. Q̄ dico vñ argm̄ cōcludit q̄ interiectio fcat mētis affectū. verū est q̄ ad p̄p̄ie rentē licet q̄ ad audientē fcat mētis cōceptū.

Ar. Quarto. Interiectio nō fcat mētis affectū ergo. pbat. verbi fcat sub affectu animi. sed interiectio nō est verbi q̄ maior patuit circa dionē mōi. Dis nō est nota. q̄ interiectio et verbi sunt pforōnis distincte. Q̄ dico verus argm̄ pcludit q̄ vbi fcat sub affectu animi cognita voce. sed interiectio incognita voce. vt dictū est in tertio notabili.

Ar. Quinto. Interiectio non est pforōnis ab alijs distincta. pbat⁹ greci non ponūt interiectionē ab alijs p̄tibus distinctā. sed om̄is latinitas habz or sum a greca. ergo interiectio non est pforōnis ab alijs distincta. Maior est

Præstant. xv. maior. Hic est Præstant in phemio maior volumis. Dico in argu-
mentum pcludit q greci non ponunt interfectionem ptem distantia ab aduerbio sed
comprehendit eam sub aduerbio.

Ar. Sexto. Interfectio non est ultima pforationis q ordo donati non valet. pba-
tur. Illa pforationis debet esse prima qua pno natura pnuunciat et ge-
nerat. q interfectione pno natura gnat et format. ergo interfectio debet esse pri-
ma pforationis. Maior est nota. q natura dirigit ab intelligentia non errate. et sic non erra-
rat. Hic q cu masculo gnatatur clamat a. et cu femina clamat e. ¶ Dico in argu-
mentum pcludit q interfectio est bñ prima pforationis via gnationis. sed non pfectionis. mo dona-
tus hic pñt ordine pfectionis inter pforationis.

Ar. Septimo. Scatio non est accis interfectionis. q pbat. Illud quod est de essentia
rei non est ei accis. h scatio est de essentia interfectionis q. Maior. q quod
vere est nulli accidit. i. phicoz. Minor. q scatio non pot abesse interfectioni. omnis
enim pforationis est format pforationis p scatione et modum scandi ut dr auctor modorum
scandi. Et etia scatio est modus determinandi interfectionis ut dr auctor modorum
scandi. qd exprimitur in modo scandi essentiali interfectionis. ¶ Dico in argu-
mentum pcludit q scatio absolute et simpliciter accepta est de cetera interfectionis. sed scatio in
specie capta est accis interfectionis ut dictum est in ultio notabili.

Ar. Octavo et vltio. Plures sunt scationes interfectionum q quattuor ergo.
pbat. q aliqua est interfectio scationis deusine ut val qui destruit tem-
plum dei. Item aliqua est interfectio iracundie sicut ben. aliqua gaudij ut eya
aliqua est stuporis ut o admirabile. aliqua lamentationis ut aube. Aliq
propulsionis ut bele. aliqua indignantis ut rach ach. aliqua ridentis ut cha cha.
aliqua despectiva ut phi. Quinimo apud Priscianum et alios gramaticos. xvij. col-
ligunt scationes interfectionum. ¶ Dico in argu-
mentum pcludit q tm quattuor sunt signis-
ficatioes interfectionum principales. sed minus principales et reducibiles ad illas q
tuor possunt esse plures.

Mo verbum actiuū in indicati

uo modo dictū tpis pñtis numeri singlaris

figure simplicis pñone prime cōiugatiōis prime

quod cōiugabitur sic. Amo amas amat zc.

Queritur ultimo. Vtrum exemplaris

declinatio verborū a donato sit sufficienter assignata. Et vtrū gerundia sint nomina
vel verba. Pro intellectu questionis motu. Notandum primo q hec qstio duo
querit. Primo querit vtrū exemplaris declinatio verborū a donato posita sit suffi-
cienter et bene assignata. Secundo querit vtrum gerundia sint nomina vel verba. Pro pre-
sima intelligenda. Scim q donatus non ponit exemplarē declinationē verborū
in capitulo de verbo sicut posuit declinationē nomina iter nomina. et exempla-
rem declinationē principiorum inter principia. Cuius ratio est ista. ne scilicet induceret tedium
legentibus. exemplaris enim declinatio verborū est longa. longa digressionē fecisset
inter pforationis. ut ergo illud tedium evitaret donatus in fine determinat de exēplari
declinatione verborū per se. Et determinat de ea ppter facilitatem informationem iuue-
num in declinatione verborū. exēplaria enim non sunt de essentia artis sed ppter facilita-
tem doctrine ut dicit Thomas. i. pñm. Notandum est etia q tpa formata in cōi-
gatione verborum sunt duplicia. quedā enim formant a pñti. et qdā a pterito. Illa

que formantur a pñti pfecto indicantur sunt quinqs. scilicet pñti plusq perfectū indicant
in pñti perfectū et plusq perfectū optatiui et coniunctiui. pñti perfectū coniunctiui
futurū coniunctiui. et pñti pfectum et plusq perfectū infinitiui. versus. Preteritum
pñti format de se tpa quinqs. Nam. sem. rim. ro. se. formabit cetera pñtis. Alia
aut omnia tpa formantur a pñti.

Notandum scdo q in verbis passivis pre

teritū perfectū est p circumlocutionem huius verbi sum et declineor ei. et principius
pñti tps ut amor. amatus sum. legor. lectus sum. Et non est vna dictio amas-
tus sum ut quidā opinantur. Cuius ratio pñtis est ista. q pñtis Priscianus in capitulo de v-
bo qui dicit q suppletō pñti i verbis passivis fit per circumlocutionē participij
pñti tps et huius verbi sum. Si ergo fit per participium et hoc verbum sum. plas-
ne concluditur q amatus sum non est vna dictio sed due. participium est et verbum
non possunt facere vnum. ex his enim que differunt specie non fit vnum ut dicit
Purphirius in tractatu secundo suorum predicabilium cum dicit Vna species non
addit alteri ut gignat tertiam speciem. Alia ratio. quia si amatus sum vel lectus
sum esset vna dictio tunc de perfecto fieret imperfectū. quod est contra ordinem na-
ture. quia potius de imperfecto fit perfectum. hoc autem fieret hic. patet quia de
oratione fieret dictio. modo oratio est pfectior dictione. hec aut est oratio amatus
sum. q valet tantū ego sum amatus. ¶ Sequitur correlarie q in ista amatus sum ama-
tus non reddit suppositū huic verbo sum sed hoc qd est ego. Si enim amatus red-
deret suppositū huic qd est sum. oratio esset incongrua. valebit ergo tantum. amas-
tus sum. i. ego sum amatus. ¶ Sequitur correlarie scdo. q hec non est incongrua
amatus sum. licet amatus sit tñtis pñone et sum prime. patet q non requirit pñtis
tia constructibilitū in accidentibus gramaticalibz a partepost. dicunt enim gram-
matici q solum ntus supponens requirit convenientiam cum verbo. et non nomina
natiuus apponens. modo in ista ego sum amatus. amatus est nominatiuus appo-
nens. Quia autem non requiritur convenientia cum ntō apponente dictum est suffi-
cienter in secunda parte alexandri. hec enim est congrua ego sum homines. similiter
ista ergo sum animalia. et tñ homines et animalia non convenient in numero et perso-
na cum isto verbo sum. et per consequens non requiritur convenientia cum ntō
apponente. Quia autē iste sunt congrue. ego sum homines. ego sum animalia. pars
q sunt false ergo congrue. tenet consequentia. quia verum et falsum presupponunt
congruum ut dicitur. i. per mercuriarum.

Notandum Tertio. q de materia pñtis

questionis. vtrum gerundia sint nomina vel verba. apud gramaticos varie inue-
niuntur positiones. Aliqui enim dicunt q gerundia sint simpliciter nomina. et de
ista via videt fuisse Priscianus in maiori volumine capitulo de verbo. qui dicit. Se-
rundia mihi nomina esse videntur. De ista etiam positione est Florista qui in suis
ostendit floribus q gerundia habent omnes casus excepto vto. si ergo gerundia
habent casus concluditur q gerundia erunt nomina. Rationes autē horū ponunt
in argumentis. ¶ Alia autē est positio gramaticorum nunc cōis que dicit gerun-
dia esse verba. et dicunt q debent declinari sicut eorū verba indicatiui modi. Et de
ista via videtur fuisse donatus qui dicit gerundia esse verba. et hec positio videtur
esse magis veritati consona et modo significandi gerundiū conformat ut patet
tebit in rationibus circa conclusionem inferius ponendam. Nunquidquid enim ut
dictum est prius debet poni sub illa parte cuius partis modus scandi ei cōuenit. mo-
do modus scandi ut pbat in inferius ipsius verbi comment gerundijs. recte ge-
rundia dicuntur esse verba.

Notandus quarto et ultimo q̄ adhuc

alte inueniunt apud grammatikos opiniones q̄ de due dicte. Aliq̄ em̄ dicit q̄ gerundia essent nomina et verba simul. sic q̄ haberent vim nois et etiam verbi. Et p̄banc hoc sic. quia ex quo gerundia h̄nt acc̄ia nomis et verbi. quia h̄nt tempus et casum modo ip̄us est acc̄is verbi et casus est acc̄is nois. et per p̄is ip̄i volunt cōcludere gerundia esse noia et verba simul. Sed hoc nō est verū. p̄t q̄ vñquodq̄ constructibile locat sub certa p̄eor̄is rōne modi f̄candi sui formalis et p̄p̄ij. modo im̄ possibile est q̄ cadē dictio habeat modū f̄candi nomis et etia verbi. sicut enim due forme in natura distare non p̄t puenire vñ rei. sic et in arte vñm constructibile non potest habere duos modos f̄candi formales diuersarū partiū. ¶ Alia etiam positiō grammaticoꝝ dicit gerundia esse p̄cipia. et p̄banc. q̄ gerundia recipiūt p̄tem nomis et verbi. mō hoc est de rōne p̄cipij. vt dictum est in dōne p̄cipij. Quia aut gerundia recipiunt p̄tem nois. q̄ recipiūt a nomie casum. a verbo tempus. ab vtroq̄ recipiunt p̄sonam. Sed hec positiō iterū nō potest esse vera. nō enim suffis est ad vocem participij q̄ habeat acc̄ia sibi nomini et verbo. q̄ acc̄ia nō reponit dictionē sufficienter sub p̄eor̄ationis. sed vltra hoc requirit q̄ talis dictio habeat modū f̄candi participij. mō gerundia non h̄nt modū f̄candi participij. gerundia enim f̄cant actū distantem a subā vt dicit in p̄clōne. p̄cipium aut̄ f̄cat actū indistantē a substantia. Ideo omnibus istis opinionibus abiectis est.

Conclusio responsalis ista. Gerundia

sunt verba. Probat̄ p̄mo auct̄e donati. s̄ q̄ argumentū in artibus auctoritate est mīmū sed ratione maximū. probatur igit̄ ista rōne p̄mo. omne illud est vbum cui cōuenit modus f̄candi essentialis et formalis verbi. sed modus f̄candi formalis est essentialis verbi conuenit gerundijs. igitur gerundia sunt verba. Maior est nota. quia quelibet dictio locatur sub certa specie rōne modi f̄candi essentialis et formalis sui. q̄ forma est que locat rem in certo ḡne et specie. Minor. q̄ gerundius f̄cat actū distantē a subā vt amandi f̄cat actū amandi. modo modus f̄candi formalis verbi est f̄care actū distantem a subā. Sec̄do. p̄batur cōclusio. nullū nomen regit actū aptepost sine figura. sed gerundium regit actū sine figura ergo. Maior est nota. q̄ nomen regit bene actū per figuram que dicitur sine doct̄es vt alb⁹ de tem. sed nullum nomen regit actū sine figura. Minor. probatur per cōmunem regulam grammaticeque d̄t. Quemcūq̄ casum regit verbum indicatiui modi a parte post eundem regunt omnia eius cōdeclinā gerundia et p̄cipia. Tercio. p̄batur cōclusio nullū nomē est appositū sed gerundium est appositū ergo. Maior est nota. q̄ solū vna pars est appositū sc̄z verbum. Minor est alexandri in sc̄da p̄te qui d̄t Dūc q̄ gerundijs casus veteres posuere. Ut supponentē q̄ multoz tenet vsus.

Ar. P̄mo. Gerundia non sunt verba. igit̄ probatur. nullū verbū est alicuius casus. sed gerundia h̄nt omnes casus p̄ter vñm. igit̄ gerundia nō sunt verba. Maior est nota. q̄ verbum f̄cat sine casu vt p̄t ex dōne vbi. Minor est Floriste q̄ dicit. Quicūq̄ gerundia retinet casus nisi quintū. ¶ Dico verū argumētum concludit q̄ florista voluit q̄ gerundia h̄nt casum nō exiter q̄ essent alicuius casus. sed solū s̄m s̄itudinē terminationis. i. h̄nt terminationes s̄iles dictidib⁹ casualib⁹. q̄ terminant in di do et dum. Sic s̄iliter d̄t de supinis que terminant in um et in u tñ sunt vba et nō noia.

Ar. Sec̄do. Gerundia non sunt verba. probatur. nullū verbo s̄ponit s̄positio p̄ appōem. sed gerundijs s̄ponit s̄positio per appōem ergo. Maior ē nota quia s̄positio solū s̄ponit tribus p̄ibus per appōem. nomini. p̄nomini et p̄cipio. Minor p̄t cū dico vado ad legendum. ¶ Dico verū argumētum p̄cludit q̄ u

ita orōne vado ad legēdū s̄posito nō s̄ponit hūc gerundio legēdū sed actō tñt illis. q̄ valet tantū vado ad legēdū. i. vado ad locū in q̄ legam.

Ar. Tercio. Gerundia nō sunt vba igit̄. p̄bat. om̄e verbū est dicibile de altero. s̄ gerundium nō est dicibile de altero. s̄ gerundia non sunt verba. Maior est Ansto. i. piermeniaz. Minor est nota. q̄ gerundium non est p̄dicatū. hec em̄ est incōgrua iohes est amandū. ¶ Dico vñ argumētum p̄cludit q̄ licet gerundia nō p̄dis cant̄ per se. sufficit tñ q̄ cū audiro vt iohes vadit ad amandū. que valet istam. iohannes est vadens ad locū in quo amat. Nec etiā om̄e verbū est p̄dicatū sed solus finiti modū et p̄tis t̄pis. modo gerundia sunt infiniti mōi. et etiā vt dictū est ante verba p̄dicant rōne suoz p̄cipioꝝ.

Ar. Quarto. Gerundia nō sunt vba. p̄bat. nullū vbum reddit suppositū. sed gerundium reddit suppositū. s̄ gerundia nō sunt verba. Maior est nota. q̄ tantū p̄tes casuales reddūt suppositū. Minor p̄t in his orōnibus legēdū est. cārandū est. ¶ Dico vñ argumētum p̄cludit q̄ in istis orōnibus legēdū est. cantandum est. gerundia nō reddūt suppositū nec p̄struunt ap̄a. sed pot⁹ obliqu⁹ subintellectus reddit suppositū. et sic in p̄dicta orōne ly est caput impersonaliter. et valet p̄dicta orō em̄. ab aliq̄ est cantandū. ab aliq̄ est legēdū.

Ar. Quinto. Gerundia sunt p̄cipia igit̄. p̄bat. q̄ recipiūt p̄tem nois et vbi s̄ sunt p̄cipia. tener p̄sia. q̄ hoc est de rōne p̄cipij. ass̄. p̄bat. q̄ recipiunt a verbo tempus et a noie casum ergo erūt p̄cipia. ass̄ est notū. ¶ Dico vñ argumētum concluderet si cū hoc etiā eis pueniret mod⁹ f̄candi essentialis participij sc̄z q̄ f̄carēt per modum indistantis a subā. modo gerundia f̄cant per modū distantis a subā vt declaratū est in p̄clōne.

Ar. Sexto. Gerundia sunt noia ergo nō sunt vba. p̄bat ass̄. opatio arguit formā. sed gerundia h̄nt opationē noim̄ s̄. Maior est cōm̄icator⁹ in de subā or̄is. Minor. p̄bat. q̄ gerundia h̄nt variationē de casu i casus vt legēdi legēdo legēdū. ¶ Dico verū argumētum p̄cludit q̄ gerundia h̄nt opationē casuū q̄ ad voces sed nō q̄ ad f̄cationē. q̄ nec f̄cat recte nec oblique.

Ar. Septimo. Gerundia h̄nt casus f̄catue ergo non sunt verba. p̄bat ass̄. fama quā oēs famāt nō om̄ino deperdit. s̄ hec est cōis fama in formatōe iuuē uū in scholis. legēdi est gr̄ casus. legēdo est ablit casus vel d̄i casus. Maior est nota. minor s̄l̄r. ¶ Dico vñ argumētum p̄cludit q̄ fama vera et q̄ nō repugnat veritati. mō talis fama in formatōe iuuē uū repugnat veritati. vñ nō sic iuuenes sunt informandi. nec debet ita dici. sed pot⁹ deberēt informari de tpe gerundioꝝ vt etiā possum⁹ dicere q̄ legēdi est gr̄ casus solū q̄ ad terminationē.

Ar. Ultio. Gerundia nō sunt vba. p̄bat. illud q̄ f̄cat cū tpe limitabiliter nō est verbū. s̄ gerundia f̄cant cū tpe limitabiliter. ergo gerundia non sunt verba sed potius p̄cipia. Maior est nota. q̄ f̄care cū tpe limitabiliter hoc conuenit participio. Minor. q̄ gerundium limitat ad om̄ia tpa vt legendum est. legēdū fuit legēdū erit. igitur et. ¶ Dico vñ argumētum p̄cludit q̄ verbū finiti modū nō absoluit a tpe. sed nō p̄cludit q̄ verbū finiti mōi vt gerundium potest absolui a tpe. modo gerundium est verbū infiniti modū.

Dubitatur primo pro finali huius libelli

determinationē. Unde regularius et aptius formari modi et tpa verborū habeant. Pro quo notandum q̄ om̄ia p̄sentia et p̄terita imperfecta et om̄ia futura p̄ter futur⁹ coniunctiui modi formantur regularius a secūda p̄sona p̄tis t̄pis indicatiui mōi. vt ab amas abiectiō s et addendo bam fit amabā. Similiter amarem abiectiō s et addendo rem fit amarem et ijs. Item om̄ia p̄terita p̄fecta et om̄ia p̄teritis ta plusq̄ p̄fecta et futurū coniunctiui formantur a p̄ia persona p̄teriti p̄fecti t̄pis indicatiui modū. vt amauit murando i in e et addēdo ram fit amaueram quod est

111
preteritum plusq̃ perfectum indicatui modi. Sic de alijs.

Dubitat secundo Vtrū amo sit verbum

actiū sicuti donat⁹ videt expresse velle. Dicēdū q̃ sic vt pr̃z aucte donati in littera et aliorū grāmaticorum. S; cōtra hoc aliq̃s diceret. Amare est pati ergo amo est verbū passiū. p̃ia est nota sed nō p̃batur sic. q̃ om̃is amās mouet ab amabili siue appetibili tanq̃ a mouente p̃ncipali. q̃ sm p̃b. m. de ania. appetibile est mouens non motū respectu appetitus. ergo amare habz se pure passiue respectu amabilis siue appetibilis. et p̃ p̃ia erit verbū passiū et nō actiū. om̃e em̃ motum ab alio hz se passiue ad aliud. Dicendū verū est q̃ appetibile mouet appetitum et est agens respectu cuiusdā actus voluntatis. scz cōplacētie aut displicētie nō bilomin⁹ tñ post receptionē specierū ab ipsa re amabili voluntas causat in se actū amandi vel amorem et ad illum actum vltimo p̃ductum voluntas cōcurrit actiue et sic amo dicitur verbum actiū.

Dubitat tertio quō diuidatur verbuz

Dicendū q̃ diuidit in verbū p̃onale et in verbū imp̃onale. Verbum p̃onale est q̃ habet distinctas terminatiōes s̃m distinctas personas vt amo amas amat. et. Sed verbū imp̃onale est verbū nō hās distinctas terminatiōes s̃m distinctas p̃sonas vt penitet q̃ sub vna terminatiōe comprehendit officia p̃sonas. Verbum etiam p̃onale semp̃ requirit ante se n̄m in rōne suppositi vt magister legit. Sed verbum imp̃onale cū igit obliquū apteā in rōne suppositi vt me penitet. Et autē vba imp̃onale quasi hās plures p̃sonas sub vna terminatiōe indistincta vt me penis ter. hic penitet est p̃ine p̃sone. te penitet sc̃de p̃sone. illū penitet tertie p̃sone. et sic de alijs verbis imp̃onalib⁹. Est autē vltim⁹ notandū q̃ duple est vbi imp̃erfectuale. sc̃. Imp̃onale actiue vocis. et est illud q̃ terminat in t vt penitet sedet licet. Et verbū imp̃onale passiue vocis. et est illud q̃ terminat in tur vt amatur currit statur. et. Et illorū verborū imp̃onalū nūcū est nobis ignotus. sed tot sunt huiusmodi vba imp̃onalia quorū sunt verba actiua et neutrālia. Verba autē imp̃onalia actiue vocis sunt cōter v̄sata triginta. Dicūt ergo plures grāmatici q̃ verba imp̃onalia passiue vocis formant a quibet vbo cuiuscūq̃ sit g̃ilis si mō actionem fecerit et hoc idem videtur velle Priscian⁹. quō autē vba passiua et imp̃onalia passiue vocis inter se differant ex mō corū sc̃dū patere potest.

Dubitatur quarto. quō inter se disse-

rant primū supinū et vltimū. Videtur q̃ differunt p̃ hoc. q̃ primū supinū fecit per modū terminū ad quem. sed sc̃dm per modū terminū a quo. Etia primū supinū cōstruitur cum verbo sc̃ante motum ad locū vt vado lectum. i. ad locum vbi legam vel legar. Sed sc̃dm supinū cōstruitur cum verbo sc̃ante motum de loco vt vado lectu. i. de loco vbi legi et.

Dubitatur quinto. qualis sit dñia inter

verba defectiua et anormalia. eo q̃ donatus in fine hui⁹ exemplificet de v̄bis anoz malis. Dicendū q̃ hec est dñia. q̃ verbum defectiū est verbum quod habet defectum temporum modorū et personarū. sicut explicite meminit queso. et. S; verbum anormalum vel irregulare est verbum quod non in omnib⁹ modis et tēpōrib⁹ in quibus inuenitur directe s̃m vocem et regularem obseruantiam cōtingitur. vt sum quod in secunda p̃sona habet ea. Et sunt quattuor verba anormalia sc̃licet sum volo fero et edo. Et hoc est verum capiēdo anormalia p̃prie quis

76
capiendo ea large tunc sic etiam est verbū anormalum. Et dicitur anormalum ab eo quod est sine et norma regula. quasi verba non habent regularem formationem Et tantum pro quod deus sit benedictus in secula seculorum Amen.

Explicit compendiosa octo partiū ora

tionis editio. nuper denuo emendata atq̃ diligenter impressa Liptzē per prouidum et bonestum virum Jacobū Thanner Anno supra millesimūquingentesimū Decimo foeliciter finitum.

Handwritten text at the top of the left page, mostly illegible due to fading.

Handwritten text in the upper middle section of the left page.

Handwritten text in the middle section of the left page, including a red stamp.

Handwritten text in the lower middle section of the left page, including a faint rectangular stamp.

Handwritten text in the lower section of the left page, mostly illegible due to fading.

Blank right page.

